

PROGRAM HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA A SOCIÁLNEHO ROZVOJA OBCE TIMORADZA

PROGRAMOVACIE OBDOBIE 2015 - 2024

Formulár č. Ú 1 - Hlavička dokumentu PHRSR

Názov:	Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce Timoradza na roky 2015 - 2024
Územné vymedzenie :	Trenčiansky kraj, okres B.n.Bebravou, obec Timoradza – ŠÚJ 956 52
Územný plán obce schválený:	<i>nie</i>
Dátum schválenia PHRSR:	
Dátum platnosti:	2015 - 2024
Verzia	1.0.
Publikovaný verejne:	

Zdroj: vlastné spracovanie

Timoradza	
Erb	Vlajka
	
Základné údaje	
Kraj:	Trenčiansky
Okres:	Okres B.n.Bebravou
Región:	Pobebravie
Poloha:	48°48'42"S 18°14'12"V
Nadmorská výška:	235 m n. m.
Rozloha:	10,49 km ² (1 049 ha)
Počet obyvateľov:	529
Hustota obyvateľstva:	50,43 obyv./km
Nacionále	
PŠČ	956 52
ŠÚJ	505579
EČVTimorad	BN
Tel. predvoľba	+421-38
Oficiálne adresy	
Adresa:	Obecný úrad Timoradza Timoradza 1 95652 Podlužany pri Bánovciach nad Bebravou
Web:	-
E-mail:	ocutimo@gmail.com
Telefón:	038 / 766 91 23
Fax:	038 / 766 91 23

OBSAH

1 ÚVOD	4
ANALYTICKÁ ČASŤ	11
2 ZÁKLADNÁ CHARAKTERISTIKA OBCE	11
2.1 HISTÓRIA OBCE.....	11
2.2 PRÍRODNÉ POMERY	12
2.3 TECHNICKÁ INFRAŠTRUKTÚRA.....	16
2.4 DOPRAVA.....	19
2.5 ŽIVOTNÉ PROSTREDIE.....	21
2.6 OBYVATELSTVO.....	26
2.7 VZDELANIE A ZAMESTNANOSŤ	32
2.8 BÝVANIE	35
2.9 PODNIKATEĽSKÉ SUBJEKTY A INŠTITÚCIE	37
2.10 ŠKOLSTVO A VZDELANIE	39
2.11 SOCIÁLNA SFÉRA	39
2.12 ZDRAVOTNÍCTVO.....	41
2.13 ŠPORT.....	41
2.14 KULTÚRA.....	41
2.15 UBYTOVACIE ZARIADENIA	42
2.16 STRAVOVACIE A REŠTAURACNÉ SLUŽBY	43
2.17 CESTOVNÝ RUCH.....	43
2.18 REKAPITULÁCIA ROZPOČTU OBCE ZA ROKY 2010 – 2014	43
2.19 SAMOSPRÁVA.....	43
2.20 IDENTIFIKÁCIA HLAVNÝCH VONKAJŠÍCH FAKTOROV ROZVOJA ÚZEMIA A ANALÝZA VPLYVU VONKAJŠIEHO PROSTREDIA NA VÝVOJ SITUÁCIE V ÚZEMÍ	44
2.21. EX-POST HODNOTENIE PREDCHÁDZAJÚCEHO PHSR.....	45
3 SWOT ANALÝZY	45
3.1 HOSPODÁRSTVO A VEDECKO-TECHNICKÝ ROZVOJ	47
3.2 DOPRAVA A KOMUNIKÁCIE.....	48
3.3 TECHNICKÁ INFRAŠTRUKTÚRA.....	49
3.4 ODPADOVÉ HOSPODÁRSTVO	50
3.5 ŽIVOTNÉ PROSTREDIE.....	51
3.6 SOCIÁLNA OBLASŤ A ZDRAVOTNÍCTVO.....	52
3.7 ŠKOLSTVO A ŠPORT.....	53
3.8 KULTÚRA.....	54
3.9 PROPAGÁCIA A CESTOVNÝ RUCH	54
3.10 ADMINISTRATÍVA A BEZPEČNOSŤ	55
3.11 INFORMATIZÁCIA OBCE	56
3.12 PROBLÉMOVÁ ANALÝZA – HLAVNÉ ODVETVOVÉ DISPARITY A VYMEDZENIE CIEĽOVÝCH SKUPÍN SO SÚSTREDENOU PODPOROU OBCE TIMORADZA.....	57
HOSPODÁRSTVO A VEDECKO-TECHNICKÝ ROZVOJ	59
TECHNICKÁ INFRAŠTRUKTÚRA	59
ŽIVOTNÉ PROSTREDIE	60
SOCIÁLNA OBLASŤ A ZDRAVOTNÍCTVO	60
ŠKOLSTVO A ŠPORT	60
KULTÚRA	60
PROPAGÁCIA A CESTOVNÝ RUCH	60
STRATEGICKÁ ČASŤ	63
4 VÍZIA A POSLANIE OBCE TIMORADZA	63
5 FORMULÁCIA A NÁVRH STRATÉGIE	66
STRATEGICKÝ CIEĽ	66
FORMULÁCIA A NÁVRH STRATÉGIE	67
PROGRAMOVÁ ČASŤ	73
5.1 PROGRAM 1. HOSPODÁRSTVO A VEDECKO-TECHNICKÝ ROZVOJ	73
5.2 PROGRAM 2. DOPRAVA A KOMUNIKÁCIE.....	73
5.3 PROGRAM 3. TECHNICKÁ INFRAŠTRUKTÚRA.....	74
5.4 PROGRAM 4. ODPADOVÉ HOSPODÁRSTVO	75
5.5 PROGRAM 5. ŽIVOTNÉ PROSTREDIE	75
5.6 PROGRAM 6. SOCIÁLNE SLUŽBY A ZDRAVOTNÍCTVO.....	76
5.7 PROGRAM 7. VZDELÁVANIE A ŠPORT	77
5.8 PROGRAM 8. KULTÚRA.....	77
5.9 PROGRAM 9. PROPAGÁCIA A CESTOVNÝ RUCH.....	78

5.10 PROGRAM 10. ADMINISTRATÍVA A BEZPEČNOSŤ	78
5.11 PROGRAM 11. INFORMATIZÁCIA OBCE	79
6 MERATEĽNÉ INDIKÁTORY	79
6.1 PROGRAM 1. HOSPODÁRSTVO A VEDECKO-TECHNICKÝ ROZVOJ	80
6.2 PROGRAM 2. DOPRAVA A KOMUNIKÁCIE	80
6.3 PROGRAM 3. TECHNICKÁ INFRAŠTRUKTÚRA	81
6.4 PROGRAM 4. ODPADOVÉ HOSPODÁRSTVO	82
6.5 PROGRAM 5. ŽIVOTNÉ PROSTREDIE	82
6.6 PROGRAM 6. SOCIÁLNE SLUŽBY A ZDRAVOTNÍCTVO	83
6.7 PROGRAM 7. VZDELÁVANIE A ŠPORT	84
6.8 PROGRAM 8. KULTÚRA	84
6.9 PROGRAM 9. PROPAGÁCIA A CESTOVNÝ RUCH	85
6.10 PROGRAM 10. ADMINISTRATÍVA A BEZPEČNOSŤ	86
REALIZAČNÁ ČASŤ PROGRAMU HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA A SOCIÁLNEHO ROZVOJA OBCE TIMORADZA 2015 - 2024	88
7 INŠTITUCIONÁLNE A ORGANIZAČNÉ ZABEZPEČENIE REALIZÁCIE PHRSR OBCE TIMORADZA	88
7.1 SYSTÉM MONITOROVANIA A HODNOTENIA PLNENIA PHRSR	89
7.2 KOMUNIKAČNÝ PLÁN	91
8 AKČNÝ PLÁN	92
8.1 PROGRAM 1. HOSPODÁRSTVO A VEDECKO-TECHNICKÝ ROZVOJ	92
8.2 PROGRAM 2. DOPRAVA A KOMUNIKÁCIE	93
8.3 PROGRAM 3. TECHNICKÁ INFRAŠTRUKTÚRA	95
8.4 PROGRAM 4. ODPADOVÉ HOSPODÁRSTVO	96
8.5 PROGRAM 5. ŽIVOTNÉ PROSTREDIE	97
8.6 PROGRAM 6. SOCIÁLNE SLUŽBY A ZDRAVOTNÍCTVO	99
8.7 PROGRAM 7. VZDELÁVANIE A ŠPORT	100
8.8 PROGRAM 8. KULTÚRA	101
8.9 PROGRAM 9. PROPAGÁCIA A CESTOVNÝ RUCH	102
8.10 PROGRAM 10. ADMINISTRATÍVA A BEZPEČNOSŤ	103
8.11 PROGRAM 11. INFORMATIZÁCIA OBCE	104
FINANČNÁ ČASŤ	106
9 FINANČNÝ PLÁN PROGRAMU	106
9.1 PROGRAM 1. HOSPODÁRSTVO A VEDECKO-TECHNICKÝ ROZVOJ	106
9.2 PROGRAM 2. DOPRAVA A KOMUNIKÁCIE	108
9.3 PROGRAM 3. TECHNICKÁ INFRAŠTRUKTÚRA	109
9.4 PROGRAM 4. ODPADOVÉ HOSPODÁRSTVO	110
9.5 PROGRAM 5. ŽIVOTNÉ PROSTREDIE	112
9.6 PROGRAM 6. SOCIÁLNE SLUŽBY A ZDRAVOTNÍCTVO	114
9.7 PROGRAM 7. VZDELÁVANIE A ŠPORT	115
9.8 PROGRAM 8. KULTÚRA	116
9.9 PROGRAM 9. PROPAGÁCIA A CESTOVNÝ RUCH	117
9.10 PROGRAM 10. ADMINISTRATÍVA A BEZPEČNOSŤ	118
9.11 PROGRAM 11. INFORMATIZÁCIA OBCE	119
PRAVIDLÁ STRATÉGIE FINANCOVANIA ŠTRUKTURÁLNYCH FONDŮV A KOHÉZNEHO FONDU PRE PROGRAMOVÉ OBDOBIE 2014 – 2020	120
PRAVIDLÁ FINANCOVANIA PRI IMPLEMENTÁCH FINAČNÝCH NÁSTROJOV	122
STRATÉGIA FINANCOVANIA EURÓPSKEHO POĽNOHOSPODÁRSKEHO FONDU PRE ROZVOJ VIDIEKA PRE PROGRAMOVÉ OBDOBIE 2014 – 2020	123
FINANČNÉ ZABEZPEČENIE PHRSR	124
10 ZÁVER	125
11 POUŽITÁ LITERATÚRA	125

1 ÚVOD

Dokument „ Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce Timoradza s výhľadom do roku 2024 (PHRSR) je strednodobý strategický dokument, ktorý na základe analýzy hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce stanovuje jeho strategické ciele a priority rozvoja. Je prostriedkom na napĺňanie vízie ďalšieho smerovania rozvoja obce. Programom hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Timoradza sa uskutočňuje podpora rozvoja na úrovni miestnej samosprávy s dôrazom na sociálnu, ekonomickú a kultúrnu sféru. Je to program cielených opatrení, navrhnutý pre oživenie sociálneho, ekonomického a kultúrneho rozvoja obce Timoradza, ktorý na základe výsledkov ročného hodnotenia bude priebežne aktualizovaný a doplňovaný.

Formulár č. Ú 2 - Zámer spracovania PHRSR

Zámer spracovania PHRSR	
Názov dokumentu	- Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce Timoradza na roky 2015 - 2024
Forma spracovania	- pracovníkmi samosprávy, - s pomocou externých odborníkov (spolupráca),
Riadenie procesu spracovania	- pracovné skupiny boli zložené z vedenia obce, zamestnancov OcÚ, poslancov OZ a komisií, - spracovania PHRSR sa zúčastnili aj RO a PO organizácie v zriaďovateľskej pôsobnosti obce, - súčasťou prieskumu boli aj mimovládne organizácie a podnikateľské subjekty v obci, - zapojenie verejnosti a komunikácia s verejnosťou: zapojenie prostredníctvom dotazníkového prieskumu, informovanie prebiehalo formou www stránky, prostredníctvom zasadnutí OZ.
Obdobie spracovania	- PHRSR bol spracovaný v priebehu roka 2015 - harmonogram spracovania je uvedený v nasledujúcej tabuľke.
Financovanie spracovania	- náklady na vlastné spracovanie boli financované z rozpočtu obce KZ 41.

Zdroj: Weisová, Bernátová: Strategické plánovanie samosprávy, Municipalia 2012

Formulár č. Ú 3 - Harmonogram spracovania PHRSR

Harmonogram spracovania PHRSR												
Termín	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
Úvod												
Analytická časť												
Strategická časť												
Programová časť												
Realizačná časť												
Finančná časť												
Záver												

Zdroj: Weisová, Bernátová: Strategické plánovanie samosprávy, Municipalia 2012

Bol spracovaný na základe zákona Národnej rady SR č. 539/2008 Z. z. o podpore regionálneho rozvoja v znení zákona 309/2014 Z.z., ktorý definuje Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce ako strednodobý programový dokument, obsahujúci analýzu hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce, hlavné smery jej vývoja, ustanovenie cieľov, prvoradých potrieb a úloh vo všetkých oblastiach života obce. Súčasťou programu je aj návrh jeho administratívneho a finančného zabezpečenia. Zákon stanovuje aj úlohy, týkajúce sa vypracovávaní, schvaľovania, zabezpečenia plnenia a pravidelného vyhodnocovania predmetného programového dokumentu. Pri spracovaní programu boli rešpektované zásady regionálnej politiky vlády Slovenskej republiky a princípy regionálnej politiky Európskej únie zakotvené najmä v nariadení Rady (ES) č. 1266/1999 (nariadenie o štrukturálnych fondoch).

Formulár č. Ú 7 - Použité participatívne metódy

Metóda	Informovanie verejnosti	Získavanie názorov verejnosti	Zohľadnenie názorov verejnosti
Tlačené materiály			
Verejné informačné tabule	áno		
Informačné formuláre, tabuľky údajov,	áno		
Internetové stránky	áno		

Využitie existujúcich médií			
Zverejňovanie informácií v miestnej tlači	áno	áno	
Stretnutia			
Stretnutia s kľúčovými ľuďmi/skupinami	áno	áno	áno
Návšteva v dotknutom území	áno	áno	áno
Verejné vypočutie	áno	áno	áno
Využitie miestnych ľudí na získavanie názorov	áno	áno	áno
Rozhovory a prieskumy			
Dotazník pre záujmové skupiny	áno	áno	
Dotazník pre širokú verejnosť	áno	áno	
Poradné skupiny			
Miestne poradné skupiny	áno	áno	áno
Riešenie problémov			
Rokovanie bez prítomnosti moderátora/facilitátora	áno	áno	áno

Zdroj: vlastné spracovanie

Program sociálneho, ekonomického a kultúrneho rozvoja obce Timoradza je súčasťou sústavy základných dokumentov podpory regionálneho rozvoja v Slovenskej republike. Táto sústava je členená na strategické a programové dokumenty vypracovávané na úrovni štátu, sektorov, samosprávnych krajov, regiónov a obcí a programové dokumenty Európskej únie (pre využitie zdrojov predvstupových a štrukturálnych fondov).

Východiskové podklady

Podpora regionálneho rozvoja sa uskutočňuje v súlade s programovaním na základe:

Miestnej úrovni

- **Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce**, ktorý je strednodobý programový dokument spracovaný na úrovni obce.
- Program odpadového hospodárstva,
- **Viacročný rozpočet**

Národnej úrovni

- **Partnerská dohoda** určuje stratégiu, priority a podmienky SR na využívanie fondov EÚ tak, aby sa dosiahli priority stratégie Európa 2020. Ide teda o základný národný dokument, ktorý zastrešuje všetky operačné programy SR pre nové programové obdobie. Neformálne vyjednávania k príprave Partnerskej dohody a operačným programom Slovenskej republiky na roky 2014-2020 sa začali 25. januára 2013 stretnutím so zástupcami Európskej komisie. Následne sa uskutočnili aj ďalšie neformálne kolá rokovaní, o ktorých bližšie informácie je možné získať na stránkach Úradu vlády ako Centrálného koordinačného orgánu pre fondy EÚ v podmienkach SR.
- **Pozičný dokument Európskej komisie k Partnerskej dohode a programom SR na roky 2014 - 2020** - pozičný dokument identifikuje z pohľadu Európskej komisie hlavné rozvojové potreby s možnosťou financovania opatrení v rámci fondov Spoločného strategického rámca EÚ v podmienkach SR. Zároveň tento dokument predstavuje základ pre negociácie s Európskou komisiou k Partnerskej dohode a operačným programom SR na roky 2014-2020.
- **Stratégia financovania Európskych štrukturálnych a investičných fondov pre programové obdobie 2014 - 2020**
- **Integrovaný regionálny operačný program „IROP“** - predstavuje programový dokument SR pre programové obdobie 2014 – 2020, ktorého globálnym cieľom je: prispieť k zlepšeniu kvality života a zabezpečiť udržateľné poskytovanie verejných služieb s dopadom na vyvážený a udržateľný územný rozvoj, hospodársku, územnú a sociálnu súdržnosť regiónov, miest a obcí.
- Sektorový operačný program, ktorý je strednodobý dokument vypracovaný pre vopred určené sektory.
- **Regionálna integrovaná územná stratégia, 2014-2020**
- Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja samosprávneho kraja (PHSR TNSK), ktorý je strednodobý programový dokument, je v súlade s cieľmi a prvoradými potrebami ustanovenými v národnom pláne a s podkladom na vypracovanie príslušného regionálneho operačného programu. Jeho vypracovanie zabezpečuje samosprávny kraj.

- Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce, ktorý je strednodobý programový dokument spracovaný na úrovni obce.
- Konceptia územného rozvoja Slovenska 2001, aktualizácia 2010,
- Národný program reforiem, máj 2012,
- Návrh základných princípov na prípravu Partnerskej dohody Slovenskej republiky na programové obdobie 2014 – 2020,
- Stratégia rozvoja dopravy SR do roku 2020, 2010,
- Program odpadového hospodárstva na roky 2011 - 2015,
- Stratégia Slovenskej republiky pre integráciu Rómov do roku 2020
- Revidovaný národný akčný plán Dekády začleňovania rómskej populácie 2005 - 2015 na roky 2011 – 2015
- 2. etapa Programu podpory zdravia znevýhodnených komunít na Slovensku na roky 2009 – 2015
- Konceptia výchovy a vzdelávania rómskych detí a žiakov vrátane rozvoja stredoškolského a vysokoškolského vzdelávania

Nadnárodnej úrovni

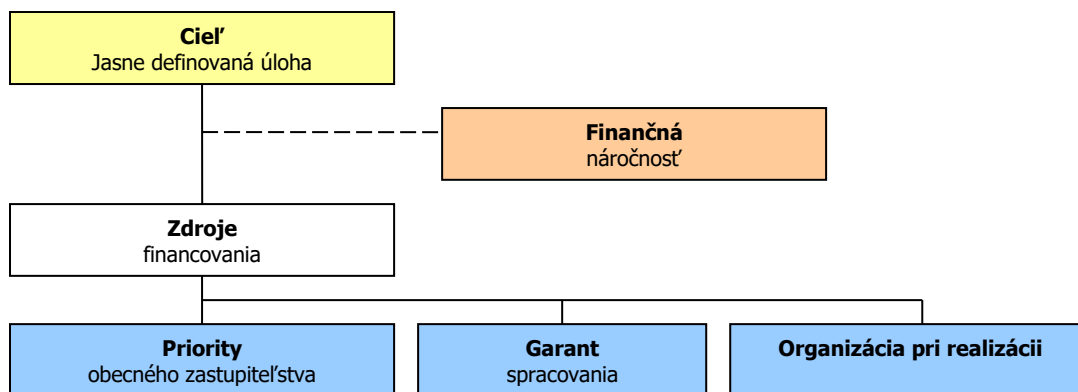
Programové dokumenty Európskej únie pre využitie štrukturálnych fondov tvoria:

- Stratégia EÚ 2020 - cieľ: konkurencieschopnosť, zamestnanosť a hospodársky rast
- Spoločný strategický rámec EK, marec 2012,
- Nariadenia EK (Všeobecné nariadenie, nariadenie k fondom),
- CENTROPE – Správa o regionálnom rozvoji, 2012,
- CENTROPE – Nástroj na hodnotenie potrieb infraštruktúry – podpora konkurencieschopného regionálneho rozvoja (INAT),
- CENTROPE – Stratégia ľudského kapitálu,
- CENTROPE – Stratégia v oblasti vedomostného regiónu,
- CENTROPE – Stratégia v oblasti priestorovej integrácie a Akčný plán 2013+,
- CENTROPE – Stratégia v oblasti kultúry a cestovného ruchu 2013+,
- Národný (regionálny) rozvojový plán (RDP – Regional Development Plan), ktorý je hlavným dokumentom pre vyjednanie podpory zo Štrukturálnych fondov Európskej únie.
- Rámec podpory spoločenstva (CSF – Community Support Framework), ktorý bude vytvorený na základe Národného rozvojového plánu v spolupráci s Európskou komisiou, je hlavným dokumentom vymedzujúcim poskytnutie podpory zo štrukturálnych fondov Európskej únie.
- Sektorové operačné programy (SOP – Sectoral Operation Programme), ako taktické dokumenty vytvorené na úrovni ministerstiev, ktoré rozpracovávajú problémové celky stratégií majúcich plošný (celoštátny) charakter, pre ktoré bude žiadané spolufinancovanie zo zdrojov Európskej únie.
- Regionálne operačné programy (ROP – Regional Operation Programme), ako taktické dokumenty, ktoré budú spracované na úrovni regiónov NUTS II a rozpracovávajú tie problémové celky stratégií, pre ktoré bude žiadané spolufinancovanie zo zdrojov Európskej únie.
- Strategické usmernenia Spoločenstva (SUS) – ROP odráža 1 usmernenie SUS t.j. „urobiť Európu a jej regióny atraktívnejším priestorom pre investície a prácu“, a súčasne 3 usmernenie SUS t.j. „vytvorenie väčšieho množstva a kvalitnejších pracovných miest“

Jednotlivé strategické dokumenty sú vypracovávané vo vzájomnej nadväznosti a postupnosti.

Implementácia

Implementácia Programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Timoradza je zložitý a náročný proces. Za jeho realizáciu so zabezpečením všetkých väzieb na strategické a programové dokumenty SR a EÚ budú zodpovední predstavitelia samosprávy obce Timoradza. Návrh spôsobu implementácie bude treba dopĺňať v súlade s organizačnou štruktúrou samosprávneho úradu, jeho kompetenciami v nadväznosti na vývoj v oblasti legislatívy, predovšetkým v oblasti nakladania s finančnými prostriedkami. Pri posudzovaní jednotlivých projektov sme použili procesnú analýzu, ktorej hlavným cieľom bolo analyzovať proces premeny vstupov pomocou použitia súboru finančných, ľudských a technologických zdrojov.

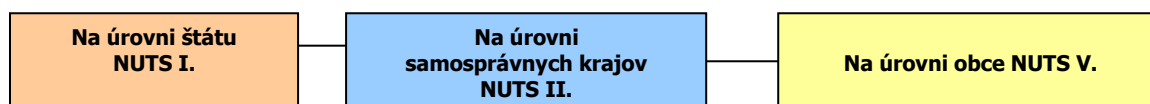
Finančné zabezpečenie

V zmysle zákona č. 539/2008 Z. z. o podpore regionálneho rozvoja v znení neskorších predpisov, sa financovanie regionálneho rozvoja realizuje na troch úrovniach: Na mikroregionálnej úrovni je možné rozvojové aktivity financovať jedine združením zdrojov nižšej úrovne, čiže obcí. Samosprávy nemajú spoločný zdroj financovania. V súčasnej situácii je možné rozvojové aktivity financovať buď z rozpočtov jednotlivých obcí v prípade financovania projektov majúcich význam v kontexte priorit celého kraja zohráva významnú úlohu Trenčiansky samosprávny kraj a financovanie inštitúcií v jeho zriaďovateľskej kompetencii. Ďalšími doplnkovými zdrojmi, ktoré možno definovať na úrovni jednotlivých aktivít sú predovšetkým štrukturálne fondy EÚ. Ich využitie v rámci jednotlivých aktivít je možné stanoviť len indikatívne bez určenia výšky požadovanej podpory s cieľom prispieť ku koordinácii realizácie rozvojových aktivít.

- Pri zostavovaní finančného plánu a zaisťovaní finančnej podpory je potrebné zamerať sa na tie opatrenia, ktoré sú nedostatočne podporované zo štátneho rozpočtu, alebo nie sú podporované vôbec.
- Pri zabezpečovaní základných potrieb občanov postupuje samospráva podľa zákona číslo 369/1990 Z.z. O obecnom zriadení a v zmysle zákona č. 138/1991 Zb. O majetku obcí v znení neskorších predpisov.
- Na plnenie svojich úloh má obce okrem finančných prostriedkov poukázaných od štátu v rámci delimitácie k dispozícii nasledovné financie: príjmy z miestnych daní a poplatkov, zdroje Štrukturálnych fondov Európskej únie v rámci programovacieho obdobia 2014 - 2020.

Zdroje a dokumenty

V súlade so snahou Slovenskej republiky o znižovanie rozdielov na úrovni rozvoja jednotlivých regiónov boli východiskom pri príprave Programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Timoradza nasledovné strategické dokumenty:

Podporné materiály

Pri vypracovaní Programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Timoradza boli použité aj prognostické údaje vypracované Ministerstvom výstavby a regionálneho rozvoja SR. Hlavnou úlohou prognostických údajov je podporiť vypracovanie tohto programu a zabezpečiť tým zvýšenie efektívnosti procesov strategického plánovania a kvality tohto dokumentu. Toto zabezpečenie je dané prepojením Systému strednodobého výhľadu hospodárskeho a sociálneho vývoja a vecnej roviny strategického plánovania.

Obec Timoradza má nasledovné možnosti čerpania mimorozpočtových zdrojov na dosahovanie svojich cieľov a priorit v zmysle stanovených tematických cieľov stratégie Európa 2020 a prioritných oblastí Pozičného dokumentu:

Partnerská dohoda (ďalej len „PD“), ako obdoba súčasného Národného strategického referenčného rámca, obsahuje záväzky členského štátu, že pridelené alokácie pre politiku súdržnosti EÚ sa využijú na implementáciu stratégie Európa 2020. Partnerská dohoda obsahuje aj návrh operačných programov.

Operačné programy (ďalej len „OP“) sú hlavným riadiacim nástrojom pre využívanie fondov EÚ. Na zabezpečenie naplnenia cieľov stratégie Európa 2020 vypracovala EK tzv. „kondicionality“, t.j. podmienky, ktoré musia členské štáty splniť, jednak sú to podmienky ex ante, ktoré musia byť zavedené pred poskytnutím prostriedkov z fondov, ako aj podmienky ex post, podľa ktorých bude uvoľnenie dodatočných prostriedkov z fondov závisieť na výkonnosti a dosahovaní cieľov stratégie Európa 2020.

Tematické ciele v súlade so stratégiou Európa 2020:

- 1) posilnenie výskumu, technologického rozvoja a inovácií;
- 2) zlepšenie prístupu k informáciám a komunikačným technológiám a zlepšenie ich využívania a kvality;
- 3) zvýšenie konkurencieschopnosti malých a stredných podnikov a poľnohospodárskeho sektora (v prípade EPFRV) a sektora rybného hospodárstva a akvakultúry (v prípade EFNHR);
- 4) podpora prechodu na nízkouhlíkové hospodárstvo vo všetkých sektoroch;
- 5) podpora prispôsobovania sa zmenám klímy, predchádzania a riadenia rizík;
- 6) ochrana životného prostredia a presadzovanie efektívneho využívania zdrojov;
- 7) podpora udržateľnej dopravy a odstraňovanie prekážok v kľúčových sieťových infraštruktúrach;
- 8) podpora zamestnanosti a mobility pracovnej sily;
- 9) podpora sociálneho začlenenia a boj proti chudobe;
- 10) investovanie do vzdelania, zručností a celoživotného vzdelávania;
- 11) zvyšovanie inštitucionálnych kapacít a efektivity verejnej správy.

Pozičný dokument definuje nasledujúce prioritné oblasti:

- podnikateľské prostredie priaznivé pre inovácie
- infraštruktúra pre hospodársky rast a zamestnanosť
- rozvoj ľudského kapitálu a zlepšenie účasti na trhu práce
- trvalo udržateľné a efektívne využívanie prírodných zdrojov
- moderná a profesionálna verejná správa

Priority stanovené v Pozičnom dokumente boli použité ako podklad pre prípravu najdôležitejších strategických dokumentov SR pre čerpanie fondov EÚ: Partnerskej dohody a operačných programov.

Štruktúra operačných programov

P.č.	Operačné programy	Riadiaci orgán	Sprostredkovateľský orgán pod riadiacim orgánom	Tematický cieľ / Investičná priorita	Fond EÚ
1	Výskum a inovácie (VaI)	MŠVVŠ SR		1a, 10	EFRR, ESF
			MH SR	1b, 3	
2	Integrovaná infraštruktúra (II)	MDVRR SR	MF SR	2 7a,b,c,d	KF, EFRR
3	Ľudské zdroje (ĽZ)	MPSVR SR	MV SR	9	EFRR, ESF
				8,9,10,	
			MZ SR	9a	
4	Kvalita životného prostredia (KŽP)	MŽP SR	MŠVVŠ SR	10	KF, EFRR
			MDVRR SR	4c	
			MH SR	4,7e	
				4,5,6,	
			MV SR	5b	
5	Integrovaný ROP (IROP)	MPaRV SR	MK SR	6c	ESF, EFRR
			VÚC	5,6,7,9,10	

				5,6,7,9,10,	
6	Efektívna verejná správa (EVS)	MV SR		11	EFRR, ESF
7	Technická pomoc (TP)	ÚV SR		11	EFRR
8	Rozvoj vidieka	MPaRV SR			EPFRV
9	Rybné hospodárstvo	MPaRV SR			EFNRH
10	Európska územná spolupráca	RO budú určené zo strany EK			EFRR
11	Interact, Urban	RO budú určené zo strany EK			EFRR

Uplatnenie integrovaného prístupu

rozmer - 1

Rôzne aspekty života obce – environmentálny, hospodársky, sociálny a kultúrny – sú vzájomne prepojené a úspech v rozvoji samosprávy možno dosiahnuť len prostredníctvom integrovaného prístupu. Opatrenia týkajúce sa fyzickej obnovy sa v PHRSR skombinovali s opatreniami na podporu vzdelávania, hospodárskeho rozvoja, sociálneho začleňovania a ochrany životného prostredia. Predpokladom toho je rozvoj silných partnerstiev medzi miestnymi obyvateľmi, občianskou spoločnosťou, miestnym hospodárstvom a rôznymi úrovňami správy. Takýto prístup je osobitne dôležitý v súčasnosti vzhľadom na vážnosť problémov, pred ktorými momentálne samospráva stojí. Tieto problémy siahajú od konkrétnych demografických zmien cez dôsledky hospodárskej stagnácie v súvislosti s tvorbou pracovných miest a sociálnym pokrokom až po dôsledky zmeny klímy. Reakcia na tieto problémy bude mimoriadne dôležitá na dosiahnutie inteligentnej, udržateľnej a inkluzívnej spoločnosti, ktorá je cieľom stratégie Európa 2020.

rozmer – 2

PHRSR obce Timoradza integruje všetky dokumenty na miestnej úrovni ako aj ciele a priority národných strategických dokumentov a dokumentov EÚ. PHRSR obce Timoradza 2015 – 2024 integruje a nadväzuje na predchádzajúce PHRSR obce 2008 - 2014, viacročný rozpočet. PHRSR obce vychádza a integruje strategické dokumenty na národnej úrovni ako Partnerská dohoda, ktorá určuje stratégiu, priority a podmienky SR na využívanie fondov EÚ tak, aby sa dosiahli priority stratégie Európa 2020, Pozičný dokument Európskej komisie k Partnerskej dohode a programom SR na roky 2014-2020, Stratégia financovania Európskych štrukturálnych a investičných fondov pre programové obdobie 2014 – 2020, Integrovaný regionálny operačný program „IROP“. Ďalej integruje a vychádza zo strategických dokumentov EÚ: Stratégia EÚ 2020 - cieľ: konkurencieschopnosť, zamestnanosť a hospodársky rast, Spoločný strategický rámec EK, marec 2012, Nariadenia EK (Všeobecné nariadenie, nariadenie k fondom), CENTROPE – Správa o regionálnom rozvoji, 2012, CENTROPE – Nástroj na hodnotenie potrieb infraštruktúry – podpora konkurencieschopného regionálneho rozvoja (INAT), CENTROPE – Stratégia ľudského kapitálu, CENTROPE – Stratégia v oblasti vedomostného regiónu, CENTROPE – Stratégia v oblasti priestorovej integrácie a Akčný plán 2013+.

rozmer – 3

Integrovaný prístup bol uplatnený pri procese spracovania strategického dokumentu, kde boli zohľadnené predstavy, potreby a požiadavky jednotlivých zainteresovaných skupín ako sú obyvatelia, rozpočtové a príspevkové organizácie zriadené v rámci pôsobnosti obce, mimovládne organizácie, záujmové skupiny obyvateľov, podnikateľské subjekty, obec a jej jednotlivé orgány: poslanci OZ, starosta, komisie. Integrovaný prístup bol uplatnený v prípravnej fáze spracovania PHRSR, prostredníctvom dotazníkového prieskumu pri jednotlivých skupinách. Následne bol integrovaný prístup uplatnený v rámci schvaľovacej fázy PHRSR, kde bol návrh dokumentu zaslaný zainteresovaným skupinám na záverečnú úpravu, doplnenie a odsúhlasenie.

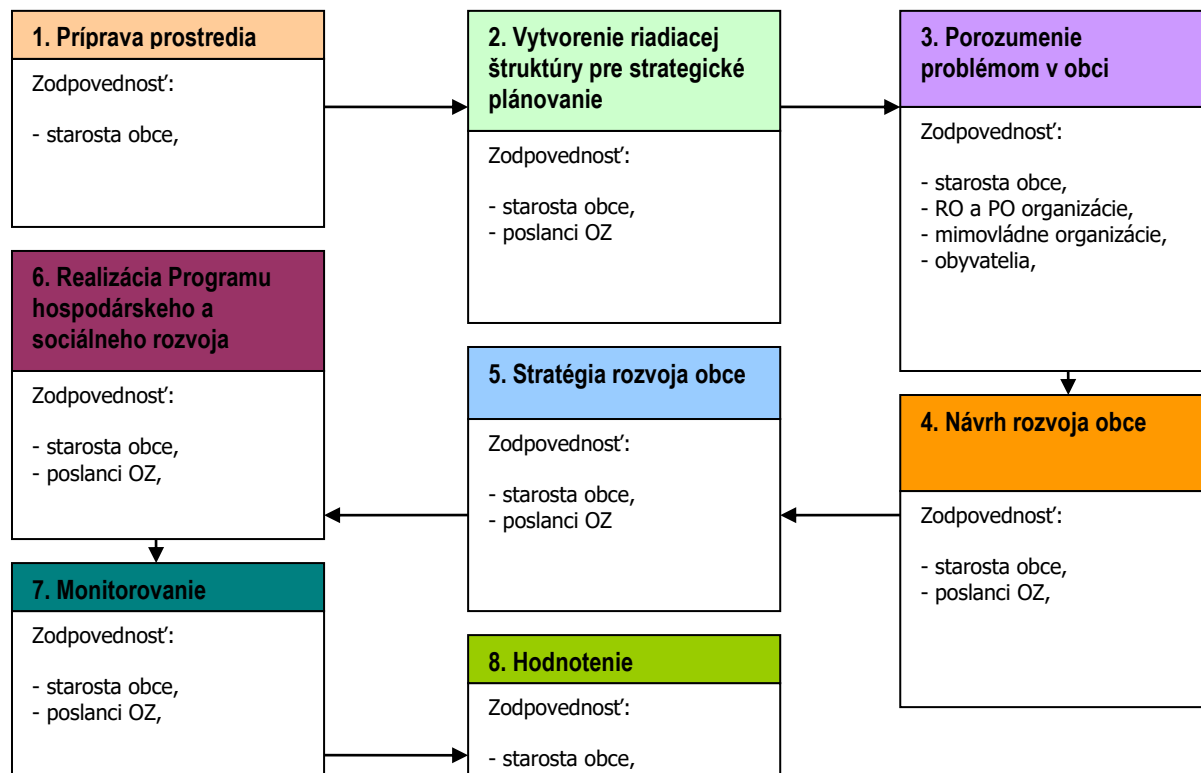
rozmer – 4

Integrovaný prístup bol uplatnený v prípade finančného zabezpečenia jednotlivých priorít a cieľov. Financovanie sa realizuje z viacerých zdrojov – verejných a súkromných. Verejné zdroje uplatňujú integrovaný prístup z hľadiska horizontálneho ako aj vertikálneho. Z horizontálneho hľadiska predstavuje kombinovanie viacerých možných zdrojov EÚ (Operačných programov). Z vertikálneho hľadiska sú integrované zdroje EÚ, úrovne SR, VÚC a nakoniec na najnižšej úrovni miestnej samosprávy.

PHRSR sa skladá z hlavného dokumentu a príloh, ktoré sú jeho neoddeliteľnou súčasťou.

Fázy strategického plánovania a definovanie zodpovednosti

1	Vyvolanie dopytu v obci Timoradza. Sformovanie prvotnej pracovnej skupiny. Určenie, koho je treba do prípravy PHRSR zapojiť. Spôsob oslovenia a prizvania ďalších účastníkov – dotazníkový prieskum. Príprava informačnej stratégie. Zapojenie všetkých účastníkov procesu.
2	Vytvorenie organizačnej a riadiacej štruktúry pre spracovanie PHRSR. Stanovenie pravidiel rokovania riadiacej štruktúry. Predstavenie cieľov, záujmov a potrieb všetkých účastníkov.
3	Vytvorenie a zverejnenie mechanizmov pre aktívnu spoluúčasť verejnosti. Uskutočnenie analýzy potrieb a zhodnotenie existujúcich zdrojov. Zhodnotenie silných a slabých stránok obce. Vymenovanie príležitostí a rizík a naznačenie trendov pre rozvoj obce v jednotlivých oblastiach.
4	hlavné hodnoty, ktoré tvoria jej základ a ktoré určia pri spracovaní PHRSR smer, ktorým sa budú jednotlivé oblasti uberať, cieľ, ktorý má byť dosiahnutý a priority rozvoja, prekážky, ktoré bude nutné prekonať pri rozvoji, regionálne aj nadregionálne zdroje, ktoré je možné využiť na rozvoj.
5	Plán postupných krokov a úloh na dosiahnutie stanovených cieľov a priorít. Systém sledovania realizácie PHRSR. Spracovanie konečnej verzie PHRSR. Predloženie textu PHRSR na pripomienkovanie verejnosti. Schválenie PHRSR zastupiteľstvom.
6	Uskutočňovanie plánu. Ročné vyhodnocovanie plánu. Informovanie verejnosti o uskutočňovaní PHRSR. Priebežné vyhľadávanie a zapájanie nových partnerov. Nástroje umožňujúce uskutočniť zmeny v pôvodnom PHRSR.

Zdroj: Woleková, Mezianová, 2004, s.14 – 17.

Analytická časť

Programu hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce Timoradza 2015 - 2024

2 ZÁKLADNÁ CHARAKTERISTIKA OBCE

Z hľadiska administratívneho členenia je obec sídlom okresu B. n. Bebravou súčasťou Vyššieho územného celku Trenčín.

Základná charakteristika obce Timoradza (k 31.12.2013)

Kód obce	505579
Názov okresu	Bánovce nad Bebravou
Názov kraja	Trenčiansky
Štatút obce	obec
PSC	956 52
Telefónne smerové číslo	+421-038
Prvá písomná zmienka o obci - meste - rok	1355
Nadmorská výška obce - mesta v m	235
Celková výmera územia obce [km ²]	10,49
Hustota obyvateľstva na km ²	50,43
Zdroj: ŠÚ SR	

Obec Timoradza s potočnou radovou zástavbou leží v údolí rieky Bebrava, 12 km na sever od Bánoviec nad Bebravou, v dotyku Nitrianskej tabule so Strážovskou hornatinou. Najbližšie mestá sú Bánovce nad Bebravou, kde sídli okresný úrad a kúpeľné mesto Trenčianske Teplice patriace tak ako obec do Trenčianskeho kraja. Prvý raz bola obec listinne doložená v roku 1355 ako villa Tymoraz, je však oveľa staršia. Patrila k Uhrovskému panstvu. V obci je dodnes funkčný kostol Svätého Andreja situovaný v strede obce, a to v areáli niekdajšieho cintorína ohraničeného nízkym múrikom. Vznik kostola sa predpokladá v jednej stavebnej etape spolu s vežou, apsidou i sakristiou okolo roku 1250-1260, pričom klenba lode sa datuje do 17. storočia. Na východe obce sa nachádza lokalita Kňazi stôl, ktorá patrí k nižším organickým jednotkám Strážovských vrchov. Na území obce sú významné lokality mnohých jedinečných biotopov výskytu viacerých druhov unikátnej flóry a fauny a prírodná rezervácia Smradľavý vrch. V dolnej časti obce objavené bohaté zdroje pitnej vody, kde bolo vybudovaných 8 artéznych studní napojených na veľkokapacitný Ponitriansky skupinový vodovod. Nadmorská výška stredu obce je 240 m nad morom. V chotári sa pohybuje nadmorská výška od 228 – 611m. Celkove sa dá obec Timoradza zaradiť do oblasti teplej, mierne vlhkej s miernou zimou. Kataster obce predstavuje 1049 ha, z toho územia obce má cca 43 ha intravilánu, orná pôda je vo výmere cca 340 ha a lesné pozemky vo výmere 660 ha. Obec Timoradza je vidieckeho typu s prevahou aktivity v poľnohospodárstve. Ostatné aktivity obyvateľstva sú realizované v priemysle, službách a stavebníctve v Bánovciach nad Bebravou, Trenčianskych Tepliciach, Dubnici nad Bebravou a v Trenčíne. V obci je 7 súkromných podnikateľov, z ktorých traja podnikajú v oblasti obchodu. Obcou vedie hlavný dopravný ťah do okresného mesta. Spojenie s ostatnými obcami a sídlami je autobusmi SAD. V okolí obce je možná nenáročná pešia turistika aj cykloturistika s možnosťou prechodu do Uhrovej doliny, Slatinskej doliny a cez obec Krásna Ves aj do Trenčianskych Teplíc a do Motešíc – chovnej stanice ušľachtilých koní. V obci je možnosť ubytovania v miestnom Hostinci u Kopčana (25.11.2015, <http://www.tourist-channel.sk/obce/index.php3?lang=SK&pc=270>).

2.1 HISTÓRIA OBCE

Keďže písomné pramene pochádzajú až zo 14. storočia o ranostredovekom osídlení vieme len podľa archeologických nálezov. Tak je tomu aj pri skúmaní histórie počiatku našej obce. V roku 1980 bol pri výstavbe cesty pri obci zachytený objav kostrového pohrebiska z 11. až 12. storočia. Neskôr v roku 1995 sa pri kopaní ryhy pre odvodňovací kanál okolo kostola narazilo na kostrový hrob patriaci príkostolnému stredovekému cintorínu. Skutočnosť, že sa obec spolu s ďalšími okolitými obcami nespomína v písomných prameňoch 13. storočia vysvetľujú historici tým, že neprešla do rúk šľachticov. Obec Timoradza bola začlenená do Uhrovského hradného panstva v období rokov 1295 až 1389. Spomína sa po prvý krát v listine z roku 1355 pod menom Villa Tymoraz, neskôr v roku 1388

ako Possesio Thymorad (v archíve rodiny Medňanských na bývalom župnom úrade v Trenčíne). Ďalej ako Possesio Chymoraz (v archíve Nitrianskej kapituly) z roku 1486 a napokon ako Possesio Chymorahaz (v archíve kláštora sv. Benedikta) z roku 1506. Starších písomných pamiatok niet preto, lebo v 13. storočí (1241 – 1242) výpady Tatárov siahali v tomto kraji až po Čiernu Lehotu, a tí plienili, ničili a pálili všetko, čo im prišlo do cesty. Pôvod názvu Timoradza doteraz dostatočne nikto nevysvetlil. O jeho pôvode sú len domnienky. Jedna z nich je, že názov Possesio Chymoraz (Czymoraz) v listine z roku 1419 môže byť odvodený od priezviska Chymo (Czymo), ktorý mohol byť jej richtárom, keď tu panstvo zakladalo svoje majere. Ďalšia domnienka je, že názov mohol vzniknúť od starého slova (* Vlado Uhlár) timná – blatistá. V období maďarizačného útlaku v rokoch 1867 až 1918 sa používal názov obce ako Timorhaza. Terajší názov obce Timoradza sa používa od roku 1920 (PHSR, 2008, s.6).

Vymedzenie územia

Obec Timoradza s potočnou radovou zástavbou leží v údolí rieky Bebrava, 12 km na sever od Bánoviec nad Bebravou, v dotyku Nitrianskej tabule so Strážovskou hornatinou. V údolnej časti chotára (v časti Luhy) je bohatý zdroj pitnej vody. Bolo tu vybudovaných 8 artézskych studní napojených na Ponitriansky skupinový vodovod. Nadmorská výška stredu obce je 240 m nad morom. V celom chotári sa nadmorská výška pohybuje od 228 do 611 m nad morom. Z hľadiska klimatických podmienok sa obec zaraďuje do oblasti teplej, mierne veternej s miernou zimou. Kataster obce predstavuje 1 049 ha, z toho územie obce má približne 43 ha intravilánu, orná pôda je vo výmere asi 340 ha a lesné pozemky sú vo výmere 660 ha. Panorámu dediny vždy utvárala rieka Bebrava a po jej brehoch dve hlavné pozdĺžne ulice. Hlavnými dominantami obce boli kostol, dva panské majere a na začiatku dediny, neskôr v strede, kamenná stavba vodného mlyna s horným náhonom vody na mlynské koleso. Ľavú stranu dediny obopínajú vršky zvané Májovišťa – Pirte, Holá hôrka a Plešiny. Z pravej strany je to orná pôda a sčasti lesy až po hranicu chotárov obcí Dežerice, Horňany, Bobot, Motešice a Krásna Ves. Z ľavej strany kataster obce hraničí s chotármi obcí Slatina nad Bebravou, Trebichava, Lútov a Podlužany (PHSR, 2008, s.4).

2.2 PRÍRODNÉ POMERY

Geomorfológia

Územie v ktorom obec Timoradza leží sa rozprestiera na celkoch Vonkajších flyšových Karpát, Fatransko-tatranskej oblasti, Podunajskej pahorkatiny. Z Fatransko-tatranskej oblasti sem zasahujú Strážovské vrchy, Hornonitrianska kotlina a z Podunajskej nížiny Podunajská pahorkatina. Povrch územia je značne členitý. Pohoria majú prevažne charakter hornatín, z ktorých vystupujú chrby, hrebene a tvrdoše z odolnejších hornín. Na mieste menej odolných hornín vznikli erózne doliny a kotliny. Riečne toky (v katastri obce rieka Bebrava) sprevádzajú pásy rovinných nív. Na upätí pohorí vo výbežku Podunajskej nížiny sú pahorkatiny s úvalinami a dolinami. Podľa geomorfologického členenia tvorí prevažnú časť hlohoveckého okresu Podunajská nížina, ktorá je zastúpená geomorfologickým celkom Podunajskej pahorkatiny. Časť územia patrí do podsústavy Karpát, ktorú na severovchode zastupuje jadrové pohorie Považský Inovec. Povrch pahorkatín je mierne zvlhnený, s nadmorskou výškou 130 - 230 m.n.m.. Niva je prevažne rovinného charakteru bez väčších výškových rozdielov.

Reliéf v blízkosti obce formuje časť Kňazí stôl, pododdielu Baske predhorie. Kňazí stôl má veľmi členitý povrch. Jednotlivé časti od seba oddeľujú tektonické zlomy. Hrebene a hrebienky (najmä na dolomitoch) sú orientované rôznymi smermi. Preto je tu orientácia veľmi náročná. Vrch Kňazí stôl (637 m), po ktorom je územie pomenované leží v centrálnej časti. Na hrebene smerujúcom od Kňazieho stola na severozápad, sa dvíha kužeľovitá Udrina (652m) a ukončuje ho tiahly Chropatinec. Hrebeň Vysokej (512m) smeruje na západ cez Drieňovec a Zádor. Z neho vybiehajú najmä smerom na juh početné rázsochy eróziou komplikovane rozčlenené, prevažne s konkávnymi svahmi. Bánovská pahorkatina na východ od Bebravy sa rozprestiera južne od Kňazieho stola. Postupne klesá do Bebravskej nivy. V susedstve s Kňazím stolom vodná erózia vymodelovala v málo odolných deluvialných a eluvialných usadeninách hlboké výmole. Podobný charakter má aj časť Bánovskej pahorkatiny na západe územia za riekou Bebravou. Východne svahy na juh smerujúceho hrebeňa Španieho kameňa (324 m) postupne klesajú k nive Bebravy (PHSR, 2008, s.5).

Geologické pomery

Podunajská pahorkatina je tvorená neogénom, v nadloží ktorého sa nachádzajú kvartérne sedimenty. Neogén je budovaný ílovitými sedimentami s nepravidelným výskytom piesčitých plôch, ojedinele štrkmi a pieskami. Kvartér je tvorený sprašou a štrkmi. Severozápadná časť územia je tvorená vápencami a dolomitmi, miestami bridlicami a pieskovecami stredného až vrchného triasu, východnú časť tvoria granity, granodiority a tonality hercýnske z obdobia vrchného devónu až spodného permu. Centrálna časť je rôznorodého geologického zloženia, okrem spomenutého horninového obalu sú ostrovčekovito rozložené aj areály slienitých vápencov, slieňovcov, ílovcov a pieskovecov spodnej až strednej kriedy, ďalej piesčité, krinoidové, škrvrité, rádiolaritové a hlúznaté vápence, rohovce a bridlice z obdobia jury a taktiež vápnité bridlice, ílovce, pieskovce a kremence spodného triasu, ako aj areál pararúl, svorov a migmatizovaných rúl s polohami amfiboliov zo staršieho paleozoika.

Z nerastných surovín sú najviac zastúpené vápence a dolomity. Wettersteinske vápence sú na Udrine a Chropatinci. Tmavošedé vápence vo vrcholovej časti Udriny, južnej Chropatinca a v Cieri. Slienité vápence a slienité dolomity strážovského príkrovu sa vyskytujú na Hôrke. Bánovská pahorkatina na východ od Bebravy je budovaná jednotkami centrálnokarpatského flyšu. Na hraniciach so Strážovskými vrchmi je tvorená plytkými stráňovými a podstráňovými najmä karbonatickými sedimentami, ktoré majú charakter brekcií a zlepcov. Na úpätných svahoch prevládajú nevápnité sprašové hliny a kamenito-hlinité deluviálne sedimenty. Na západ od rieky Bebravy prevládajú sprašové hliny (PHSR, 2008, s.5).

Pôdne pomery

Podľa atlasu krajiny (2002) sa v Strážovských vrchoch vyskytuje v závislosti od morfológie terénu a geologickej stavby desať typov pôd. V najvyšších častiach Strážovských vrchov budovaných mezozoickými súvrstviami sú vyvinuté rendziny kambizemné a kambizeme rendzinové, v ostatnom území sú to rendziny a kambizeme rendzinové. V najvyšších častiach kryštalínika sú to kambizeme podzolové, v nižších častiach kambizeme modálne kyslé. Vo vnútrohorských dolinách sú zastúpené prevažne kambizeme modálne a kultizeme nasýtené. Na styku Strážovských vrchov a Ilavskej kotliny sa vyskytujú hnedozeme luvizemné a luvizeme, hnedozeme kultizemné, fluvizeme kultizemné. Bánovskú kotlinu pokrývajú pseudogleje modálne kultizemné a luvizemné nasýtené až kyslé, luvizeme modálne kultizemné a pseudoglejové (Gregor m., 2007, s.11).

Hnedozem

Hnedozeme sú typické svojim trojhorizontovým A-B-C pôdnym profilom. Vyvinuli sa prevažne na sprašiach a iných kvartérnych a neogénnych sedimentoch. Ich vývoj prebiehal v podmienkach periodicky premyvneho vodného režimu. Od povrchu majú obyčajne svetlý humusový Ao-horizont. Pod ním je vyvinutý výrazný Bt-horizont obohatený zhora vymývaným ílom a koloidnými zložkami, ktoré vytvárajú na povrchu pôdných agregátov viditeľné povlaky. Bt-horizont prechádza postupne cez svetlejší B/C-horizont do farebne svetlého pôdotvorného substrátu, t.j. C-horizontu. V prípade vývoja pôdy na karbonátových substrátoch sú karbonáty vylúhované zo všetkých horizontov a nachádzajú sa až v C-horizonte často vo forme mäkkých zhlukov, CaCO₃, alebo spevnených konkrécií, tzv. cicvárov. Môže sa tým vytvoriť osobitný kalcikový (Ca) horizont. Subtypy:

Hnedozem modálna B – HMm: hnedozem v typickom vývoji.

Hnedozem kultizemná – HMa: ako HMm, ale s ornícovým horizontom nepresahujúcim hĺbku 0,35 m. Hnedozem luvizemná – HMI: ako HMm, ale s hrubším Bt-horizontom a náznakmi eluviálneho luvického El-horizontu (svetlejší horizont pod A-horizontom, ochudobnený o vylúhované, prevažne ílovité častice, translokované do podložného eluviálneho horizontu). Hnedozem pseudoglejová – HMg: s tzv. mramorovaným luvickým Btg-horizontom, v ktorom popri plných luvických znakoch sú aj znaky oglejenia povrchovou vodou (hrdzavé a sivé škvrny so zastúpením 10-80 % v matrici). Hnedozem rubifikovaná – HMr: ako HMm, ale s výrazným červeným sfarbením minimálne Bt-horizontu, v dôsledku vývoja rubifikovaných pôdotvorných substrátov (terra rossa, terra fusca).

Luvizem

Sú to štvorhorizontové A-E-B-C pôdy vyvinuté z rôznych, prevažne nekarbonátových pôdotvorných substrátov v podmienkach premyvneho vodného režimu. Na povrchu majú tzv. ochrický (svetlý humusový) horizont Ao. Pod ním sa nachádza dobre vyvinutý eluviálny E-horizont svetlejší ako nad a pod ním ležiace horizonty, ktorý vznikol vylúhovaním minerálnych a organických koloidov v dôsledku silného premyvania povrchovými vodami. Translokované koloidné zložky vytvárajú nižší Bt-horizont, ktorý je hutný s obsahom až trikrát viac ílu ako vrchnejší E-horizont. V ňom koloidné zložky tvoria na povrchu agregátov tmavšie voľným okom viditeľné povlaky. V tomto horizonte sa bežne vyskytujú aj hrdzavé škvrny Fe³⁺ a tmavé noduly Mn⁴⁺ s obsahom do 10 %. Luvizeme sa vyskytujú v oblastiach styku nížin s pahorkatinami až vrchovinami (úpätia svahov, kotliny) v klimatických podmienkach mierne chladných a vlhších. Významnou pôdotvornou podmienkou pri ich vývoji je reliéf. Najčastejšie sú vyvinuté na podsahových zarovnaných reliéfoch (podsahové roviny, riečne terasy, pseudoterasy), kde sa pôvodné laterálne prúdenie povrchových vôd mení na vertikálne do podložia. Vyskytujú sa prevažne na nespevnených nekarbonátových pôdotvorných substrátoch (polygenetické hliny a hlbšie eluviálno-deluviálne produkty zvetrávania). Typické sú pre ne polohy s nadmorskou výškou 150-700 m s priemernou ročnou teplotou 6-9°C a s ročným úhrnom zrážok 600-900 mm. Pôvodným porastom boli duby a bučiny, vo vyšších polohách to mohli byť aj zmiešané lesy. Luvizeme sú menej úrodné slabé

kyslé až kyslé pôdy a aby poskytovali dobré úrody treba ich predovšetkým vápniť a dostatočne hnojiť. Vyhovujú menšiemu sortimentu poľnohospodárskych plodín. Sú vhodné pre pestovanie raže a to aj oglejené subtypy, avšak len vtedy keď nie sú zamokrené stagnujúcou povrchovou vodou. Sú vhodné aj na pestovanie repky olejnej, konope, ďateliny a ak sú vyvinuté na sprašových sedimentoch, tak aj kukurice (nesmú však byť kyslé a treba ich dobre hnojiť). Ak vznikali na sprašových hlinách sú vhodné pre pšenicu, avšak aj k tejto plodine ich treba dobre hnojiť a vápniť. Keď majú E-horizont hlbšie ako 0,4 m sú v suchšom roku vhodné aj na pestovanie zemiakov a krmnej repy. Nesmú však byť ani sezónne zamokrované. Sú vhodné aj pre ľan, fazuľu (pri dostatočnom hnojení organickými hnojivami) a ďatelinu lúčnu.

Nasledujúca tabuľka prezentuje vývoj štruktúry pôdneho fondu v obci Timoradza od roku 2004.

Výmera územia v ha.											
	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Celk. výmera úz. obce	1 048,9	1 048,9	1 048,9	1 048,9	1 048,9	1 048,9	1 048,9	1 048,9	1 048,9	1 048,9	1 048,9
Poľnohosp. pôda - spolu	321,8	321,7	321,6	321,6	320,7	320,7	320,7	320,7	320,6	320,6	320,5
- orná pôda	295,2	294,9	294,8	294,8	294,0	294,0	293,7	293,4	293,1	293,1	293,0
- záhrada	14,1	14,1	14,1	14,0	14,0	14,0	14,2	14,5	14,8	14,8	14,8
- trvalý trávny porast	12,5	12,7	12,7	12,7	12,7	12,7	12,7	12,7	12,7	12,7	12,7
Nepoľnoh. pôda - spolu	727,2	727,2	727,4	727,4	728,3	728,3	728,3	728,3	728,3	728,3	728,4
- lesný pozemok	690,0	690,0	690,0	690,0	690,0	690,0	690,0	690,0	690,0	690,0	690,0
- vodná plocha	4,0	4,0	4,0	3,8	4,6	4,6	4,7	4,7	4,6	4,6	4,6
- zast. plocha a nádv.	31,2	31,2	31,3	31,5	31,5	31,5	31,5	31,6	31,6	31,6	31,7
- ostatná plocha	2,1	2,1	2,1	2,1	2,1	2,1	2,1	2,0	2,0	2,1	2,1

Zdroj: 20.1.2015, <http://px-web.statistics.sk/PXWebSlovak/>

Z celkového hľadiska dochádza k redukcii poľnohospodárskej pôdy. K najväčším negatívnym zmenám došlo v sledovanom období v prípade ornej pôdy, ktorej výmera klesla do roku 2014 na 293 ha. K miernemu nárastu došlo v prípade záhrad. Výmera nepoľnohospodárskej pôdy stúpila na 728,4 ha. Zastavané plochy a nádvoria stúpili na 31,7 ha. K nárastu došlo v prípade vodných plôch, ktorých výmera stúpila na 4,6 ha.

Hydrologické pomery

Vodstvo v okolí obce tvorí predovšetkým rieka Bebrava, pretekajúca svojím horným a stredným tokom, ktorá sa vlieva do rieky Nitra na území Nitrianskeho kraja. Vzhľadom na ovplyvňovanie kvality povrchových vôd odpadovými vodami z obytných sídiel a hospodárskych aktivít dochádza k výraznému znečisteniu a znehodnoteniu vôd, pričom toky okresu sú zaradené do II. až V. triedy čistoty vody. Z hľadiska ovplyvňovania hydrologického režimu v povodí Bebravy je významná VN Prusy, menej významné sú VN Haláčovce a VN Brezolupy. Z vodohospodárskeho hľadiska je severná časť okresu významná ako územie akumulácie podzemných vôd, pričom vodné zdroje nachádzajúce sa v Strážovských vrchoch patria medzi najkvalitnejšie na Slovensku. Bebrava najprv tečie na juh, preteká cez Suchú dolinu s výskytom viacerých druhov skamenelín a preteká obcou Čierna Lehota, kde zľava priberá potok, ktorý sa prelamuje cez krasové územie Sokolie skaly. V obci tiež priberá pravostranný potok z južného svahu Záhradčia (820,4 m n. m.) a ľavostranný prítok z oblasti Závadskej poľany. Pod obcou sa stáča na juhozápad, ďalej preteká obcou Šípkov a po pripojení ľavostranného Trebichavského potoka sa oblúkom stáča cez obec Slatina nad Bebravou k severozápadu a neskôr k západu. Opúšťa Strážovské vrchy a vteká do Nitrianskej pahorkatiny. Preteká cez obce Krásna Ves a **Timoradza**, v ktorej sprava priberá **Timoradzský potok**, pod obcou zľava dva menšie prítoky, spájajúce sa v jednom mieste (221,9 m n. m.), ďalej tečie okolo obce Podlužany a pri Horných Ozorovciach sa spája s významným prítokom, pravostranným Machnáčom. Potom tečie cez Bánovce nad Bebravou, na území mesta priberá zľava najprv Jeješinu a Dubničku, potom sprava Svinicu a napokon na južnom okraji mesta (pri Biskupiciach) aj pravostranný Inovec a vzápätí najvýznamnejší prítok Radišu zľava (199,6 m n. m.). Ďalej preteká rovinným územím popri obciach Dolné Naštice a Rybany, na území ktorej priberá sprava Haláčovku, neskôr Livinu pri obci Livina a nasledujú prítoky zľava - Pravotický potok a Hydina. V záverečnom úseku tečie poza obec Nadlice, spája sa s Rybianskym kanálom zľava a neskôr ešte s Rajčianskym potokom a Solčianskym potokom (169,8 m n. m.) sprava. Pri obci Prázňovce sa vlieva do vodnatejšej Nitry (169,0 m n. m.).

Klimatické pomery

Z činiteľov ovplyvňujúcich tvorbu prírodných množstiev podzemných vôd sú v Strážovských vrchoch dôležité zrážky, teplota vzduchu a evapotranspirácia. Rozmiestnenie jednotlivých klimatických oblastí v Strážovských vrchoch je kontrolované geomorfologickými pomermi a nadmorskou výškou. Podľa Atlasu krajiny (2002) najvyššie položené územia s nadmorskou výškou nad 900 m n.m. tvorí klimatická oblasť okrsku C1 (okrsok mierne chladný s priemernými júlovými teplotami 12 – 16 °C). Územia s nadmorskou výškou od 500 – 900 m n.m. tvorí klimatická oblasť okrsku M7 (okrsok mierne teplý, veľmi vlhký, vrchovinový, s priemernými júlovými teplotami do 16 °C). Najnižšie položené časti Strážovských vrchov s nadmorskou výškou do 500 m n.m. tvorí okrsok M6 (okrsok mierne teplý, vlhký, vrchovinový, s priemernými júlovými teplotami do 16 °C). V Ilavskej, Bánovskej kotline a okrajových častiach Strážovských vrchov sa vyskytujú i klimatické oblasti okrskov M3, M1, T6 a T4 (M3 – okrsok mierne teplý, mierne vlhký, pahorkatinný až vrchovinový; M1 – okrsok mierne teplý, mierne vlhký, s miernou zimou, pahorkatinový; T6 – okrsok teplý, mierne vlhký, s miernou zimou; T4 – okrsok teplý, veľmi suchý, s miernou zimou). Priemerná ročná teplota sa v Strážovských vrchoch pohybuje v závislosti od nadmorskej výšky od 8 °C v okrajových častiach Strážovských vrchov, Ilavskej a Bánovskej kotline. Smerom do najvyššej, centrálnej časti pohoria priemerná teplota vzduchu klesá až na 4 °C. Najvyššie teploty sú v Strážovských vrchoch dosahované v júli, naopak najnižšie sú v januári. Priemerný ročný úhrn zrážok sa pohybuje v Strážovských vrchoch od 600 mm v najnižších častiach územia do 1000 mm v centrálnej, najvyššej časti pohoria. Z porovnávania priemerného ročného úhrnu zrážok s nadmorskou výškou meteorologickej stanice vyplynul vzťah, kde je priemerný ročný úhrn zrážok v logaritmickej závislosti na nadmorskej výške. Podľa Atlasu krajiny (2002) sa priemerný počet dní so snehovou pokrývkou pohybuje od 60 v najnižších častiach Strážovských vrchov po 120, lokálne v nadmorskej výške nad 1000 m n.m. až do 140 dní. Priemerné ročné úhrny potenciálnej evapotranspirácie sa zo stúpajúcou nadmorskou výškou znižujú. Najnižšie hodnoty (300 až 350 mm), sú v centrálnej najvyššej časti územia. Zo znižujúcou sa nadmorskou výškou stúpajú na 700 až 750 mm (Atlas krajiny, 2002). V rámci roka sú mesačné úhrny potenciálnej evapotranspirácie veľmi nevyrovnané. Najvyššie hodnoty sú dosahované v júly, najnižšie v januári (Méryová, 2001) (Gregor m., 2007, s.2-3).

Rastlinstvo a živočíšstvo

Rastlinstvo je veľmi rôznorodé. Na území sa stretávajú teplomilné aj horské druhy. Morfológická členitosť územia podmienila rozšírenie dvoch fyto geografických prvkov: teplomilných a suchomilných druhov panónskych, premiešaných s karpatskými podhorskými až horskými druhmi. Kým na juhu prevládajú zástupcovia panónskej flóry a fauny, najvyššie polohy Strážovských vrchov (Reván, Rokoš) a Vtáčnika hostia karpatské druhy prealpínske a dealpínske. V údoliach v blízkosti tokov a na vlhkých, podmáčaných miestach sa vyvinuli významné mokraďové spoločenstvá. V predhoriach lemujúcich kotliny, najmä v oblasti južných a juhovýchodných výbežkov Strážovských vrchov, dochádza k výraznému zostepneniu terénov. Na týchto miestach našla uplatnenie suchomilná a teplomilná flóra aj fauna s mnohými ponticko-panónskymi a mediteránnymi druhmi, medzi ktorými sa nachádza mnoho chránených a ohrozených rastlín aj živočíchov. V jari sa na dolomitových skalách objavujú fialovoruzové kvety poniklecov veľkokvetých, slovenských a prostredných. Suché kamenisté stráne obľubujú: veternica lesná, gul'ôčka bodkovaná, hmyzovník muchovitý, hmyzovník včelovitý, vstavač purpurový. Ozdobou v letných mesiacoch sú kavyle, najmä druh kavyl' Ivanov. Sinokvet mäkký vystupuje po výslnných skalnatých stráňach západného výbežku Rokoša až do výšky 820 m. Na slnkom prehriatych lesostepných lúkach často vidieť čiernobiele pásikavé ulity slimáka stepného. Z množstva pavúkov sú mimoriadne nápadné dva, dnes chránené druhy: strehúň škvrnitý a stepník červený. Spomedzi teplomilných druhov hmyzu je pozoruhodná dravá modlivka zelená, z rovnakokrídlovcov cikáda viničná a cikáda trnková, z chrobákov májka fialová a roháč veľký, ktorého larvy žijú v starých duboch. Na skalách sa s obľubou vyhrieva jašterica zelená a po stromoch sa pohybuje vyše dvoch metrov dorastajúca užovka stromová. Zo vzácných vtákov v oblasti hniezdia krakľa belasá, včelárik zlatý, dudok chochlatý a strakoš obyčajný. Podstatnú časť lesov tvoria bučiny, ktoré vystupujú až na hrebene okolitých hôr. Na odlesnených miestach vyšších polôh sa vytvorili svieže horské lúky s porastami žltohlavu najvyššieho a mečika škridlicovitého. Osobitne výrazne sa vyvinula horská karpatská flóra na skalnatých výstupkoch. Najmä koncom jari tu rozkvitá pestrý koberec kvetov: horcokvet Clusiov, prvosenka holá, soldanelka karpatská, zvonček maličký, kortúza Matthioliho. Vápencové skalné steny poskytujú útočisko vzácnemu motýľovi jasoňovi červenookému. Ako glaciálny relikv je viazaný na porasty rozchodníkov, ktoré sú živnou rastlinou ich húseníc. V pomerne zachovaných zvyškoch starých vlhkých bukových lesoch sa udržali aj typické druhy karpatskej lesnej fauny: z bezstavovcov svetielkujúca dážďovka, veľký modrý slimák vrchovský,

mnohé druhy ulitníkov, z ktorých je pre hornú Nitru osobitne významný z Vtáčnika opísaný a iba tu žijúci endemický druh závornatka skrytá. Z množstva druhov hmyzu sú zaujímavé veľkosťou a vzhľadom nápadné horské bystruškovité chrobáky: bystruška zlatá, bystruška horská a bystruška lesklá, ďalej pestrofarebné motýle: jasoň chochlačkový, vidlochvost ovocný, vidlochvost feniklový. Pre staré bučiny je typický fúzač alpský. Z vtákov sa v oblasti vyskytuje ohrozený hlucháň obyčajný, jariabok hôrny, vzácne dravce: orol krikľavý, orol kráľovský, hadiar krátkoprstý. Kyslé chudobné pôdy kryštálického podložja osídľujú typické oligotrofné druhy rastlín. Na otvorených priestranstvách v oblasti Žiaru vytvára nízke poliehavé kríčky vres obyčajný, plazivé stonky dlhé až jeden meter má chránený plavúň obyčajný. V údoliach, v blízkosti tokov na vlhkých a podmáčaných miestach sa vyvinuli významné vlhkomilné a mokrad'ové rastlinné a živočíšne spoločenstvá.

2.3. TECHNICKÁ INFRAŠTRUKTÚRA

Obec je elektrifikovaná. Rozvodná sieť plynu je v obci vybudovaná. Obyvatelia sú napojení na verejný vodovod. Obec nemá vybudovanú splaškovú kanalizáciu s ČOV. Dažďová kanalizačná sieť je riešená sporadicky prostredníctvom rigolov popri ceste. Pokrytie mobilných operátorov je nasledovné T - mobile 50 %, Orange 70 % a O2 cca. 50 %. Občania majú v súčasnosti možnosť pripojenia na Internet prostredníctvom DSL, Wi-Fi, prípadne prostredníctvom mobilných operátorov.

Zásobovanie pitnou vodou

Stav vodovodnej siete umožňuje všetkým obyvateľom obce napojiť sa na pitnú vodu z verejného vodovodu z prameňa Kopanička, ktorý vyviera nad obcou Krásna Ves. Prietok a kvalita vody, čo sa týka hygieny je dostatočná. V daždivom období dochádza občas k zakaleniu pitnej vody, čoho dôsledkom je mechanické znečistenie vody. Akútne prípady sa riešia náhradným zdrojom pitnej vody z cisterny.

Ochranné pásma

- ochranné pásmo vodovodov a kanalizácií v zmysle §19 zákona č. 442/2002 Z. z. v znení neskorších predpisov: do priemeru DN 500 **1,5 m** na obidve strany od pôdorysného okraja potrubia, priemeru DN500 a viac **2,5 m** na obidve strany od pôdorysného okraja potrubia (navrhované potrubia)

Požiarňa ochrana

Obec má fungujúci dobrovoľný Obecný hasičský zbor, ktorý plní úlohy súvisiace so zdolávaním požiarov a vykonávaním záchranných prác pri živelných pohromách a iných mimoriadnych udalostiach. V prípade požiaru slúži zásahová jednotka z B.n.Bebravou. Navrhovaná sieť zberných a obslužných komunikácií v zastavanom území mesta umožní optimálny prístup požiarnej techniky do všetkých jej častí a k jednotlivým objektom. Zásobovanie požiarňou vodou v nových lokalitách bude riešené z verejnej vodovodnej siete z požiarňových hydrantov.

Odvádzanie dažďových vôd

V obci nie je vybudovaná samostatná dažďová kanalizácia. Obec má vybudované provízorne ochranné technické zariadenie pre odvádzanie dažďových povrchových vôd a to otvorené rigoly pozdĺž miestnych komunikácií. Dažďové vody stekajúce z vyššie položených terénov širšieho okolia obce, i v samotnej obci sú zachytávané systémom týchto odvodňovacích rigolov a následne odvádzané do recipientu toku Bebrava.

Odvádzanie a zneškodňovanie odpadových vôd

Obec má sčasti vybudovanú verejnú kanalizáciu jednotnej sústavy s centrálnou čistiarnou odpadových vôd (ČOV). V súčasnosti je trend riešiť túto situáciu aj samostatnými domovými čistiarnami. Z prevádzkových skúseností však vyplýva, že kvalita a technologické vybavenie mnohých domových ČOV je na nízkej úrovni a neumožňuje adekvátne čistenie odpadových vôd. Preto pri návrhu odvádzania a likvidácie splaškových odpadových vôd treba vychádzať z nasledovných kritérií: v sídle riešiť dostavbu systému odvádzania splaškových odpadových vôd cez spoločnú splaškovú kanalizáciu. V obci je potrebné naďalej vybudovať splaškovú kanalizáciu profilu DN 300.

Elektrická rozvodná sieť

Obec Timoradza je zásobovaná elektrickou energiou v súčasnej dobe z distribučných transformovní, ktoré sú napojené vzdušnými rozvodmi. Prevádzkovateľom je Západoslovenská Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Timoradza 14 energetika, a.s., Čuleňova 6, Bratislava – prevádzková správa Trenčín. Kapacita rozvodnej siete je dostatočná, pre nové odberateľské miesta je potrebné dobudovať miestne rozvodné siete (PHSR, 2008, s.13-14).

Z VN vedenia sú v smere do obce prevedené VN prípojky, na ktoré sú napojené vonkajšie 22/0,4 kV transformačné stanice, zabezpečujúce cez sekundárne rozvody Nn 380/220 V odber elektrickej energie. NN vzdušné vedenie je v dobrom stave. Vedenie je realizované na betónových a drevených podperných bodoch. Hlavné vetvy vzdušného vedenia sú vedené pozdĺž hlavnej cesty, v súbehu s telefónnym vedením a vedením obecného rozhlasu. Rozvádzače NN umiestnené na stožiarových trafostaniciach vyhovujú požiadavkám pre zásobovanie elektrickou energiou.

Ochranné pásma

- ochranné pásmo vonkajšieho nadzemného elektrického vedenia v zmysle zákona č. 656/2004 Z. z., § 36 vymedzené zvislými rovinami po oboch stranách vedenia vo vodorovnej vzdialenosti meranej kolmo na vedenie od krajného vodiča pri napätí:
  - od 1 kV do 35 kV vrátane: 1. pre vodiče bez izolácie 10 m, v súvislých lesných priesekoch 7 m,
  - pre vodiče so základnou izoláciou 4 m, v súvislých lesných priesekoch 2 m, 3. pre zavesené káblové vedenie 1 m
  - od 35 kV do 110 kV vrátane 15 m
  - od 220 kV do 400 kV vrátane 25 m
- v ochrannom pásme vonkajšieho nadzemného elektrického vedenia a pod elektrickým vedením je zakázané:
  - zriaďovať stavby, konštrukcie a skládky
  - vysádzať a pestovať trvalé porasty s výškou presahujúcou 3 m
  - vysádzať a pestovať trvalé porasty s výškou presahujúcou 3 m vo vzdialenosti 2 m od krajného vodiča vzdušného vedenia s jednoduchou izoláciou
  - uskladňovať ľahko horľavé alebo výbušné látky
  - vykonávať činnosti ohrozujúce bezpečnosť osôb a majetku
  - vykonávať činnosti ohrozujúce elektrické vedenie a bezpečnosť a spoľahlivosť prevádzky sústavy
  - vysádzať a pestovať trvalé porasty s výškou presahujúcou 3 m vo vzdialenosti presahujúcej 5 m od krajného vodiča vzdušného vedenia možno len vtedy, ak je zabezpečené, že tieto porasty pri páde nemôžu poškodiť vodiče vzdušného vedenia
- vlastník pozemku je povinný umožniť prevádzkovateľovi vonkajšieho nadzemného elektrického vedenia prístup a príjazd k vedeniu a na tento účel umožniť prevádzkovateľovi udržiavať voľný pruh pozemkov (bezlesie) v šírke 4 m po oboch stranách vonkajšieho nadzemného elektrického vedenia (táto vzdialenosť sa vymedzuje od dotyku kolmice spustenej z vonkajšej strany nadzemného elektrického vedenia na vodorovnú rovinu ukotvenia podporného bodu)
- ochranné pásmo zaveseného káblového vedenia v zmysle zákona č. 656/2004 Z. z., § 36 vymedzené zvislými rovinami po oboch stranách vedenia vo vodorovnej vzdialenosti meranej kolmo na vedenie od krajného vodiča pri napätí od 35 kV do 110 kV vrátane je 2 m
- ochranné pásmo vonkajšieho podzemného elektrického vedenia v zmysle zákona č. 656/2004 Z. z., § 36 vymedzené zvislými rovinami po oboch stranách krajných káblov vedenia vo vodorovnej vzdialenosti meranej kolmo na toto vedenie od krajného kábla:
  - 1 m pri napätí do 110 kV vrátane vedenia riadiacej regulačnej a zabezpečovacej techniky
  - 3 m pri napätí nad 110 kV
- v ochrannom pásme vonkajšieho podzemného elektrického vedenia a nad týmto vedením je zakázané:
  - zriaďovať stavby, konštrukcie, skládky, vysádzať trvalé porasty a používať osobitne ťažné mechanizmy
  - vykonávať bez predchádzajúceho súhlasu prevádzkovateľa elektrického vedenia zemné práce a iné činnosti, ktoré by mohli ohroziť elektrické vedenie, spoľahlivosť a bezpečnosť prevádzky, prípadne sťažiť prístup k elektrickému vedeniu
- ochranné pásmo elektrickej stanice vonkajšieho vyhotovenia v zmysle zákona č. 656/2004 Z. z., § 36:
  - s napätím 110 kV a viac je vymedzené zvislými rovinami, ktoré sú vedené vo vodorovnej vzdialenosti 30 m kolmo na oplotenie alebo na hranicu objektu elektrickej stanice
  - s napätím do 110 kV je vymedzené zvislými rovinami, ktoré sú vedené vo vodorovnej vzdialenosti 10 m kolmo na oplotenie alebo na hranicu objektu elektrickej stanice
  - s vnútorným vyhotovením je vymedzené oplotením alebo obostavanou hranicou objektu elektrickej stanice, pričom musí byť zabezpečený prístup do elektrickej stanice na výmenu technologických zariadení
- v ochrannom pásme elektrickej stanice je zakázané vykonávať činnosti, pri ktorých je ohrozená bezpečnosť osôb, majetku a spoľahlivosť a bezpečnosť prevádzky elektrickej stanice (ÚPD M.,2008).

Zásobovanie plynom

V obci je vybudovaná sieť stredotlakových plynovodov, ktoré pokrývajú celoplošne zastavanú časť obce. Prevádzkovateľ – Slovenský plynárenský priemysel, a.s., Mlynské Nivy 44, Bratislava. Budovanie rozvodov – investorom verejného rozvodu plynu je Slovenský plynárenský priemysel. Odborné plynové zariadenia zriaďujú a prevádzkujú odberatelia plynu na vlastné náklady. Plynovodná sieť je vybudovaná kapacitne dostatočne. S pribúdajúcimi aktivitami a s plánovaným rozvodom obce je

potrebné zabezpečiť nové rozvody vo všetkých plánovaných lokalitách pre výstavbu (PHSR, 2008, s.13-14).

Ochranné pásma

- ochranné pásmo plynovodu v zmysle zákona č. 656/2004 Z. z., § 56 vymedzené vodorovnou vzdialenosťou od osi priameho plynovodu alebo od pôdorysu technologickej časti plynárenského zariadenia merané kolmo na os plynovodu alebo na hranu pôdorysu technologickej časti plynárenského zariadenia:
  - 4 m pre plynovod s menovitou svetlosťou do 200 mm
  - 8 m pre plynovod s menovitou svetlosťou od 201 mm do 500 mm
- 1 m pre plynovod, ktorým sa rozvádza plyn na zastavanom území obce s prevádzkovaným tlakom nižším ako 0,4 MPa
- 8 m pre technologické objekty
- bezpečnostné pásmo plynovodu v zmysle zákona č. 656/2004 Z. z., § 57 vymedzené vodorovnou vzdialenosťou od osi priameho plynovodu alebo od pôdorysu technologickej časti plynárenského zariadenia merané kolmo na os plynovodu alebo na hranu pôdorysu technologickej časti plynárenského zariadenia:
  - 10 m pri plynovodoch s tlakom nižším ako 0,4 MPa prevádzkovaných na voľnom priestranstve a na nezastavanom území
  - 20 m pri plynovodoch s tlakom od 0,4 MPa do 4 MPa a s menovitou svetlosťou do 350 mm
  - 50 m pri regulačných stanicach, filtračných stanicach, armatúrnych uzloch určí v súlade s technickými požiadavkami prevádzkovateľ distribučnej siete pri plynovodoch
- s tlakom nižším ako 0,4 MPa, ak sa nimi rozvádza plyn v súvislej zástavbe (ÚPD M.,2008).

Zásobovanie teplom

V riešenom území je vzhľadom na prevažný spôsob využívania územia (bývanie) logicky predurčený aj spôsob zásobovania teplom. Územie je z pohľadu zásobovania teplom riešené kombinovaným spôsobom. Hlavný spôsob zásobovania sú lokálne zdroje tepla na pevné palivo - prevažne na atmosferické spaľovanie drevnej hmoty a zemný plyn. Tretie najčastejšie využitie zdroja tepla je elektrické vykurovanie (priamoohrevné, akumulčné). Ďalšími zdrojmi energie sú v zanedbateľnej miere slnečné kolektory (najmä podpora prípravy TÚV), propán (najmä technologické účely – varenie). Väčšina objektov má inštalovaný kombinovaný spôsob vykurovania, najčastejšie v kombinácii zdroja tepla kotol na drevo / plynové vykurovanie. Uvedené kombinácie sú riešené pre vykurovanie aj pre ohrev TÚV.

Miestny rozhlas

Rozhlasová ústredňa je umiestnená v budove obecného úradu. Od budovy OU je rozvod vedený na kovových stĺpoch, na ktorých sú upevnené reproduktory. Vedenie miestneho rozhlasu je vedené pozdĺž miestnych komunikácií, väčšinou súbežne s telefónnym vedením a vedením NN. Pôvodné rozvody sa ponechajú a pre nové zastavané časti sa vybuduje nové vedenie miestneho rozhlasu. Vedenie sa uloží v zemi a pre umiestnenie reproduktorov sa využijú osvetľovacie stožiare, alternatíva je bezdrôtový rozhlas.

Televízia

V obci je príjem televízneho signálu Slovenskej televízie zabezpečovaný televíznym prekryvačom DVB. Signál ku koncesionárom sa dostáva na kvalitnej digitálnej úrovni. Kvalitný príjem signálu je možný zriadením káblovej televízie s prijímacím zariadením, ktorú nemá obec vybudovanú.

Telekomunikácie

Po telekomunikačnej stránke prislúcha obec do primárnej oblasti Bánovce nad Bebravou s digitálnou telefónnou ústredňou HOST Bánovce nad Bebravou. Z kábla prístupovej siete OOK sú prevedené účastnícke rozvody miestnej telefónnej siete (MTS). Telefónne rozvody (MTS) sú papršlekovite rozvetvené do riešeného územia obce a to vzdušnými rozvodmi metalickými káblami na drevených podperných bodoch do jednotlivých účastníckych rozvádzačov (ÚR). Časť miestnej telefónnej siete je zakáblovaná metalickými káblami vedenými popri hlavných prístupových komunikáciách. V súčasnosti obec disponuje digitálnou telefónnou ústredňou so 120 prípojkami. Rozvojové ciele stanovené telekomunikačným projektom kladú dôraz na digitalizáciu ústrední a budovanie trasy diaľkových optických káblov DOK a OOK a SDH technológiu aj v tejto najnižšej úrovni siete.

Rozvoj mobilnej telekomunikačnej siete zabezpečujú v súčasnosti viacerí operátori ale hlavne Orange Slovensko, a.s. Bratislava, O2 Telefonica a spoločnosť T - mobile. Pokrytie týchto operátorov v obci je pri Orange 70 % a v prípade T – mobile a O2 cca. na 50 %. Tieto spoločnosti majú po území Slovenska rozmiestnené svoje základňové, prenosové a centrálné stanice podľa vlastných navrhnutých koncepcií rozvoja týchto spoločností, za pomoci ktorých zabezpečujú pre svojich užívateľov pokrytie

signálom GSM v pásme 900 a 1800 MHz. Okrem GSM signálu je pre obyvateľov obce dostupný aj iný dátový prenos napr. vysokorýchlostný, ktorý zabezpečuje vysokorýchlostné dátové prenosy.

Ochranné pásma

ochranné pásma telekomunikačných vedení, zariadení a objektov verejnej telekomunikačnej siete v zmysle Zákona o elektronických komunikáciách č. 610/2003 Z. z. v znení neskorších predpisov (ÚPD M.,2008).

Verejné osvetlenie

Osvetlenie ciest, komunikácií a verejných priestranstiev je vybudované LED svietidlami, ktoré sú pomocou výložníkov uchytené na podperných bodoch vzdušnej sekundárnej siete NN. Rozvod medzi svietidlami je vodičom AlFe, ktorý slúži ako fáza VO vzdušnej sekundárnej siete nn. Ovládanie VO je centrálné RVO v centre obce.

Ochrana pred povodňami a správa povodí

Pre zabezpečenie tejto požiadavky je nevyhnutné dodržať nasledovné zásady: pôdny kryt chrániť pred vodnou eróziou uplatnením protierózných pôdoochranných a lesotechnických opatrení, zabezpečiť realizáciu povrchových protierózných priekop zachytávajúcich prívalové vody, zabezpečiť koryto vodného toku proti zosunom pôdy, zvýšiť úroveň starostlivosti o odvádzanie dažďových vôd z územia obce, neupravené úseky vodných tokov riešiť s cieľom ochrany intravilánu pred veľkými vodami na Q100 a orné pôdy pre Q20, pretože náhodilé zaplavenie je ekologicko-produkčne žiaduce, pri výstavbe je potrebné zachovať ochranné pásma pozdĺž tokov 5 m od brehovej čiary, zriaďovanie ochranných pásiem je právne zabezpečené zákonom o vodách c. 364/2004 Z.z. a vyhláškou MŽP SR c. 398/2002 Z.z.. Pri jednotlivých úpravách tokov sa navrhuje v rámci riešenia zachovať prírodný charakter koryta a brehových porastov so snahou zabezpečenia funkčnosti a skvalitnenia životného prostredia. Na toku je potrebné zabezpečiť pravidelné odstraňovanie nánosov, opravy poškodených brehov a ošetrovanie brehových porastov. Na vodnom toku Bebrava nie sú vybudované protizáplavové opatrenia.

Ochranné pásma

- obojstranné ochranné pásmo pobrežných pozemkov v zmysle ustanovení §49 zákona č. 364/2004 o vodách: **10 m** od vzdušnej päty, respektíve brehovej čiary miestnych tokov z dôvodov vykonávania činnosti správcu toku. Do tohto územia nie je možné umiestňovať technickú infraštruktúru, žiadame pevné stavby ani súvislú vzrastlú zeleň. Toto územie nie je možné poľnohospodársky obhospodarovať. Musí byť zachovaný prístup mechanizácie správcu vodného toku a povodia k pobrežným pozemkom z dôvodu údržby a kontroly. Všetky prípadné križovania inžinierskych sietí s vodným tokom musia byť riešené podľa STN 73 6822 – Križovanie a súbehy vedení s vodnými tokmi a akékoľvek stavebné aktivity v ochrannom pásme tokov musia byť prerokované so správcom toku a povodia.

Pri návrhu investícií je potrebné rešpektovať ustanovenia § 49 zákona č. 364/2004 Z. z. vodách a vyhlášky č. 211/2005 Z. z.. Všetky prípadné križovania inžinierskych sietí s vodnými tokmi musia byť riešené podľa STN 73 6822 „Križovania a súbehy vedení s vodnými tokmi“. (ÚPD M.,2008).

Civilná ochrana obyvateľstva

V obci v súčasnosti nie sú vybudované nijaké väčšie špeciálne zariadenia v súvislosti s civilnou ochranou. Ukrytie obyvateľov je riešené formou jednoduchých úkrytov budovaných svojpomocne. Väčšia časť objektov v obci je podpivničená, pivničné priestory slúžia pre ukrytie obyvateľstva. V rámci navrhovaných rozvojových plôch určených pre obytnú výstavbu sa ukrytie obyvateľstva bude riešiť v pivničných priestoroch obytných objektov, príp. zariadení občianskej vybavenosti.

2.4. DOPRAVA

Modernizáciou a rozvojom dopravnej infraštruktúry v obci a jej okolí dochádza k vytváraniu vhodných podmienok na kvalitný život jej obyvateľov. Rovnako vzrastajú možnosti na príliv investícií, ktoré si nevyhnutne vyžadujú kvalitnú cestnú sieť. Z hľadiska environmentálneho dochádza prvotne k negatívnym účinkom (napr. záber pôdy), druhotne však, po jej uvedení do prevádzky, prispieva k znižovaniu negatívnych vplyvov dopravy na životné prostredie. Kvalitnejšie technické parametre ciest prispievajú k plynulosti dopravy, tie isté úseky sú prekonávané za kratší čas, čím sa skracuje jazdná doba.

Cestný a železničný dopravný systém sprostredkúva dopravné vzťahy, ktoré svojou úrovňou a dopravným významom presahujú sídelnú úroveň. Priemet týchto dopravných vzťahov do územia možno hodnotiť z pohľadu väzieb širšieho územia k sídlu.

Štátne komunikácie, miestne komunikácie a komunikácie obslužné tr. C2, C3 a D1

Okrem štátnych ciest, ktoré spravuje vyšší územný celok Trenčín sa v obci nachádzajú aj miestne komunikácie. Celková dĺžka miestnych komunikácií v obci je cca. 2 km. Všetky komunikácie sa nachádzajú v zlom technickom stave. Rekonštrukciou komunikácií v centre obce sa zabezpečí okrem estetickú stránku hlavne zníženie prašnosti a hlučnosti z dopravy. Najbližšia obec v severnom smere sú Krásna Ves a južnom Podlužany, od obce sú vzdialené cca. 5 km po ceste III. triedy.

Sieť miestnych komunikácií dopĺňa sieť prístupových komunikácií. Odvodnenie týchto ciest je riešené do príľahlej zelene alebo priekop. Základný komunikačný systém miestnych komunikácií obce dopĺňajú komunikácie nižších funkčných tried. Šírkové parametre spevnených komunikácií sú hodnotené šírkou ich koruny. V bežnom profile tieto dosahujú šírku 6,5 - 7,5 m. Dopravný význam týchto komunikácií spočíva v prístupovej funkcii a pohybe výlučne zdrojovej a cieľovej dopravy. Potenciálne rozvojové smery sú orientované do nezastavaných prieluk a jestvujúcich dopravných prepojení.

Hromadná doprava

Hromadná preprava osôb je v súčasnosti, v obci zabezpečovaná Slovenskou autobusovou dopravou, Bánovce nad Bebravou, a.s.. Linky sa pohybujú po ceste III a v obci majú zastávky SAD v celkovom počte 2. Frekvenciu autobusového spojenia možno považovať za primeranú, vzhľadom na veľkosť obce.

Železničná doprava

Katastrom obce neprechádza železničná trať. Obyvatelia majú možnosť využiť vlakové spojenie jedine v okresnom meste Bánovce nad Bebravou. Z hľadiska denného režimu premávajú vlaky hlavne v skorých ranných hodinách a popoludňajších hodinách. Hustota vlakového spojenia smerom na okresné mesto je podobná aj v dňoch pracovného pokoja. Cez mesto prechádza železničná trať č. 143.

Letecká doprava.

Najbližšie letisko sa nachádza v meste Prievidza. Letisko v súčasnosti využívajú rôzni zájemcovia zo Slovenska, ako i zo zahraničia. Využitie je rôznorodé, na turistické, výcvikové alebo podnikateľské účely, ale aj pre potreby rýchlej zdravotníckej pomoci. Najbližšie letiská s verejnou dopravou, u ktorých sa výhľadovo uvažuje s možnosťou verejnej leteckej dopravy sú v priestore Žilina – Hričov a Trenčín. Tieto letiská sú uvažované ako regionálne letiská s možnosťou medzinárodnej dopravy. Dostupnosť letiska v Hričove je cca 90,5 km, dostupnosť letiska v Trenčíne je asi 34,7 km. Dostupnosť medzinárodného letiska v Bratislave Ivanke je asi 131,7 km. Pri využití diaľnice je časová dostupnosť tohto letiska asi 1 hodinu a 40 minút. V zámeroch rozvoja sa nepredpokladá s budovaním nových letísk a dostupnosť leteckej dopravy z riešeného priestoru sa tým nemení.

Nemotoristická doprava

Sieť nemotoristických komunikácií tvorí sieť chodníkov, ktoré pozdĺž hlavnej dopravnej trasy v obci absentujú. Najviac frekventovanými miestami sú okolie obecného úradu, kostola a cintorína, v miestach maloobchodného predaja a zastávok hromadnej automobilovej dopravy, ktoré je potrebné v rámci rozptylových plôch a bezbariérových trás doplniť a patrične upraviť. Vo všetkých rozvojových lokalitách je potrebné vybudovať nové chodníky v súlade s STN. V nových lokalitách IBV je možné budovať chodníky jednostranne. Všetky chodníky a spevnené plochy vrátane ich križovania s trasami motorovej aj nemotorovej dopravy musia byť riešené tak, aby zabezpečovali bezpečný pohyb pre osoby so zníženou schopnosťou pohybu a orientácie. V zastavanom území tak ako to dovoľujú šírkové pomery v území, sú navrhované jednosmerné cestičky pre cyklistov pozdĺž existujúcich miestnych komunikácií smerujúcich zo stredu obce – obecný úrad, pokračujúc južným smerom k cieľom v prírode, za obcou.

Parkovanie

V súčasnosti sú v obci čiastočne vybudované parkoviská pri objektoch občianskej vybavenosti – obchod, obecný úrad, centrum obce kostol. V budúcnosti je potrebné parkoviská riadne vymedziť a vyznačiť odstavné státa.

Cyklistická doprava.

V obci nie sú vybudované samostatné cyklistické ani cykloturistické trasy. Cyklistické trasy je potrebné vybudovať v obci v súbehu s chodníkmi, pokiaľ to priestorové podmienky umožnia vrátane prepojenia s obcou Timoradza. Ďalej môžu pokračovať trasy do k.ú. Podlužany, resp. severne do obce Krásna Ves.

2.5. ŽIVOTNÉ PROSTREDIE

Katastrálne územie obce Timoradza tvorí z hľadiska prírodných hodnôt a ekologickej stability krajiny tri zhruba homogénne pásma. Prvým je kompaktné pásmo lesov na ktoré nadväzuje pásmo ornej pôdy a obytnej zóny obce, inak obklopuje obec poľnohospodárska krajina. Obec v hierarchii predstavuje najnižší, ale základný prvok ochrany prírody. Potreba naplňovať environmentálne ciele vyplýva aj zo samotnej alokácie obce. Zákon NR SR č. 543/2002 Z.z. o ochrane prírody a krajiny v znení n. predpisov legislatívnou formou zabezpečuje zachovanie rozmanitosti podmienok a foriem života na zemi, vytvorenie podmienok na trvalé udržanie, obnovovanie a racionálne využívanie prírodných zdrojov, záchranu prírodného dedičstva, charakteristického vzhľadu krajiny a udržanie ekologickej stability. Vymedzuje územnú a druhovú ochranu a ochranu drevín.

Ochrana prírody a krajiny

Na území katastra obce Timoradza sa nachádza niekoľko chránených území s ich ochrannými pásmami. Podmienky ochrany týchto území sú rešpektované pre akúkoľvek činnosť v území sú definované v príslušných právnych predpisoch, ktoré sú tu taktiež uvedené. Do katastrálneho územia zasahuje lokalita NATURA 2000.

Kód územia	SKCHVU028
Kraj	Trenčiansky
Správca územia	CHKO Strážovské vrchy
Platnosť k	1.4.2012

Zakázané činnosti v CHVÚ:

- vykonávanie lesohospodárskej činnosti v blízkosti hniezda orla skalného, sokola sťahovavého, bociana čierneho, včelára lesného alebo na lokalitách výskytu tetra hlučáňa, ak tak určí obvodný úrad životného prostredia,
- odstraňovanie ojedinele stojacích suchých stromov alebo zlomov na lesných pozemkoch, ktoré nie sú zdrojom zvýšenej početnosti biotických škodlivých činiteľov, nepredstavujú potenciálne nebezpečenstvo z hľadiska bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci a nebránia technologickému sprístupneniu porastu,
- odstraňovanie alebo poškodzovanie hniezdných alebo dutinových stromov druhov vtákov, pre ktoré je chránené vtáčie územie vyhlásené, na lesných pozemkoch v ochranných lesoch, ak tak určí obvodný úrad životného prostredia,
- likvidácia alebo znižovanie rozlohy krovin alebo nelesnej drevinovej vegetácie, ak tak určí obvodný úrad životného prostredia,
- výrub alebo vykonávanie akýchkoľvek zásahov do drevín rastúcich mimo lesa od 1. marca do 30. júna,
- rozorávanie existujúcich trvalých trávnych porastov, okrem ich obnovy,
- mechanizované kosenie alebo mulčovanie existujúcich trvalých trávnych porastov alebo iných poľnohospodárskych plodín spôsobom od okrajov do stredu na súvislej ploche väčšej ako 0,5 hektára,
- rekultivácia lomu, ak tak určí obvodný úrad životného prostredia,
- pozemné aplikovanie pesticídov, mulčovanie alebo kosenie na pozemkoch dočasne nevyužívaných na rastlinnú výrobu1 od 1. marca do 30. júna okrem odstraňovania invázných druhov rastlín alebo okrem činností vykonávaných podľa osobitných predpisov,
- aplikovanie rodenticídov na ornej pôde iným spôsobom ako vkladáním do nôr,
- aplikovanie rodenticídov na existujúcich trvalých trávnych porastoch,
- uplatňovanie hospodárskeho spôsobu na ploche obnovného prvku väčšej ako 1 hektár v časti chráneného vtáčieho územia,
- vykonávanie úmyselnej obnovnej alebo výchovnej ťažby od 1. marca do 30. júna v časti chráneného vtáčieho územia,
- odstraňovanie alebo poškodzovanie hniezdných alebo dutinových stromov druhov vtákov, pre ktoré je chránené vtáčie územie vyhlásené, na lesných pozemkoch v časti chráneného vtáčieho územia uvedenej v prílohe č. 2, ak tak určí obvodný úrad životného prostredia,
- úmyselné znižovanie existujúceho drevinového zastúpenia jedle bielej pri výchove lesných porastov do rubnej doby lesného porastu v časti chráneného vtáčieho územia,
- vykonanie úmyselnej obnovnej ťažby, pri ktorej sa na 1 hektár plochy obnovovaného lesného porastu ponechá menej ako päť existujúcich jedincov jedle bielej v rubnej dobe na prirodzené dozitie v časti chráneného vtáčieho územia,
- uskutočňovanie horolezeckých alebo skalolezeckých výstupov v období od 1. marca do 30. júna v časti chráneného vtáčieho územia,
- organizovanie športových, turistických alebo iných verejnosti prístupných aktivít a podujatí od 1. marca do 30. júna v časti chráneného vtáčieho územia,
- budovanie turistických chodníkov, cyklotrás, alebo táborísk od 1. marca do 30. júna v časti chráneného vtáčieho územia,
- vjazd alebo státie s motorovým vozidlom, motorovou trojkolkou, motorovou štvorkolkou, snežným skútrom v časti chráneného vtáčieho územia uvedenej v prílohe č. 5 okrem motorového vozidla slúžiaceho na obhospodarovanie pozemku alebo patriaceho vlastníkovi (správcovi, nájomcovi) pozemku alebo vozidiel stráže prírody alebo lesnej stráže (http://www.sopsr.sk/natura/img/chvu/zakazane_cinnosti/SKCHVU028.doc, 20.8.2015).

Názov: Kňaží stôl
Kód územia: SKUEV0275
Kraj: TRENČIANSKÝ KRAJ
Rozloha: 4227,03 ha
Správca územia: CHKO Ponitrie

Biotopy, ktoré sú predmetom ochrany

91E0* Lužné vrbovo-topoľové a jelšové lesy, 5130 Porasty borievky obyčajnej, 6110* Pionierske porasty na plytkých karbonátových a bázických substrátoch zväzu Alysso-Sedion albi, 6190 Dealpínske travinnobylinné porasty, 6210 Suchomilné travinnobylinné a krovinné porasty na vápnitom podloží (*dôležité stanovišťa Orchideaceae), 6510 Nížinné a podhorské kosné lúky, 8160* Nespevnené karbonátové skalné sutiny montánneho až kolinného stupňa, 8210 Karbonátové skalné steny a svahy so štrbinovou vegetáciou, 9110 Kyslomilné bukové lesy, 9130 Bukové a jedľové kvetnaté lesy, 9150 Vápnomilné bukové lesy, 9180* Lipovo-javorové sutinové lesy, 91H0* Teplomilné panónske dubové lesy, 91I0* Eurosibírske dubové lesy na spraši a piesku, 91M0 Panónsko-balkánske cerové lesy.

Druhy, ktoré sú predmetom ochrany

kunka žltobruchá *Bombina variegata*, fúzač alpský *Rosalia alpina, rys ostrovid *Lynx lynx*, roháč obyčajný *Lucanus cervus*, podkovár malý *Rhinolophus hipposideros*, netopier obyčajný *Myotis myotis*, medveď hnedý *Ursus arctos, poniklec prostredný **Pulsatilla subslavica*, poniklec veľkokvetý *Pulsatilla grandis*.

Navrhované menežmentové opatrenia

Kosenie a následné odstránenie biomasy 1 x ročne, Odstraňovanie sukcesných drevín, prípadne bylín a vyhrabávanie stariny, Zachovať alebo cielene obnoviť pôvodné druhové zloženie lesných porastov, Eliminovať zastúpenie nepôvodných druhov drevín tak aby sa zabránilo ich šíreniu na ďalšie lokality, Ponechávanie stromov a drevnej hmoty v porastoch (ojedinelo stojacich stromov, skupiny stromov a ležaniny), Špeciálny manažment poľnohospodárskych plôch z titulu ochrany živočíšnych druhov (chrapkáč, drop a drobné pernaté vtáctvo, alebo cicavce), extenzívne prepásanie kozami (so stádom s veľkosťou primeranou únosnosti pasienka), zabezpečenie vhodných pobytových podmienok bioty, Úprava a budovanie nových hniezd a hniezdných biotopov vtáctva, Zabezpečenie ochrany obojživelníkov v období migrácie (napr. budovanie migračných zábran, transfer jedincov na reprodukčné lokality), Pestovanie chránených druhov ex situ a posilňovanie populácií druhu v území (dosievanie), resp. transfer druhov, Stráženie (napríklad. hniezd dravcov).

Činnosti, ktoré môžu mať negatívny vplyv na ciele ochrany v chránenom území

Povrchové lomy vápencové, dolomitové, Skládky odpadu, Lyžiarske vleky, Lyžiarske zjazdové trate, Zasnežovanie lyžiarskych tratí, vymedzenie lokalít a stálych trás skalolezectvo, Zmeny poľnohospodárskych objektov na rekreačné (napr. senníky na chaty a pod.), Všetky penzióny a chaty.

Činnosti, ktoré môžu mať negatívny vplyv na ciele ochrany mimo chráneného územia

Povrchové veľkokapacitné vápencové a dolomitové lomy, Povrchové malé vápencové a dolomitové lomy ak ide o ťažbu odstrelovaním, Skládky odpadu (<http://www.sopsr.sk/natura/index1.php?p=4&sec=5&kod=SKUEV0275>, 25.11.2015).

V chotári obce Timoradza sa nachádzajú 3 prírodné rezervácie:

PR Udrina s výmerou 107,3 ha v katastrálnom území Timoradze, Slatiny nad Bebravou a Trebichavy. Chránené územie patrí medzi najvzácnejšie v okrese Bánovce nad Bebravou. Na južných expozíciách sú tu ideálne podmienky pre vývoj xerothermnej vegetácie a spoločenstiev s dubom plstnatým. Na chladnejších stanovištiach rastú bukové lesy. Územie bolo vyhlásené za prírodnú rezerváciu v roku 1993.

PR Smradľavý vrch s rozlohou 30,7 ha v katastri obce Timoradza. Územie sa nachádza S od obce Timoradza, medzi dolinkami Kostola a Kadvanová na JZ časti bočného hrebenka. Bolo zriadené na ochranu fyto geograficky významného druhu - škumpy vlasatej, predstavujúcej treťohorný relikt. Prírodná rezervácia bola vyhlásená v roku 1954.

PR Ľutovský Drieňovec s rozlohou 260 ha zasahuje do katastrálneho územia Timoradze, Podlužian a Ľutova. Chránené územie je charakteristické výskytom veľkého množstva xerothermnej vegetácie (na južných svahoch Vysokej a Drieňovca) so vzácnymi druhmi rastlín aj živočíchov. Z lesných spoločenstiev sú na hrebeňoch zastúpené bučiny, miestami aj voľné duby. Územie bolo vyhlásené za prírodnú rezerváciu v roku 1993 (PHSR, 2008, s.15-16).

Starostlivosť o územie

Územným plánovaním sa sústavne a komplexne rieši priestorové usporiadanie a funkčné využívanie územia, určujú sa zásady, navrhuje sa vecná a časová koordinácia činností ovplyvňujúcich životné prostredie, ekologickú stabilitu, kultúrno – historické hodnoty územia, územný rozvoj a tvorbu krajiny v súlade s princípmi trvalo udržateľného rozvoja. Územné plánovanie je v súčasnosti upravené

zákonom č. 50/1976 Zb. o územnom plánovaní a stavebnom poriadku v znení neskorších predpisov. Územno - plánovacia dokumentácia je základným nástrojom územného rozvoja a starostlivosti o životné prostredie v obci. Základným nástrojom územného plánovania je územný plán obce. Územný plán obce je výsledok formálneho plánovania a je územnoplánovacím dokumentom v zmysle zákona č.50/1976 Zb. (zákon o územnom plánovaní a stavebnom poriadku v znení neskorších predpisov) a v zmysle vyhlášky č.84/1976 Zb. (o územnoplánovacích podkladoch a územnoplánovacej dokumentácii) v znení neskorších predpisov. Obec nemá v súčasnosti spracovaný územný plán.

Ochrana ovzdušia

Na ochranu ovzdušia v obci pred potenciálnymi a reálnymi zdrojmi znečistenia slúži zákon č. 478/2002 Z. z. o ochrane ovzdušia v znení neskorších predpisov (platný v roku 2009, od 1.6.2010 účinný zákon č. 137/2010 Z.z o ovzduší). Upravuje práva a povinnosti právnických a fyzických osôb pri ochrane ovzdušia pred vnášaním znečisťujúcich látok ľudskou činnosťou a spôsobom obmedzenia následkov znečisťovania. V zákone sú definované znečisťujúce látky, zdroje znečisťovania, povinnosti právnických a fyzických osôb ako aj prevádzkovateľov zdrojov znečistenia ovzdušia, poplatky a pokuty za znečisťovanie ovzdušia. Definované sú veľké zdroje znečistenia ovzdušia ako technologické celky so súhrnným tepelným výkonom 50 MW alebo vyšším. V samotnom sídle sa výroba výrazne znečisťujúca ovzdušie nenachádza. Najviac znečisťujúcich zdrojov sa nachádza v okresnom meste B. n. Bebravou, ale aj v meste Partizánske, Topolčany, Prievidza.

Zdrojmi znečisťovania ovzdušia v riešenom území v súčasnosti sú:

- automobilová doprava na ceste III. triedy, ako aj na miestnych komunikáciách,
- výroba tepla v domácnostiach a vo výrobných a obslužných prevádzkach,
- výrobné prevádzky v meste B. n. Bebravou, ale aj v meste Partizánske, Topolčany, Prievidza.

Produkcia v t na km ² podľa územie, chemická zlúčenina a rok											
Okres B. n. Bebravou	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Tuhé emisie	0,37	0,43	0,55	0,50	0,50	0,51	0,50	0,48	0,52	0,52	0,63
Oxid siričitý	0,13	0,10	0,10	0,10	0,07	0,07	0,08	0,07	0,07	0,06	0,05
Oxid dusíka	0,18	0,19	0,20	0,18	0,18	0,18	0,17	0,17	0,17	0,17	0,18
Oxid uhľnatý	0,80	0,81	0,83	0,79	0,71	0,70	0,67	0,66	0,69	0,70	0,79
<i>Tuhé emisie SR</i>	<i>0,85</i>	<i>0,85</i>	<i>1,02</i>	<i>0,88</i>	<i>0,71</i>	<i>0,70</i>	<i>0,69</i>	<i>0,67</i>	<i>0,71</i>	<i>0,72</i>	<i>0,73</i>
<i>Oxid siričitý SR</i>	<i>2,15</i>	<i>1,96</i>	<i>1,81</i>	<i>1,78</i>	<i>1,43</i>	<i>1,41</i>	<i>1,30</i>	<i>1,41</i>	<i>1,39</i>	<i>1,19</i>	<i>1,00</i>
<i>Oxid dusíka SR</i>	<i>1,19</i>	<i>1,16</i>	<i>1,14</i>	<i>1,06</i>	<i>0,96</i>	<i>0,94</i>	<i>0,87</i>	<i>0,88</i>	<i>0,88</i>	<i>0,81</i>	<i>0,80</i>
<i>Oxid uhľnatý SR</i>	<i>3,76</i>	<i>3,87</i>	<i>3,70</i>	<i>3,94</i>	<i>3,74</i>	<i>3,64</i>	<i>3,00</i>	<i>3,37</i>	<i>3,65</i>	<i>3,56</i>	<i>3,42</i>

Zdroj: <http://px-web.statistics.sk/PXWebSlovak/>

Oproti ostatným regiónom Slovenska je okres B. n. Bebravou jeden z menej znečistených regiónov. Vo väčšine prípadov sa produkcia znečisťujúcich látok v okrese pohybuje pod úrovňou SR. Najmenej znečisťujúcich látok bolo produkovaných v prípade oxidu siričitého, oxidu uhľnatého a oxidov dusíka. Ako prezentuje predchádzajúca tabuľka, k nárastu dochádza v prípade produkcie tuhých emisií a oxidov dusíka, ktoré sú pravdepodobne produkované ako externé vplyvy priemyselnej výroby, dopravy a zásobovania teplom v zimnom období (prechod na pevné palivá v dôsledku vysokých cien elektrickej energie a plynu) a v dôsledku poľnohospodárskej výroby.

Ochrana vôd

1. Ochrana vodného zdroja

Na základe platného rozhodnutia Obvodného úradu životného prostredia v Topolčanoch zo dňa 17.01.1995 boli určené ochranné pásma vodného zdroja – vŕtaných studní, ktoré sú súčasťou Ponitrianskeho skupinového vodovodu a nachádzajú sa v južnej časti katastrálneho územia Timoradza a severnej časti katastrálneho územia obce Podlužany.

Pásmo hygienickej ochrany (PHO) 1. stupňa zasahuje sčasti do katastrálneho územia obce, je spoločné pre všetky vŕtané studne. PHO 1. stupňa je vymedzené oplotením. Jeho správu vykonáva správca vodného zdroja. PHO 1. stupňa musí mať zarovnaný a zatrávený povrch.

Na tomto území platí zákaz vykonávať zemné práce narúšajúce pôdny pokryv, používať trhaviny a toxické látky. Zakazuje sa vykonávať právo poľovníctva, pást' zvieratá a akokoľvek znečisťovať krycie vrstvy. Nakoľko týmto územím vedie trasa melioračného kanála, je vylúčené vykonať jeho vodotesnú úpravu.

PHO 2. stupňa vnútorná časť je vymedzené zo severnej strany líniou západovýchodného smeru medzi riekou Bebravou a štátnou cestou III. triedy na konci obytnej zóny v južnej časti intravilánu obce Timoradza. Západná hranica prebieha ľavým brehom rieky Bebravy v dĺžke 605 m po úroveň z-v smeru so studňou HT-3, ďalej pokračuje juhovýchodným smerom. V dĺžke 580 m po južnú hranicu. Východná hranica kopíruje ľavý okraj cesty III. triedy. Južná hranica sa nachádza v katastrálnom území obce Podlužany.

V tomto pásme je zakázaná akákoľvek výstavba objektov občianskeho, poľnohospodárskeho, a priemyselného charakteru s výnimkou zariadení súvisiacich so zachytávaním, čerpaním a úpravou vody, ako i stavieb, ktoré budú slúžiť na ochranu podzemných vôd pred znečistením z jestvujúceho osídlenia tohto územia. Je zakázaná ťažba zemných hmôt, zriaďovanie zárezov a vykonávanie banskej činnosti. Vykonávať zemné práce možno len so súhlasom vodohospodárskeho orgánu po predchádzajúcom odbornom posúdení možného vplyvu týchto prác na kvalitu podzemných vôd. Zakázaná je výstavba cintorínov, žúmp, hnojísk, skládok odpadov a silážnych žľabov. Zakázané je budovať ropovody, produktovody, zásobníky plynu, parkoviská, umývacie rampy a ďalšie zariadenia, ktoré môžu ohroziť akosť a zdravotnú nezávadnosť vôd. Územím môže viesť iba účelová komunikácia používaná správcom zdroja a správcom pozemkov. Zimná údržba ciest chemickými prostriedkami je nepripustná. Pri poľnohospodárskom využívaní územia je možné v obmedzenej miere používať organické a priemyslové hnojivá s výnimkou surového hnoja hovädzieho dobytku a ošípaných, tekutého hnoja hovädzieho dobytku a ošípaných, močovky, dusíkatého vápna, močoviny a čpavku. Na tomto území je zakázané zakladať nové chmelnice, ovocné sady a vinice, siaľ obilie morené zlúčeninami ortuti. Je zakázaný veľkočov a pasenie hospodárskych zvierat. Závlahy pozemkov je možné vykonávať len vodou vyhovujúcej kvality. Prípravky na chemickú ochranu rastlín možno používať len so súhlasom orgánu hygienickej služby. Zoznam prípravkov musí byť každoročne odsúhlasený orgánom hygienickej služby. Vylúčená je ich letecká aplikácia. Perzistentné prípravky zvlášť typu chlórovaných uhlíkovodíkov nemožno na tomto území vôbec používať.

Je zakázaná aj činnosť spojená s dlhodobým pobytom ľudí v tomto pásme, stanovanie, táborenie, budovanie športovísk, kúpanie a podobne.

PHO 2. Stupňa vonkajšia časť tvorí celú časť katastra obce Timoradza od ľavého brehu rieky Bebravy.

V tomto pásme je zakázané zriaďovať mrchoviská, skládky priemyselných odpadov, fekálií, kalov, odpadových vôd s obsahom rádioaktívnych a toxických zložiek. Zakázaná je výstavba ropovodov a produktovodov toxických a škodlivých látok, výstavba veľkokapacitných objektov pre živočíšnu výrobu ako i výstavba vodohospodárskych diel určených k čisteniu odpadových vôd.

Je zakázané prevádzkovať zariadenia so sústredenou infekciou, kafilérie, bitúnky, spaľovne odpadov a iné podobné zariadenia. Je zakázaná ťažba dreva na veľkých súvislých plochách a manipuláciou pri obhospodarovaní lesov nesmie dochádzať k ohrozovaniu kvality podzemných a povrchových vôd. Zakazuje sa používať chemický posyp na zimnú údržbu ciest. Je zakázané budovanie ďalších odberných objektov na exploataciu podzemnej vody pre iné než vodárenské účely. Pokiaľ nastalo v dôsledku porušenia podmienok technickej normy pri objektoch pre manipuláciu s ropnými látkami a pre ich skladovanie presiakanie ropných látok musí sa zemina vyviesť a nahradiť čistou. Objekty nezodpovedajúce technickým normám sa musia sanovať. Na vykonávanie zemných, vrtných a stavebných prác je potrebný súhlas vodohospodárskeho orgánu, po predchádzajúcom odbornom posúdení možného vplyvu týchto prác na kvalitu podzemných vôd. Prevádzku kameňolomov možno vykonávať len za podmienky preverenia vplyvu seizmických účinkov na objekty zdroja.

Pri poľnohospodárskom využívaní územia je potrebné dodržať podmienky uvedené v rozhodnutí Obvodného úradu životného prostredia Topoľčany zo dňa 17.01.1995.

2. Chránená vodohospodárska oblasť Strážovské vrchy

Na základe nariadenia vlády č. 13/1987 o niektorých chránených oblastiach prirodzenej akumulácie vôd bola vymedzená vodohospodárska oblasť Strážovské vrchy, ktorá zasahuje do katastrálneho územia obce Timoradza v severozápadnej časti v zalesnenom území vo veľmi malom rozsahu. Z tohto dôvodu nemá výrazný vplyv na hospodársky a sociálny rozvoj obce Timoradza.

Hlukové pomery z dopravy

V zmysle Nariadenia vlády SR č. 40/2002 Z. z. o ochrane zdravia pred hlukom a vibráciami najvyššie prípustné hodnoty hluku z dopravy vo vonkajších priestoroch v obytnom území ciest I. a II. triedy, zberných mestských komunikácií a hlavných železničných ťahov sú povolené pre deň LA eq,p = 60 dB a v noci LA eq,p = 50 dB. Hlavná dopravná záťaž v katastrálnom území je na ceste III. triedy, ktorá

prechádza cez obec. Hluk z automobilovej dopravy nepresahuje v obytnej zástavbe obce Timoradza povolených 50 dB(A).

Odpadové hospodárstvo

Základným právnym predpisom pri predchádzaní vzniku odpadov a pri nakladaní s odpadmi je zákon NR SR č. 223/2001 Z. z. o odpadoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov, ktorý nadobudol účinnosť 1. júla 2001. Jedným zo základných nástrojov stratégie hospodárenia s odpadmi je vypracovanie „Programov odpadového hospodárstva“. Program odpadového hospodárstva Slovenskej republiky vypracováva Ministerstvo životného prostredia a následne samosprávny kraj, obec a pôvodca odpadu. Obsah Programu odpadového hospodárstva obce na roky 2011 - 2015 je zostavený podľa požiadaviek § 2 až § 5 vyhlášky MŽP SR č. 310/2013 Z.z., ktorou sa vykonávajú niektoré ustanovenia zákona o odpadoch a zároveň zohľadňuje POH SR a POH Trenčianskeho kraja. Ciele a opatrenia POH SR a POH Trenčianskeho kraja 2011 - 2015, ktoré sa budú realizovať obcou, právnickými a fyzickými osobami sú preto rozpracované v záväznej časti POH obce Timoradza na roky 2011 – 2015. Odpadové hospodárstvo zahŕňa všetky činnosti zamerané na predchádzanie a obmedzovanie vzniku odpadov, znižovanie ich nebezpečnosti pre životné prostredie, ako aj na nakladanie s odpadmi v súlade s platnými zákonmi. Nakladanie s odpadmi je definované ako zber odpadov, preprava odpadov, zhodnocovanie odpadov a zneškodňovanie odpadov vrátane starostlivosti o miesto zneškodňovania.

Štatistické ukazovatele v oblasti nakladania s komunálnym odpadom prezentuje nasledujúca tabuľka.

Relatívne ukazovatele z oblasti nakladania s komunálnym odpadom v regióne

	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Mn. komun. odpadu (kg/obyv.)	269,88	268,72	275,32	293,94	313,76	330,77	328,19	334,76	334,36	328,16	337,55
Mn. zhodn. kom. odp. (kg/obyv.)	24,08	18,73	12,06	17,61	26,69	23,67	35,00	43,10	43,47	53,78	72,44
Mn. znešk. kom. odp. (kg/obyv.)	245,81	249,99	254,35	262,80	273,75	292,88	284,82	289,34	286,93	274,36	264,71
% zhodnoc. kom. odpadu	8,92	6,97	4,38	5,99	8,51	7,16	10,66	12,87	13,00	16,39	21,46
% zhodn. kom. odp. komp. (%)	38,23	55,72	27,50	14,57	33,92	28,72	30,76	31,32	38,79	37,51	16,03
% zh. kom. odp. ako druhot. s.	50,73	34,82	27,87	52,82	55,32	58,47	59,86	39,04	35,46	54,74	59,33

Zdroj: <http://px-web.statistics.sk/PXWebSlovak/>

Separovaný zber využiteľných zložiek komunálneho odpadu je v súčasnosti organizovaný v rôznych formách, separované zložky budú využité ako druhotné suroviny. Likvidáciu komunálneho odpadu sa odporúča riešiť v súlade so širšími vzťahmi v kraji v návaznosti na zákon o odpadoch. V súčasnosti sa v riešenom území nenachádzajú rozsahom väčšie divoké skládky, je však nutné jednoduchou formou upozorňovať obyvateľov obce na likvidáciu odpadu formou jeho triedenia. V prípade separácie rozšíri aktivity o viaceré komodity.

Znečistenie horninového prostredia

Hodnotené územie tvoria prevažne plochy s poľnohospodárskou činnosťou, so zastavanou plochou obce Timoradza a tak sa predpokladá, že pôvodné horninové prostredie môže byť miestami znečistené priesakmi z poľnohospodárskej výroby a únikmi zo septikov. Medzi zdroje, ktoré môžu prispieť k znečisteniu horninového prostredia v širšom okolí hodnoteného územia, patria aj prevádzky priemyselnej výroby, železničná doprava a pod.

Pôda

Medzi hlavné negatívne faktory, ktoré ovplyvňujú pôdnu produkciu a jej environmentálne funkcie patria najmä zhutňovanie a acidifikácia pôd, neuvážené rekultivácie pôd, neúmerne meliorácie, nadmerná chemizácia, stále sa zvyšujúca erózia, zosuvy, divoké skládky a emisno – imisná kontaminácia pôd. V poľnohospodárstve je potrebné zabezpečiť skládky dusíkatých hnojív (močovka) i vápna (často používaných pri stavbe rôznych objektov) pred splachom do vodných tokov. Na poliach nehnojiť močovkou v období pretrvávajúcich výdatných dažďov (náhle splavy dusičnanov zo svahov do tokov). V prípade chemického ničenia hlodavcov používať moderné, overené prostriedky, ktoré nie sú nebezpečné pre ryby a iné vodné živočíchy.

Kontaminácia pôd rizikovými látkami

Prejavuje sa narušením chemických vlastností pôdy a zvýšeným obsahom cudzorodých látok v pôde. Kontaminácia sa hodnotí na základe najvyšších prípustných (limitných hodnôt) koncentrácií rizikových látok v pôde. V okrese B.n.Bebravou, ktorý nepredstavuje územie so zvlášť narušeným prostredím neboli zistené prekročené limitné hodnoty parametra arzén. Zvýšená koncentrácia rizikových látok v pôde územia obce sa nepredpokladá. Avšak vplyvom vypúšťaných emisií sa narušuje prirodzená bonita pôdy. Vplyvom exhalátov, najmä SO₂ sa zvyšuje jej kyslosť, čo si vyžaduje zvýšené náklady na vápnenie. Okolie priemyselných oblastí vykazuje do hĺbky 1 m pôdy kyslú povahu. Exhaláty obsahujú aj mnoho iných toxických prvkov ako Pb, Cr, Zn, Mn, avšak najväčšie škody spôsobujú zlúčeniny As, ktoré v organizmoch vyvolávajú poruchy látkového metabolizmu a zmeny v nervovej sústave. Vplyvom imisí sa dostáva do pôdy. Akumulácia As v pôde závisí od fyzikálno-chemických vlastností pôdy, obsahu humusu, obsahu prípustných živín, pôdnej vlhkosti, pôdnej reakcie, klimatických a geomorfologických podmienok. Z ďalších rizikových prvkov môžu byť potenciálne zistené hodnoty Cd, Pb a Sr.

Chemická degradácia pôdy

Prejavuje sa narušením chemických vlastností pôdy, predovšetkým ide o zvýšený obsah cudzorodých látok v pôde spôsobujúcich jej kontamináciu. Intenzifikácia poľnohospodárskej výroby, najmä aplikácia chemických látok – pesticídov z priemyselných hnojív do pôdy negatívne pôsobia na povrchové a podzemné vody, ale aj na poľnohospodársku pôdu a následne cez potravinový reťazec na človeka. Časť látok prenášaná v podzemných vodách sa ukladá v pôdach najmä v zóne kapilárneho vztlínania. Niektoré stopové prvky, ktoré majú zvýšené koncentrácie v pôdach sa takto koncentrujú a niektoré sú dôsledkom aplikácie priemyselných hnojív. Kontaminácia sa hodnotí na základe najvyšších prípustných koncentrácií rizikových látok v pôde. Zvýšená koncentrácia rizikových látok v pôde riešeného územia sa nepredpokladá.

Správa povodí

Právna starostlivosť o vodu je vymedzená v zákone č. 364/2004 Z.z. o vodách a o zmene a doplnení zákona Slovenskej národnej rady č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov (vodný zákon) v znení zákona č. 587/2004 Z. z. Tento zákon vytvára podmienky na všestrannú ochranu povrchových vôd a podzemných vôd vrátane vodných ekosystémov a od vôd priamo závislých krajinných ekosystémov, na zlepšenie stavu povrchových vôd a na ich účelné a hospodárne využívanie. Monitorovanie kvality podzemných vôd na Slovensku je súčasťou Komplexného monitorovacieho systému životného prostredia SR v zmysle uznesenia vlády č.449/1992. Kvalita podzemných vôd sa zaznamenáva cez monitorovacie objekty rozdelené do 75 vodných útvarov – 16 kvartérnych a 59 predkvartérnych, hodnotenie kvality podzemných vôd sa riadi Vyhláškou č.354/2006 Z.z.. ktorou sa ustanovujú požiadavky na vodu určenú na ľudskú spotrebu a kontrolu kvality vody určenú na ľudskú spotrebu. Znečistenie podzemných vôd pochádza z infiltrácie povrchových vôd do riečnych sedimentov z priemyselných hnojív, znečistených zrážkových vôd, skládok odpadov, z priemyselných aglomerácií, odpadových vôd sídiel a poľnohospodárstva. Priamo v obci sa kvalita podzemných vôd nesleduje.

2.6. OBYVATELSTVO

Nasledujúca časť prezentuje štruktúru obyvateľstva podľa jednotlivých charakteristík, ako vek, vierovyznanie, vzdelanosť, pohlavie, atď.. Nasledujúca tabuľka prezentuje počet obyvateľov bývajúcich v obci Timoradza k roku sčítania obyvateľov.

Bývajúce obyvateľstvo v obci Timoradza (rok 2011 – SOBD 2011)							
	spolu	ženy	0-14	66+	15-65		
obec Timoradza	521	269	76	89			

Zdroj: Štatistický úrad SR, SOBD 2011,

V roku 2011 žilo v obci celkovo 521 obyvateľov, pričom žien bolo 269. Najväčšiu skupinu tvorili obyvatelia od 15 do 65 rokov. Nasledujúca tabuľka prezentuje vývoj štruktúry obyvateľstva obce Timoradza podľa vierovyznania v roku 2011. Obec je podľa kritéria vierovyznania heterogénna s 2 dominantnými vierovyznaniami. Najväčšia časť obyvateľov sa hlásila k rímskokatolíckemu vierovyznaniu (46,46 %). Menšia časť sa hlási k evanjelickému vierovyznaniu – 44,93 %. Bez vyznania bolo 4,02 % obyvateľov.

Bývajúce obyvateľstvo podľa náboženského vyznania			
Ukazovateľ	SODB 2011	%	
Rímskokatolícke	243	46,46	
Nezistené	18	3,44	
bez vyznania	21	4,02	
Evanjelické	235	44,93	
Gréckokatolícka cirkev	2	0,38	
iné	2	0,38	

Z hľadiska národnostnej štruktúry sa väčšina obyvateľov hlási k slovenskej národnosti – 96,94 %. V obci žili 2 obyvatelia s českou národnosťou a po jeden obyvateľ s ukrajinskou národnosťou. Pri 2,10 % nebola zistená národnosť.

Bývajúce obyvateľstvo podľa národnosti			
Ukazovateľ	SODB 2011	%	
Slovenská	507	96,94	
nezistená	11	2,10	
Ukrajinská	1	0,19	
Česká	2	0,38	

Zdroj: www.statistics.sk

Demografia

Pre demografický vývoj je vo všeobecnosti charakteristický znižujúci sa prirodzený prírastok obyvateľstva a starnutie populácie. V prípade obce Timoradza bol zaznamenaný nárast počtu obyvateľov.

Stav obyvateľstva ku koncu obdobia (k 31.12.)											
Obec Timoradza	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
k 1.1.	506	507	499	502	493	502	507	517	518	526	523
k 30.6.	510	502	490	496	493	504	515	518	522	525	526
k 31.12	507	499	502	493	502	507	518	518	526	523	529
muži	245	241	238	244	244	250	251	251	251	252	255
ženy	265	261	252	252	249	254	264	267	271	273	272
Index	-	0,984	1,006	0,982	1,018	1,010	1,022	1,000	1,015	0,994	1,011
Priemer Ix											1,004

Zdroj: 20.7.2014, <http://px-web.statistics.sk/PXWebSlovak/>

Počas sledovaného obdobia v priemere počet obyvateľov vzrástol o 4,33 %. Priemerný index dosiahol hodnotu 1,004, čo predstavuje priemerný ročný nárast o 0,4 %. K najvyššiemu nárastu došlo v roku 2010 a 2008, kedy stúpol počet obyvateľov o 11 a 9 osôb. K rokom s najvyšším poklesom obyvateľstva patrili rok 2007 a 2005, kedy klesol počet obyvateľov o 9 a 8.

Prirodzený prírastok obyvateľstva

Nasledujúca tabuľka prezentuje prirodzený prírastok/úbytok obyvateľstva v okrese, ako aj prirodzený prírastok v obci Timoradza.

Prirodzený prírastok											
Obec Timoradza	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
okr. B.n.Bebravou HMPP	-1,46	-1,62	-2,1	-0,37	-0,74	-0,66	0,82	1,4	1,35	-1,49	-0,79
prirodzený prírastok	-6	-8	-4	-4	-3	-7	-6	-2	2	-2	-2
hrubá miera pr. príř.	-11,76	-15,94	-8,16	-8,06	-6,09	-13,89	-11,65	-3,86	3,83	-3,81	-3,8

Zdroj: 20.7.2014, <http://px-web.statistics.sk/PXWebSlovak/>

Vývoj ukazovateľa hrubej miery prirodzeného prírastku obyvateľstva v okrese v sledovanom období vykazuje negatívny trend. Počet živonarodených prekračuje v obci počet zomrelých obyvateľov len v roku 2012. Najvyšší prirodzený úbytok bol zaznamenaný v rokoch 2005 a 2009.

Nasledujúca tabuľka prezentuje počet živonarodených (hrubá miera) v okrese a vývoj počtu narodených za obec Timoradza. V medziročnom porovnaní možno sledovať stabilný trend, aj napriek zlej ekonomickej situácii začínajúcich rodín a s tým súvisiacim problematickým zabezpečením základných životných potrieb – bývanie. Rastový trend v okrese bol evidovaný do roku 2011, kedy hrubá miera dosiahla 10,70. Do roku 2014 klesol tento počet na 8,48. V súčasnosti je v obci pôrodnosť náhodná, bez možnosti identifikovania trendu. Najviac narodených bolo evidovaných v roku 2012.

Počet živonarodených											
Obec Timoradza	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
okr. B. n. Bebravou HM	8,92	8,62	8,47	9,85	9,7	10,24	10,37	10,7	10,03	9,32	8,48

narodení	6	3	4	4	3	4	3	4	8	3	1
živonarodení	6	3	4	4	3	4	3	4	8	3	1
hrubá miera živorod.	11,76	5,98	8,16	8,06	6,09	7,94	5,83	7,73	15,33	5,72	1,9

Zdroj: 20.7.2014, <http://px-web.statistics.sk/PXWebSlovak/>

Štatistika počtu potratov v okrese vykazuje podobné tendencie, ako v prípade obecnej štatistiky. V priebehu sledovaného obdobia nie je možné identifikovať trend. Potrat sa v obci vyskytol náhodne. Najviac potratov bolo evidovaných v roku 2006 a 2008.

Počet potratov

Obec Timoradza	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
okr. B. n. Bebravou HM	3,41	3	2,83	2,89	3,26	2,76	2,88	1,97	1,81	2,32	2,36
potratovosť	0	1	3	0	3	2	2	2	0	1	1
hrubá miera potratovosti	0	1,99	6,12	0	6,09	3,97	3,88	3,86	0	1,91	1,9
index potratovosti	0	33,33	75	0	100	50	66,67	50	0	33,33	100
ukončené tehotenstvá	6	4	7	4	6	6	5	6	8	4	2
hrubá miera uk. tehot.	11,76	7,97	14,29	8,06	12,17	11,9	9,71	11,59	15,33	7,63	3,8

Zdroj: 20.7.2014, <http://px-web.statistics.sk/PXWebSlovak/>

Počet zomretých v okrese vykazuje stabilný trend s miernym trendom poklesu. Počet kolíše okolo 10 na 1000 obyvateľov. Najvyšší počet bol zaznamenaný v roku 2009. V prípade obce Timoradza postupne počet zomretých klesá, aj keď je problematické určenie trendu. Kým v roku 2004 bolo evidovaných 12 úmrtí, do roku 2014 klesol ich počet na 3.

Počet zomretých

Obec Timoradza	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
okr. B. n. Bebravou HM	10,38	10,24	10,57	10,22	10,44	10,9	9,56	9,3	8,68	10,81	9,27
zomretí	12	11	8	8	6	11	9	6	6	5	3
hrubá miera úmrtnosti	23,53	21,91	16,33	16,13	12,17	21,83	17,48	11,59	11,49	9,53	5,7

Zdroj: 20.7.2014, <http://px-web.statistics.sk/PXWebSlovak/>

Migrácia obyvateľstva

Migrácia obyvateľstva t.j. rozdiel medzi prisťahovanými a vystáňovanými obyvateľmi vykazuje pozitívny aj negatívny vývoj. Rozhodujúci podiel na migrácii obyvateľstva v obci pripadá na občanov v produktívnom veku. V sledovanom období vykazoval migračný prírastok negatívny trend v roku 2007 a 2013.

Saldo sťahovania

Obec Timoradza	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
okr. B.n. Bebravou HM	-1,98	-3,47	-1,36	0,05	-0,5	-2,13	-2,32	-2,94	-1,81	-1,32	-2,74
migračné saldo	7	0	7	-5	12	12	17	3	6	-1	8
hr. miera migr. salda	13,73	0	14,29	-10,08	24,34	23,81	33,01	5,8	11,49	-1,91	15,21

Zdroj: 20.7.2014, <http://px-web.statistics.sk/PXWebSlovak/>

Najväčší migračný úbytok obyvateľstva bol zaznamenaný v roku 2007 a to – 5 osôb. K najvyššiemu prírastku došlo v roku 2010 a to 17 obyvateľov. Nasledujúca tabuľka prezentuje absolútne hodnoty migrujúcich za obec Timoradza. Najvyšší počet obyvateľov migruje mimo územia. Malá časť obyvateľov sa vystáňovala mimo hraníc SR.

Migrácia obyvateľstva

Obec Timoradza	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
prisťahovaní	13	9	15	8	16	21	19	9	12	9	17
vystáňovaní	6	9	8	13	4	9	2	6	6	10	9

Zdroj: 20.7.2014, <http://px-web.statistics.sk/PXWebSlovak/>

V sledovanom období sa počet vystáňovaných vyvíjal náhodne. Stúpajúca tendencia bola zaznamenaná hlavne do roku 2007 a 2013. V roku 2014 počet vystáňovaných dosiahol hodnotu 9. Najväčší počet prístáňovaných bol zaznamenaný v roku 2009, kedy sa do obce prístáňovalo 21 obyvateľov.

Celkový prírastok

Nasledujúca tabuľka prezentuje vývoj celkového prírastku na 1000 obyvateľov v okrese, ktorý je súčtom prirodzeného a migračného prírastku a absolútne hodnoty za obec. Celkový prírastok nevykázal v okrese kladnú hodnotu v žiadnom roku.

Celkový prírastok (- úbytok)											
Obec Timoradza	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
okr. B. n. Bebravou HM	-3,43	-5,09	-3,46	-0,32	-1,24	-2,79	-1,5	-1,54	-0,46	-2,81	-3,52
celkový prírastok	1	-8	3	-9	9	5	11	1	8	-3	6
hrubá miera celk. pr.	1,96	-15,94	6,12	-18,15	18,26	9,92	21,36	1,93	15,33	-5,72	11,41

Zdroj: 20.7.2014, <http://px-web.statistics.sk/PXWebSlovak/>

Celkový prírastok v obci vykazuje nerovnomerný trend. K najvyššiemu úbytku došlo v roku 2007, kedy počet obyvateľov dosiahol hodnotu - 9. K najvyššiemu prírastku došlo v roku 2010 + 11 obyvateľov.

Počet sobášov a rozvodov

Nasledujúce tabuľky prezentujú vývoj počtu sobášov a rozvodov v okrese a sobášnosť a rozvodovosť v obci Timoradza. Rovnako, ako v prípade predchádzajúcich štatistík, je aj v tomto prípade problematické identifikovanie trendu. Na 1000 obyvateľov v okrese roku 2004 pripadalo 5,31. Do roku 2014 mierne klesol počet na 4,34.

Počet sobášov											
Obec Timoradza	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
okr. B. n. Bebravou HM	5,31	4,86	4,67	4,78	5,21	4,27	4,22	5,09	4,32	4,86	4,34
sobášnosť	3	3	0	2	1	1	2	3	2	0	3
hrubá miera sobášnosti	5,88	5,98	0	4,03	2,03	1,98	3,88	5,8	3,83	0	5,7

Zdroj: 20.7.2014, <http://px-web.statistics.sk/PXWebSlovak/>

V porovnaní s regionálnou štatistikou je sobášnosť v obci nižšia, ako v prípade okresu. Sobáše boli v obci evidované takmer v každom roku. Vo všeobecnosti možno povedať, že počet rozvodov sa vyvíja náhodne.

Počet rozvodov											
Obec Timoradza	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
okr. B. n. Bebravou HM	2,13	1,44	2,05	2,18	1,95	3,37	2,59	1,67	2,51	2,03	2,20
rozvodovosť	0	0	3	2	0	2	1	1	1	0	0
hrubá miera roz.	0	0	6,12	4,03	0	3,97	1,94	1,93	1,92	0	0
index rozvodovosti	0	0	0	100	0	200	50	33,33	50	0	0

Zdroj: 20.7.2014, <http://px-web.statistics.sk/PXWebSlovak/>

Hustota obyvateľov

Nasledujúca tabuľka prezentuje hustotu obyvateľov na km². Hustota obyvateľstva v obci je hlboko pod úrovňou Slovenska a okresu. Z dlhodobého hľadiska dochádza v obci k nárastu hustoty obyvateľstva. V roku 2004 dosiahla hustota hodnotu 48,62 a do roku 2014 stúpila na hodnotu 50,15.

Hustota obyvateľov na km ² k 31.12. podľa územie a rok											
Obec Timoradza	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
SR	109,77	109,87	109,95	110,08	110,26	110,5	110,75	110,09	110,28	110,4	110,51
okr. B. n. Bebravou	83,25	82,88	82,55	82,41	82,34	82,21	82,00	80,34	80,26	80,13	79,88
Obec Timoradza	48,62	47,86	46,71	47,29	47,00	48,05	49,10	49,34	49,76	50,00	50,15

Zdroj: 20.7.2014, <http://px-web.statistics.sk/PXWebSlovak/>

Veková štruktúra obyvateľstva obce

Nasledujúca tabuľka predstavuje vývoj počtu obyvateľov podľa 5 ročných vekových skupín.

Počet obyvateľov ku koncu obdobia (31.12.)											
	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Spolu	507	499	502	493	502	507	518	518	526	523	529
0	6	3	4	5	3	4	3	4	8	5	1
1-4	23	26	23	19	17	15	19	19	20	22	26
5-9	23	19	23	23	27	28	30	27	28	26	23
10-14	27	27	24	25	24	25	24	30	25	25	26
15-19	34	29	27	27	31	30	30	25	28	31	30
20-24	47	45	46	39	39	41	38	33	30	32	30
25-29	41	45	45	45	45	45	42	44	44	38	43
30-34	36	35	36	41	44	42	50	48	42	40	44
35-39	20	21	25	26	24	33	37	41	51	54	46
40-44	32	33	29	31	30	26	25	26	27	26	35
45-49	33	34	37	28	33	37	38	33	35	31	25
50-54	28	30	33	40	39	31	32	39	30	34	37
55-59	41	40	37	28	28	27	30	31	38	36	34
60-64	34	29	30	32	34	36	33	28	24	27	31
65-69	21	26	28	29	28	29	25	26	28	30	34
70-74	21	19	12	16	18	19	25	26	27	25	26
75-79	29	26	24	20	17	15	14	7	12	16	14
80-84	6	8	15	16	17	19	18	24	20	14	11
85-89	3	4	4	3	4	5	4	4	6	9	11
90-94	2	0	0	0	0	0	1	3	3	2	2
95-99	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
100+	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

Zdroj: 20.1.2015, <http://px-web.statistics.sk/PXWebSlovak/>

K najvyššiemu nárastu došlo vo vekových skupinách od 35 – 39 a 65 až 69. Sledovanie jednotlivých vekových skupín je dôležité z hľadiska formovania ponuky služieb a formovania infraštruktúry v obci Timoradza.

Prognózy

V prípade, že sa doterajší trend zachová, v nasledujúcich 11 rokoch by malo dôjsť k nárastu počtu obyvateľov. Do roku 2025 by mal počet obyvateľov stúpnuť na 592.

Počet obyvateľov ku koncu obdobia (31.12.)											
	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Spolu	534	537	546	553	531	561	569	574	580	586	592
0-4	4	4	4	4	4	3	3	3	3	3	3
5-9	25	26	26	25	24	24	23	23	23	22	22
10-14	28	29	29	30	30	31	31	32	32	33	33
15-19	26	27	28	30	3	26	26	26	26	26	26
20-24	29	28	28	28	31	31	32	32	33	34	34
25-29	29	28	27	27	26	25	24	24	23	22	21
30-34	42	42	41	41	41	41	41	40	40	40	40
35-39	45	45	48	49	50	51	52	53	54	55	56
40-44	55	56	58	60	61	63	67	69	71	74	76
45-49	27	27	27	26	26	26	25	25	25	24	24
50-54	31	30	30	30	29	29	28	28	28	27	27
55-59	36	37	37	37	38	38	39	39	39	40	40
60-64	31	31	31	30	30	30	29	29	29	28	28
65-69	28	28	27	27	26	26	25	25	24	24	23
70-74	32	32	33	34	34	35	35	36	37	37	38
75-79	28	29	30	31	32	33	34	36	37	38	39
80-84	15	15	16	17	17	19	21	21	22	23	24
85-89	12	12	13	14	14	15	16	16	17	18	18
90-94	9	10	10	11	11	12	13	13	14	14	15
95-99	2	3	3	3	3	4	4	4	4	4	5

15-19	27	26	-1
20-24	34	30	-4
25-29	47	30	-17
30-34	41	43	2
35-39	36	44	8
40-44	20	46	26
45-49	32	35	3
50-54	33	25	-8
55-59	28	37	9
60-64	41	34	-7

Zdroj: <http://px-web.statistics.sk/PXWebSlovak/>

Z ekonomického hľadiska je daná štruktúra nie je vyhovujúca. Nasledujúca tabuľka prezentuje štruktúru ekonomicky aktívneho obyvateľstva podľa jednotlivých sektorov národného hospodárstva. Najviac obyvateľov je zamestnaných v službotvornom sektore a sekundárnom sektore – výroba.

Ekonomicky aktívne obyvateľstvo						
	spolu	odchádzajúci za prácou	prim. sektor	sekund. sektor	terc. sektor	hosp. domácnosti
Timoradza	267	238	17	112	124	167

Zdroj: Štatistický úrad SR, SOBD 2011,

Ako prezentuje tabuľka, pomerne veľká časť obyvateľov každodenne odchádza za prácou mimo obce Timoradza. Z celkového počtu ide ekonomicky aktívneho obyvateľstva ide až o 238 obyvateľov, čo tvorí 89,13 %.

Národnostná štruktúra obyvateľstva

Z hľadiska národnostnej štruktúry sa väčšina obyvateľov hlási k slovenskej národnosti – 96,94 %. V obci žili 2 obyvatelia s českou národnosťou a po jeden obyvateľ s ukrajinskou národnosťou. Pri 2,10 % nebola zistená národnosť.

Bývajúce obyvateľstvo podľa národnosti			
Ukazovateľ	SODB 2011	%	
Slovenská	507	96,94	
nezistená	11	2,10	
Ukrajinská	1	0,19	
Česká	2	0,38	

Zdroj: www.statistics.sk

2.7. VZDELANIE A ZAMESTNANOSŤ

V obci majú najvyšší podiel vo vzdelanostnej štruktúre obyvateľstva občania s úplným stredným odborným vzdelaním s maturitou – 22,75 % a učňovským vzdelaním bez maturity – 17,21 %.

Podrobná vzdelanostná štruktúra obyvateľov obce v roku 2012			
dosiahnuté vzdelanie	počet	%	
úplné stredné odborné (s maturitou)	119	22,75	
vysokoškolské magisterské, inžinierske, doktorské	39	7,46	
bez školského vzdelania	80	15,30	
učňovské (bez maturity)	90	17,21	
základné	68	13,00	
stredné odborné (bez maturity)	72	13,77	
úplné stredné všeobecné	12	2,29	
nezistené	3	0,57	
úplné stredné učňovské (s maturitou)	15	2,87	
vysokoškolské bakalárske	13	2,49	
vyššie odborné vzdelanie	6	1,15	
doktorandské	4	0,76	

Zdroj: statistics.sk, 10.9.2014

Z hľadiska uplatnenia sa obyvateľstva na trhu práce má uvedená vzdelanostná štruktúra relatívne nevyhovujúci pomer. Z hľadiska ďalšieho vývoja je potrebné v obci ďalej zvyšovať počet obyvateľov s úplným stredným vzdelaním a odborným vzdelaním s maturitou.

Vývoj nezamestnanosti

Nasledujúca tabuľka prezentuje počet nezamestnaných v obci. V roku 2014 bolo v obci evidovaných 30 nezamestnaných. Miera nezamestnanosti v obci dosiahla hodnotu 8,45 %.

Nezamestnaní v obci											
	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Timoradza	22	24	17	9	14	22	25	26	31	26	30
z toho ženy	6	8	7	1	4	4	14	11	13	11	8
Produktívny vek	346	341	345	337	347	348	355	348	349	349	355
Miera nezamestnanosti	6,36	7,04	4,93	2,67	4,03	6,32	7,04	7,47	8,88	7,45	8,45

Zdroj: ŠÚSR, 2004-2014, DataCubes

Vývoj nezamestnanosti vo všeobecnosti zaznamenával až do roku 2008 klesajúci trend. Relatívny počet evidovaných nezamestnaných obyvateľov v obci a regióne prezentuje nasledujúca tabuľka.

Miera evidovanej nezamestnanosti podľa územie, pohlavie a rok v %											
	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Slovenská republika	15,56	13,07	11,36	9,4	7,99	8,39	12,66	12,46	13,59	14,44	13,5
Trenčiansky kraj	9,87	8,09	6,8	5,19	4,5	4,95	10,13	9,51	9,95	10,89	10,74
Okres B. n. Bebravou	13,94	9,59	9,09	6,23	5,01	5,27	9,71	9,34	10,03	12,27	11,59
Muži	16,78	10,04	9,63	6,40	5,06	5,60	11,39	9,97	10,74	13,37	12,02
Ženy	10,46	9,00	8,46	6,02	4,93	4,87	7,76	8,58	9,17	10,91	11,03

Zdroj: ÚPSVAR, 2003-2013

Vyššia miera evidovanej nezamestnanosti bola takmer počas celého obdobia v prípade mužskej populácie. V roku 2013 dosiahla úroveň 12,02 %. Najvyššiu úroveň dosiahla v roku 2003 (16,78 %). V absolútnom vyjadrení počet nezamestnaných neustále rastie. Nasledujúca tabuľka prezentuje vývoj miery nezamestnanosti v priebehu jednotlivých rokov.

Evidovaná miera nezamestnanosti v % v mesiacoch roka												
	január	február	marec	apríl	máj	jún	júl	august	septe.	október	novem.	dec.
2003	14,88	14,09	13,09	11,89	10,70	10,38	9,82	9,29	8,95	8,37	8,06	8,69
2004	14,57	14,24	13,33	12,85	11,99	11,60	10,98	10,55	10,05	9,42	9,09	9,59
2005	10,53	10,14	9,70	8,67	8,14	8,12	8,25	8,24	8,54	8,23	8,37	9,09
2006	9,30	8,97	8,73	8,08	7,37	7,46	7,29	6,51	6,52	6,22	5,97	6,23
2007	6,29	6,04	5,75	5,61	5,34	5,48	5,37	5,27	5,32	4,73	4,70	5,01
2008	5,01	4,75	4,47	4,10	4,17	3,73	4,06	4,01	4,33	4,28	4,61	5,27
2009	5,93	6,90	7,31	8,12	8,56	8,99	9,33	9,41	9,76	9,45	9,59	9,71
2010	10,47	10,52	10,64	9,89	9,56	9,33	9,51	9,20	9,94	9,38	9,04	9,34
2011	9,13	9,55	9,35	8,94	9,08	9,07	9,63	9,71	9,95	10,04	10,01	10,03
2012	10,38	10,38	10,38	9,96	9,54	9,93	9,95	9,62	10,10	11,03	11,67	12,27
2013	12,14	12,07	11,75	11,64	11,59	11,87	11,91	11,46	11,69	11,58	11,53	11,59

Zdroj: ÚPSVAR, 2003-2013

Najväčší počet nezamestnaných obyvateľov pripadal na skupinu vo veku od 35-49 a rizikóvu skupinu nad 50 rokov. V tejto skupine podiel neustále narastá. K znižovaniu podielu dochádza v prípade skupiny od 15 do 24 rokov, kedy do roku 2013 klesol podiel na 21 %.

Počet uchádzačov o zamestnanie podľa veku v %											
Okr. B. n. Bebravou	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
15-24	24	22	23	21	19	20	21	21	22	23	21
25-34	24	23	24	24	22	24	24	25	25	22	23
35-49	33	33	31	32	32	32	30	28	28	29	29

50 a viac 19 22 22 24 26 24 25 26 25 27 27
 Zdroj: 20.6.2014, <http://px-web.statistics.sk/PXWebSlovak/>

Významným ukazovateľom na trhu práce je doba evidencie nezamestnaných obyvateľov. Dve najväčšie skupiny tvorili nezamestnaní s dĺžkou evidencie od 4 do 6 mesiacov a v skupine nad 12 mesiacov. Z nej je najpočetnejšou skupinou skupina nezamestnaných od 13 do 18 mesiacov a nad 48 mesiacov.

Počet uchádzačov o zamestnanie podľa veku v %												
	do 3	4 - 6	7 - 9	10 - 12	nad 12	13 - 18	19 - 24	25 - 30	31 - 36	37 - 42	43 - 48	nad 48
2003	30,2	13,9	10,2	5,8	39,9	10,2	6,7	4,0	6,9	2,9	1,8	7,5
2004	24,6	16,2	6,6	5,6	47,0	12,4	5,6	6,1	4,0	2,6	6,3	9,8
2005	29,2	19,3	9,2	5,0	37,3	6,6	4,0	4,7	2,9	3,9	2,8	12,4
2006	28,4	15,1	7,7	4,9	43,9	8,5	5,2	4,0	1,9	3,7	2,7	17,9
2007	29,8	18,1	8,2	6,8	37,2	7,4	3,1	2,8	2,7	2,0	1,2	18,0
2008	40,5	19,6	7,9	3,8	28,2	6,4	3,2	2,6	1,0	1,0	1,3	12,7
2009	23,9	23,1	16,6	13,5	22,9	10,1	2,5	1,8	1,2	0,9	0,4	6,0
2010	23,3	20,5	10,0	8,6	37,5	13,6	10,0	4,9	1,4	1,0	0,8	5,8
2011	22,4	19,9	12,5	9,2	36,0	11,1	5,7	5,5	5,3	2,7	1,0	4,7
2012	20,3	23,6	11,2	7,7	37,2	9,8	7,4	4,1	2,8	3,3	3,7	6,1
2013	15,9	18,2	13,2	7,9	44,8	12,1	7,6	5,6	3,9	2,7	2,5	10,4

Zdroj: ÚPSVAR, 2003-2013

Negatívom je zvyšovanie počtu obyvateľov práve dlhodobo nezamestnaných nad 24 mesiacov, ktorí strácajú pracovné návyky. Nasledujúca tabuľka prezentuje vývoj nezamestnanosti podľa vzdelanostnej štruktúry uchádzačov. Najväčšou skupinou je skupina obyvateľov s nižším stredným vzdelaním a úplným stredným odborným vzdelaním.

Vzdelanostná štruktúra nezamestnaných v %											
	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Zákl. a bez vzdel.	20	13	14	16	9	14	11	7	9	13	13
Nižšie stredné	46	48	49	47	53	39	45	47	55	46	39
Úplné stredné	31	34	31	35	33	37	36	35	30	30	33
Vysokoškolské	3	5	6	3	6	10	8	10	5	11	15

Zdroj: 20.6.2014, <http://px-web.statistics.sk/PXWebSlovak/>

Obyvatelia so základným vzdelaním sa podieľali na nezamestnanosti 13 %. Z hľadiska typu boli najviac zastúpení nezamestnaní, ktorí sú už dlhodobo nezamestnaní. Pomerne veľkú skupinu tvoria aj absolventi stredných a vysokých škôl.

Uchádzači o zamestnanie podľa typu v %												
	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	
A		5,3	5,9	6,0	7,4	5,2	6,1	4,8	5,2	4,2	4,7	6,8
B		7,4	7,3	9,7	9,5	8,1	8,7	9,9	10,9	11,3	9,5	8,3
C		0,6	1,2	1,0	1,0	1,2	1,3	1,1	0,9	0,5	0,8	0,8
D		39,9	47,0	37,3	43,9	37,2	28,2	22,9	37,5	36,0	37,2	44,8

A Počet uchádzačov o zamestnanie so ZP
 B Počet uchádzačov o zamestnanie - absolventi
 C Počet uchádzačov o zamestnanie - mladiství
 D Počet dlhodobo evidovaných uchádzačov o zamestnanie

Zdroj: ÚPSVAR, 2003-2013

Verejné služby zamestnanosti

Na zabezpečovanie práva občanov na zamestnanie je zriadený ÚPSVaR ako verejnoprávna inštitúcia, ktorý v rozsahu svojej pôsobnosti, ako jeden z viacerých subjektov v súčinnosti s reprezentatívnymi organizáciami zamestnancov a zamestnávateľov vykonáva politiku zamestnanosti. ÚPSVaR je hlavnou inštitúciou realizujúcou politiku trhu práce, čo je systém podpory a pomoci občanom pri ich začleňovaní na pracovné miesta na trhu práce formou sprostredkovania zamestnania, poskytovania poradenstva, prispôbovaním profesijnej štruktúry nezamestnaných a zamestnancov pomocou rekvalifikácií, podporovanie vytvárania nových pracovných miest zamestnávateľmi pomocou poskytovania príspevkov v rámci aktívnej politiky trhu práce a poskytovaním podpory

v nezamestnanosti. Pri poskytovaní verejných služieb zamestnanosti obec spolupracuje s ÚPSVaR v Partizánskom, pri vytváraní dočasných pracovných miest, ktoré sú nevyhnutným predpokladom zachovania pracovných návykov dlhodobo nezamestnaných. Obec spolupracuje rovnako aj pri realizácii aktívnej politiky trhu práce (APTP), v rámci ktorej sa pomocou nástrojov APTP predovšetkým podporuje vytváranie nových pracovných miest zamestnávateľmi, ako aj obcou samotnou. Obec v oblasti aktívnej politiky zamestnanosti dočasne zamestnáva nezamestnaných občanov v rámci aktívnych prác a malých obecných služieb. V prevažnej miere výkon týchto pracovných činností zahŕňa údržbu verejných priestranstiev.

Štruktúra zamestnanosti

Nasledujúca tabuľka prezentuje štruktúru pracujúcich podľa jednotlivých odvetví národného hospodárstva. Najväčšie zastúpenie majú v regióne priemyselné odvetvia, obchod, školstvo a verejná správa. Silne zastúpené je aj poľnohospodárstvo. Od roku 2003 sa podiel priemyslu na zamestnaní mierne zvýšil (5 %). Najvýraznejší pokles nastal v prípade školstva a poľnohospodárstva a lesníctva.

Štruktúra zamestnanosti podľa odvetvovej klasifikácie v %												
Okres B. n. Bebravou	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	
Poľn., poľov. a les.....	10	9	8	9	8	7	8	9	8	8	8	
Priem. spolu (okrem stav.)	53	56	57	56	58	60	56	57	60	58	58	
Priemyselná výroba	51	54	55	55	57	58	54	56	59	56	57	
Stavebníctvo	4	3	3	3	3	3	6	2	3	3	2	
Veľkoobchod a maloobchod...	2	3	2	3	3	4	6	5	8	7	8	
Hotely a reštaurácie	1	1	1	1	1	1	2	1	1	1	1	
Doprava, sklad., pošty a tel.	4	3	3	3	3	3	5	4	3	3	4	
Finančné sprostredkovanie	0	1	1	1	1	1	1	1	0	1	1	
Neh., prenájom a obch. činnosti	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	
Ver. správa a obr., pov. soc...	5	4	4	5	5	5	3	6	5	6	4	
Školstvo	12	11	11	11	11	10	7	8	7	8	8	
Zdravotníctvo a sociálna pomoc	6	6	5	3	6	5	4	3	2	3	2	
Ostatné spoločenské, ...	2	3	4	4	2	1	3	3	2	2	2	

Zdroj: 20.6.2012, <http://px-web.statistics.sk/PXWebSlovak/>

V obci sú obyvatelia zamestnaní hlavne v malých výrobných rodinných prevádzkach a v službách. Vzhľadom na veľkosť obce je pracovný trh obmedzený. Obyvatelia poskytujú nasledovné služby: obchodné služby a stavebná činnosť, doprava, servisné služby a iné.

2.8. BÝVANIE

Prevládajúcou funkciou obce Timoradza je bývanie. Prevažuje len individuálna bytová výstavba. Nasledujúca tabuľka prezentuje početnosť bytového fondu v súčasnosti.

Obývané byty a domy (2011)			
Obec Timoradza	byty		
	spolu	v rodinnom dome	domy
Obec Timoradza	169	166	163

Zdroj: Štatistický úrad SR, SOBD 2011

V obci Timoradza bolo v roku 2011 evidovaných 169 bytov. Z nich v rodinnom dome bolo 166 bytov. Nasledujúca tabuľka prezentuje počet neobývaných bytov podľa dôvodu neobývanosti. Najviac bytov bolo trvalo neobývaných z dôvodu rekreácie (16).

Neobývané byty podľa dôvodu neobývanosti (2011)				
zmena vlastníctva	rekreácia	nespôsobilé na bývanie	z iných dôvodov	s nezistenou obývanosťou
0	16	6	10	3

Zdroj: Štatistický úrad SR, SOBD 2011

Z hľadiska vlastníctva boli jedinou skupinou byty v osobnom vlastníctve v rodinných domoch (151).

Byty podľa formy vlastníctva (2011)				
vlastné v obyť. domoch	byty vo vlast. v rodin. domoch	obecné byty	družstevné byty	iné
8	151	0	1	5

Zdroj: Štatistický úrad SR, SOBD 2011

Veľkostná kategorizácia bytov

Nasledujúca tabuľka prezentuje štruktúru bytov podľa podlahovej plochy. Najviac bytov v obci Timoradza disponuje plochou od 81 do 120 m². Byty so 81 až 120 m² boli zastúpené v počte 86.

Byty podľa celkovej podlahovej plochy					
Byty spolu	- 40 m ²	40 - 80 m ²	81 - 120 m ²	120+ m ²	
v RD	1	24	86	54	

Zdroj: Štatistický úrad SR, SOBD 2011

Z hľadiska počtu obytných miestností sú v obci najviac zastúpené byty 3 izbové a 5+ izbové byty. Tretou najväčšou skupinou sú 4 izbové byty. Byty s 2 obytnými miestnosťami sú zastúpené v počte 19.

Byty podľa počtu obytných miestností							
1	2	3	4	5	5+		
		19	50	44	50		

Zdroj: Štatistický úrad SR, SOBD 2011

Vybavenosť bytov a iné charakteristiky

Nasledujúca tabuľka prezentuje vybavenosť bytov a domácností. Spoločný zdroj pitnej vody malo 154 domácností.

Byty podľa zásobovania vodou v RD				
v byte - spoločný zdroj	v byte - vlastný zdroj	mimo bytu	bez vodovodu	
154	7	1	1	

Zdroj: Štatistický úrad SR, SOBD 2011

Ďalšiu vybavenosť bytov/domácností, prezentujú nasledujúce tabuľky. Celkovo bol v roku 2011 pripojených do siete internet 65 bytov, a pevnou linkou disponovalo 73 bytov.

Vybavenosť bytov a domácností v obci v RD					
podľa vybavenosti domácností			podľa pripojenia		
mobilný telefón	PC/notebook	osobné auto	na pevnú tel. linku	na internet	
136	86	97	73	65	

Zdroj: Štatistický úrad SR, SOBD 2011

Najviac bytov v obci Timoradza je v súčasnosti vykurovaných prostredníctvom ústredného lokálneho kúrenia. Iný typ vykurovanie využívalo cca. 39 bytov.

Obývané byty podľa typu kúrenia				
ústredné diaľkové	ústredné lokálne	iný	bez kúrenia	
7	114	39	2	

Zdroj: Štatistický úrad SR, SOBD 2011

V súvislosti s využívaným zdrojom energie je najväčší počet bytov zastúpených plynom – 123 bytov. Elektrickú energiu na vykurovanie využívali 4 byty. Pevným palivom bolo vykurovaných 35 bytov.

Obývané byty podľa zdrojov energie						
plyn	elektrina	kvapalné palivo	pevné palivo	iný	žiadny	
123	4	0	35	0	2	

Zdroj: Štatistický úrad SR, SOBD 2011

Súčasťou obytných štruktúr je aj občianska vybavenosť, väčšinou jestvujúca. V návrhu sa predpokladá budovanie nových zariadení občianskej vybavenosti. V súvislosti s návrhom novej zástavby sa nepredpokladajú žiadne veľkoplošné asanácie. Strategickým cieľom bytovej výstavby by malo byť - dosiahnuť bežný európsky štandard. Bývanie pre mladé rodiny, obyvateľov žijúcich pod hranicou sociálneho minima a prestárlych občanov by malo byť porovnateľné so sociálnou výstavbou v krajinách EÚ. Obec plánuje výstavbu bytového domu.

2.9. PODNIKATEĽSKÉ SUBJEKTY A INŠTITÚCIE

V obci sa odporúča rozvíjať výroba a služby hlavne v týchto smeroch:

- rozvoj malých podnikov
- rozvoj cestovného ruchu a turizmu
- rozvoj terciárnej sféry (služby, obchod)

Nasledujúca tabuľka prezentuje štruktúru podnikateľských osôb – fyzické osoby podľa právnej formy. Najväčší počet je zastúpený živnostenskými podnikaniami. Do roku 2014 klesol ich počet na 22 osôb. K výraznému poklesu došlo v roku 2012.

Fyzické osoby - podnikatelia											
o. Timoradza	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Fyz. osoby – podnik.	22	24	28	30	30	30	32	31	23	23	22
Živnostníci	21	23	27	29	30	30	32	31	23	23	22
SHR	1	1	1	1	0	0	0	0	0	0	0

Zdroj: <http://px-web.statistics.sk/PXWebSlovak/>

Nasledujúca tabuľka prezentuje počet podnikateľských osôb. Celkovo je v obci činných 8 právnických osôb. Z celkového počtu bolo 6 ziskových a 2 neziskové subjekty.

Právnické osoby v obci											
o. Timoradza	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Právnické osoby spolu	6	6	6	6	6	6	6	7	7	7	8
Práv. osoby ziskové	4	4	4	4	4	4	4	5	5	5	6
Práv. osoby neziskové	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2

Zdroj: <http://px-web.statistics.sk/PXWebSlovak/>

V skupine ziskových subjektov došlo v sledovanom období k miernemu nárastu. V obci pôsobí niekoľko podnikateľských subjektov. Vo väčšine prípadoch sa jedná o malých a drobných podnikateľov a živnostníkov, ktorý sa orientujú na poskytovanie služieb, práce v lesníctve a spracovaní dreva. Funkciu zásobovanie obce základným spotrebným tovarom plnia dva malometrážne obchody a jeden hostinec (PHSR, 2008, s.8).

Poľnohospodárska výroba

Z hľadiska poľnohospodárskeho pôdneho fondu a poľnohospodárskej výroby patrí riešené územie do administratívnej jednotky Timoradza, ktorá je začlenená do okresu B. n. Bebravou, kraj Trenčiansky. Celková výmera poľnohospodárskej pôdy je 320,5 ha, z čoho orná pôda zaberá 293,0 ha. Celkový podiel poľnohospodárskej pôdy na celkovej výmere sa znižuje. Podiel na celkovej výmere má poľnohospodárska pôda 30,56 %.

Výmera poľnohospodárskej pôdy v obci Timoradza											
	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
% z celkovej výmery	30,67	30,67	30,66	30,66	30,57	30,57	30,57	30,57	30,57	30,57	30,56
Poľnohosp. pôda - spolu	321,8	321,7	321,6	321,6	320,7	320,7	320,7	320,7	320,6	320,6	320,5
- orná pôda	295,2	294,9	294,8	294,8	294,0	294,0	293,7	293,4	293,1	293,1	293,0
- záhrada	14,1	14,1	14,1	14,0	14,0	14,0	14,2	14,5	14,8	14,8	14,8
- trvalý trávny porast	12,5	12,7	12,7	12,7	12,7	12,7	12,7	12,7	12,7	12,7	12,7

Zdroj: <http://px-web.statistics.sk/PXWebSlovak/>

Z hľadiska poľnohospodárskej výroby je potrebné uviesť, že poľnohospodársku pôdu na území obce užíva Poľnohospodárske družstvo Podlužany, ktoré je orientované predovšetkým na živočíšnu výrobu, s čím súvisí aj druhové zloženie pestovania poľnohospodárskych plodín, i keď do značnej miery ovplyvnené smernicami EÚ. Najväčšie zastúpenie má pestovanie kukurice, repky, obilovín a krmovín na zeleno vo forme leguminóz (PHSR, 2008, s.8).

Rastlinná výroba

Rastlinná výroba v regióne je zameraná na produkciu obilnín a zrnín. Produkcia zemiakov v priebehu časového obdobia výrazne klesla. V roku 2013 činila produkcia len 544 ton.

Produkcia vybraných poľnohospodárskych plodín (t) podľa územie, druh plodiny a rok											
Okres B. n. Bebravou	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Zrniny	35182	48286	40522	34818	36423	47924	41421	32731	51618	44879	40685
Obilniny	35088	48084	40444	34677	36322	47901	41381	32715	51618	44877	40685
Olejníny	2025	3106	5485	6073	6036	7698	8753	7085	6546	5564	7419
Zemiaky	2271	2770	1998	1904	2199	1948	1892	1019	803	448	544
Cukrová repa	23136	23547	28716	25002	28444	27347	31482	35011	34807	27504	28339
Viacročné krmoviny	6254	10280	9323	10020	13171	13967	10902	10645	12714	12112	10840

Zdroj: <http://px-web.statistics.sk/PXWebSlovak/>

Nasledujúca tabuľka prezentuje hektárovú úrodu v regióne. Najvyššiu hektárovú úrodu majú cukrová repa a zemiaky.

Hektárová úroda podľa hospodárske rastliny											
Ok. B. n. Bebr.	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Zrniny spolu	4,0	5,3	4,0	4,5	4,9	6,3	5,7	5,0	6,6	5,8	5,3
Obilniny	4,0	5,3	5,0	4,5	5,0	6,4	5,7	5,0	6,6	5,8	5,3
Olejníny	1,8	3,2	3,1	2,9	2,9	3,6	3,6	2,6	3,1	2,5	3,4
Zemiaky	13,1	16,5	15,4	14,3	16,9	19,1	22,9	11,9	29,0	16,1	16,7
Cukrová repa	42,9	43,6	53,7	50,5	48,9	59,5	57,7	59,0	63,0	46,4	49,0
Viacr. krm. na or. p.	4,7	7,8	7,3	6,6	8,4	8,3	6,7	6,7	7,9	7,2	6,5

Zdroj: <http://px-web.statistics.sk/PXWebSlovak/>

V rastlinnej výrobe sa PD zaoberá produkciou obilnín a to najmä jačmeň ozimný, jačmeň jarný, pšenica siata, kukurica siata, z olejnín je to repka olejná a z okopanín repa cukrová. Výmera obhospodarovanej plochy predstavuje 1498 ha. Z uvedenej produkcie ponúkame na predaj obilie pre veľko aj maloodberateľov a to v sortimente jačmeň jarný pšenica ozimný kukurica siata. jačmeň ozimný, repka ozimná (20.9.2015, <http://www.pdbrezina.sk/rastlinna-vyroba.html>).

Živočíšna výroba

Nasledujúca tabuľka prezentuje štruktúru a počty hospodárskych zvierat v okrese B. n. Bebravou. Z hľadiska živočíšnej výroby sa okres zameriava hlavne na chov hydiny, ošípaných a hovädzieho dobytku.

Stav hospodárskych zvierat											
Ok. B. n. Bebr.	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Hovädzí dobytok	8265	8077	8046	7892	8440	8436	8122	7876	7853	7936	6772
Ošípané	26188	21111	19768	21320	12619	15592	17015	18390	17386	17648	19827
Ovce a barany	667	647	704	844	855	905	793	741	773	759	919
Kozy a capy	236	236	236	234	234	236	236	236	236	236	236
Kone	11	11	12	8	8	6	6	6	7	6	6
Hydina	68333	182981	114862	69008	155689	106690	74359	96192	34669	34631	64982

Zdroj: <http://px-web.statistics.sk/PXWebSlovak/>

Od roku 2003 došlo v regióne k poklesu počtu kusov hovädzieho dobytku. Ošípané boli do určitej miery tiež redukované. Nasledujúca tabuľka prezentuje intenzitu chovu v okrese.

Intenzita chovu hospodárskych zvierat

Ok. B. n. Bebr.	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Hov. dob. (na 100 ha poľ. p.)	45,6	47,4	48,5	47,5	51,6	51,4	50,1	48,7	48,3	48,4	41,4
Kravy (na 100 ha poľ. p.)	17,6	18,2	18,8	18,3	21,4	20,4	20,5	20,5	20,3	19,5	15,8
Ovce (na 100 ha poľ. p.)	3,7	3,8	4,2	5,1	5,2	5,5	4,9	4,6	4,8	4,6	5,6
Ošípané (na 100 ha or. pôdy)	193,7	154,1	145,5	156,4	93,2	114,6	125,9	137,2	127,9	130,3	145,4
Hydina (na 100 ha or. pôdy)	505,4	1335,6	845,2	506,2	1150,3	784,1	550,1	717,8	255,1	255,6	476,5
Sliepky (na 100 ha or. pôdy)	229,7	226,7	228,6	227,8	229,5	248,9	250,0	252,2	248,7	249,3	247,9

Zdroj: <http://px-web.statistics.sk/PXWebSlovak/>

2.10. ŠKOLSTVO A VZDELANIE

Na základe zákona č. 416/2001 Z. z. o prechode niektorých pôsobností z orgánov štátnej správy na obce a na vyššie územné celky s účinnosťou od 1. 7. 2002 prešli materské školy, základné školy a základné umelecké školy do zriaďovateľskej pôsobnosti obcí a miest. V súčasnosti sa spoločenské a sociálne zmeny odzrkadlili aj v potrebách kapacít, ako aj racionalizačných opatreniach vzhľadom k ekonomike prevádzkovania týchto zariadení. Boli zredukované počty zariadení i v centre regiónu a záujmovom území. V obci sa nachádza materská škola.

Materská škola

Výchovu a vzdelávanie pre najmenšie deti v obci zabezpečuje Materská škola Timoradza. Materská škola poskytuje celodennú výchovu a vzdelávanie deťom od dvoch do šesť rokov a deťom s odloženou povinnou školskou dochádzkou. V prípade záujmu rodičov, deti majú možnosť aj poldennej výchovy a vzdelávania v materskej škole. Cieľom predprimárneho vzdelávania je dosiahnuť optimálnu perceptuálnu – motorickú, poznávaciu a citovo – sociálnu úroveň, ako základ pripravenosti na školské vzdelávanie a život v spoločnosti. Materská škola je materskou školou rodinného typu, je zameraná na rozvíjanie spolupráce s rodinou a smeruje k všestrannému rozvoju osobnosti dieťaťa. Deti sú vychovávané prostredníctvom zdravého životného štýlu k zodpovednejším vzťahom k ochrane zdravia. MŠ úzko spolupracuje s rodičmi detí. Materská škola má jednu triedu v ktorej vyučujú 2 učiteľky. V roku 2014 bolo evidovaných v materskej škole 23 detí.

Nasledujúca tabuľka prezentuje vývoj počtu detí v materskej škole od roku 2004 do roku 2014.

Materská škola											
	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
MŠ spolu	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
MŠ spolu - deti	20	21	21	18	14	14	16	17	16	19	23
MŠ - štátne - triedy	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
MŠ - štátne - učiteľia	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2

Zdroj: ŠÚ SR, DataCubes, 2015

2.11. SOCIÁLNA SFÉRA

Sociálne služby sa poskytujú v zariadeniach sociálnych služieb, ktorých zriaďovateľmi je obec, fyzické a právnické osoby, a ostatné orgány miestnej štátnej správy a samosprávy. Tie poskytujú sociálne služby v zmysle zákona NR SR č. 448/2008 o sociálnych službách z. z. v znení neskorších predpisov. Sociálna starostlivosť je občanom poskytovaná poskytovaním rôznych sociálnych dávok, ktoré vypláca ÚPSVaR vo B. n. Bebravou, opatrovateľskú službu občanom na to odkázaným zabezpečuje zo zákona obec.

Obec v rámci originálnych samosprávnych kompetencií poskytuje opatrovateľskú službu obyvateľom obce. Obec zabezpečuje dohľad nad nesvojprávnymi občanmi (spolupráca s okresným súdom), plní funkciu osobitného príjemcu sociálnych dávok a pomoc v krízových situáciách (živelná pohroma, rodinná tragédia....). Nasledujúca tabuľka prezentuje kapacitu a dostupnosť sociálnych služieb v okrese B. n. Bebravou.

Sociálne zariadenia podľa typ ukazovateľa, rok a územie

Okres B. n. Bebravou	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Počet zariadení	3	4	4	4	5	4	5	6	5	7	7
P. m. k 31.12 spolu	157	140	146	152	152	151	150	152	152	152	154
P. m. v DD	108	130	135	135	135	134	135	130	130	120	30
P. m. v DSS pre postih. dos.	0	0	10	13	12	13	13	22	22	31	123
P. m. v DSS pre pos. deti	0	10	1	4	5	4	2	0	0	1	1

Zdroj: <http://px-web.statistics.sk/PXWebSlovak/>

V obci sa nenachádza domov dôchodcov ani iné zariadenie ktoré by zabezpečovalo sociálne služby a opatrovateľskú starostlivosť pre obyvateľov hlavne v dôchodcovskom veku. Najbližší domov opatrovateľskej starostlivosti sa nachádza v susednej obci. Bol spolufinancovaný z podpory Mikroregiónu Podhorie a Obecných úradov jednotlivých obcí mikroregiónu i obcí mimo mikroregiónu. Z tohto dôvodu má naša obec podielový nárok na umiestňovanie starých a nevládných ľudí v rámci možností a voľných kapacít. Stravovanie starších a nevládných obyvateľov je takisto zabezpečené a doručované zo susednej obce Krásna Ves (PHSR, 2008, s.12).

Trendy

Sociálne služby pomáhajú v kritických situáciách jednotlivcom, rodinám alebo určitým skupinám občanov zvládnuť starostlivosť o seba alebo o domácnosť a podporujú tak pozitívnu spoločenskú atmosféru v komunite. Význam sociálnych služieb nie je dôležitý len vzhľadom na množstvo ľudí, ktoré ich potrebuje, ale hlavne preto, že bez ich pôsobenia by časť občanov nemala možnosť podieľať sa na spoločenskom živote, nebolo by možné uplatnenie ich ľudských a občianskych práv a dochádzalo by k ich sociálnemu vylúčeniu. Programové vyhlásenie vlády (ďalej len PVV) na roky 2010-2014 z augusta 2010 s hlavným odkazom Občianska zodpovednosť a spolupráca. V sociálnej oblasti sa vláda sústreďuje na podporu životnej úrovne obyvateľstva, a to aj v komplikovanej situácii prebiehajúcej hospodárskej krízy. Vláda SR nebude kopírovať sociálno-ekonomický model žiadnej inej krajiny, ale bude hľadať inšpiráciu v tých krajinách, ktoré dokázali v konkrétnych oblastiach rýchle a dlhodobou udržateľné úspechy. Vláda SR považuje za kľúčové vytvárať podmienky na zvyšovanie kvality života ľudí. Systém sociálnych služieb na Slovensku neprešiel po roku 1990 radikálnou zmenou. Politika všetkých doterajších vlád sa orientovala prevažne na udržanie prevádzky existujúcich pobytových zariadení bez toho, aby od nich požadovala vyššiu kvalitu poskytovaných služieb, efektívnejšie hospodárenie s verejnými zdrojmi, či väčšiu samostatnosť. Vyhlásený program humanizácie služieb v praxi znamenal len znižovanie kapacity zariadení, čo ešte viac zvýšilo napätie medzi ponukou a dopytom. Mnohé zariadenia nedosahujú základné priestorové normy ani po znížení kapacity. Jediným transformačným prvkom v systéme sociálnych služieb je zrušenie monopolu štátu na ich poskytovanie. Súkromní poskytovatelia sociálnych služieb v oveľa väčšej miere ako verejní študujú skúsenosti a nové trendy v krajinách Európskej únie. Súkromní poskytovatelia služieb však v súčasnosti ešte nezabezpečujú taký podiel služieb, aby výrazne ovplyvňovali a menili charakter celého systému. Vyššia dynamika rastu súkromných služieb sa nedosahuje aj kvôli vysokej organizačnej roztrieštenosti súkromných poskytovateľov. Budovanie sietí služieb jedným zriaďovateľom postupuje pomaly. Sociálne služby pre seniorov sú v každej krajine dôležitou časťou systému sociálnej ochrany a ročne sa vynakladá na systém značná časť finančných prostriedkov. Sociálne služby je možné poskytovať v domácom prostredí formou opatrovateľskej služby, resp. v zariadeniach pre seniorov. V niektorých krajinách sú služby decentralizované, v niektorých sú pod kuratelou štátu. Všetky krajiny prešli transformáciou v tejto oblasti (11.6.2012, http://www.mesa10.sk/index.php?action=module&id=modcontent&content_id=261). Medzi hlavné trendy v poskytovaní patria:

- deinštitucionalizácia sociálnych služieb,
- postupné znižovanie kapacity zariadení sociálnych služieb,
- prevádzkovanie zariadení s nízkou kapacitou (zariadenia rodinného typu, zariadenia s kapacitou nižšou než 40 miest),
- transformácia veľkokapacitných zariadení na zariadenia s nižšou kapacitou,
- podpora terénnych a ambulantných sociálnych služieb a sociálnych služieb v zariadeniach s týždenným pobytom.
- individualizácia poskytovania sociálnych služieb na základe osobných potrieb prijímateľov,
- vymedzenie práv prijímateľa a povinností prevádzkovateľa
- legitimizácia kvality sociálnych služieb a formulovaní podmienok, ktoré majú kvalitné služby spĺňať (i keď nie sú známe podmienky hodnotenia kvality sociálnych služieb)
- rozšírenie spektra poskytovaných sociálnych služieb
- konceptný prístup k plánovaniu a stratégii rozvoja sociálnych služieb, komunitnom rozvoji komunitnom pláne a rozvoji terénnych sociálnych služieb ako nástroja poskytovania sociálnych služieb v obci (14.6.2012, <http://www.shr.sk/pages/casopishumanita/archiv/humanitaplus/P200905.pdf>).

Podpora zotrvania klienta v prirodzenom prostredí rozvojom terénnych sociálnych služieb

Dôvodom stanovenia tejto priority je skutočnosť, že terénne sociálne služby sú podľa dostupných štatistických údajov nedostatočne rozvinuté a na celom území Slovenska ide o sociálne služby, ktoré sú nedostatkové alebo úplne chýbajú. Rozvoj tejto formy sociálnej služby je v súlade s požiadavkami a princípmi uplatňovanými v ES v rámci modernizácie sociálnych služieb. V rámci tejto priority je nevyhnutné sa osobitne zamerať na terénnu sociálnu službu pre osoby odkázané na pomoc inej osoby, ktorej poskytovanie podľa dostupných údajov klesá aj napriek zvyšujúcemu sa dopytu po tejto sociálnej službe. Aj napriek tomu, že občan, ktorý o túto sociálnu službu požiadava a splní hmotnoprávne podmienky poskytovania opatrovateľskej služby, jeho nárok často nie je uspokojený. Nemenej dôležité je zamerať sa na rozvoj tých terénnych programov a sociálnych služieb, ktorých cieľom je sociálna inklúzia znevýhodnených osôb z dôvodu nezabezpečenia základných životných potrieb.

Rozvoj ambulantných sociálnych služieb a pobytových sociálnych služieb v zariadení s týždenným pobytom

Zámerom stanovenia tejto priority je postupná deinštitucionalizácia sociálnych služieb, s prihliadnutím na potreby a schopnosti klienta, s cieľom poskytovať mu sociálne služby v jeho rodinnom alebo komunitnom prostredí. Poskytovanie ambulantných

sociálnych služieb a sociálnych služieb v zariadení s týždenným pobytom umožňuje rozvíjať rodinné a spoločenské vzťahy klienta a primerane 13 jeho individuálnych schopností a možností aj jeho zaradenie sa do spoločenského a pracovného života.

Zvýšenie kvality a humanizácia poskytovaných sociálnych služieb prostredníctvom rekonštrukcie, rozširovania, modernizácie a budovania zariadení sociálnych služieb

Požiadavka humanizácie a modernizácie sociálnych služieb SR reaguje na trendy uplatňované EÚ v tejto oblasti, ktorých cieľom je zabezpečiť pre klientov kvalitné sociálne služby. V praxi to znamená zabezpečenie prístupnosti k sociálnym službám, a to aj z hľadiska prostredia, v ktorom sa sociálne služby poskytujú. Táto povinnosť vyplýva poskytovateľom sociálnych služieb aj priamo zo zákona o sociálnych službách a má umožniť prijímateľom sociálnych služieb prístup k fyzickému prostrediu, priestorom a budovám, v ktorých sa poskytujú sociálne služby a zabezpečiť minimálne požiadavky a štandardy bývania. Ide najmä o odstránenie architektonických bariér v priestoroch a budovách, v ktorých sa poskytujú sociálne služby a to v interiéroch, rovnako aj v exteriéroch a zabezpečenie ich materiálnu technickej vybavenosti, najneskôr do 31. 12. 2013.

Vzdelávanie zamestnancov v oblasti sociálnych služieb

Jedným z cieľov novej právnej úpravy poskytovania sociálnych služieb je zabezpečiť ich profesionálny výkon a teda aj zvýšiť kvalitu poskytovaných sociálnych služieb. Jedným zo základných predpokladov dosiahnutia tohto cieľa je vzdelávanie zamestnancov sociálnych služieb v rámci potreby splnenia kvalifikačných predpokladov pre výkon sociálnej služby a zároveň ich ďalšie vzdelávanie a prehľbovanie kvalifikácie.

2.12. ZDRAVOTNÍCTVO

V obci sa nenachádza zdravotné stredisko ani súkromné ambulancie lekárov. Obyvatelia využívajú zdravotnícke služby v okresnom meste B.n.Bebravou (všeobecní lekári odborní lekári, poliklinika, nemocnica), prípade v obci Slatinka nad Bebravou, ktorá je dostupná po ceste III triedy. V tejto obci sa nachádza ambulancia praktického lekára a stomatologická ambulancia.

2.13. ŠPORT

V obci majú obyvatelia značne obmedzené možnosti športového vyžitia, pretože k dispozícii nie je futbalové ihrisko ani iný športový areál ktorý by dostatočne napĺňal potreby obyvateľov. Na športové akcie je momentálne k dispozícii areál vodnej nádrže v severnej časti obce, na ktorom je svojpomocne vybudované futbalové ihrisko menších rozmerov. Každoročne sa tu uskutočňuje mini futbalový turnaj. V obci sa v posledných rokoch rozmáha stolný tenis. Vznikol tu obecný stolnotenisový klub, ktorý reprezentuje obec v II. Lige. Na tréningy a zápasy využíva priestory kultúrneho domu. Okrem spomínaných športov sa stal v obci tradíciou aj mariášový turnaj (PHSR, 2008, s.10).

Štatistiky

Najpopulárnejším športom dospelých Európanov je cyklistika, ktorú uprednostňujú Maďari, Slováci, Chorváti, Estónci, Lotyš a Litovčania. Ďalšou obľúbenou športovou disciplínou je beh (Slovinsko – 45 %). Najobľúbenejším tímovým športom je futbal. Na Slovensku patrí medzi najrozšírenejšie športy rýchla chôdza – 47 % a bicyklovanie 22 %. Spomedzi športov deti najviac obľubujú futbal – 16 – 25 %), po ňom nasledujú basketbal, tanec a plávanie – 16 – 19 %). Ak športujú s deťmi aj rodičia, európske deti zvyčajne trávia voľný čas cyklistikou (47 % – Slovensko) a hraním hier, ako je naháňkačka a schovávačka, ale aj tímovými hrami, napríklad futbalom alebo volejbalom (Slovensko – 47 %) a plávaním (Slovensko – 34 %) (12.6.2012, <http://tlacovespravy.wordpress.com/2012/06/01/prieskum-sport-v-zivote-mladych-europanov>). Nasledujúca tabuľka prezentuje vekovú štruktúru pravidelne športujúcich podľa pohlavia. Podporu športu je potrebné cielene smerovať podľa vývoja jednotlivých vekových skupín obyvateľov.

Veková štruktúra pravidelne športujúcich				
	ženy		muži	priemer
15-24	52		45	49
25-39	36		43	40
40-54	39		39	39
55-69	38		36	37
70+	18		48	33

Zdroj: 10.6.2012, http://ec.europa.eu/public_opinion/archives/ebs/ebs_334_fact_sk_en.pdf

Ako prezentuje predchádzajúca tabuľka, najsilenejšie skupiny pravidelne športujúcich sú od 15 do 24 a 25 do 39 rokov. Špeciálnu skupinu tvoria muži nad 70 rokov, ktorým je potrebné venovať patričnú pozornosť.

2.14. KULTÚRA

Kultúra v obci je samozrejmom a nevyhnutnou podmienkou ponuky kultúrno-spoločenského vyžitia nielen pre občanov, ale aj pre návštevníkov obce. Na uskutočnenie pravidelných i nepravidelných kultúrnych aktivít je k dispozícii kultúrny dom, ktorý sa nachádza v strede obce s kapacitu približne

120 osôb. V budove kultúrneho domu sa nachádza Miestna ľudová knižnica, ktorá bola založená v roku 1932. Obecná knižnica má bohatý knižný fond, s počtom titulov 2689. Knižnica má 152 stálych čitateľov.

Verejná knižnica	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
spolu	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
knižné jednotky	2 337	2 370	2 408	2 457	2 503	2 562	2 597	2 617	2 650	2 673	2 689
užívateľia	185	187	117	121	129	132	140	146	147	147	152

Zdroj: ŠÚ SR, DataCubes, 2015

Ponuka kultúrnych aktivít pre občanov je bohatá. Jednotlivé podujatia organizuje obec, alebo záujmové združenia obce. Počas roka majú obyvatelia možnosť kultúrneho vyžitia na nasledovných akciách: valentínsky párový ples, veľkonočná výstava spojená s maľovaním veľkonočných vajčiek, oslava Dňa matiek spojená s bohatým kultúrnym programom, knižný literárny kvíz, Deň detí, športový prázdninový deň, každoročná oslava jubilantov a uvítanie do života najmenších občanov obce, dôchodcovské stretnutia a posedenia, slávnosti pod jedličkou + karneval a vianočné posedenie Od srdca k srdcu (PHSR, 2008, s.9-10).

Štatistiky

Celkové využívanie klasických kultúrnych statkov monitoring meria frekvenciami návštev a nákupov počas roka. Z hľadiska využívania kultúrnych hodnôt sú na prvých dvoch miestach literatúra a film. Knihu si raz za mesiac kúpilo vo všetkých sledovaných rokoch 7,8 % obyvateľov, raz za pol roka temer 30 % obyvateľov a raz za rok viac ako 40 % obyvateľov. Návštevnosť filmových predstavení býva vyrovnaná; mierne vzrastá. Výsledky monitorovania poukazujú aj na dlhodobu vyrovnaný záujem o divadelné predstavenia. Počet pravidelných návštevníkov, ktorí navštevujú divadlo raz za mesiac, ale aj počet tých, ktorí navštívili divadlo raz za pol roka, je dlhodobu stabilný. Systematicky rastie návštevnosť koncertov vážnej a populárnej hudby. Existuje aj málopočetná skupina pravidelných návštevníkov (3 - 4 % respondentov), ktorí navštevujú koncerty každý mesiac. Pritom sa dlhodobu zvyšuje počet tých, ktorí navštívili koncert raz za pol roka alebo jedenkrát za rok. Je to zrejme vyvolané rastúcim záujmom o koncerty populárnej a alternatívnej hudby. Segment prezentovania zbierok a ochrany kultúrneho dedičstva v monitoringoch reprezentujú výtvarné a iné umenia, ľudové a tradičné umenie a múzejníctvo. V tomto segmente u nás prevažujú príležitostné a sezónne formy spotreby, ktoré možno v monitoringu posudzovať len množstvom návštev za rok. Návšteva folklórnych podujatí a múzeí je okrem toho pre väčšinu našich občanov charakteristickou dovolenkou kultúrnou aktivitou, ktorá priamo súvisí s dynamikou cestovného ruchu (12.6.2012, <http://www.nocka.sk/uploads/fd/c5/fdc56b5295544adb7e3625632921405f/4-monitoring-vysledkov-kp-2005-2008-no6-7-2009.pdf>).

Trendy

Komplex opatrení na podporu súkromnej voľby domácností by mal v budúcnosti:

- stimulovať lepšie „previazanie“ súkromných výdavkov domácností s verejnými zdrojmi podpory kultúry. Určitá časť tejto podpory kultúrnych zariadení ponúkajúca svoje aktivity pre verejnosť musí byť variabilná, závislá od toho, či vyvolala odozvu, ktorá sa prejavuje vo veľkosti návštevnosti ap. Akými metódami to prepočítať je iná otázka: či u divadiel napr. podľa počtu obsadenosti ponúkaných miest, počtu repríz ap. Pokračovať by sa malo sofistikovanejšie s experimentom „kultúrnych poukazov“
- zefektívniť systém dlhodobiejšieho viazania subjektu stimulovaného trhového dopytu (cieľových skupín súčasných i budúcich „spotrebiteľov“ kultúry so stimulovanou trhovou ponukou kultúrnych inštitúcií
- rozšíriť systém permanentiek
- rozšíriť systém kultúrnych poukazov aj pre zamestnancov súkromných a verejných inštitúcií (a dotáciami ich kryť zo sociálneho fondu a u firiem aj z iných zdrojov)
- uplatňovať bonusové body na cenu vstupenky, za ktoré návštevník po určitom počte dostane bezplatnú (alebo výrazne zľavnenú) vstupenku
- last minute zľavy na očakávanú nevyužitú ponuku
- zaviesť výrazne diferencované ceny na dopoludňajšie a popoludňajšie predstavenia (s prioritou pre dôchodcov a deti aj so sprievodom)
- zlepšiť využívanie stykov s podnikovým svetom ekonomiky pri podpore ich firemnej identity aj návštevou kultúrnych zariadení
- podporiť „umelecké školenie“ detí mimo školy ako budúcich aktívnych subjektov trhového dopytu zavedením odpodčítateľnej položky z daňového základu domácnosti za tieto výdavky
- radikálne zlepšiť celý systém marketingu verejných kultúrnych inštitúcií (vo väzbe na odporúčanie č. 1 a č. 3)
- radikálne zlepšiť strategický manažment kultúrnych inštitúcií (v prepojení na prognózovanie ich vývoja, na manažment rizika podmienok ich ekonomického vývoja atď.)
- významne zlepšiť systém školskej a mimoškolskej výchovy mládeže ku kultúre (12.6.2012, <http://www.nocka.sk/uploads/fd/c5/fdc56b5295544adb7e3625632921405f/4-monitoring-vysledkov-kp-2005-2008-no6-7-2009.pdf>).

2.15. UBYTOVACIE ZARIADENIA

V súčasnosti sa v obci nenachádza špecializované ubytovacie zariadenie. Návštevníci obce majú možnosť ubytovať sa na súkromí.

2.16. STRAVOVACIE A REŠTAURAČNÉ SLUŽBY

Priamo v obci sa stravovacie zariadenie nenachádza.

2.17. CESTOVNÝ RUCH

Obec Timoradza sa nachádza v juhozápadnej časti Strážovských Vrchov. Svojou rozmanitosťou láka okolitá príroda nielen občanov a turistov v rámci rekreácie, ale aj pracovne výskumníkov a vedcov. Turisticky zaujímavými lokalitami sú vrcholy kopcov s nádhernými výhľadmi – Udrina, Vysoká, Plešiny, prírodné rezervácie so vzácnymi a ohrozenými druhmi rastlín a živočíchov – PR Smradľavý vrch, PR Udrina, PR Ľutovský Drieňovec. V obci sa nachádza historická pamiatka Rímsko-katolícky kostol, ktorý pochádza z 2. polovice 13. storočia (PHSR, 2008, s.9).

Trendy v cestovnom ruchu

Európska komisia cestovného ruchu (ETC) v roku 2004 označila za hlavné faktory ovplyvňujúce rozvoj CR demografiu, zdravie, uvedomelosť a vzdelávanie, voľný čas, cestovné skúsenosti, životný štýl, informačné technológie, dopravu, trvalo udržateľný rozvoj a bezpečnosť. Počet starších ľudí v Európe neustále rastie. Mnoho seniorov odchádza do predčasného dôchodku, má vyššie disponibilné príjmy, teší sa lepšiemu zdraviu. To má za následok rýchlejší rast dopytu tejto kategórie ľudí po cestovnom ruchu. Zdravotné povedomie návštevníkov je čoraz väčšie a ovplyvňuje najmä voľbu cieľového miesta a životný režim počas dovolenky. Čoraz populárnejšou je dovolenka spojená so vzdelávaním. Pri plánovaní dovolenky má významnú rolu história, umenie a kultúrne podujatia. Súčasná spoločnosť kladie zvýšené nároky na ľudí a ich denný režim, čo sa prejavuje v raste nárokov na voľný čas a možnosti oddychu. Rastie aj pragmatikosť návštevníkov v CR, ich sebaistota, požiadavky a znalosť vlastných práv, čo súvisí s predchádzajúcimi skúsenosťami. Rastie podiel kritických názorov na kvalitu a dôraz sa kladie na pomer kvality a ceny. Rastie význam internetu, ktorý umožňuje nielen vizuálnu prezentáciu, ale aj priamy nákup produktov cestovného ruchu. V dopravných službách sa do popredia dostáva záujem o cestovanie železnicou, a najmä vysokorýchlostnými vlakmi. Rastie aj sieť nízkotarifných leteckých spoločností, zatiaľ čo cestné siete sa stávajú preťažené a klesá podiel klasického cestovania. Medzi populáciou naďalej rastie environmentálne povedomie, čo ovplyvňuje rast záujmu o cieľové miesta rozvíjajúce na základe trvalej udržateľnosti. Aktuálne trendy v cestovnom ruchu – rast záujmu o kvalitu, luxus, pohodlie a bezpečie, – záujem o relax, uvoľnenie, aktívnu dovolenku, pobyty wellness a pobyty v kúpeľoch, – dopyt po produktoch pre jednu osobu, – rast záujmu o krátkodobé pobyty v zahraničí, – individuálne organizovaná dovolenka zameraná na kultúru, umenie a históriu (rast záujmu o strednú a východnú Európu), – potreba ponuky cenovo dostupných produktov, – spokojnosť zákazníkov sa prejavuje v ich opätovnom návrate, – rast záujmu o osobnejší prístup v poskytovaní služieb (malé rodinné podniky), – úzka špecializácia poskytovateľov služieb na produkt pre vybranú cieľovú skupinu, – trend „späť k začiatkom“, ktorý súvisí s preferenciami tráviť jednoduchšiu dovolenku (ubytovanie v hoteli nahradíť ubytovaním v bungalove, resp. stane), – nezáujem o sprostredkovanú organizáciu dovolenky oproti zvýšenému záujmu o priame rezervovanie a nákup služieb prostredníctvom internetu (12.6.2012, <http://www.tophotelierstvo.sk/domaci-cestovny-ruch/turizmus/hotelierstvo-v-e-a-na-slovensku/>).

2.18. REKAPITULÁCIA ROZPOČTU OBCE ZA ROKY 2010 – 2014

Nasledujúca tabuľka prezentuje štruktúru príjmov a výdavkov obce.

Hospodárenie obce celkom					
	2 010	2011	2 012	2013	2014
Bežné príjmy	121 776,40	123 860,93	154 268,86	134 872,66	177 667,99
Bežné výdavky	121 815,56	121 952,14	129 486,37	121 637,01	130 330,50
Prebytok/schodok	-39,16	1 908,79	24 782,49	13 235,65	47 337,49
Kapitálové príjmy	0,00	102 362,20	33 251,00	83 845,10	200 254,48
Kapitálové výdavky	61 205,62	52 074,00	290 656,48	93 993,22	225 140,06
Prebytok/schodok	-61 205,62	50 288,20	-257 405,48	-10 148,12	-24 885,58
Prebytok/schodok bež. a kap. rozp.	-61 244,78	52 196,99	-232 622,99	3 087,53	22 451,91
Príjmy finančných operácií	73 772,63	0,00	238 810,62	6 298,14	5 000,00
Výdavky finančných operácií	5 000,00	53 482,41	6 051,04	9 153,12	19 373,29
Rozdiel finančných operácií	68 772,63	-53 482,41	232 759,58	-2 854,98	-14 373,29
Rozdiel celkového rozpočtu	7 527,85	-1 285,42	136,59	232,55	8 078,62

Zdroj: OcÚ Timoradza, 2014

2.19. SAMOSPRÁVA

Vzťah samospráva – občan si vyžaduje vypracovať projekt klientského prístupu riešiaci ako, vzťah zamestnancov úradu, tak aj poslancov ku občanom a návštevníkom obce.

Obec Timoradza je samostatný územný samosprávny a správny celok Slovenskej republiky, ktorý svoje samosprávne kompetencie vykonáva samostatne (zákon SNR č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení).

Manažment a správa obce

Súčasné zariadenia verejnej správy a administratívy reprezentuje obecný úrad. Obecný úrad je výkonným orgánom obecného zastupiteľstva a starostu obce Timoradza. Obecný úrad zabezpečuje organizačné a administratívne veci obecného zastupiteľstva a starostky obce, ako aj orgánov zriadených obecným zastupiteľstvom.

Nasledujúca tabuľka prezentuje príslušnosť obyvateľov k jednotlivým úradom špecializovanej štátnej správy.

Príslušnosť k obyvateľov k úradom ŠŠS

	Podlužany
Sídlo matričného úradu	Bánovce nad Bebravou
Sídlo pracoviska daňového úradu	Bánovce nad Bebravou
Sídlo pracoviska Obvodného oddelenia policajného zboru	Bánovce nad Bebravou
Sídlo Okresného súdu	Bánovce nad Bebravou
Sídlo Okresného riaditeľstva Hasičského a záchranného zboru	Bánovce nad Bebravou
Sídlo pracoviska obvodného úradu	Bánovce nad Bebravou
Sídlo Územnej vojenskej správy	Trenčín
Sídlo územného Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny	Partizánske
Sídlo Obvodného úradu životného prostredia	Bánovce nad Bebravou
ŠÚ SR	

2.20. IDENTIFIKÁCIA HLAVNÝCH VONKAJŠÍCH FAKTOROV ROZVOJA ÚZEMIA A ANALÝZA VPLYVU VONKAJŠIEHO PROSTREDIA NA VÝVOJ SITUÁCIE V ÚZEMÍ

Obec Timoradza je súčasťou Vyššieho územného celku Trenčín. Táto časť identifikuje hlavné faktory vonkajšieho prostredia, ktoré priamo alebo nepriamo ovplyvňujú vývoj samotnej obce. Trenčiansky kraj je ostatný vidiecky, konkurencieschopný, rýchlorastúci, priemyselný región SR s perspektívou konkurencieschopného regiónu na úrovni SR, s vysokou atraktivitou a pozíciou pre investorov, s dlhodobou podpriemernou mierou nezamestnanosti, ale mimo centra rozvojových aktivít EÚ a s možnosťou cezhraničnej spolupráce s Českou republikou. Na základe ekonomickej štruktúry sa TSK považuje za priemyselný región. Má dlhú tradíciu najmä v oblasti chemického (gumárenského), textilného a strojárského priemyslu (stále v procese reštrukturalizácie). V regióne sa rozvíjajú aj progresívne odvetvia, ako je napríklad elektrotechnická výroba, kde smerujú aj významné zahraničné investície a dodávky pre automobilový priemysel. V kraji sú 4 priemyselné parky s prevahou strojárského priemyslu. Z hospodárskeho hľadiska má kraj dve výrazne odlišné oblasti oddelené Považským Inovcom, a to Považie a Ponitrie. Na Hornej Nitre je najvýznamnejšia banícka oblasť Slovenska, na Považí dominuje strojárstvo a textilný priemysel. V súčasnosti sa radí medzi ekonomicky najsilnejšie kraje Slovenska. Je tiež mimoriadne aktívny v oblasti podnikania MSP. TSK nepatrí medzi najnavštevovanejšie kraje SR, a to aj napriek tradícii kúpeľníctva. Má nízku ubytovaciu kapacitu a dosiahol jednu z najnižších návštevností (8,1 %) po TTK a Trenčianskom kraji. Celkom možno očakávať, že TSK má šancu si aj vďaka novým PZI udržať pozíciu pomerne hospodársky a sociálne stabilného regiónu a bude sa pomaly približovať k úrovni priemeru EÚ 27. V priemyselnej výrobe bude viac dominovať strojársky a možno elektrotechnický priemysel, prostredníctvom inovácií aj pozícia chemického priemyslu by mohla byť udržateľná, ohrozená je pozícia textilného priemyslu a baníctva.

Inovačný potenciál regiónu by sa mal v budúcnosti zamerať na inovácie v elektrotechnickom priemysle a chemickom, a predovšetkým v oblasti lesného hospodárstva, poľnohospodárstva a pod. TSK disponuje veľmi dobre rozvinutým systémom cestnej a železničnej dopravy. Kraj križuje medzinárodne významná železničná trať spájajúca Maďarsko/Rakúsko - Bratislavu - Trenčín - Košice - Poľsko. Región je tiež napojený aj na železničnú sieť Českej republiky (Trenčín - Brno). Krajom prechádza aj významný cestný koridor Bratislava - Trenčín - Žilina. Najvýznamnejší je diaľničný ťah D1, vybudovaný

po Považskú Bystricu. Krajom prechádza viac ako pätina (80,3 km) diaľničných ťahov Slovenska. Prírodné zdroje TSK sú bohaté a rôznorodé, veľký význam majú zdroje minerálnych vôd využívaných najmä v kúpeľníctve (NSRR, 2012, s.64-68).

Charakteristika špecifických stránok regiónu

V porovnaní s regiónmi vyspelých krajín EÚ a regiónmi SR možno konštatovať, že TSK využíva iba čiastočne svoj rozvojový potenciál. Najvýraznejšie rezervy sa nachádzajú v nedostatočnej úrovni využívania inovačného potenciálu najmä v chemickom, strojárskom a elektrotechnickom priemysle a IKT. V porovnaní so svetovými trendmi zvyšovania kvality verejných služieb cestou informatizácie a s vývojom v okolitých krajinách je úroveň informatizácie TSK nízka. Za najväčší rozvojový potenciál regiónu TSK možno považovať:

- výhodnú geografickú polohu medzi rýchlorastúcimi regiónmi SR,
- priemyselnú tradíciu a dobrú exportnú výkonnosť, diverzifikovanú odvetvovú infraštruktúru s vybudovanou energetickou sieťou,
- dostatok kvalifikovanej pracovnej sily,
- vysoký podiel malého a stredného podnikania v rámci hospodárskej štruktúry, vysoký stupeň flexibility malého a stredného podnikania,
- vysoká odborná úroveň pracovníkov vo všetkých oblastiach poľnohospodárstva, lesníctva a potravinárskeho priemyslu,
- existencia konkurencieschopných výrobkov (poľnohospodárstvo).

Konkurenčná výhoda

Konkurenčná výhoda TSK je tvorená priemyselnou tradíciou, výhodnou geografickou polohou, nadregionálnymi väzbami, dostatkom kvalifikovanej pracovnej sily a konkurencieschopným poľnohospodárstvom a predpokladom pre rozvoj vysoko sofistikovaných služieb podporujúcich aj rozhodujúce priemyselné odvetvia.

Strategické ciele:

1. zvyšovať produktivitu a konkurencieschopnosť priemyslu a služieb,
2. rozvíjať ľudské zdroje a zvyšovať ich adaptabilitu a vytvárať dostatok nových pracovných miest v odvetviach s vyššou pridanou hodnotou,
3. zvyšovať efektivitu poľnohospodárskej produkcie a kvalitu života vidieckej populácie,
4. rozvíjať nové ekologicky orientované služby a MSP,
5. vybudovať rýchlostnú komunikáciu R2,
6. využiť geotermálne pramene pre ďalší rozvoj tradičného kúpeľníctva.

Očakávané dopady:

- zvýšenie využívania regionálnych zdrojov a vnútorného potenciálu regiónu,
- rast zamestnanosti v sektore služieb,
- vznik nových väzieb medzi sektormi, odvetvami na regionálnej i medzinárodnej úrovni,
- rozvoj vidieka,
- zhodnotenie potenciálu v oblasti poľnohospodárstva a lesného hospodárstva,
- zlepšenie kvality životného prostredia,
- zlepšenie dopravnej infraštruktúry s prepojením celého regiónu západ - východ (stredné Považie - horná Nitra),
- zlepšenie kapacít cestovného ruchu a tradičného kúpeľníctva (NSRR, 2012, s.64-68).

2.21. EX-POST HODNOTENIE PREDCHÁDZAJÚCEHO PHSR

Obec v predchádzajúcom období realizovala niekoľko menších projektov zameraných hlavne na rekonštrukcie miestnych komunikácií, údržbové investície na obecnom úrade, kultúrnom dome, v rámci obecného cintorína. Obec čiastočne zabezpečila rozvoj verejných priestranstiev. Zväčša išlo o investične nenáročné projekty. Obec zabezpečila rozšírenie plôch IBV, ako aj opravy a čiastočné rozšírenie verejného osvetlenia. V prípade obecnej kanalizácie obec neukončila výstavbu a pripojenie domácností.

3 SWOT ANALÝZY

Nasledujúca SWOT analýza sa zameriava na silné, slabé stránky, príležitosti a riziká prioritných rozvojových oblastí. Na ich základe budú formulované hlavné rozvojové ciele.

Analýza SWOT

Sledovať a vyhodnocovať vývojové trendy v regióne v neustále sa meniacom vonkajšom prostredí, identifikovať trend sociálno-ekonomického rozvoja, alebo smer vývoja ako príležitosť alebo hrozbu, je

v súčasnosti pre obec Timoradza nevyhnutnosť. To, čo sa na prvý pohľad zdá ako príležitosť, ňou vo vzťahu k zdrojom obce, kultúre, ľudským zdrojom, životnému prostrediu a hospodárstvu, uplatňovanej stratégii vôbec nemusí byť.

Nástrojom pre celkovú analýzu vonkajších a vnútorných činiteľov je SWOT analýza. Predstavuje kombináciu dvoch analýz, S - W a O - T. Účelom SWOT analýzy je posúdenie vnútorných predpokladov podniku k uskutočneniu určitého rozvojového zámeru a podrobenie rozboru i vonkajších príležitostí a obmedzení určované potrebami obyvateľov a subjektov v rámci obce. Na jej základe môže obec prikrčiť k formulácii špecifických cieľov.

Schéma SWOT analýzy:

		S - silné stránky		W - slabé stránky	
		1.		1.	
		2.		2.	
		...		...	
		10.		10.	
O - príležitosti					
1.		1.	Stratégia SO	1.	Stratégia WO
2.		2.		2.	
...		...		...	
10.		10.		10.	
T - hrozby					
1.		1.	Stratégia ST	1.	Stratégia WT
2.		2.		2.	
...		...		...	
10.		10.		10.	

SO – využiť silné stránky na získanie konkurenčnej výhody

WO – prekonať slabiny využitím príležitostí

SW – využiť silné stránky na čelenie hrozbám

WT – minimalizovať náklady a čeliť hrozbám

Analýza príležitostí a rizík - O-T

O – T analýza umožňuje rozlíšiť atraktívne príležitosti v obci, ktorá skrýva potenciál územia a ktoré môžu obci priniesť výhody pri dosahovaní vyváženého rastu. Súčasne tiež nabáda k zamysleniu nad problémami, s ktorými bude obec riešiť v rámci Integrovannej stratégie.

Znamená to teda, že obec musí sledovať významné sily makroprostredia (demografické, ekonomické, technologické, politické, legislatívne, sociálne a kultúrne) a tiež tých účastníkov mikroprostredia, ktorí ovplyvňujú jej schopnosť dosiahnuť v regióne prosperu (neziskové organizácie, orgány miestnych samospráv, podnikateľské subjekty, miestni aktéri a verejnosť).

Príležitosti sú posudzované z hľadiska ich atraktívnosti a pravdepodobnosti úspechu. Pravdepodobnosť, že obec dosiahne úspech pri ekonomickom raste, nezávisí len od jej konkurenčnej sily, oproti konkurenčným regiónom, ale aj od toho či je táto sila v porovnaní s konkurenciou väčšia.

V rámci analýzy SWOT sa obec koncentruje na identifikáciu potenciálnych príležitostí – existencia stabilného hospodárskeho prostredia, kvalitné životné prostredie, prírodný potenciál, historicko-kultúrne hodnoty, rozvinutá sieť inštitúcií verejných služieb, objekty cestovného ruchu..

Kvadrant 1 pozostáva z príležitosti ponúkajúcich najvyšší úžitok pre obec, preto by sa mal manažment obce sústrediť na tieto aktivity. Naopak, príležitosti v kvadrante 4 sú buď príliš malé, alebo ich obec nebude vedieť dostatočne využiť. Príležitosti v kvadrante 2 a 3 sú zaujímavé len v prípade, že existuje možnosť zvýšenia ich atraktívnosti alebo pravdepodobnosti úspechu.

		Matica príležitostí Pravdepodobnosť úspechu				Matica rizík Pravdepodobnosť nastatia	
		vysoká	nízka			vysoká	nízka
Atraktívnosť	vysoká	1	2	Vážnosť	vysoká	1	2
	nízka	3	4		nízka	3	4

Riziká sú klasifikované z hľadiska ich vážnosti a pravdepodobnosti výskytu. Pri analýze okolia z hľadiska možných hrozieb je potrebné zamerať sa na potenciálne hrozby. Riziká z 1. kvadrantu môžu obec vážne zraniť, preto treba pripraviť plán strategických aktivít, keďže pravdepodobnosť ohrozenia je vysoká. Riziká v 2. a 3. kvadrante treba podrobiť dôkladnému skúmaniu v prípade, ak sa stávajú kritickými, netreba však zostavenie plánu eventúálnych alternatív. Riziká v 4. kvadrante sú malé a väčšinou ich možno ignorovať. Spojením hlavných príležitostí a rizík, ktoré ovplyvňujú rozvoj obce, sa stratégovia snažia zistiť mieru celkovej atraktívnosti trhu. Existujú štyri možnosti:

- *Ideálny rozvoj*, ktorý sa vyznačuje mnohými príležitosťami, ale iba niekoľkými (ak vôbec nejakými) rizikami.
- *Špekulatívny rozvoj*, vyznačujúce sa vysokými príležitosťami i vysokými rizikami.
- *Zrelý rozvoj*, vyznačuje sa nízkymi príležitosťami i nízkymi rizikami.
- *Problémový rozvoj*, má nízke príležitosti, ale vysoké riziká.

Externé prostredie vytvára nielen príležitosti, ale prezentuje aj sériu rizík. Riziko je výzva, poukazuje na nevýhodný trend vývoja vo vonkajšom prostredí, ktorý v prípade pasívnej reakcie zo strany podniku ohrozí jeho trhovú pozíciu.

Analýza silných a slabých stránok – S-W analýza

Hodnotenie vplyvu vonkajších činiteľov, vykonávané so zámerom stanoviť ciele obce, musí byť doplnené rozborom vnútorných činiteľov. Viaceré regióny dnes aj poznajú príležitosti, ktoré im potenciál ponúka, avšak chýba im schopnosť ich využiť. Na základe analýzy silných a slabých stránok vie obec stanoviť, čo je z hľadiska súčasnej a očakávanej situácie rozumné konať. Za dôležité znaky konkurenčnej sily obce sa považuje – kvalitné ľudské zdroje, rozvinuté podnikateľské prostredie, dobrý prírodný potenciál, výhodná poloha a dopravná dostupnosť, a iné.. Za dôležité znaky konkurenčnej slabosti sa považuje – strácanie pozície voči konkurenčným regiónom, nedostatok finančných zdrojov na rozvoj, klesajúca demografická krivka, vysoká nezamestnanosť, zlý technický stav základnej infraštruktúry atď. Pri hodnotení silných a slabých stránok je potrebné každý faktor odstupňovať podľa dôležitosti (rozhodujúca silná stránka, marginálna silná stránka, neutrály faktor, rozhodujúca slabá stránka, marginálna slabá stránka) a podľa intenzity jeho vplyvu - výkonu (vysoký, stredný, nízky). Výsledok spojenia stupňa výkonu a dôležitosti predstavuje štyri možné alternatívy:

		Matica výkonu a dôležitosti	
		Výkon	
Dôležitosť	vysoká	vysoký	nízky
	nízka	1 Sústrediť snahu	2 Udržať snahu
		3 Nízka priorita	4 Možné nadmerné investovanie

Kvadrant 1 pozostáva z oblastí, ktoré sú dôležité, ale v ktorých obec momentálne vykazuje slabý výkon, preto sa musí sústrediť na posilnenie týchto oblastí. *Kvadrant 2* pozostáva z oblastí, v ktorých je síce mesto úspešné, ale do budúcnosti si musí túto úspešnosť udržať. *Kvadrant 3* tvoria oblasti, ktoré nie sú dôležité, zdokonalenia v tomto kvadrante majú nízku prioritu. V *kvadrante 4* nie sú dôležité oblasti, pričom rozvoj a snaha sú zbytočne silné. Na základe tejto analýzy je zrejmé, že silné stránky sa nemusia vždy pretransformovať do konkurenčnej výhody obce. Dôvodov, prečo je to tak, je niekoľko, pričom najčastejšími obyvateľmi vnímaná nízka dôležitosť poskytovaných služieb a bodov rozvoja. Identifikácia silných miest obce je možná len na základe porovnania s ich hlavnými konkurentmi v regióne. Ani sústredenie sa na prekonanie všetkých slabých stránok nemusí priniesť očakávaný efekt, pretože náklady potrebné na ich transformovanie do silnej stránky sa nemusia vrátiť. Pozornosť treba venovať príležitostiam, v ktorých má obec najviac silných stránok, alebo oblastiam, v ktorých sa vzhľadom na veľkú príležitosť a potenciálnu návratnosť investícií ukazuje efektívne vytvorenie nových silných stránok. Príklady z praxe uvádzajú, že i málo rozvinutý región má popri slabých miestach aj silné miesta, ktoré pokiaľ dokáže správne identifikovať a využiť, vytvárajú predpoklady pre trvalý a vyrovnaný sociálno-ekonomický rozvoj. Nasledujúce grafy prezentujú pohľad obyvateľov a poslancov na silné a slabé stránky obce Timoradza a kvalitu života v obci.

3.1 HOSPODÁRSTVO A VEDECKO-TECHNICKÝ ROZVOJ

Silné stránky	Slabé stránky
----------------------	----------------------

<ul style="list-style-type: none"> - poľnohospodárska pôda zaberajúca cca. 30,56 % katastra obce, - celkovo 6 podnikateľské subjekty – právnické osoby, počet obyvateľov – fyzických osôb podnikateľov – 22 v roku 2014, - existencia plôch pre rozšírenie maloobchodných predajní, - plochy hospodárskych lesov vo východnej časti obce, - okolo centra sústredená základná občianska vybavenosť, - rýchla dostupnosť okresného mesta B. n. Bebravou, - rozvinutá rastlinná výroba, - existencia 2 predajní zmiešaného tovaru, - existencia malých a drobných podnikateľov a živnostníkov, ktorí sa orientujú na poskytovanie služieb, práce v lesníctve a spracovaní dreva, 	<ul style="list-style-type: none"> - malá ponuka služieb pre obyvateľov – kaderníctvo, autodielná, drevovýroba - nízke možnosti zamestnania v obci, - nízke priemerné mzdy v regióne, - útlm stavebnej výroby, - stagnácia podnikateľskej sféry, nerozvíjajúce sa MaSP, nezaujímajú mladých ľudí o podnikanie, - nevyhovujúca štruktúra a kvalita služieb pre obyvateľov a návštevníkov obce, - vysoká miera nezamestnanosti žien, mladých a obyvateľov po 50 roku života, - nízke priemerné mzdy v poľnohospodárstve, - nedostatočne nerozvinutý pracovný trh v obci a v celej lokalite B.n.Bebravou, - hospodárska základňa obce (mimo poľnohospodárstvo) pomerne málo rozvinutá, - nedostatok výrobných zariadení v obci má vplyv na ponuku pracovných príležitostí,
Príležitosti	Ohrozenia
<ul style="list-style-type: none"> - podpora malých podnikateľov v oblasti služieb, - využitie polohového potenciálu obce Timoradza s výhodnou polohou vo vzťahu dostupnosť okresného mesta B.n.Bebravou, - orientovanie sa na služby bez negatívnych účinkov na životné prostredie, využívanie jestvujúcich plôch a areálov formou intenzifikácie ich územia a efektívnym využitím jestvujúceho objektového fondu, - preferovanie a profilovanie hospodárskej základne pre rozvoj malého a stredného podnikania s orientáciou na rozvoj tradičných foriem výroby, - skvalitnenie prostredia obslužných a prevádzkových areálov (prípadné nové prevádzky) - vytváranie podmienok pre šport, turistiku a oddych, - rozvoj infraštruktúry a podmienok pre ďalšie bývanie, - možnosť získania finančných prostriedkov z fondov EU, - rozvoj environmentálne vhodných technológií, - vytvorenie nových pracovných miest najmä v malom podnikaní a službách, 	<ul style="list-style-type: none"> - zvýšená regionálna konkurencia a recesia v oblasti profilových odvetví vhodných pre Timoradza (poľnohospodárstvo, lesníctvo, cestovný ruch, výroba), - tlak na intenzívny hospodársky rozvoj a zhodnocovanie investičného potenciálu (nezastavané lokality, prírodné prostredie), - pomalá a nákladná výstavba, modernizácia a rekonštrukcia technickej infraštruktúry, - administratívne opatrenia obmedzujúce plnohodnotný rozvoj cestovného ruchu, - veľká administratívna náročnosť pre získanie financií zo štátnych dotácií a z fondov EU, - nedostatok investičného kapitálu, - neochota investorov o regiónu,

Schéma SWOT analýzy:

	S silné stránky	W slabé stránky
O príležitosti	Stratégia SO 10	Stratégia WO 12 5 9
T hrozby	Stratégia ST 7	Stratégia WT

V oblasti hospodárstva dochádza k prevahe silných stránok. Je nevyhnutné zabezpečiť využitie silných stránok na elimináciu slabých stránok. Riešenie môže byť využitím potenciálu existujúcej infraštruktúry a plôch pre možný rozvoj priemyselných zón.

3. 2. DOPRAVA A KOMUNIKÁCIE

Silné stránky	Slabé stránky
- prechádzajúca cesta III. triedy s napojením na cestu II 516,	- nedostatok spojov do okresného mesta B.n.Bebravou v ranných hodinách (okolo 5 hodiny),

<ul style="list-style-type: none"> - rýchle napojenie na okresné mesto Bánovce nad Bebravou, - do obce premáva dostatok liniek v pracovných dňoch v smere do B.n.Bebravou, - dostatočne vybudovaná cestná sieť v zastavanom území obce, - dostatočné pokrytie zastávkami SAD - 2, - vybudovaná sieť poľných ciest, 	<ul style="list-style-type: none"> - absencia prechodov pre chodcov na frekventovaných miestach (OcÚ) - absentujúca železničná doprava, - absencia chodníkov pre peších v úseku hlavnej cesty, - nevyhovujúce dopravné značenie v celom priestore obce, - nevhodné riešenie parkovania pri miestnom cintoríne. - nedostatočná zimná údržba, - nevyhovujúci stav poľných ciest, - nevyhovujúce povrchy MK aj chodníkov, informatika, - nedostatok finančných prostriedkov na údržbu technickej infraštruktúry, - cyklistické cestičky v obci nie sú vybudované,
Príležitosti	Ohrozenia
<ul style="list-style-type: none"> - revitalizácia verejných komunikačných priestorov, - vybudovanie chodníkov pozdĺž miestnych komunikácií a štátnej ceste III. triedy, - možnosť získania finančných prostriedkov z fondov EÚ, - využitie významnej geografickej polohy územia z hľadiska prechádzajúcich dopravných koridorov, - vybudovanie spevnených komunikácií na základe pozemkových úprav, 	<ul style="list-style-type: none"> - malá miera podpory miest a obcí zo strany štátu, - zhoršujúci sa stav obecných stavieb a komunikácií, - nevhodné podmienky čerpania prostriedkov z EÚ fondov, - nevhodné podmienky čerpania úverových zdrojov z komerčných bánk, - zvyšujúce sa náklady na údržbu a opravy cestnej infraštruktúry, - oneskorená výstavba a modernizácia cestnej siete, - zhoršenie dopravnej obsluhy, - spomalenie hospodárskeho rastu, - trvalý presun cestujúcich z verejnej osobnej dopravy na individuálnu dopravu,

Schéma SWOT analýzy:

	S silné stránky	W slabé stránky
O príležitosti	Stratégia SO 6	12 3 5 Stratégia WO
T hrozby	1 9 Stratégia ST	Stratégia WT

V oblasti technickej infraštruktúry výrazne prevládajú slabé stránky nad silnými. Odporúča sa využiť stratégia SO - kde musí obec prekonať slabiny využitím príležitostí, hlavne možnosťou využitia čerpania nenávratných finančných prostriedkov národných ako aj nadnárodných.

3.3 TECHNICKÁ INFRAŠTRUKTÚRA

Silné stránky	Slabé stránky
<ul style="list-style-type: none"> - vybudovaná sieť miestneho rozhlasu, - vybudovaný verejný vodovod, - obec Timoradza je napojená na el. energiu zo vzdušných VN linky, - dostatok vybudovaných transformátorových staníc, - vybudovaný cintorín s dostatočnou kapacitou, - hasičská zbrojnica dostupná v centre obce, - existujúce vodné zdroje, 	<ul style="list-style-type: none"> - zlý technický stav budovy domu smútku, - zlý technický stav elektrickej rozvodnej siete – vzdušné vedenie, - potrebná rekonštrukcia vodovodnej siete, - negatívny stav nehnuteľného majetku obce, - nedostatok finančných prostriedkov na údržbu technickej infraštruktúry, - nevyhovujúci technický stav miestneho rozhlasu, - v obci nie sú toho času žiadne energetické výrobné zariadenia na báze obnoviteľných zdrojov energie, - zastaralosť a opotrebovanosť infraštruktúry, - prevaha nadzemných vedení nad podzemnými-obmedzenia ochranných pásiem,
Príležitosti	Ohrozenia

<ul style="list-style-type: none"> - rozšírenie verejného osvetlenia na neosvetlené časti obce, - kompletná rekonštrukcie vzdušnej elektrickej rozvodnej siete, - zavedenie elektrických, plynových, vodovodných a kanalizačných prípojok do nových častí IBV, - možnosť získania finančných prostriedkov z fondov EÚ, - využitie významnej geografickej polohy územia z hľadiska prechádzajúcich dopravných koridorov, - rozvoj ďalších telekomunikačných a dátových služieb v konkurenčnom prostredí, 	<ul style="list-style-type: none"> - malá miera podpory miest a obcí zo strany štátu, - zhoršujúci sa stav obecných stavieb a komunikácií, - nevýhodné podmienky čerpania prostriedkov z EÚ fondov, - nevýhodné podmienky čerpania úverových zdrojov z komerčných bánk, - stavebné a legislatívne prekážky a nevysporiadanosť pozemkov v intraviláne,
---	--

Schéma SWOT analýzy:

	S silné stránky	W slabé stránky
O príležitosti	Stratégia SO 7	13 8 Stratégia WO 6
T hrozby	Stratégia ST	5 Stratégia WT

V oblasti technickej infraštruktúry výrazne prevládajú slabé stránky nad silnými. Odporúča sa využiť stratégia SO – kde musí obec prekonať slabiny využitím príležitostí, hlavne možnosťou využitia čerpania nenávratných finančných prostriedkov národných ako aj nadnárodných.

3.4 ODPADOVÉ HOSPODÁRSTVO

Silné stránky	Slabé stránky
<ul style="list-style-type: none"> - kvalitná legislatíva pre nakladanie s KO a DSO, - spracovaný POH obce Timoradza na roky 2011-2015, - zabezpečený odvoz TKO, - v obci je vybudovaný systém separovaného zberu odpadu základných druhov, - čiastočne vybudovaná splašková kanalizačná sieť s ČOV, 	<ul style="list-style-type: none"> - nedobudovaná splašková kanalizačná sieť, - nedoriešená likvidácia a využitie rastlinného odpadu, - nedostatok odpadových nádob na zmiešaný komunálny odpad a separovaný zber, - nízka miera vynútiteľnosti práva v oblasti ŽP, - obci sa nenachádza kompostáreň na biologicky rozložiteľných odpadov, - potrebné doriešenie technicko-organizačné zabezpečenie zberu biologicky rozložiteľných odpadov z domácnosti, - čierne skládky ako finančné bremeno obce,
Príležitosti	Ohrozenia
<ul style="list-style-type: none"> - dostavba kanalizačnej siete s ČOV, - výstavba obecného kompostoviska, alebo nákup domácich kompostérov - obstaranie potrebných mechanizmov, - zabezpečiť efektívny separovaný zber v celej obci, - možnosti materiálového, resp. energetického využitia odpadov pri rešpektovaní duálnych vlastností odpadov, - dôsledné plnenie kvalitne stanovených cieľov v oblasti odpadového hospodárstva, - odstránenie zdrojov znečistenia povrchových a podzemných vôd, - zvýšiť právne vedomie obyvateľstva vo sfére životného prostredia, - rozvoj ekologického poľnohospodárstva a ekologizácia priemyselnej výroby, - možnosti získania finančných prostriedkov z fondov EU, - dodržiavanie noriem EU v oblasti produkcie znečisťujúcich látok v priemysle, 	<ul style="list-style-type: none"> - ohrozená kvalita povrchových vôd Bebravy, - zhoršenie zdravotného stavu obyvateľstva, - znečistenie ovzdušia veľkými zdrojmi znečistenia alokovaných v meste B.n.Bebravou, - dopady na zdravotný stav obyvateľov, - zníženie biodiverzity v Pobebraví, - nárast množstva vyvázaných odpadov, pretrvávajúce vykurovanie hlavne tuhými palivami, - nárast množstva vyvázaných odpadov, - nízka disciplína pri nakladaní s odpadmi, - neriešenie problému existencie „čiernych“ skládok,

--	--

Schéma SWOT analýzy:

	S silné stránky	W slabé stránky
O príležitosti	Stratégia <i>SO</i> 5	Stratégia <i>WO</i> 7 6 11
T hrozby	Stratégia <i>ST</i>	2 9 Stratégia <i>WT</i>

V prípade životného prostredia prevládajú slabé stránky nad silnými. Je to dôsledok nedobudovaného systému na likvidáciu a čistenie odpadových vôd. Odporúča sa využitie stratégie WT – čeliť hrozbám využitím silných stránok a príležitostí.

3.5 ŽIVOTNÉ PROSTREDIE

Silné stránky	Slabé stránky
<ul style="list-style-type: none"> - kvalitná legislatíva pre nakladanie s KO a DSO, - zabezpečený odvoz TKO, - relatívne stabilný objem produkovaného odpadu, - kompletná plynofikácia obce, - prechádzajúci vodný tok – hydrokoridor – Bebrava, VN Timoradza, - priemyselná výroba v obci nie je zastúpená, - vybudované prícestné jarky na odvod dažďovej vody, - lokalita NATURA 2000 – Strážovské vrchy, - lokalita NATURA 2000 – Kňazí stôl, - PR Udrina s výmerou 107,3 ha v katastrálnom území Timoradze, - PR Smradľavý vrch s rozlohou 30,7 ha v katastri obce Timoradza, - PR Ľutovský Drieňovec s rozlohou 260 ha zasahuje do katastrálneho územia, - čiastočne vybudovaná kanalizačná sieť, 	<ul style="list-style-type: none"> - nevyhovujúci technický stav tepelného hospodárstva, - potreba čistenia koryta rieky Bebrava, - nevybudované protipovodňové opatrenia, - čistotu ovzdušia nepriaznivo ovplyvňuje dosah produkcie exhalátov z výroby v okresnom meste B.n.Bebravou, - malé zdroje znečistenia ovzdušia - bodové zdroje z lokálnych kúrenísk, - nepriaznivé podmienky pre rozptyl exhalátov, - náchylnosť na vodnú eróziu v celom rozsahu veľkoplošne obrábanej pôdy, - prejazd poľnohospodárskych strojov po miestnych komunikáciách, - spaľovanie rastlinného odpadu na vlastných pozemkoch obyvateľov, - nedostatok zelene pozdĺž koryt vodných tokov, - nedostatočná starostlivosť o verejnú zeleň, - potrebné čistenie a spevnenie dna a brehov Bebravy najmä v intraviláne obce, - zdrojom negatívnych účinkov dopravy na životné prostredie územia obce je zdrojová a cieľová vnútro sídlisková doprava, - lesy postihnuté exhalátmi – vysoké imisné zaťaženie a nesprávne hospodárske postupy,
Príležitosti	Ohrozenia
<ul style="list-style-type: none"> - rozvoj ekologického poľnohospodárstva a ekologizácia priemyselnej výroby, - možnosti získania finančných prostriedkov z fondov EÚ, - dodržiavanie noriem EÚ v oblasti produkcie znečisťujúcich látok v priemysle, - regulácia koryt miestnych potokov a revitalizácia ich okolia, - odstránenie zdrojov znečistenia povrchových a podzemných vôd ohrozujúcich zdroje vody, - zvýšiť právne vedomie obyvateľstva vo sfére životného prostredia, 	<ul style="list-style-type: none"> - zhoršujúci sa stav životného prostredia v dôsledku nadmernej hospodárskej činnosti v regióne Pobebravie, - ohrozená kvalita podzemných a povrchových vôd, - zhoršenie zdravotného stavu obyvateľstva, - znečistenie ovzdušia veľkými zdrojmi znečistenia, - dopady na zdravotný stav obyvateľov, - zníženie biodiverzity, - hrozba zníženia kvality životného prostredia v dôsledku výstavby z hľadiska kvantity a kvality - nadmerná zástavba výšková, plošná, nevhodná funkčná skladba plôch - tlak na životné prostredie a pôvodnú krajinu, urbanizácia krajiny, - radikalizácia zmien v životnom prostredí na miestnej a globálnej úrovni (povodne, veterné smršte, otepľovanie, klimatické zmeny,

Schéma SWOT analýzy:

	S silné stránky	W slabé stránky
O príležitosti	Stratégia SO 14	Stratégia WO 16 6 6
T hrozby	Stratégia ST 8	Stratégia WT 10

V prípade životného prostredia prevládajú slabé stránky nad silnými. Je to dôsledok nedobudovaného systému na likvidáciu a čistenie odpadových vôd a existenciou záťažových prevádzok v Trenčianskom kraji. Odporúča sa využitie stratégie SO – prekonať slabiny využitím príležitostí a minimalizovať náklady súvisiace so slabými stránkami.

3.6 SOCIÁLNA OBLASŤ A ZDRAVOTNÍCTVO

Silné stránky	Slabé stránky
<ul style="list-style-type: none"> - zabezpečená opatrovateľská služba, - stavebno-technický stav bytového fondu je prevažne dobrý a vyhovujúci, - stretnutia dôchodcov, intenzívna klubová činnosť - uvítanie do života novorodencov obce, príspevok obce - pomoc v krízových situáciách (živelná pohroma, rodinná tragédia...), - domov opatrovateľskej starostlivosti sa nachádza v susednej obci, - podielový nárok na umiestňovanie starých a nevládných ľudí v rámci možností a voľných kapacít, 	<ul style="list-style-type: none"> - absencia ambulancie všeobecného lekára, - absencia stomatologickej ambulancie, - v súčasnosti stagnujúca bytová výstavba, - obec nemá k dispozícii plochy vhodné na výstavbu rodinných domov, - nedostatok bytov pre mladé rodiny s deťmi, - nedostatočná podpora osobnej starostlivosti o deti pri zosúladovaní pracovného a rodinného života, - nedostatok a opotrebovanosť priestorov pre mládež a dorast, na voľnočasové aktivity - nedoriešená sociálna sieť, - zastaralosť a opotrebovanosť bytového fondu, - nedostatok zdrojov na skvalitňovanie sociálneho zázemia,
Príležitosti	Ohrozenia
<ul style="list-style-type: none"> - možnosť použitia 2% daní daňových subjektov na prioritné potreby zdravotníctva, - zakladanie mimovládnych neziskových organizácií poskytujúcich všeobecne prospešné služby, - zlepšujúca sa infraštruktúra a lepšie prepojenie trhov práce na susediace trhy práce, - rozšírenie aktívnych opatrení na trhu práce na podporu vzdelávania a prípravy pre trh práce a na podporu zamestnávania v atypických formách pracovných vzťahov, najmä pre rodičov počas materskej dovolenky a rodičovskej dovolenky, - podpora rozvoja sociálnych služieb, a iných opatrení, projektov a programov na podporu sociálneho začleňovania ohrozených skupín podľa ich špecifických potrieb, - dôrazné uplatňovanie princípu subsidiarity, - lepšie podmienky na zlad'ovanie prac. a rodinných povinností, - možnosti získania finančných prostriedkov z fondov EU, 	<ul style="list-style-type: none"> - rast počtu obyvateľov v seniorskej kategórii, - zhoršujúca sa sociálna situácia niektorých skupín obyvateľstva, - zhoršovanie zdravotného stavu stredného veku, - rast počtu srdcovo-cievnych chorôb, - rast nádorových ochorení tráviaceho traktu, - vysoký výskyt alergických ochorení, - pokles výdavkov na preventívnu zdravotnú starostlivosť, - pretrvávajúce stereotypy v mobilitnom správaní sa pracovnej sily, - nízky záujem zamestnávateľov o prijímanie uchádzačov o zamestnanie na podporované pracovné miesta, - nedostatočný záujem zamestnávateľov o udržateľnosť vytvorených pracovných miest, - prehlbovanie chudoby u niektorých skupín populácie a reprodukcia chudoby, - zvyšujúci sa počet klientov odkázaných na pomoc iných nesystematickou preventívnou prácou v prirodzenom rodinnom a otvorenom prostredí, - zvyšujúce sa finančné náklady na sociálne služby,

Schéma SWOT analýzy:

	S silné stránky	W slabé stránky
O príležitosti		

	Stratégia SO	10	Stratégia WO
T hrozby	7	3	8
	Stratégia ST	13	Stratégia WT

V tomto prípade prevládajú slabé stránky a ohrozenia nad silnými stránkami a príležitosťami. Odporúča sa využiť stratégiu *WT* – kde sa obec môže zamerať len na minimalizovanie nákladov súvisiacich s poskytovaním sociálnych služieb a čeliť hrozbám, ktoré sú s týmito službami spojené. Odporúča sa obci zabezpečovať nevyhnutné sociálne služby pre obyvateľov a ostatné služby ponechať poskytovateľom v meste B.n.Bebravou.

3.7 ŠKOLSTVO A ŠPORT

Silné stránky	Slabé stránky
<ul style="list-style-type: none"> - existujúca materská škola s 23 deťmi v roku 2014, svojpomocne vybudované futbalové ihrisko menších rozmerov, - obecný stolnotenisový klub, - každoročne sa tu uskutočňuje mini futbalový turnaj, - areál vodnej nádrže v severnej časti obce, dobrovoľný hasičský zbor, - existujúci poľovný revír, 	<ul style="list-style-type: none"> - nevyhovujúci stav materskej školy, - nedostatočný záujem detí a mládeže o šport a pohyb, - absencia pracovne pre potreby športových klubov, - nedobudované cyklistické cestičky, - nedostatok hracích priestorov pre deti,
Príležitosti	Ohrozenia
<ul style="list-style-type: none"> - modernizácia zariadenia predškolskej výchovy, - dobudovanie a vybavenie športových, športovo-rekreačných a oddychových plôch v obci Timoradza, - skvalitnenie existujúcich areálov a doplnenie nových areálov pre potreby obyvateľov obce, najmä so zameraním na deti a mládež, - vytváranie územných a priestorových podmienok pre realizáciu rozličných športových, rekreačných a oddychových aktivít, - možnosť získania finančných prostriedkov z fondov EU, 	<ul style="list-style-type: none"> - vplyv nežiadúcich javov na deti a mládež (závislosti, konzumné kultúry...), - nedostatok finančných prostriedkov na údržbu existujúcich športových objektov, - nedostatočné materiálne zabezpečenie a podpora talentovanej mládeže v jednotlivých druhoch športov, - nárast sociálnej ohrozenosti mládeže, - nedostatok finančných prostriedkov na výstavbu nových športovo-rekreačných objektov, - nevyhovujúca štruktúra kvalifikácie pracovnej sily, - nízka účasť rezortov, samosprávy a sociálnych partnerov na tvorbe obsahu vzdelávania,

Schéma SWOT analýzy:

	S silné stránky	W slabé stránky
O príležitosti	6	5
	Stratégia SO	Stratégia WO
T hrozby	1	2
	Stratégia ST	Stratégia WT
		7

V oblasti vzdelávania je situácia vyrovnaná. Odporúča sa využitie stratégie *ST* – využiť silné stránky na prekonanie slabých a minimalizovať náklady súvisiace so slabými stránkami. V oblasti športu

podporovať rekonštrukciu starej a výstavbu športovej infraštruktúry v obci. Je potrebné podporovať organizovanú športovú činnosť.

3.8 KULTÚRA

Silné stránky	Slabé stránky
<ul style="list-style-type: none"> - obecna knižnica s 2689 knižnými jednotkami a 152 čitateľmi, - existencia rímskokatolíckeho a evanjelického kostola, - vybudovaný kultúrny dom s kapacitou 120 osôb, - množstvo organizovaných kultúrnych akcií, 	<ul style="list-style-type: none"> - nevyhovujúci technický stav kultúrneho domu, - nedostatočne rozvinutá cezhraničná spolupráca, - nevyhovujúci stav kultúrnych pamiatok,
Príležitosti	Ohrozenia
<ul style="list-style-type: none"> - lepšia koordinovanosť a propagácia kultúrnych aktivít obce, - rekonštrukcia budovy domu kultúry, dovybavenie interiérov, - rekonštrukcia kultúrnych pamiatok, - rozvoj sponzorovania kultúry, - obnova zanikajúcich tradícií, - vydanie multimediálnych propagačných materiálov o obci, jej kultúrnom dedičstve a tradícií, - zefektívnenie spolupráce s okolitými obcami na regionálnej úrovni, - možnosť získania finančných prostriedkov z fondov EU, 	<ul style="list-style-type: none"> - zmeny vo vnímaní tradičných hodnôt (pokles záujmu o niektoré hodnoty a tradície) - slabá podpora kultúry zo strany štátu a VÚC, - posun priorit mládeže ku konzumnej kultúre, - nedostatok finančných prostriedkov na šírenie miestnej kultúry za hranice katastrálneho územia obce, - neuskutočnená rekonštrukcia kultúrneho domu,

Schéma SWOT analýzy:

	S silné stránky	W slabé stránky
O príležitosti	Stratégia SO 3 4	Stratégia WO 4 8
T hrozby	Stratégia ST 2 5	Stratégia WT

V oblasti kultúry je situácia vyrovnaná. Odporúča sa využitie stratégie WT – využiť silné stránky na prekonanie slabých a minimalizovať náklady súvisiace so slabými stránkami. V oblasti kultúry podporovať výstavbu kultúrnej infraštruktúry a organizovanú kultúrnu činnosť.

3.9 PROPAGÁCIA A CESTOVNÝ RUCH

Silné stránky	Slabé stránky
<ul style="list-style-type: none"> - možnosti využitia ponuky pre cykloturistiku, - možnosť rozvoja oddychového cestovného ruchu, - rozvoja cestovného ruchu – agroturistika, - blízka vodná nádrž VN Timoradza, - vzácné lokality NATURA 2000, - CHKO Strážovské vrchy, 	<ul style="list-style-type: none"> - nedostatočná propagácia goodwillu a CR obce, - nedostatočné využitie tradície, - nedostatočne využité prírodných hodnôt pre potreby cestovného ruchu, - nedostatočná propagácia obce z hľadiska cestovného ruchu, - chýbajúce rekreačné trasy v poľnohospodárskej krajine, - nevyužitý potenciál poľnohospodárskej krajiny vo vzťahu ku cestovnému ruchu, turizmu, - nedostatočne využité potenciál pre rozvoj kultúropoznávacieho cestovného ruchu, - problémom je úprava verejných komunikačných priestorov, nevyužívané, opustené objekty, areály a zariadenia, chýbajúce pešie väzby na obec, - málo ubytovacích kapacít,

	- absencia cyklotrás,
Príležitosti	Ohrozenia
<ul style="list-style-type: none"> - dobré možnosti (existencia poľných ciest) pre budovanie cyklistických a rekreačných trás a turistických chodníkov - dobrá poloha Timoradza v rámci regionálnych štruktúr, - dobrá poloha Timoradza vo väzbe na prírodné turistické, rekreačné lokality, - zavádzanie nových produktov cestovného ruchu v súvislosti s agroturistikou, - iniciatíva spoločenských, kultúrnych, športových,... organizácií, - spolupráca na regionálnej úrovni v rozvoji turizmu, - rozvoj agroturistických aktivít so zameraním na vzdelávacie a zážitkové pobyty, 	<ul style="list-style-type: none"> - pokračujúci postupný úpadok rekreačných lokalít v okrese Bánovce nad Bebravou, - zmeny vo vnímaní tradičných hodnôt (pokles záujmu o niektoré hodnoty a tradície), - negatívne dopady na životné prostredie v prípade zásadného zvýšenia cestovného ruchu, - zvýšené náklady na likvidáciu odpadu, - tlak na parkovacie plochy, - negatívne dôsledky v oblasti verejného poriadku,

Schéma SWOT analýzy:

	S silné stránky	W slabé stránky
O príležitosti	10 Stratégia SO	7 Stratégia WO
T hrozby	6 Stratégia ST	1 Stratégia WT

Obec disponuje veľkým rozvojovým potenciálom v oblasti cestovného ruchu. V súčasnosti však nie je plne využívaný. Odporúča sa využiť stratégiu WO a využiť silné stránky, ako kultúrno-historický potenciál, prírodný potenciál na získanie konkurenčnej výhody.

3.10 ADMINISTRATÍVA A BEZPEČNOSŤ

Silné stránky	Slabé stránky
<ul style="list-style-type: none"> - existencia verejného rozhlasu, - dostatok priestorov pre administratívu, - budova obecného úradu dostupná v centre obce, 	<ul style="list-style-type: none"> - negatívny stav nehnuteľného majetku obce, - nevybudovaný bezbariérový prístup do obecného úradu, - nevyhovujúci technický stav budovy obecného úradu, - absencia kamerového systému, - zvyšujúca sa drobná kriminalita – krádeže, vandalizmus, - v obci ani v súčasnosti nie sú vybudované nijaké zariadenia v súvislosti s civilnou ochranou, - nedostatok finančných prostriedkov na údržbu technickej infraštruktúry, - nedostatočná úroveň optimalizácie procesov a štandardizácie dokumentov vo verejnej správe, - absencia koncepčného a systematického formovania právneho rámca podpory aplikácie IT v procesoch výkonu činností verejnej správy, - nízky podiel e-služieb verejnej správy s vyššou pridanou hodnotou a nízka efektívnosť ostatných služieb verejnej správy, - nízka vybavenosť a výkonnosť technologickej IK infraštruktúry samosprávy, - nedostupný kvalitný digitálny systém prenosu dát, - pomaly zavádzané základné služby eGovernmentu a nízka efektívnosť ostatných elektronizovaných verejných služieb, ktoré väčšinou iba kopírujú papierové služby,
Príležitosti	Ohrozenia
<ul style="list-style-type: none"> - možnosť získania finančných prostriedkov z fondov EÚ, - zrušenie princípu miestnej kompetencie pri vydávaní 	<ul style="list-style-type: none"> - malá miera podpory miest a obcí zo strany štátu, - nevýhodné podmienky čerpania prostriedkov z EÚ

<ul style="list-style-type: none"> - dokumentov a poskytovaní služieb verejnou správou, e-government je príležitosťou prelomovú modernizáciu interných administratívno-správnych procedúr, zlepšenie imidžu VS, ako aj zvýšenie podielu a záujmu verejnosti na správe vecí verejných, - vytváranie kvalitného a dostupného verejného digitálneho obsahu stimulujúceho dopyt po e-službách a širokopásmovom pripojení, 	<ul style="list-style-type: none"> - fondov, nevýhodné podmienky čerpania úverových zdrojov z komerčných bánk, - nedostatočná kvalita právneho rámca výkonu činností verejnej správy, - zvyšovanie komunikačnej a administratívnej náročnosti výkonu činností verejnej správy vo vzťahu k externému, ako aj internému prostrediu,
---	--

Schéma SWOT analýzy:

	S silné stránky	W slabé stránky
O príležitosti	13 Stratégia SO	8 Stratégia WO 1 4
T hrozby	3 Stratégia ST	5 Stratégia WT

V oblasti technickej infraštruktúry výrazne prevládajú slabé stránky nad silnými. Odporúča sa využiť stratégia WO – kde musí obec využiť silné stránky a príležitosti.

3.11 INFORMATIZÁCIA OBCE

Silné stránky	Slabé stránky
<ul style="list-style-type: none"> - postupne zavádzané služby eGovernmentu a elektronizácia služieb štátnej správy a samosprávy - dobrá vybavenosť a výkonnosť technologickej IK infraštruktúry v obecnom úrade, - relatívne vysoká penetrácia širokopásmového pripojenia, 	<ul style="list-style-type: none"> - nedostatok regionálneho digitálneho obsahu a nízke konkurenčné prostredie z dôvodu vysokej ceny za PC , nízkej výkonnosti e-služieb, - nedostatočná úroveň optimalizácie procesov a štandardizácie dokumentov vo verejnej správe, - absencia koncepčného a systematického formovania právneho rámca podpory aplikácie IT v procesoch výkonu činností verejnej správy, - nízky podiel e-služieb verejnej správy s vyššou pridanou hodnotou a nízka efektívnosť ostatných služieb verejnej správy, - nízka efektívnosť, bezpečnosť a interoperabilita ISVS, - nedostupný kvalitný digitálny obsah, - fyzicky nedostupný internet v území s nízkou hustotou osídlenia, alebo málo atraktívny pre používateľov, - pomaly zavádzané základné služby eGovernmentu a nízka efektívnosť ostatných elektronizovaných verejných služieb, ktoré väčšinou iba kopírujú papierové služby, - chýbajúca vysokokapacitná dátová sieť k domom,
Príležitosti	Ohrozenia
<ul style="list-style-type: none"> - možnosť získania finančných prostriedkov z fondov EÚ, - zvýšenie počítačovej gramotnosti, - zníženie cien využívania Internetu, - rozvoj ďalších telekomunikačných služieb v konkurenčnom prostredí, - vytváranie a sprístupňovanie verejného digitálneho obsahu, - zrušenie princípu miestnej kompetencie pri vydávaní dokumentov a poskytovaní služieb verejnou správou, - e-government je príležitosťou prelomovú modernizáciu interných administratívno-správnych procedúr, zlepšenie imidžu VS, ako aj zvýšenie podielu a záujmu verejnosti na správe vecí verejných, - vytváranie kvalitného a dostupného verejného digitálneho obsahu stimulujúceho dopyt po e-službách a 	<ul style="list-style-type: none"> - nevýhodné podmienky čerpania prostriedkov z EÚ fondov, - nevýhodné podmienky čerpania úverových zdrojov z komerčných bánk, - digital divide, zvyšovanie disparít medzi územiaми alebo sociálnymi skupinami vo využívaní IKT, - nízka digitálna gramotnosť a zručnosť používateľov IKT a nedostatočný dopyt po elektronických službách, - rozvoj digitálnej kriminality, narušenie súkromia, výchovy a ochrany osobných údajov, - legislatívne a stavebné prekážky pri budovaní informačných technológií,

širokopásmovom pripojení, - rastúca penetrácia širokopásmového pripojenia,	
---	--

Schéma SWOT analýzy:

	S silné stránky	W slabé stránky
O príležitosti	Stratégia SO 3	9 Stratégia WO 3 6 9
T hrozby	Stratégia ST	6 Stratégia WT

V oblasti technickej infraštruktúry výrazne prevládajú slabé stránky nad silnými. Odporúča sa využiť stratégia WO – kde musí obec prekonať slabiny využitím príležitostí, hlavne možnosťou využitia čerpania nenávratných finančných prostriedkov národných ako aj nadnárodných.

Koordinácia a syntéza výsledkov SWOT

Zostavenie analýzy SWOT je zložitý proces, ktorý si vyžaduje systematický prístup pri identifikácii a analýze bezprostredných (často i skrytých) vonkajších a vnútorných faktorov. Výstižnosť väčšiny faktorov je zložitá vyjadriť prostredníctvom jednoduchých formulácií. Pri zaradovaní jednotlivých faktorov do základných zložiek SWOT analýzy je potrebné zodpovedne posudzovať ich lokálne a mikroregionálne podmienenú situáciu a relatívny podiel na regionálnom rozvoji. V tomto zmysle ide hlavne o nerovnováhu medzi obcou Timoradza a ostatnými obcami v okolí.

Naopak medzi slabé stránky obce Timoradza patrí nepriaznivý demografický vývoj obyvateľstva, nedobudovaný vzdelávací systém zahŕňajúci možnosti vzdelávania v rámci celoživotného vzdelávania, vzhľadom na alokáciu obce, nesúlad vzdelanostnej štruktúry s potrebami trhu práce. V oblasti podnikateľského sektora ide hlavne o dobudovania službotvorného sektora. V oblasti technickej infraštruktúry ide potrebu dobudovania inžinierskych sietí v oblasti odpadového hospodárstva, dostavbu a rekonštrukciu cestnej siete, ktorá sa nachádza na niektorých miestach v havarijnom stave.

Ohrozenia obce Timoradza vyplývajú z okolitého prostredia, tendencií a skutočností, ktoré nemôže manažment obce ovplyvniť.

3.12 PROBLÉMOVÁ ANALÝZA – HLAVNÉ ODVETVOVÉ DISPARITY A VYMEDZENIE CIEĽOVÝCH SKUPÍN SO SÚSTREDENOU PODPOROU OBCE TIMORADZA.

Identifikácia odvetvových disparít a nadväzujúce vymedzenie cieľových skupín je v súlade so zadaním z vypracovanej analýzy SWOT ako aj analýzy zdrojov obce Timoradza. Dôležitým východiskovým rámcom pre vymedzenie cieľových skupín so sústredenou podporou obce Timoradza a stanovenie relevantných opatrení, ktoré by mali riešiť existujúce nerovnosti a rozdiely, sú vybrané strategické a koncepcné dokumenty spracované na národnej (Partnerská dohoda), regionálnej (PHSR TNSK) úrovni, ako aj vo vzťahu k štátnym legislatívnym normám zaväzujúcim obec Timoradza poskytovať svojim obyvateľom balík verejných služieb.

Na odvetvové (odborové a sektorové) disparity treba pozeráť ako na nerovnosti, neodôvodnené rozdiely, či nezhody medzi potenciálom a jeho súčasným využitím. Ich identifikácia vychádza z porovnania zistených silných a slabých stránok, ktoré sú uvedené vo SWOT analýze. Pôsobenie silných stránok obce Timoradza je oslabované negatívnymi vplyvmi jej slabých stránok. Silné stránky sú potenciálom, ktorý je možné využiť pre budúci rozvoj, je ale nutné zlepšiť alebo odstrániť príslušné slabé stránky tak, aby mohli byť silné naplno využité.

Nasledujúci prehľad je usporiadaný práve týmto spôsobom, kedy proti silným stránkam obce sú vždy postavené relevantné slabé stránky, ktoré majú v danom problémovom okruhu opačný vplyv. Vybrané sú práve tie, ktoré z hľadiska budúceho vývoja možno považovať za najzávažnejšie a kde je možné predpokladať aspoň dielčie riešenie.

Obec Timoradza je súčasťou vyššieho územného celku Trenčín. Národná stratégia regionálneho rozvoja definovala pre tento kraj nasledovné disparity, ktoré by mali byť zohľadnené v PHRSR obce Timoradza:

Hlavné disparity TNK:

v pôdohospodárstve

- dlhodobá ekonomická nestabilita veľkej časti poľnohospodárskych podnikov;
- nedostatočná spolupráca a koordinácia v poľnohospodárstve a lesnom hospodárstve;

v priemysle

- inovačné a technologické zaostávanie spôsobuje zvyšujúcu energetickú a surovinovú náročnosť výroby najmä v strojárskom priemysle;
- nedostatočná spolupráca existujúcich VŠ s podnikateľskou sférou v oblasti vedy,

výskumu a inovácií;

- pokles v ťažbe uhlia, problémy súvisiace s útlmovým programom, nedokončená reštrukturalizácia významných odvetví priemyslu;
- nedostatočné využitie existujúcich výrobných kapacít, vrátane výskumu a vývoja;
- pretrvávajúca vysoká koncentrácia v odvetviach strojárkeho priemyslu so zameraním na špeciálnu výrobu;
- nízka úroveň inovácie produktov a zaostávanie v exportnej výkonnosti;

v službách

- zníženie konkurencieschopnosti malého a stredného podnikania v dôsledku veľkej expanzie nadnárodných spoločností, ale aj často pre absentujúcu kvalitu poskytovaných služieb a produktov;
- nedostatočná kvalita verejných služieb občanom a podnikateľskej sfére, podporné služby sa koncentrujú len vo väčších mestách (Trenčín, Prievidza);

v technickej infraštruktúre

- nedostatočné kapacity a telekomunikačná infraštruktúra;
- nedostatočná kvalita ciest II. a III. triedy má často za následok dopravné nehody a nezaujím investorov z titulu dopravy;
- značné ekologické zaťaženie krajiny (chemický priemysel, ťažba uhlia);

v sociálno-spoločenskej infraštruktúre

- nevyhovujúca demografická štruktúra, vysoký podiel obyvateľstva v poproduktívnom veku;
- nedostatočné prepojenie vzdelávacieho systému s podnikateľskou sférou;
- značný odlev pracovných síl do zahraničia z titulu blízkosti hraníc, pričom za vysokokvalifikované pracovné sily nie sú náhrady;
- nerovnomerná sieť zariadení sociálnych služieb v jednotlivých okresoch kraja;
- chýbajúci ucelený systém celoživotného vzdelávania.

Hlavné faktory rozvoja TNK:

v pôdohospodárstve

- dobrý produkčný pôdohospodársky potenciál v oblasti lesníctva, pestovania obilnín a zemiakov;

v priemysle

- rozvinutá diverzifikovaná štruktúra priemyslu;
- vysoký podiel zahraničného kapitálu v podnikoch;
- možnosť posilňovania exportu;
- budovanie vedecko-technologických parkov;

v službách

- využitie geotermálnych prameňov za splnenia príslušných zákonných podmienok (zákon č. 538/2005 Z. z.) pre ďalší rozvoj tradičného kúpeľníctva;
- disponibilný potenciál pre regionálnu ekonomiku na báze informačných technológií;

v technickej infraštruktúre

- zábery týkajúce sa splavenia Váhu, ekologizácia dopravy;
- možnosti využitia kombinovanej dopravy;
- polohový potenciál kraja, logistické väzby minimálne na úrovni západ - východ;

v sociálno-spoločenskej infraštruktúre

- nízka miera nezamestnanosti v posledných rokoch;
- dostatok kvalifikovanej pracovnej sily;
- dobré pokrytie územia lokálnou občianskou infraštruktúrou v školstve, zdravotníctve,

sociálnych službách a kultúre;

- vysoký podiel vysokoškolsky vzdelaného obyvateľstva vytvára predpoklady pre možnosti využívania nových technológií a obnoviteľných zdrojov energií v súlade s ekologickými princípmi na základe využitia ľudského a ekonomického potenciálu;
- posilnenie systému celoživotného vzdelávania a cieľenej rekvalifikácie (NSRR, 2013, s.66-67).

Nasledujúce tabuľky prezentujú hlavné faktory rozvoja a hlavné disparity rozvoja obce Timoradza v jednotlivých politikách.

Hospodárstvo a vedecko-technický rozvoj

Faktory rozvoja	Hlavné disparity
<ul style="list-style-type: none"> + poľnohospodárska pôda zaberajúca cca. 30,56 % katastra obce, + celkovo 6 podnikateľské subjekty – právnické osoby, + počet obyvateľov – fyzických osôb podnikateľov – 22 v roku 2014, + existencia plôch pre rozšírenie maloobchodných predajní, + plochy hospodárskych lesov vo východnej časti obce, + okolo centra sústredená základná občianska vybavenosť, + rýchla dostupnosť okresného mesta B. n. Bebravou, + rozvinuté rastlinná výroba, + existencia 2 predajní zmiešaného tovaru, + existencia malých a drobných podnikateľov a živnostníkov, ktorý sa orientujú na poskytovanie služieb, práce v lesníctve a spracovaní dreva, 	<ul style="list-style-type: none"> - malá ponuka služieb pre obyvateľov – kaderníctvo, oprava, ... - nízke možnosti zamestnania v obci, - nízke priemerné mzdy v regióne, - útlm stavebnej výroby, - stagnácia podnikateľskej sféry, nerozvíjajúce sa MaSP, - nezáujem mladých ľudí o podnikanie, - nevyhovujúca štruktúra a kvalita služieb pre obyvateľov a návštevníkov obce, - vysoká miera nezamestnanosti žien, mladých a obyvateľov po 50 roku života, - nízke priemerné mzdy v poľnohospodárstve, - nedostatočne nerozvinutý pracovný trh v obci a v celej lokalite B.n.Bebravou, - hospodárska základňa obce (mimo poľnohospodárstvo) pomerne málo rozvinutá, - nedostatok výrobných zariadení v obci má vplyv na ponuku pracovných príležitostí,

Doprava a komunikácie

Faktory rozvoja	Hlavné disparity
<ul style="list-style-type: none"> + prechádzajúca cesta III. triedy s napojením na cestu II 516, + rýchle napojenie na okresné mesto Bánovce nad Bebravou, + do obce premáva dostatok liniek v pracovných dňoch v smere do B.n.Bebravou, + dostatočne vybudovaná cestná sieť v zastavanom území obce, + dostatočné pokrytie zastávkami SAD - 2, + vybudovaná sieť poľných ciest, 	<ul style="list-style-type: none"> - nedostatok spojov do okresného mesta B.n.Bebravou v ranných hodinách (okolo 5 hodiny), - absencia prechodov pre chodcov na frekventovaných miestach (OcÚ) - absentujúca železničná doprava, - nevyhovujúce dopravné značenie v celom priestore obce, - nevhodné riešenie parkovania pri miestnom cintoríne. - nedostatočná zimná údržba, - zlý technický stav cesty III. triedy, - nevyhovujúci stav poľných ciest, - nevyhovujúce povrchy MK aj chodníkov, informatika, - nedostatok finančných prostriedkov na údržbu technickej infraštruktúry, - cyklistické cestičky v obci nie sú vybudované,

Technická infraštruktúra

Faktory rozvoja	Hlavné disparity
<ul style="list-style-type: none"> + vybudovaná sieť miestneho rozhlasu, + vybudovaný verejný vodovod, + obec Timoradza je napojená na el. energiu zo vzdušných VN linky, + dostatok vybudovaných transformátorových staníc, + vybudovaný cintorín s dostatočnou kapacitou, + hasičská zbrojnica dostupná v centre obce, + existujúce vodné zdroje, 	<ul style="list-style-type: none"> - zlý technický stav budovy domu smútku, - zlý technický stav elektrickej rozvodnej siete – vzdušné vedenie, - potrebná rekonštrukcia vodovodnej siete, - negatívny stav nehnuteľného majetku obce, - nedostatok finančných prostriedkov na údržbu technickej infraštruktúry, - nevyhovujúci technický stav miestneho rozhlasu, - v obci nie sú toho času žiadne energetické výrobné zariadenia na báze obnoviteľných zdrojov energie, - zastaralosť a opotrebovanosť infraštruktúry, - prevaha nadzemných vedení nad podzemnými- obmedzenia ochranných pásiem,

Odpadové hospodárstvo

Faktory rozvoja	Hlavné disparity
<ul style="list-style-type: none"> + kvalitná legislatíva pre nakladanie s KO a DSO, + spracovaný POH obce Timoradza na roky 2011-2015, + zabezpečený odvoz TKO, + v obci je vybudovaný systém separovaného zberu odpadu základných druhov, + čiastočne vybudovaná splašková kanalizačná sieť s ČOV, 	<ul style="list-style-type: none"> - nedobudovaná splašková kanalizačná sieť, - nedoriešená likvidácia a využitie rastlinného odpadu, - nedostatok odpadových nádob na zmiešaný komunálny odpad a separovaný zber, - nízka miera vynútiteľnosti práva v oblasti ŽP, - obci sa nenachádza kompostáreň na biologicky rozložiteľných odpadov, - potrebné doriešenie technicko-organizačné zabezpečenie zberu biologicky rozložiteľných odpadov z domácnosti, - čierne skládky ako finančné bremeno obce,

Životné prostredie

Faktory rozvoja	Hlavné disparity
<ul style="list-style-type: none"> + kvalitná legislatíva pre nakladanie s KO a DSO, + zabezpečený odvoz TKO, + relatívne stabilný objem produkovaného odpadu, + kompletná plynofikácia obce, + prechádzajúci vodný tok – hydrokoridor – Bebrava, VN Timoradza, + priemyselná výroba v obci nie je zastúpená, + vybudované prícestné jarky na odvod dažďovej vody, + lokalita NATURA 2000 – Strážovské vrchy, + lokalita NATURA 2000 – Kňazi stôl, + PR Udrina s výmerou 107,3 ha v katastrálnom území Timoradze, + PR Smradľavý vrch s rozlohou 30,7 ha v katastri obce Timoradza, + PR Ľutovský Drieňovec s rozlohou 260 ha zasahuje do katastrálneho územia, + čiastočne vybudovaná kanalizačná sieť, 	<ul style="list-style-type: none"> - nevyhovujúci technický stav tepelného hospodárstva, - potreba čistenia koryta rieky Bebrava, - nevybudované protipovodňové opatrenia, - čistotu ovzdušia nepriaznivo ovplyvňuje dosah produkcie exhalátov z výroby v okresnom meste B.n.Bebravou, - malé zdroje znečistenia ovzdušia - bodové zdroje z lokálnych kúrenísk, - nepriaznivé podmienky pre rozptyl exhalátov, - náchylnosť na vodnú eróziu v celom rozsahu veľkopoľne obrábanej pôdy, - prejazd poľnohospodárskych strojov po miestnych komunikáciách, - spaľovanie rastlinného odpadu na vlastných pozemkoch obyvateľov, - plytké brehy tunajších vodných tokov, - nedostatok zelene pozdĺž koryt vodných tokov, - zanedbaná zeleň v okolí miestneho cintorína, - nedostatočná starostlivosť o verejnú zeleň, - potrebné čistenie a spevnenie dna a brehov Bebravy najmä v intraviláne obce, - zdrojom negatívnych účinkov dopravy na životné prostredie územia obce je zdrojová a cieľová vnútrošľusková doprava, lesy postihnuté exhalátmi – vysoké imisné zaťaženie a nesprávne hospodárske postupy,

Sociálna oblasť a zdravotníctvo

Faktory rozvoja	Hlavné disparity
<ul style="list-style-type: none"> + zabezpečená opatrovateľská služba, + stavebno-technický stav bytového fondu je prevažne dobrý a vyhovujúci, + stretnutia dôchodcov, intenzívna klubová činnosť + uvítanie do života novorodencov obce, príspevok obce pomoc v krízových situáciách (živelná pohroma, rodinná tragédia....), + domov opatrovateľskej starostlivosti sa nachádza v susednej obci, + podielový nárok na umiestňovanie starých a nevládných ľudí v rámci možností a voľných kapacít, 	<ul style="list-style-type: none"> - absencia ambulancie všeobecného lekára, - absencia stomatologickej ambulancie, - v súčasnosti stagnujúca bytová výstavba, - obec nemá k dispozícii plochy vhodné na výstavbu rodinných domov, - nedostatok bytov pre mladé rodiny s deťmi, - nedostatočná podpora osobnej starostlivosti o deti pri zosúladovaní pracovného a rodinného života, - nedostatok a opotrebovanosť priestorov pre mládež a dorast, na voľnočasové aktivity - nedoriešená sociálna sieť, - zastaralosť a opotrebovanosť bytového fondu, - nedostatok zdrojov na skvalitňovanie sociálneho zázemia,

Školstvo a šport

Faktory rozvoja	Hlavné disparity
<ul style="list-style-type: none"> + existujúca materská škola s 23 deťmi v roku 2014, + svojpomocne vybudované futbalové ihrisko menších rozmerov, + každoročne sa tu uskutočňuje mini futbalový turnaj, + areál vodnej nádrže v severnej časti obce, dobrovoľný hasičský zbor, + existujúci poľovný revír, 	<ul style="list-style-type: none"> - nevyhovujúci stav materskej školy, - nedostatočný záujem detí a mládeže o šport a pohyb, - absencia pracovne pre potreby športových klubov, - nedobudované cyklistické cestičky, turistické chodníky - nedostatok hracích priestorov pre deti,

Kultúra

Faktory rozvoja	Hlavné disparity
<ul style="list-style-type: none"> + obecná knižnica s 2689 knižnými jednotkami a 152 čitateľmi, + existencia rímskokatolíckeho a evanjelického kostola, + vybudovaný kultúrny dom s kapacitou 120 osôb, + množstvo organizovaných kultúrnych akcií, 	<ul style="list-style-type: none"> - nevyhovujúci technický stav kultúrneho domu, - nedostatočne rozvinutá cezhraničná spolupráca, - nevyhovujúci stav kultúrnych pamiatok,

Propagácia a cestovný ruch

Faktory rozvoja	Hlavné disparity

<ul style="list-style-type: none"> + možnosti využitia ponuky pre cykloturistiku, + možnosť rozvoja oddychového cestovného ruchu, + rozvoja cestovného ruchu – agroturistika, + blíзка vodná nádrž VN Timoradza, + vzácne lokality NATURA 2000, + CHKO Strážovské vrchy, 	<ul style="list-style-type: none"> - nedostatočná propagácia goodwillu a CR obce, - nedostatočné využitie tradície, - nedostatočne využité prírodných hodnôt pre potreby cestovného ruchu, - nedostatočná propagácia obce z hľadiska cestovného ruchu, - chýbajúce rekreačné trasy v poľnohospodárskej krajine, - nevyužitý potenciál poľnohospodárskej krajiny vo vzťahu ku cestovnému ruchu, turizmu, - nedostatočne využité potenciál pre rozvoj kultúrno-poznávacieho cestovného ruchu, - problémom je úprava verejných komunikačných priestorov, nevyužívané, opustené objekty, areály a zariadenia, chýbajúce pešie väzby na obec, - málo ubytovacích kapacít, - absencia cyklotrás,
--	--

Administratíva a bezpečnosť

Faktory rozvoja	Hlavné disparity
<ul style="list-style-type: none"> + existencia verejného rozhlasu, + dostatok priestorov pre administratívu, + budova obecného úradu v dostupného v centre obce, 	<ul style="list-style-type: none"> - negatívny stav nehnuteľného majetku obce, - nevybudovaný bezbariérový prístup do obecného úradu, - nevyhovujúci technický stav budovy obecného úradu, - absencia kamerového systému, - zvyšujúca sa drobná kriminalita – krádeže, vandalizmus, - v obci ani v súčasnosti nie sú vybudované nijaké zariadenia v súvislosti s civilnou ochranou, - nedostatok finančných prostriedkov na údržbu technickej infraštruktúry, - nedostatočná úroveň optimalizácie procesov a štandardizácie dokumentov vo verejnej správe, - absencia koncepčného a systematického formovania právneho rámca podpory aplikácie IT v procesoch výkonu činností verejnej správy, - nízky podiel e-služieb verejnej správy s vyššou pridanou hodnotou a nízka efektívnosť ostatných služieb verejnej správy, - nízka vybavenosť a výkonnosť technologickej IK infraštruktúry samosprávy, - nedostupný kvalitný digitálny systém prenosu dát, - pomaly zavádzané základné služby eGovernmentu a nízka efektívnosť ostatných elektronizovaných verejných služieb, ktoré väčšinou iba kopírujú papierové služby,

Informatizácia obce

Faktory rozvoja	Hlavné disparity
<ul style="list-style-type: none"> + postupne zavádzané služby eGovernmentu a elektronizácia služieb štátnej správy a samosprávy + dobrá vybavenosť a výkonnosť technologickej IK infraštruktúry v obecnom úrade, + relatívne vysoká penetrácia širokopásmového pripojenia, 	<ul style="list-style-type: none"> - nedostatok regionálneho digitálneho obsahu a nízke konkurenčné prostredie z dôvodu vysokej ceny za PC , nízkej výkonnosti e-služieb, - nedostatočná úroveň optimalizácie procesov a štandardizácie dokumentov vo verejnej správe, - absencia koncepčného a systematického formovania právneho rámca podpory aplikácie IT v procesoch výkonu činností verejnej správy, - nízky podiel e-služieb verejnej správy s vyššou pridanou hodnotou a nízka efektívnosť ostatných služieb verejnej správy, - nízka efektívnosť, bezpečnosť a interoperabilita ISVS, - nedostupný kvalitný digitálny obsah, - fyzicky nedostupný internet v území s nízkou hustotou osídlenia, alebo málo atraktívny pre používateľov, - pomaly zavádzané základné služby eGovernmentu a nízka efektívnosť ostatných elektronizovaných verejných služieb, ktoré väčšinou iba kopírujú papierové služby, - chýbajúca vysokokapacitná dátová sieť k domom,

Vo vyššie uvedenom kontexte je potrebné sledovať i potenciálne rozvojové príležitosti a hrozby, indukované hierarchicky vyššími faktormi sociálno - ekonomického rozvoja. Na základe uskutočnených analýz je možné za najväčšie hrozby pokladať hlavne:

1. Znižovanie konkurencieschopnosti obce v dôsledku trvalej stagnácie v rozvoji spolupráce podnikateľskej sféry s orgánmi miestnej samosprávy – Public Private Partnership.
2. Rozhodnutie kľúčového investora o zmene alokácie investície.

3. Nedostatok externých finančných prostriedkov potrebných na zabezpečenie kvalitných verejných služieb.
4. Podcenenie významu kvalitatívneho rozvoja ľudských zdrojov ako pre ekonomický, tak aj pre sociálny rozvoj obce Timoradza.
5. Podcenenie významu informačných technológií ako základného prvku ekonomického rozvoja a rozvoja ľudských zdrojov v obci.

Jedným z nutných predpokladov úspešnej implementácie Programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja je návaznosť na existujúcu sústavu strategických a rozvojových dokumentov. Tento fakt sa premietol z časti aj do výberu opatrení a cieľových skupín, na ktoré sa má zamerať podpora z verejných zdrojov, hlavne z dôvodu efektívneho vynakladania finančných prostriedkov, odstránenia duplicit, možných protichodných účinkov opatrení atď.. Z tohto dôvodu je prirodzeným rámcom Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja Trenčianskeho samosprávneho kraja, ako aj Partnerskej dohody, ale aj platná legislatíva v oblasti zabezpečovania verejných služieb. Komparáciou výsledkov vyššie uvedenej selekcie odvetvových disparít a PHSR TNSK je možné zistiť, že niektoré opatrenia v rámci tohto dokumentu pokrývajú kritické oblasti zistené v problémovej analýze. Preto je nutné v súlade s vyššie uvedenými skutočnosťami zamerať sa na odstránenie týchto disparít v relevantných cieľových oblastiach a relevantných skupín.

1. Hospodárstvo a vedecko-technický rozvoj
Cieľová skupina podnikateľské subjekty v priemysle, obchode a výrobných službách obec investori
2. Technická infraštruktúra
Cieľová skupina obec, obyvatelia obce, podnikateľské subjekty, mimovládne subjekty,
3. Životné prostredie
Cieľová skupina obec, obyvatelia obce, podnikateľské subjekty,
4. Sociálna oblasť a zdravotníctvo
Cieľová skupina nezamestani, sociálne odkázaní, zdravotne a duševne postihnutí, obyvatelia v dôchodkovom veku, mladí ľudia, rizikové skupiny obyvateľstva,
5. Školstvo a šport
Cieľová skupina deti predškolského veku, žiaci v rámci povinnej školskej dochádzky, nezamestnaní, obyvatelia v dôchodkovom veku, športovci organizovaní v rámci športových hnutí, pasívna športová verejnosť, obyvatelia v produktívnom veku,
6. Kultúra
Cieľová skupina obyvateľstvo podnikateľské subjekty navštevníci obce,
7. Cestovný ruch a public relation
Cieľová skupina obec, VÚC, obyvatelia obce, navštevníci obce, súkromný podnikateľský sektor,
9. Administratíva a bezpečnosť
Cieľová skupina obec, obyvatelia obce, súkromný podnikateľský sektor,
10. Informatizácia obce
Cieľová skupina obec, obyvatelia obce, súkromný podnikateľský sektor,

Strategická časť

Programu hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce Timoradza 2015 - 2024

4 VÍZIA A POSLANIE OBCE TIMORADZA

Vízia

Obec je čistou a bezpečnou obcou spokojných a šťastných ľudí s možnosťami vzdelávania a bohatého kultúrneho a športového vyžitia, v ktorom každý občan nájde podmienky pre svoju osobnú realizáciu. Obcou, v ktorej sa na základe spoločného konsenzu obyvateľov, podnikateľov, inštitúcií a samosprávy, realizujú stanovené ciele trvalo udržateľného rozvoja v prospech kvality života svojich občanov. Obec Timoradza je modernou obcou s komplexne vybudovanou technickou infraštruktúrou a širokou paletou poskytovaných verejných služieb. Obec Timoradza je obcou s trvale udržiavaným životným prostredím chrániacim a zveľaďujúcim prírodné a kultúrne dedičstvo. Je obcou, ktorej samospráva slúži svojim sebavedomým a vzdelaným obyvateľom s aktívnym prístupom k životu a rozvoju obce. Obcou, ktorá vyvážené zabezpečuje podmienky pre harmonický život všetkých kategórií svojich obyvateľov. V obci funguje dobre vybavená materská škola, v ktorej z roka na rok narastá počet detí. Okrem starostlivosti o deti a mladé rodiny zameriava obec spoju pozornosť aj na obyvateľov v dôchodkovom veku, ktorým poskytuje služby a vytvára podmienky v rámci svojich možností.

Poslanie

Poslanie je komplexná a všeobecná definícia objasňujúca mandát obce Timoradza. Poslanie opisuje a prezentuje základné služby (produkty), ktoré poskytuje a identifikuje hlavných „zákazníkov“, t.j. jej obyvateľov, miestnych podnikateľov, záujmové združenia a pod.. Poslanie vyjadruje základný dôvod existencie obce Timoradza a odpovedá na tri otázky: Čo obec robí? Prečo to robí? Pre koho to robí? Predpokladom pre zabezpečovanie kvalitných služieb obyvateľom obce, podnikateľom či návštevníkom a celkový plynulý chod samosprávy a jej orgánov je dôsledný denný operatívny manažment a realizácia profesionálnych interných služieb. Tieto zahŕňajú celú škálu aktivít počnúc obstarávaniami tovarov, služieb a prác, cez interné právne poradenstvo a zastupovanie obce pri súdnych sporoch až po udržiavanie počítačovej siete, zálohovanie dát či aktualizovanie a zverejňovanie informácií, ktoré slúžia aj obyvateľom obce. Samospráva obce Timoradza disponuje aj nemalým majetkom – budovami, pozemkami, bytovými a nebytovými priestormi. Efektívne spravovanie aktív takéhoto rozsahu a zabezpečovanie jeho maximálnej výnosnosti je možné len za predpokladu existencie prehľadnej a aktuálnej evidencie, ktorá slúži vedeniu obce a poslancom obecného zastupiteľstva. Významnú úlohu zohráva aj odborné vzdelávanie zamestnancov úradu s cieľom zabezpečiť ich ďalší profesionálny rast, vedúci k zvýšeniu kvality samosprávou poskytovaných služieb. Medzi významné činnosti - a to najmä z pohľadu obyvateľov obce – patrí administrovanie zasadnutí orgánov obce. Práve tieto authority rozhodujú o všetkých dôležitých zmenách, ktoré sa premietajú do života obyvateľov, napr. prostredníctvom všeobecne záväzných nariadení.

Jedným zo základných predpokladov rozvoja obce je dodržiavanie zákonnosti a pravidiel miestnej samosprávy, ochrana života a osobného majetku občanov, ale aj životného prostredia. V súlade s poslaním obce Timoradza všetky tieto úlohy realizuje štátna polícia. K dosiahnutiu zámeru - vybudovať bezpečnú obec - polícia vykonáva všeobecnú prevenciu kriminality, aktívnu ochranu verejného poriadku, života, zdravia občanov a majetku. Súčasťou bezpečnostnej politiky obce je aj výkon ochrany pred požiarmi a civilnej ochrany obyvateľov.

1. Hospodárstvo a vedecko-technický rozvoj

Základnou úlohou samosprávy je rozvoj územia obce a zvyšovanie kvality života jeho obyvateľov. Všeobecne uznávaným nástrojom pre miestnu hospodársku politiku je rozvoj existujúcich priemyselných zón. Obec Timoradza v súlade s touto filozofiou skvalitňuje zóny, ktoré poskytujú kapacitu pre podnikateľské subjekty. Ich rozlohu plánuje rozširovať v obmedzenej miere. Rozvojové aktivity budú pokračovať hlavne v časti intravilánu obce, kde sa rozprestiera objekt poľnohospodárskeho podniku.

2. Doprava a komunikácie

Príprava Projektovej dokumentácie pre cestné stavby, pravidelná oprava a stavebná údržba pozemných komunikácií, letná a zimná údržba či rekonštrukcia vybraných miestnych komunikácií, to všetko zahŕňajú kompetencie obce v oblasti pozemných komunikácií.

3. Technická infraštruktúra

Významným prvkom kvality života v obci je funkčný systém LED verejného osvetlenia. Hlavnou úlohou samosprávy je v tomto kontexte realizácia novej výstavby verejného osvetlenia, prevádzkovanie už vybudovaného verejného osvetlenia a samozrejme priebežné opravy a údržba existujúcich svetelných bodov. Okrem toho zabezpečuje rozvoj komplexnej infraštruktúry zohľadňujúcej rast kvality života obyvateľov obce a životného prostredia. Rozvoj infraštruktúry smeruje hlavne k jej rozšíreniu na potenciálne obytné zóny v obci, IBV, ako aj na rekonštrukciu súčasnej infraštruktúry - vodovodnej, elektrickej, komunikačnej.

3. Odpadové hospodárstvo

Obec vykonáva úlohy, ktoré jej vyplývajú z programu odpadového hospodárstva a všeobecne záväzných právnych predpisov prijatých a platných v Slovenskej republike. V oblasti odpadového hospodárstva ide najmä o zber a prepravu komunálnych odpadov a drobných stavebných odpadov na účely ich zhodnotenia alebo zneškodnenia, zabezpečovanie zberných nádob zodpovedajúcich systému zberu komunálneho odpadu, zabezpečovanie priestoru, kde môžu obyvatelia obce odovzdávať oddelené zložky komunálnych odpadov či zabezpečovanie zberu a prepravy objemných odpadov. Obec zároveň vykonáva priestupkové konanie v odpadovom hospodárstve a zabezpečuje výstavbu a údržbu infraštruktúry pre odpadové vody.

4. Životné prostredie

Udržiavanie a zveľádovanie obce neznamena len ochranu a údržbu existujúcej verejnej zelene, ale aj zabránenie ďalšiemu znižovaniu podielu zelených plôch v zastavanom území obce, ich rozdrobovaniu a zmysluplné riadenie výstavby a využívania územia. V súlade s touto filozofiou obec každoročne zabezpečuje ošetrovanie a udržiavanie zelene - drevín, trávnikov, kvetinových záhonov. Súčasťou prostredia, v ktorom obyvatelia žijú, sú aj verejné priestranstvá, chodníky, miestne komunikácie, námestia, ktoré je obcou pravidelne čistené, ale aj športové ihriská obce – Timoradza so zabezpečením pravidelnej údržby a obnovy. K ďalším činnostiam, ktoré sa podieľajú na vytváraní atraktívneho a zdravého prostredia patrí aj prevádzka či správa cintorínov.

5. Sociálna oblasť a zdravotníctvo

Činnosť samosprávy - vzhľadom na existujúce kompetencie - je v oblasti sociálnej politiky veľmi rozsiahla. Pre občanov v hmotnej núdzi obec poskytuje jednorazové dávky v hmotnej núdzi a sociálnu pôžičku. Pre zdravotne ťažko postihnutých a seniorov obec poskytuje sociálne služby, medzi ktoré patrí opatrovateľská služba, prepravná služba a organizovanie spoločného stravovania. Obec podporuje neštátne subjekty, ktorých činnosť je zameraná na pomoc sociálne alebo zdravotne handicapovaným občanom. Pre zachovanie rovnakých podmienok a šancí pre všetkých žiakov obec zabezpečuje prenos štátnych dotácií (na stravu, motivačný príspevok a školské pomôcky) pre školopovinné deti zo sociálne slabších rodín. Nástrojom pre podporu demografie v obci je jednorazový

finančný príspevok pre každé novonarodené dieťa s trvalým pobytom na území obce. Poskytované sociálne služby sú regulované celým radom zákonov a usmernení – počnúc ústavou Slovenskej republiky. Pôsobnosť z orgánov štátnej správy na mestá a na vyššie územné celky na úseku sociálnej pomoci prešla zákonom č. 416/2001 Z. z. hlavne v oblasti poskytovania opatrovateľskej služby a starostlivosti o seniorov, v oblasti vzdelávania, športu a ostatných verejných služieb. Obec sa v oblasti sociálnej pomoci do 31.12.2008 riadilo nasledovnými zákonmi: Zákon č.369/90 Zb. o obecnom zriadení v platnom znení, Zákon č. 195/1998 Z. z. o sociálnej pomoci v znení neskorších predpisov, Zákon č. 599/2003 Z.z. o hmotnej núdzi, Zákon č. 601/2003 Z.z. o životnom minime, Zákon č. 36/2005 Z.z. o rodine a Zákon č.305/2005 Z.z. o sociálnoprávnej ochrane detí a sociálnej kuratele. Dňom 1.1.2009 vstúpil do platnosti nový Zákon č.448/2008 Z.z. o sociálnych službách a novela zákona č. 305/2005 Z.z. o sociálnoprávnej ochrane detí a sociálnej kuratele. Tieto dva kľúčové zákony vymedzujú povinnosti obce pri svojej samosprávnej pôsobnosti v oblasti sociálnej starostlivosti o svojich občanov.

V zmysle zákona 369/1990 Zb. o obecnom zriadení podľa § 3 obyvatelia obce majú právo požadovať súčinnosť obce pri ochrane osoby, rodiny a majetku v obci, pomoci v čase náhlej núdze (toto právo občana má i ústavnú oporu - čl. 16, 18 a 21 Ústavy SR) a podľa § 4 ods. 3 písm. j) má obec povinnosť vypracovať koncepcie rozvoja v jednotlivých oblastiach života.

Timoradza považuje pomoc a podporu pre svojich obyvateľov za jednu zo svojich prirodzených priorít.

6. Školstvo a šport

Školstvo

Obec Timoradza v súčasnosti je zriaďovateľom predškolského zariadenia.

Šport

Obec vytvára podmienky na zmysluplné trávenie voľného času detí, mládeže a obyvateľov obce, ako najvhodnejšiu prevenciu proti drogám a civilizačným chorobám. V rámci tejto filozofie samospráva organizuje alebo podporuje celý rad rekreačných a športových aktivít. Súčasťou politiky obce je subvencovanie športových klubov a telovýchovných organizácií prostredníctvom dotácií z rozpočtu obce. Mandát na podporu rekreačného a výkonnostného športu v obci vyplýva zo zákona č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení, Všeobecne záväzného nariadenia o poskytovaní dotácií z rozpočtu obce Timoradza či koncepčných a strategických dokumentov prijatých mestským zastupiteľstvom. Vytváranie vhodného prostredia pre rekreačný a výkonnostný šport z peňazí daňovníkov, je jednou z ciest tvorby a prezentácie dobrého mena obce. Vhodné podmienky pre šport a ponuka verejných športovísk sú súčasťou konkurenčného boja miest o lepšie podmienky pre život. Prínosy z financovania a podpory športu na území obce sa prejavujú vo forme zdravšieho života obyvateľov, zvýšeného záujmu o bývanie v obci, v náraste členských základní podporovaných športov.

7. Kultúra

Obec Timoradza v súlade so svojím zámerom každoročne organizuje kultúrne podujatia, a prevádzkuje obecnú knižnicu. Obec zabezpečuje opravy a údržbu kultúrnych pamiatok na území obce. Súčasťou kultúrnej politiky je aj dotovanie činnosti záujmových združení či jednotlivcov. Snahou obce je udržiavať kultúru v obci. Rámec pre činnosť a aktivity samosprávy obce je v oblasti kultúry tvorený najmä zákonom č.369/1990 Zb. o obecnom zriadení, zákonom č. 416/2001 Z. z. o prechode niektorých pôsobností z orgánov štátnej správy na obce a na vyššie územné celky, zákonom č. 61/2000 Z. z. o osvetovej činnosti, zákonom č. 4/1958 Zb. o ľudovej umeleckej výrobe a umeleckých remeslách a zákonom č. 96/1991 Zb. o verejných kultúrnych podujatiach.

8. Propagácia a cestovný ruch

V oblasti cestovného ruchu plní najmä úlohy: spolupracuje s miestnymi podnikateľmi a úradmi štátnej správy a okolitými obcami v oblasti cestovného ruchu, spolupracuje s príslušnou komisiou, pripravuje analýzy turistickej aktivity obce a infraštruktúry cestovného ruchu z hľadiska historických pamiatok a iných historických objektov, ubytovacích, stravovacích a ostatných služieb, spolupracuje na príprave vydávania a zabezpečenia propagačných materiálov pre obec, pripravuje návrhy na riešenie rozvoja cestovného ruchu a spolupracuje so všetkými dotknutými orgánmi a organizáciami pri ich realizácii, spolupracuje pri vytváraní systému tvorby finančných zdrojov na podporu rozvoja cestovného ruchu v obci, ako aj pri zachovávaní historického, architektonického a kultúrneho dedičstva, rieši podnety,

návrhy a v spolupráci s hlavným kontrolórom aj sťažnosti občanov a organizácií týkajúce sa CR, zabezpečuje styk samosprávy s inštitúciami a organizáciami, ako aj agentúrami poskytujúcimi služby, informácie, podporu a poradenstvo v CR, podieľa sa na koordinačnej činnosti pri realizácii úloh súvisiacich s ekonomickým a sociálnym rozvojom spravovaného územia, podieľa sa na tvorbe koncepcie rozvoja na úseku cestovného ruchu na území obce, koordinuje a zabezpečuje úlohy súvisiace s činnosťou obce v spolupráci s partnerskými obcami.

9. Administratíva a bezpečnosť

Obec vytvára podmienky na efektívnu prácu obecného úradu, vytvára vyhovujúce podmienky na poskytovanie verejných služieb, estetizáciu a funkčnosť miesta kontaktu so zákazníkmi obecného úradu, vytvára vhodné technické a pracovné podmienky na obecnom úrade. Vytvára podmienky na znižovanie kriminality v obci a ochranu majetku obyvateľov a ostatných subjektov v obci.

10. Informatizácia obce

Zabezpečuje technické podmienky pre rozvoj informačnej spoločnosti. Umožňuje obyvateľom využívať on-line elektronické služby samosprávy. Vytvára vhodné podmienky na prechod na e-government na lokálnej úrovni (e-gov, e-vote, e-services, ...). Umožňuje obyvateľom obce a pracovníkom samosprávy zvyšovať svoje počítačové vedomie a zručnosti.

5 FORMULÁCIA A NÁVRH STRATÉGIE

STRATEGICKÝ CIEĽ

Strategický cieľ PHRSR ako aj dlhodobé ciele v rámci jednotlivých politík vychádzajú z §3 Ciele podpory regionálneho rozvoja zákona 309/2014 o podpore regionálneho rozvoja, kde je hlavným cieľom podpory regionálneho rozvoja odstraňovať alebo zmiernovať nežiaduce rozdiely v úrovni hospodárskeho rozvoja, sociálneho rozvoja a územného rozvoja regiónov a zabezpečiť trvalo udržateľný rozvoj regiónov, zvyšovať ekonomickú výkonnosť, konkurencieschopnosť regiónov a rozvoj inovácií v regiónoch pri zabezpečení trvalo udržateľného rozvoja, zvyšovať zamestnanosť a životnú úroveň obyvateľov v regiónoch pri zabezpečení trvalo udržateľného rozvoja.

Podpora regionálneho rozvoja podľa odseku 1 je zameraná najmä na komplexné využívanie vnútorného rozvojového potenciálu územia - prírodných, kultúrnych, materiálnych, finančných, ľudských a inštitucionálnych zdrojov, podporu zavádzania nových technológií a inovácií pri rešpektovaní vnútorných špecifík regiónu, rozvoj informatizácie a digitalizácie v regióne, rozvoj hospodárstva a podnikateľského prostredia v regióne s cieľom zvýšiť jeho produktivitu, optimalizovať štruktúru hospodárstva, vytvárať nové pracovné miesta a stabilizovať ohrozené pracovné miesta, rozvoj ľudských zdrojov vrátane zvyšovania vzdelanostnej úrovne, kvalifikácie a zlepšovania prípravy detí a mladých dospelých na trh práce, predchádzanie sociálneho vylúčenia a zmiernovanie jeho negatívnych dôsledkov, podporu rovnosti príležitostí na trhu práce a podporu znevýhodnených komún, realizáciu verejných prác podporujúcich rozvoj regiónu, zlepšenie a rozvoj sociálnej infraštruktúry regiónu, zlepšenie dopravnej a technickej vybavenosti regiónu, inžinierskych stavieb, rozvoj cestovného ruchu, medzisťahnu, cezhraničnú a medziregionálnu spoluprácu v oblasti regionálneho rozvoja v záujme trvalo udržateľného rozvoja regiónu, zachovanie identity a rozvoj kultúry a starostlivosť o kultúrne dedičstvo regiónov a sídiel, rozvoj pôdohospodárstva a rozvoj vidieka, rozvoj vidieckych oblastí a zvyšovanie kvality života na vidieku, realizáciu opatrení na ochranu, udržiavanie a zvelaďovanie životného prostredia a na obmedzovanie vplyvov poškodzujúcich životné prostredie a zlepšenie environmentálnej infraštruktúry regiónu, ochranu prírody, efektívne využívanie prírodných zdrojov regiónu a využívanie alternatívnych zdrojov energie, rozvoj občianskej vybavenosti a rozvoj služieb v regióne,) zvyšovanie dostupnosti a kvality bývania, budovanie a posilňovanie štruktúr občianskej spoločnosti, rozvoj prosociálneho správania obyvateľstva, rozvoj telesnej kultúry, športu a turistiky, ochranu, podporu a rozvoj verejného zdravia, atď. Na základe analýzy súčasnej situácie a predpokladov ďalšieho rozvoja sa navrhuje pre obec Timoradza nasledovný strategický cieľ:

Zabezpečiť trvalo udržateľný rozvoj obce Timoradza, ktorý bude zameraný hlavne na trvalý ekonomický rast pri rešpektovaní environmentálnych požiadaviek a obmedzení súvisiacich s existenciou tunajších prírodných hodnôt. Ekonomický, kultúrny a spoločenský rast bude zabezpečený prostredníctvom disponibilného potenciálu nachádzajúceho sa v ľudských, prírodných a

ekonomických zdrojoch. Hlavné zameranie ekonomickej činnosti bude obec smerovať do ekologicky nezávadných prevádzok v oblasti cestovného ruchu a vybraných oblastí poľnohospodárstva a potravinárstva, pre ktoré má ideálne rozvojové predpoklady. Zabezpečiť efektívne využitie zanedbanej športovej a oddychovej infraštruktúry – revitalizácia a dostavba športového areálu s kúpaliskom a revitalizácia okolia vodnej nádrže Timoradza.

Formulácia strategického cieľa vychádza z predpokladu, že budú vytvorené podmienky pre stabilizáciu, rozvoj a adaptáciu ekonomicky aktívnych a výkonných subjektov. Zvyšovanie výkonnosti hospodárstva na udržateľnej úrovni v dlhodobom horizonte a rast jeho konkurencieschopnosti je považované za prioritu. Zároveň však musia byť vytvorené také podmienky, aby sa nezvyšovali výdavky verejných prostriedkov, ale aby nastala ich konsolidácia za účelom podpory nových rozvojových Projektov. Navrhovaná stratégia vychádza zo strategických prístupov v rámci regionálneho rozvoja, ktoré sú postavené na:

- aktivizácii nedostatočne využívaného potenciálu a podpore hospodárskeho rozvoja obce a okolia,
- rozšírení a zvýšení podielu aktivít na úrovni partnerstva,
- aktivizácii nástrojov riadenia verejných výdavkov za účelom ich zníženia.

Súbežne je však potrebné venovať pozornosť aj rozvíjaniu ľudských zdrojov. Hlavným zámerom stratégie v tejto oblasti je zapojenie viacerých subjektov a postup riešenia danej problematiky v rámci partnerstva. V oblasti vybavenia územia dopravnou infraštruktúrou sa stratégia orientuje hlavne na vybudovanie prepojenia regiónu tak, aby bola zabezpečená napojenosť na dopravné koridory v dostatočnom čase a kvalite. Okrem zlepšenia dopravnej obslužnosti sa pozornosť venuje aj rozvoju informačnej spoločnosti. Stratégia v oblasti životného prostredia je zameraná na zlepšenie situácie zavádzaním nových ekologických metód výroby energie, novým prístupom občanov k ochrane životného prostredia. Stratégia je založená na eliminácii kľúčových disparít, ktoré sú bariérou rozvoja a na využití pozitívnych výhod, ktoré poskytujú príležitosti pre dlhodobý rast. To je možné uskutočniť len na úrovni partnerstva spoluprácou verejného a súkromného sektora a integrovaným prístupom k riešeniu ekonomických, sociálnych a environmentálnych aspektov. Na dosiahnutie strategického cieľa budú podporovať globálne ciele podľa jednotlivých kľúčových odvetví. Uvedené ciele plne korešpondujú s hlavnými cieľmi definovanými v PHRSR Trenčianskeho samosprávneho kraja a podporujú jeho naplnenie.

FORMULÁCIA A NÁVRH STRATÉGIE

Strategický plán hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce pre uvažované obdobie predstavuje rozsiahly komplex analýz a opatrení. V každom období niektoré opatrenia podmieňujú realizovanie iných. Niektoré sa musia považovať za dôležitejšie pre havarijný stav predmetnej veci, niektoré sú ešte prednostnejšie z hľadiska potrieb a záujmu tej alebo onej skupiny obyvateľov. Limitujúci faktor – dostatok finančných prostriedkov nemôže byť dôvodom pre neurčenie strategického cieľa. Už tým že je definovaný napomôže smerovaniu rozvoja. Spracovatelia vychádzajú z prieskumu a analýzy existujúceho stavu, pri zachovaní princípov všeobecného konsenzu a vzájomnej vyváženosti, považujú za prioritné rozvojové oblasti (Osi) nasledovné (vychádzajúce z princípov programového rozpočtovania, prenesených a originálnych kompetencií obce definovaných zákonom 416/2001 o prechode..., ekonomickou a funkčnou klasifikáciou (COFOG) a cieľov podpory regionálneho rozvoja v zmysle zákona 309/2014 o podpore regionálneho rozvoja: Pre obec Timoradza je nevyhnutné, aby v súlade s celoeurópskou stratégiou do roku 2020 naplnila tri kľúčové priority rastu: inteligentný rast ktorý je založený na efektívnych investíciách do vzdelávania, výskumu a inovácií, udržateľný rast, vďaka prechodu na nízkouhlíkové hospodárstvo a zameranie sa na konkurencieschopné odvetvia priemyslu a inkluzívny rast, s veľkým dôrazom na tvorbu pracovných miest a zmiernenie chudoby.

K základným predpokladom realizácie stratégie programu patrí:

- integrovaný prístup (kombinovanie investícií, prierezové riešenie problémov)
- majetkové vysporiadanie vlastníckych vzťahov
- dostatočné financovanie prenesených kompetencií štátnej správy na samosprávu zo štátneho rozpočtu

Pri realizácii stratégie bude zároveň kladený dôraz na rešpektovanie princípov udržateľného rozvoja a podporu synergie medzi ekonomickým, sociálnym a environmentálnym prostredím. Pri formulácii stratégie Programu hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce Timoradza na roky 2015 – 2024 boli zohľadnené priority Slovenskej republiky formulované v dokumente Národná stratégia regionálneho rozvoja SR 2020/30.

Udržateľný rozvoj sa chápe v kontexte rozvoja sídelného prostredia obce Timoradza. Vo vytvorení systému ktorý by priebežne vyhodnocoval kvalitu sídelného prostredia, identifikoval jeho narušenia a inicioval ich nápravu. Významným faktorom zabezpečenia a zlepšenia kvality sídelného prostredia budú mať aj dopravné projekty vytvárajúce predpoklady inteligentného a inkluzívneho rastu. Udržateľný rast sa zakladá na: ochrane životného prostredia, znížení emisií a zachovaní biologickej rozmanitosti; zavedení efektívnych inteligentných rozvodov elektrickej energie využívajúcich informačné a telekomunikačné technológie; využívaní sietí pokrývajúcich celú EÚ s cieľom poskytnúť podnikom (hlavne malým výrobným spoločnostiam) ďalšiu konkurenčnú výhodu; zlepšení podnikateľského prostredia, a to najmä pre MSP; dobre informovaných spotrebiteľoch. Inkluzívny rast predstavuje rast založený na efektívnom využívaní vnútorných zdrojov regiónu: ľudských, prírodných, kapitálových. Významným faktorom inkluzívneho rastu je spokojnosť obyvateľov a ich ochota podieľať sa na ňom. Úzko s tým súvisí rozvoj športu, voľnočasových aktivít, aktívneho trávenia voľného času, relaxu, zábavy, kultúry, umenia. Sú to aktivity, ktoré podporujú kreativnosť a ktoré by boli zohľadňovali potreby všetkých vekových kategórií a boli im súčasne dostupné.

Zabezpečiť trvalo udržateľný rozvoj obce Timoradza, po ekonomickej, sociálnej, kultúrnej stránke. Ekonomický, kultúrny a spoločenský rast bude zabezpečený prostredníctvom disponibilného potenciálu nachádzajúceho sa v ľudských, prírodných a ekonomických zdrojoch. Hlavné zameranie ekonomickej činnosti bude obec smerovať do ekologicky nezávadných prevádzok v oblasti cestovného ruchu, priemyslu, poľnohospodárstva a potravinárstva, pre ktoré má ideálne rozvojové predpoklady. Zabezpečiť ochranu životného prostredia a jeho zveľaďovanie hlavne v podobe rozvoja a kultivácie oddychových zón v obci.

Prioritná os. PROGRAM 1. HOSPODÁRSTVO A VEDECKO-TECHNICKÝ ROZVOJ

Podprogram 1.1. Podpora malého a stredného podnikania zo strany obce.
Podprogram 1.2. Podpora tradičných odvetví priemyslu a poľnohospodárstva.
Podprogram 1.3. Podpora inovačných aktivít v podnikoch.
Podprogram 1.4. Energetická efektívnosť a progresívne technológie vo výrobe.

Prioritná os. PROGRAM 2. DOPRAVA A KOMUNIKÁCIE

Podprogram 2.1. Komunikácie
Podprogram 2.2. Doprava

Prioritná os. PROGRAM 3. TECHNICKÁ INFRAŠTRUKTÚRA

Prioritná os. PROGRAM 4. ODPADOVÉ HOSPODÁRSTVO

Prioritná os. PROGRAM 5. ŽIVOTNÉ PROSTREDIE

Podprogram 5.1. Informovanosť a poradenstvo
Podprogram 5.2. Ochrana a racionálne využívanie vôd, ochrana pred povodňami
Podprogram 5.3. Ochrana ovzdušia
Podprogram 5.4. Ochrana a rozvoj ostatných zložiek životného prostredia

Prioritná os. PROGRAM 6. SOCIÁLNE SLUŽBY A ZDRAVOTNÍCTVO

Podprogram 6.1. Sociálne služby
Podprogram 6.2. Zdravotnícke služby
Podprogram 6.3. Služby zamestnanosti

Prioritná os. PROGRAM 7. VZDELÁVANIE A ŠPORT

Podprogram 7.1. Vzdelávanie
Podprogram 7.2. Šport

Prioritná os. PROGRAM 8. KULTÚRA

Podprogram 8.1. Kultúrna infraštruktúra
Podprogram 8.2. Organizačné zabezpečenie
Podprogram 8.3. Propagácia v oblasti kultúry

Prioritná os. PROGRAM 9. PROPAGÁCIA A CESTOVNÝ RUCH

Podprogram 9.1. Propagácia obce
Podprogram 9.2. Rekreačno - relaxačné zázemie obce.
Podprogram 9.3. Cestovný ruch.

Prioritná os. PROGRAM 10. ADMINISTRATÍVA A BEZPEČNOSŤ

Podprogram 10.1. Administratíva
Podprogram 10.2. Bezpečnosť

Prioritná os. PROGRAM 11. INFORMATIZÁCIA OBCE

Podprogram 11.1. Budovanie a rozvoj informačnej infraštruktúry.
Podprogram 11.2. Počítačová gramotnosť.

PO 1. Hospodárstvo a vedecko-technický rozvoj

Priority v oblasti rozvoja hospodárstva a vedecko-technického rozvoja spadajú predovšetkým do vytvárania pozitívnych predpokladov na rozvoj podnikateľských aktivít. Ide o vymedzenie priemyselných zón v obci, príprava pozemkov a zabezpečenie technickej infraštruktúry.

Podprogram 1.1.

Cieľ 1.1

Opatrenie 1.1.1

Opatrenie 1.1.2

Podpora malého a stredného podnikania zo strany obce.

Finančne, legislatívne a technicky podporovať malé a stredné podnikanie zo strany obce.

Zakladanie a revitalizácia malých a stredných podnikov s majetkovou účasťou obce.

Podpora rozvoja obchodných a komerčných služieb v obci.

Podprogram 1.2.

Cieľ 1.2

Opatrenie 1.2.1

Podpora tradičných odvetví priemyslu a poľnohospodárstva.

Zabezpečiť rozvoj tradičných remesiel v obci.

Rekonštrukcia a modernizácia objektov výroby, lesníctva a výroby.

Podprogram 1.3.

Cieľ 1.3

Opatrenie 1.3.1

Podpora inovačných aktivít v podnikoch.

Vytvorenie podmienok na rozvoj inovačných aktivít v súkromných podnikoch.

Zavádzanie nových technológií do súčasných výrobných prevádzok.

Podprogram 1.4.

Cieľ 1.4

Opatrenie 1.4.1

Energetická efektívnosť a progresívne technológie vo výrobe.

Zvýšenie energetickej efektívnosti na strane výroby aj spotreby a zavádzanie progresívnych technológií v energetike.

Podpora výstavby zariadení na využívanie obnoviteľných zdrojov energie.

PO 2. Doprava a komunikácie

Výstavba a údržba miestnych komunikácií v správe obce ako aj riešenie technického stavu štátnych komunikácií v správe vyššieho územného celku. Zabezpečiť pravidelné a vyhovujúce spojenie obyvateľov obce s regionálnymi centrami prostredníctvom verejnej dopravy.

Podprogram 2.1.

Cieľ 2.1

Opatrenie 2.1.1

Opatrenie 2.1.2

Opatrenie 2.1.3

Opatrenie 2.1.4

Opatrenie 2.1.5

Opatrenie 2.1.6

Komunikácie

Zabezpečiť výstavbu a rekonštrukciu miestnych a štátnych komunikácií.

Výstavba a rekonštrukcia miestnych komunikácií v obci.

Výstavba a rekonštrukcia štátnych komunikácií v obci.

Výstavba cyklotrás na prepojenie sídiel regiónu.

Dostavba parkovísk pre potreby občianskej infraštruktúry.

Dostavba a rekonštrukcia chodníkov popri miestnych komunikáciách.

Rekonštrukcia/výstavba mostov a lávok.

Podprogram 2.2.

Cieľ 2.2

Opatrenie 2.2.1

Doprava

Zabezpečenie dopravného spojenia hromadnou autobusovou dopravou, prípadne železničnou dopravou.

Riešenie zastávok SAD ako prvkov drobnej architektúry (prístrešky, lavičky, sedenia, informačné tabule, smetné koše, zeleň,...).

PO 3. Technická infraštruktúra

Rozvoj a udržiavanie technickej infraštruktúry je nevyhnutné z hľadiska prílevu investícií v oblasti priemyslu a rozvoja cestovného ruchu, ako aj udržania požadovanej životnej úrovne obyvateľstva. Ide hlavne o zabezpečenie infraštruktúry do oblastí, ktoré sú potenciálne najvhodnejšie na rozvoj obce.

Cieľ 3

Opatrenie 3.1

Opatrenie 3.2

Opatrenie 3.3

Opatrenie 3.4

Opatrenie 3.5

Zabezpečiť rozvoj a rekonštrukciu technickej infraštruktúry v obci.

Výstavba inžinierskych sietí v nových lokalitách IBV.

Rekonštrukcia a rozšírenie verejného osvetlenia.

Revitalizácia pietnych miest v obci.

Rekonštrukcia a rozšírenie verejného vodovodu.

Zvýšenie kapacity elektrickej rozvodnej siete.

PO 4. Odpadové hospodárstvo

Rozvoj a výstavba infraštruktúry odpadového hospodárstva. Údržba kanalizačnej siete, výstavba a prevádzka zberného dvora pre separovaný zber ako aj obecného kompostoviska.

Cieľ 4

Opatrenie 4.1

Opatrenie 4.2

Opatrenie 4.3

Opatrenie 4.4

Opatrenie 4.5

Opatrenie 4.6

Opatrenie 4.7

Nakladanie s komunálnym a drobným stavebným odpadom

V súlade s prijatými koncepciami zabezpečiť permanentné znižovanie podielu skladovanej časti odpadov, k čomu organizovať mobilné zbery textílií, kovového odpadu, viacvrstvových obalov nebezpečných odpadov.

Zabezpečiť separáciu komunálneho odpadu v obci.

Rekultivácia čiernych skládok.

Výstavba obecného zberného dvora a kompostoviska.

Vybudovanie prístreškov a ohrád pre umiestňovanie domového odpadu, umiestnenie malých smetných košov vo verejných komunikačných priestoroch.

Dostavba splaškovej kanalizačnej siete.

Výstavba dažďovej kanalizačnej siete.

PO 5. Životné prostredie

Trvalo udržované životné prostredie je významným ukazovateľom kvality života. Dlhodobé udržovanie, ale aj skvalitňovanie prírodného prostredia, je spoločným cieľom všetkých obyvateľov obce. Monitorovaná kvalita vody a ovzdušia. Optimalizácia nakladania s odpadmi. Informovanosť obyvateľov o životnom prostredí. Propagácia chránených území.

Podprogram 5.1. Cieľ 5.1 Opatrenie 5.1.1	Informovanosť a poradenstvo Zabezpečiť účinný systém informovanosti a poradenstva Spracovať koncepciu zabezpečenia informovanosti, poradenstva a prevencie v oblasti ŽP. Trvale preferovať poradenstvo a prevenciu pred represiou.
Podprogram 5.2. Cieľ 5.2 Opatrenie 5.2.1 Opatrenie 5.2.2 Opatrenie 5.2.3	Ochrana a racionálne využívanie vôd, ochrana pred povodňami Zabezpečiť ochranu a racionálne využívanie vôd, ochranu pred povodňami. Zabezpečiť dostatok kvalitnej pitnej vody, minimalizovať straty vo vodovodných sieťach. Revitalizácia protizáplavových opatrení. Revitalizácia a úprava koryt vodných tokov.
Podprogram 5.3. Cieľ 5.3 Opatrenie 5.3..1	Ochrana ovzdušia Zabezpečiť účinnú ochranu ovzdušia pred malými a strednými zdrojmi znečistenia nachádzajúcimi sa v katastrálnom území obce. Zabezpečiť zníženie produkovaných emisií hlavným zdrojom znečistenia – domácnosti.
Podprogram 5.4. Cieľ 5.4 Opatrenie 5.4.1 Opatrenie 5.4.2	Ochrana a rozvoj ostatných zložiek životného prostredia Realizácia účinných opatrení v oblasti ostatných zložiek životného prostredia. Revitalizácia protierózných opatrení. Výstavba a revitalizácia oddychových zón v obci.

PO 6. Sociálna oblasť a zdravotníctvo

Pokračujúci trend rastu podielu seniorov na počte obyvateľov musí byť sprevádzaný podmienkami, ktoré umožnia dôstojnejšie prežitie zvyšku života. Veková skladba obyvateľov je sprevádzaná väčším výskytom špecifických chorôb.

Podprogram 6.1. Cieľ 6.1 Opatrenie 6.1.1 Opatrenie 6.1.2 Opatrenie 6.1.3 Opatrenie 6.1.4	Sociálne služby Doplniť chýbajúcu infraštruktúru sociálnych zariadení v obci a zvýšiť ich kvalitu. Podpora obyvateľov v dôchodkovom veku. Podpora mladých rodín s deťmi. Handicapovaní obyvatelia. Nájomný bytová výstavba.
Podprogram 6.2. Cieľ 6.2 Opatrenie 6.2.1 Opatrenie 6.2.2	Zdravotnícke služby Zlepšiť úroveň poskytovania zdravotníckych a sociálnych služieb. Podpora poradenskej činnosti. Zabezpečiť dostupnosť zdravotnej starostlivosti pre dospelých občanov.
Podprogram 6.3. Cieľ 6.3 Opatrenie 6.3.1 Opatrenie 6.3.2 Opatrenie 6.3.3	Služby zamestnanosti Zlepšenie zamestnanosti a sociálnej inklúzie rizikových skupín obyvateľov obce. Realizácia vzdelávacích kurzov v oblasti malého podnikania. Podpora klientov formou individuálneho poradenstva, posudzovania individuálnych schopností a vypracovania individuálnych akčných plánov a rozvoj celoživotného poradenstva. Podpora poradensko-vzdelávacích aktivít zameraných na získavanie sociálnych zručností pri hľadaní si zamestnania a komunikácie s potenciálnym zamestnávateľom pre znevýhodnených uchádzačov o zamestnanie.

PO 7. Školstvo a šport

Údržba a rozvoj predškolského vzdelávania a základného vzdelávania v obci. Údržba a skvalitnenie športovej infraštruktúry.

Podprogram 7.1. Cieľ 7.1 Opatrenie 7.1.1	Vzdelávanie Zabezpečiť rozvoj a údržbu infraštruktúry vzdelávania a zabezpečenie podmienok pre efektívnu vzdelávaciu činnosť v obci. Modernizácia zariadení predškolského vzdelávania a záujmovej činnosti.
Podprogram 7.2. Cieľ 7.2. Opatrenie 7.2.1 Opatrenie 7.2.2	Šport Zabezpečiť trvalé skvalitňovanie vyváženej ponuky výkonnostného a rekreačného športu. Výstavba a rekonštrukcia športovej infraštruktúry. Rozvoj mimoškolskej činnosti – športové kluby, turistika, kultúrne krúžky.

PO 8. Kultúra

Trvalé pôsobenie na kultúrne povedomie obyvateľov širokou paletou kultúrnych aktivít organizovaných externými subjektami ale aj miestnymi kultúrnymi spolkami. Existencia dôstojných priestorov pre kultúrne aktivity je prvoradá povinnosť obce. Priebežná a kreatívna propagácia podujatí má vplyv na imidž obce a tým aj na cestovný ruch. Kultúrne tradície budú šírené aj prostredníctvom cezhraničnej spolupráce s Českou republikou.

Podprogram 8.1.

Cieľ 8.1

Opatrenie 8.1.1
Opatrenie 8.1.2
Opatrenie 8.1.3

Kultúrna infraštruktúra

Zachovanie kultúrno-historického potenciálu obce a rozvoj kultúrnych, informačných a voľnočasových aktivít v nadväznosti na rozvoj cestovného ruchu na regionálnej a miestnej úrovni.

Výstavba multifunkčného kultúrneho zariadenia.
Obnova a ochrana kultúrnych pamiatok.
Podpora kultúrnych podujatí v obci.

Podprogram 8.2.

Cieľ 8.2

Opatrenie 8.2.1

Organizačné zabezpečenie

Organizačne zabezpečiť ponuku kultúrnych podujatí v obci.

Spracovať kalendár kultúrnych podujatí na celý rok, tento priebežne aktualizovať. Rozšíriť žánrovú ponuku s orientáciou na hodnotný kultúrny prínos.

Podprogram 8.3.

Cieľ 8.3

Opatrenie 8.3.1
Opatrenie 8.3.2

Propagácia v oblasti kultúry

Vytvorenie podmienok na efektívnu propagáciu obce v oblasti kultúry.

Spracovať globálnu koncepciu „propagácie“ histórie obce v multimediálnej forme.
Propagácia kultúry na Internete prostredníctvom www stránky obce.

PO 9. Propagácia a cestovný ruch

V rámci rozvoja cestovného ruchu je potrebné spracovať koncepciu regionálnej spolupráce s okolitými turistickými lokalitami a domácimi a zahraničnými cestovnými kancelárkami. Nevyhnutnou je taktiež propagácia obce a to najmä prostredníctvom www - stránky. Potrebné je sústrediť sa na propagáciu hlavne podujatí, atď'..

Podprogram 9.1.

Cieľ 9.1

Opatrenie 9.1.1
Opatrenie 9.1.2

Propagácia obce

Zabezpečiť účinnú propagáciu obce.

Aktualizácia www stránky obce.
Podpora budovania informačných tabulí v obci.

Podprogram 9.2.

Cieľ 9.2

Opatrenie 9.2.1

Rekreačno - relaxačné zázemie obce.

Budovanie relaxačno – rekreačného zázemia obce.

Podpora vytvárania nových atraktivít v obce.

Podprogram 9.3.

Cieľ 9.3

Opatrenie 9.3.1

Opatrenie 9.3.2

Cestovný ruch.

Podporovať podnikateľské aktivity v cestovnom ruchu.

Uzavrieť s podnikateľmi dohody o poskytovaní služieb v agroturistike a cestovnom ruchu a o propagovaní ich služieb obcami.

Podporovať podnikateľské subjekty, neziskové organizácie a inštitúcie pri získavaní finančných prostriedkov z grantov a fondov EÚ.

PO 10. Administratíva a bezpečnosť

V rámci administratívneho zabezpečenia chodu samosprávy vytvárať vhodné podmienky na efektívnych chod úradu. Vytvoriť vhodné pracovné prostredie a technické zabezpečenie.

Podprogram 10.1.

Cieľ 10.1

Opatrenie 10.1.1

Administratíva

Zabezpečiť rozvoj administratívnej infraštruktúry a podmienok na výkon samosprávnych funkcií v obci

Komplexná rekonštrukcia budovy Obecného úradu.

Podprogram 10.2.

Cieľ 10.2

Opatrenie 10.2.1

Bezpečnosť

Vytvorenie podmienok na znižovanie kriminality v obci a ochranu majetku obyvateľov a ostatných subjektov v obci.

Zriadenie kamerového systému.

PO 11. Informatizácia obce

Zabezpečenie technických podmienok pre rozvoj informačnej spoločnosti. Umožniť obyvateľom využívať on-line elektronické služby samosprávy. Vytvoriť vhodné podmienky na prechod na e-government na lokálnej úrovni (e-gov, e-vote, e-services, ...). Umožniť obyvateľom obce a pracovníkom samosprávy zvyšovať svoje počítačové vedomie a zručnosti.

Podprogram 11.1.

Cieľ 11.1

Opatrenie 11.1.1
Opatrenie 11.1.2

Budovanie a rozvoj informačnej infraštruktúry.

Zabezpečiť technické podmienky na prechod samosprávy na nový typ vládnutia - e - government.

Rozvoj infraštruktúry informačných systémov samosprávy.

Zavádzanie efektívnych elektronických služieb poskytovaných na úrovni samosprávy.

Podprogram 11.2.

Cieľ 11.2

Opatrenie 11.2.1
Opatrenie 11.2.2
Opatrenie 11.2.3

Počítačová gramotnosť.

Zvýšenie počítačovej gramotnosti obyvateľov a pracovníkov samosprávy.

Podpora zvyšovania počítačového vedomia u pracovníkov samosprávy.

Podpora zvyšovania počítačového vedomia u obyvateľov obce.

Podpora vzdelávacích aktivít zameraných na zvyšovanie zručností a vedomostí o internete a motiváciu k používaniu internetu a elektronických služieb.

Programová časť

Programu hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce Timoradza 2015 - 2024

5.1 PROGRAM 1. HOSPODÁRSTVO A VEDECKO-TECHNICKÝ ROZVOJ

Strategický zámer

Zlepšiť podmienky pre rozvoj podnikateľských aktivít, s dôrazom na zvýšenie úrovne zamestnanosti a úrovne a kvality služieb pre obyvateľov obce. V oblasti priemyslu je potrebné okrem zachovania stabilných prvkov výroby všetkými možnými opatreniami podporovať vytváranie nových pracovných príležitostí. Z uvedeného dôvodu sa plánuje výstavba priemyselných zón, ktoré by významným spôsobom pozitívne ovplyvnili zamestnanosť a ekonomickú stabilitu v obci.

Podprogram 1.1. Podpora malého a stredného podnikania zo strany obce.

Cieľ 1.1 Finančne, legislatívne a technicky podporovať malé a stredné podnikanie zo strany obce.

Opatrenia podprogramu:

Opatrenie 1.1.1 Zakladanie a revitalizácia malých a stredných podnikov s majetkovou účasťou obce.
Aktivity Tvorba podmienok.

Opatrenie 1.1.2 Podpora rozvoja obchodných a komerčných služieb v obci.
Aktivity Rozšírenie siete obchodných prevádzok potravinárskeho tovaru.
Podpora zriaďovania prevádzok komerčných služieb.

Podprogram 1.2. Podpora tradičných odvetví priemyslu a poľnohospodárstva.

Cieľ 1.2 Zabezpečiť rozvoj tradičných remesiel v obci.

Opatrenia podprogramu:

Opatrenie 1.2.1 Rekonštrukcia a modernizácia objektov výroby, lesníctva a výroby.
Aktivity Vypracovanie technickej dokumentácie.
Rekonštrukcia hál a budov.
Modernizácia technologického vybavenia.

Podprogram 1.3. Podpora inovačných aktivít v podnikoch.

Cieľ 1.3 Vytvorenie podmienok na rozvoj inovačných aktivít v súkromných podnikoch.

Opatrenia podprogramu:

Opatrenie 1.3.1 Zavádzanie nových technológií do súčasných výrobných prevádzok.
Aktivity Obnova technológií v podnikoch výroby.

Podprogram 1.4. Energetická efektívnosť a progresívne technológie vo výrobe.

Cieľ 1.4 Zvýšenie energetickej efektívnosti na strane výroby aj spotreby a zavádzanie progresívnych technológií v energetike.

Opatrenia podprogramu:

Opatrenie 1.4.1 Podpora výstavby zariadení na využívanie obnoviteľných zdrojov energie.
Aktivity Spracovanie technickej dokumentácie.
Inštalácia slnečných kolektorov na budovu obecného úradu.
Inštalácia slnečných kolektorov na budovu kultúrneho domu.

5.2 PROGRAM 2. DOPRAVA A KOMUNIKÁCIE

Strategický zámer

Podpora investičných aktivít so zameraním na modernizáciu a budovanie regionálnych komunikácií (ciest III. triedy) zaisťujúcich dopravnú obsluhu obce Timoradza. Zámerom je zabezpečiť také prepojenie osídlenia, ktoré umožní efektívny pohyb ľudí a tovaru, modernizáciu dopravných subsystémov zabezpečujúcich bezpečné a hygienicky vyhovujúce dopravné trasy. Cieľom investícií do tohto typu dopravnej infraštruktúry je odstránenie identifikovaných nedostatkov v cestnej sieti s ohľadom environmentálny a bezpečnostný aspekt.

Podprogram 2.1. Komunikácie

Cieľ 2.1 Zabezpečiť výstavbu a rekonštrukciu miestnych a štátnych komunikácií.

Opatrenia podprogramu:

- Opatrenie 2.1.1 Výstavba a rekonštrukcia miestnych komunikácií v obci.
Aktivity Vypracovanie technickej dokumentácie.
Rekonštrukcia komunikácie v okolí kostola.
Rekonštrukcia miestnej komunikácie v smere na kúpalisko.
Rekonštrukcia miestnych komunikácií v existujúcej zástavbe miestnych a obslužných na komunikácie funkčnej triedy C2, C3 a D v kategórii MO a MOU 6,5/40 a 4,5/30 na úsekoch, kde to dovoľujú šírkové pomery v dĺžke 3 km.
- Opatrenie 2.1.2 Výstavba a rekonštrukcia štátnych komunikácií v obci.
Aktivity Rekonštrukcia cesty III v zastavanom území obce.
- Opatrenie 2.1.3 Výstavba cyklotrás na prepojenie sídiel regiónu.
Aktivity Vypracovanie technickej dokumentácie.
Výstavba cyklotrasy smer Krásna Ves.
Výstavba cyklotrasy smer Podlužany.
- Opatrenie 2.1.4 Dostavba parkovísk pre potreby občianskej infraštruktúry.
Aktivity Vypracovanie technickej dokumentácie.
Dostavba parkoviska v priestore pri cintoríne.
Dostavba parkoviska pri OcÚ.
Výstavba parkoviska pri kúpalisku.
- Opatrenie 2.1.5 Dostavba a rekonštrukcia chodníkov popri miestnych komunikáciách.
Aktivity Vypracovanie technickej dokumentácie.
Výstavba jednostranného chodníka pozdĺž cesty III. triedy.
- Opatrenie 2.1.6 Rekonštrukcia/výstavba mostov a lávok.
Aktivity Rekonštrukcia premostení.
- Opatrenie 2.1.7 Úprava dopravnej infraštruktúry.
Aktivity Vyznačenie prechodov pre chodcov na frekventovaných častiach obce.
Obnova technologického vybavenia na letnú a zimnú údržbu miestnych komunikácií.

Podprogram 2.2. Doprava

Cieľ 2.2 Zabezpečenie dopravného spojenia hromadnou autobusovou dopravou, prípadne železničnou dopravou.

Opatrenia podprogramu:

- Opatrenie 2.2.1 Riešenie zastávok SAD ako prvkov drobnej architektúry (prístrešky, lavičky, sedenia, informačné tabule, smetné koše, zeleň,...).
Aktivity Vypracovanie technickej dokumentácie.
Zrekonštruovať autobusové zastávky so samostatnými pruhmi a nástupnými plochami v zmysle platnej STN 736425.

5.3 PROGRAM 3. TECHNICKÁ INFRAŠTRUKTÚRA

Strategický zámer

Rozvoj komplexnej infraštruktúry podporujúcej rozvoj obce a zohľadňujúcej rast kvality života obyvateľov obce a životného prostredia. Rozvoj infraštruktúry bude smerovať hlavne k jej rozšíreniu na potenciálne priemyselné zóny v obci, IBV, ako aj na rekonštrukciu súčasnej infraštruktúry - vodovodnej, elektrickej, komunikačnej.

Cieľ 3 Zabezpečiť rozvoj a rekonštrukciu technickej infraštruktúry v obci.

Opatrenia podprogramu:

- Opatrenie 3.1 Výstavba inžinierskych sietí v nových lokalitách IBV.
Aktivity Vypracovanie technickej dokumentácie.
Výstavba plôch IBV pri materskej škole.
Výstavba plôch HBV v lokalite „Záhumnie“.
- Opatrenie 3.2 Rekonštrukcia a rozšírenie verejného osvetlenia.
Aktivity Vypracovanie technickej dokumentácie a príprava projektového spisu.
Rekonštrukcia verejného osvetlenia.
- Opatrenie 3.3 Revitalizácia pietnych miest v obci.
Aktivity Spracovanie technickej dokumentácie.
Revitalizácia areálu cintorína.
Rekonštrukcia budovy domu smútku.
- Opatrenie 3.4 Rekonštrukcia a rozšírenie verejného vodovodu.
Aktivity Spracovanie technickej dokumentácie.
Rekonštrukcia vodovodnej siete.
- Opatrenie 3.5 Zvýšenie kapacity elektrickej rozvodnej siete.
Aktivity Rozšírenie elektrických rozvodov VN.
Rekonštrukcia elektrických rozvodov NN – zemné vedenie.

Rekonštrukcia pôvodných trafostaníc.

5.4 PROGRAM 4. ODPADOVÉ HOSPODÁRSTVO

Strategický zámer

Vytvorenie efektívneho a spoľahlivého systému odvádzania a zneškodňovania odpadov produkovaných subjektmi. Zabezpečiť výstavbu/dostavbu splaškovej a dažďovej kanalizačnej siete. Vytvoriť podmienky na odvoz a likvidáciu TKO a nebezpečného odpadu, vytvorenie podmienok na efektívnu separáciu odpadu v obci.

Cieľ 4 Nakladanie s komunálnym a drobným stavebným odpadom	
Opatrenia podprogramu:	
Opatrenie 4.1	V súlade s prijatými koncepciami zabezpečiť permanentné znižovanie podielu skladovanej časti odpadov, k čomu organizovať mobilné zbery textílií, kovového odpadu, viacvrstvových obalov nebezpečných odpadov.
Aktivity	Zvýšiť environmentálne povedomie ľudí. Zabezpečenie zberného kontajneru 2 x ročne. Zabezpečenie zberu nebezpečných odpadov.
Opatrenie 4.2	Zabezpečiť separáciu komunálneho odpadu v obci.
Aktivity	Ekonomicky motivovať obyvateľstvo. Zabezpečiť požadované podmienky pre realizáciu separovaného zberu. Zabezpečenie nádob pre separovaný zber. Obstaranie kompostérov pre domáce kompostovanie.
Opatrenie 4.3	Rekultivácia čiernych skládok.
Aktivity	Lokalizácia čiernych skládok. Revitalizácia čiernych skládok za obecným cintorínom.
Opatrenie 4.4	Výstavba a dovybavenie obecného kompostoviska a zberného dvora.
Aktivity	Vypracovanie technickej dokumentácie. Výstavba komunitnej kompostárne (do 5 ton). Výstavba zberného dvora pre separovaný zber (bez zberu kovov). Obstaranie mechanizácie pre obecné kompostovisko (traktor, vlečka, štiepkovač). Obstaranie mechanizácie pre zberný dvor.
Opatrenie 4.5	Dostavba splaškovej kanalizačnej siete.
Aktivity	Dostavba splaškovej kanalizačnej siete – 2 km. Dostavba kanalizačných prípojk domácností a objektov občianskej vybavenosti. Ukončenie odkanalizovania hromadného bytového fondu.
Opatrenie 4.6	Výstavba dažďovej kanalizačnej siete.
Aktivity	Vypracovanie technickej dokumentácie. Revitalizácia odvodňovacích kanálov na zber povrchovej vody.

5.5 PROGRAM 5. ŽIVOTNÉ PROSTREDIE

Strategický zámer

Strategickým zámerom obce je nielen zachovanie existujúceho dobrého stavu životného prostredia a zvyšovania jeho kvality, ale aj eliminácia slabých stránok, neustála osвета, výchova a informovanosť o stave životného prostredia.

Podprogram 5.1. Informovanosť a poradenstvo

Cieľ 5.1 Zabezpečiť účinný systém informovanosti a poradenstva	
Opatrenia podprogramu:	
Opatrenie 5.1.1	Spracovať koncepciu zabezpečenia informovanosti, poradenstva a prevencie v oblasti ŽP. Trvale preferovať poradenstvo a prevenciu pred represiou.
Aktivity	Vypracovanie koncepcie pre ochranu životného prostredia v obci. Prezentácia a šírenie osvetu v oblasti životného prostredia.

Podprogram 5.2. Ochrana a racionálne využívanie vôd, ochrana pred povodňami

Cieľ 5.2 Zabezpečiť ochranu a racionálne využívanie vôd, ochranu pred povodňami.	
Opatrenia podprogramu:	
Opatrenie 5.2.1	Zabezpečiť dostatok kvalitnej pitnej vody, minimalizovať straty vo vodovodných sieťach.
Aktivity	Údržba a dostavba existujúcej vodovodnej siete.
Opatrenie 5.2.2	Revitalizácia protizáplavových opatrení.
Aktivity	Spracovanie technickej dokumentácie. Revitalizácia protizáplavových opatrení na toku Bebrava. Revitalizácia protizáplavových opatrení na Timoradzkom potoku.

Opatrenie 5.2.3 Revitalizácia a úprava koryt vodných tokov.
Aktivity Vypracovanie technickej dokumentácie.
Revitalizácia koryta toku Bebrava.
Revitalizácia koryta Timoradzského potoka,

Podprogram 5.3. Ochrana ovzdušia

Cieľ 5.3 Zabezpečiť účinnú ochranu ovzdušia pred malými a strednými zdrojmi znečistenia nachádzajúcimi sa v katastrálnom území obce.

Opatrenia podprogramu:

Opatrenie 5.3..1 Zabezpečiť zníženie produkovaných emisií hlavným zdrojom znečistenia – domácnosti.
Aktivity Obmedziť spaľovanie fosílnych palív.
Prechod na alternatívne zdroje vykurovania.

Podprogram 5.4. Ochrana a rozvoj ostatných zložiek životného prostredia

Cieľ 5.4 Realizácia účinných opatrení v oblasti ostatných zložiek životného prostredia.

Opatrenia podprogramu:

Opatrenie 5.4.1 Revitalizácia protierózných opatrení.
Aktivity Spracovanie technickej dokumentácie.
Revitalizácia protierózných opatrení.

Opatrenie 5.4.2 Výstavba a revitalizácia oddychových zón v obci.
Aktivity Spracovanie technickej dokumentácie.
Výstavba oddychovej zóny pri starom ihrisku.
Výstavba estetickéj zelene v areáli MŠ a športového ihriska.
Výstavba oddychovej zóny v lokalite smer cintorín.
Výstavba oddychovej zóny na „Hornom konci“.
Revitalizácia okolia vodnej nádrže Timoradza.

5.6 PROGRAM 6. SOCIÁLNE SLUŽBY A ZDRAVOTNÍCTVO

Strategický zámer

Neustále rozvíjať širokú paletu sociálnych a zdravotných služieb poskytovaných v obci. Dbáť o ich dostupnosť, kvalitu a vzájomnú vyváženosť za účelom dosiahnutia dôstojných podmienok života všetkých kategórií obyvateľov obce.

Podprogram 6.1. Sociálne služby

Cieľ 6.1 Doplniť chýbajúcu infraštruktúru sociálnych zariadení v obci a zvýšiť ich kvalitu.

Opatrenia podprogramu:

Opatrenie 6.1.1 Podpora obyvateľov v dôchodkovom veku.
Aktivity Výstavba denného stacionára.
Zabezpečenie stravovania pre obyvateľov v dôchodkovom veku.

Opatrenie 6.1.2 Podpora mladých rodín s deťmi.
Aktivity Výber vhodnej alternatívny zariadenia zariadenia.
Vypracovanie technickej dokumentácie.
Realizácia – výstavba / rekonštrukcia budovy pre zariadenie poskytujúce sociálne služby.

Opatrenie 6.1.3 Hendikepovaní obyvateľa.
Aktivity Materiálne technické zabezpečenie.

Opatrenie 6.1.4 Nájomná bytová výstavba.
Aktivity Vypracovanie technickej dokumentácie.
Podpora výstavby nájomných bytov.

Podprogram 6.2. Zdravotnícke služby

Cieľ 6.2 Zlepšiť úroveň poskytovania zdravotníckych a sociálnych služieb.

Opatrenia podprogramu:

Opatrenie 6.2.1 Podpora poradenskej činnosti.
Aktivity Zabezpečenie personálnych kapacít.
Zabezpečenie priestorov.

Opatrenie 6.2.2 Zabezpečiť dostupnosť zdravotnej starostlivosti pre dospelých občanov.
Aktivity Rekonštrukcia priestorov pre ambulanciu praktického lekára (1 x týždenne).

Podprogram 6.3. Služby zamestnanosti

Cieľ 6.3 Zlepšenie zamestnanosti a sociálnej inklúzie rizikových skupín obyvateľov obce.

Opatrenia podprogramu:

Opatrenie 6.3.1 Realizácia vzdelávacích kurzov v oblasti malého podnikania.

Aktivity	Finančné a personálne zabezpečenie.
Opatrenie 6.3.2	Podpora klientov formou individuálneho poradenstva, posudzovania individuálnych schopností a vypracovania individuálnych akčných plánov a rozvoj celoživotného poradenstva.
Aktivity	Zabezpečenie priestorov na uskutočňovanie poradenských služieb. Personálne zabezpečenie poradenstva.
Opatrenie 6.3.3	Podpora poradensko-vzdelávacích aktivít zameraných na získavanie sociálnych zručností pri hľadaní si zamestnania a komunikácie s potenciálnym zamestnávateľom pre znevýhodnených uchádzačov o zamestnanie.
Aktivity	Zabezpečenie priestorov na uskutočňovanie poradenských služieb. Personálne zabezpečenie poradenstva.

5.7 PROGRAM 7. VZDELÁVANIE A ŠPORT

Strategický zámer

Zabezpečenie všestranného rozvoja detí a mládeže. Zlepšenie technického stavu a vybavenia materskej a základnej školy. V športe umožniť ponuku čo najširšej palety služieb, zabezpečiť čo najefektívnejšie a transparentné využitie verejných financií ku prospechu všetkých občanov obce. Podpora existujúcich športových podujatí, ako aj vytváranie vhodných podmienok pre rozvoj rôznych druhov športu nielen pre obyvateľov obce.

Podprogram 7.1. Vzdelávanie

Cieľ 7.1 Zabezpečiť rozvoj a údržbu infraštruktúry vzdelávania a zabezpečenie podmienok pre efektívnu vzdelávaciu činnosť v obci.

Opatrenia podprogramu:

Opatrenie 7.1.1	Modernizácia zariadení predškolského vzdelávania a záujmovej činnosti.
Aktivity	Obstaranie vybavenia. Modernizácia priestorov. Rekonštrukcia a zníženie energetickej náročnosti budovy.

Podprogram 7.2. Šport

Cieľ 7.2. Zabezpečiť trvalé skvalitňovanie vyváženej ponuky výkonnostného a rekreačného športu.

Opatrenia podprogramu:

Opatrenie 7.2.1	Výstavba a rekonštrukcia športovej infraštruktúry.
Aktivity	Spracovanie technickej dokumentácie. Revitalizácia starého ihriska s kúpaliskom. Rekonštrukcia oplotenia kúpaliska. Revitalizácia areálu kúpaliska. Rekonštrukcia a dostavba ihriska pri materskej škole. Výstavba multifunkčného ihriska. Výstavba detského ihriska pri vodnej nádrži.
Opatrenie 7.2.2	Rozvoj mimoškolskej činnosti – športové kluby, turistika, kultúrne krúžky.
Aktivity	Zabezpečenie priestorového a materiálneho vybavenia.

5.8 PROGRAM 8. KULTÚRA

Strategický zámer

Trvalé pôsobenie na kultúrne povedomie obyvateľov širokou paletou kultúrnych aktivít organizovaných externými subjektmi. Existencia dôstojných priestorov pre kultúrne aktivity je povinnosť obce. Priebežná a kreatívna propagácia podujatí má vplyv na imidž obce a tým aj na cestovný ruch.

Podprogram 8.1. Kultúrna infraštruktúra

Cieľ 8.1 Zachovanie kultúrno–historického potenciálu obce a rozvoj kultúrnych, informačných a voľnočasových aktivít v nadväznosti na rozvoj cestovného ruchu na regionálnej a miestnej úrovni.

Opatrenia podprogramu:

Opatrenie 8.1.1	Výstavba multifunkčného kultúrneho zariadenia.
Aktivity	Vypracovanie technickej dokumentácie. Rekonštrukcia domu kultúry (obnova a zníženie energetickej náročnosti). Rekonštrukcia kuchyne v dome kultúry. Rekonštrukcia podláh a pódia kultúrneho domu.
Opatrenie 8.1.2	Obnova a ochrana kultúrnych pamiatok.
Aktivity	Obnova pamiatok.
Opatrenie 8.1.3	Podpora kultúrnych podujatí v obci.
Aktivity	Vypracovanie technickej dokumentácie. Výstavba malého amfiteátra.

Podprogram 8.2. Organizačné zabezpečenie

Cieľ 8.2 Organizačne zabezpečiť ponuku kultúrnych podujatí v obci.

Opatrenia podprogramu:

- Opatrenie 8.2.1 Spracovať kalendár kultúrnych podujatí na celý rok, tento priebežne aktualizovať. Rozšíriť žánrovú ponuku s orientáciou na hodnotný kultúrny prínos.
- Aktivita Personálne a finančné zabezpečenie.
Spracovanie kalendár kultúrnych podujatí.

Podprogram 8.3. Propagácia v oblasti kultúry

Cieľ 8.3 Vytvorenie podmienok na efektívnu propagáciu obce v oblasti kultúry.

Opatrenia podprogramu:

- Opatrenie 8.3.1 Spracovať globálnu koncepciu „propagácie“ histórie obce v multimedialnej forme.
- Aktivita Personálne a finančné zabezpečenie.
Spracovanie koncepcie v multimedialnej forme.
- Opatrenie 8.3.2 Propagácia kultúry na Internete prostredníctvom www stránky obce.
- Aktivita Finančné zabezpečenie.
Obsahová analýza www stránky.
Priebežná aktualizácia www stránky.

5.9 PROGRAM 9. PROPAGÁCIA A CESTOVNÝ RUCH

Strategický zámer

Budovať goodwill obce a dosiahnuť, aby sa obec stala vyhľadávaným miestom cestovného ruchu v oblasti športu, kultúry a turistiky. Využiť prírodný potenciál, ktorý ponúka blízke aj širšie okolie obce.

Podprogram 9.1. Propagácia obce

Cieľ 9.1 Zabezpečiť účinnú propagáciu obce.

Opatrenia podprogramu:

- Opatrenie 9.1.1 Vytvorenie www stránky obce.
- Aktivita Finančné zabezpečenie.
Obsahová analýza www stránky.
Priebežná aktualizácia www stránky.
- Opatrenie 9.1.2 Podpora budovania informačných tabúl v obci.
- Aktivita Budovanie a inštalácia tabúl informujúcich o atrakciách obce.
Budovanie a inštalácia tabúl propagujúcich kultúrne hodnoty obce.

Podprogram 9.2. Rekreačno - relaxačné zázemie obce.

Cieľ 9.2 Budovanie relaxačno – rekreačného zázemia obce.

Opatrenia podprogramu:

- Opatrenie 9.2.1 Podpora vytvárania nových atrakcií v obce.
- Aktivita Spracovanie technickej dokumentácie.
Výstavba oddychovo rekreačnej zóny v blízkosti vodnej nádrže Timoradza (mimo ochranného pásma).

Podprogram 9.3. Cestovný ruch.

Cieľ 9.3 Podporovať podnikateľské aktivity v cestovnom ruchu.

Opatrenia podprogramu:

- Opatrenie 9.3.1 Uzavrieť s podnikateľmi dohody o poskytovaní služieb v agroturistike a cestovnom ruchu a o propagovaní ich služieb obcami.
- Aktivita Zabezpečenie personálnych kapacít.
- Opatrenie 9.3.2 Podporovať podnikateľské subjekty, neziskové organizácie a inštitúcie pri získavaní finančných prostriedkov z grantov a fondov EÚ.
- Aktivita Zabezpečenie personálnych kapacít.

5.10 PROGRAM 10. ADMINISTRATÍVA A BEZPEČNOSŤ

Strategický zámer

Vytvoriť podmienky na efektívnu prácu obecného úradu. Vytvoriť vyhovujúce podmienky na poskytovania verejných služieb, estetizácia a funkčnosť miesta kontaktu so zákazníkmi obecného úradu, vytváranie vhodných technických a pracovných podmienok na mestských úradoch. Vytvorenie

podmienok na znižovanie kriminality v obci a ochranu majetku obyvateľov a ostatných subjektov v obci.

Podprogram 10.1. Administratíva

Cieľ 10.1 Zabezpečiť rozvoj administratívnej infraštruktúry a podmienok na výkon samosprávnych funkcií v obci

Opatrenia podprogramu:

- Opatrenie 10.1.1 Komplexná rekonštrukcia budovy Obecného úradu.
Aktivity Spracovanie technickej dokumentácie.
Komplexná rekonštrukcia budovy obecného.
Výstavba bezbariérového prístupu do obecného úradu.
Rekonštrukcia obecného rozhlasu.
Vypracovanie územného plánu obce.

Podprogram 10.2. Bezpečnosť

Cieľ 10.2 Vytvorenie podmienok na znižovanie kriminality v obci a ochranu majetku obyvateľov a ostatných subjektov v obci.

Opatrenia podprogramu:

- Opatrenie 10.2.1 Zriadenie kamerového systému.
Aktivity Inštalácia kamerového systému v priestore cintorína.
Inštalácia kamerového systému v priestore centra obce.
Inštalácia kamerového systému v priestore športového areálu.
Inštalovanie fotopascí na rizikových miestach čiernych skládok.

5.11 PROGRAM 11. INFORMATIZÁCIA OBCE

Strategický zámer

Zabezpečenie technických podmienok pre rozvoj informačnej spoločnosti. Umožniť obyvateľom využívať on-line elektronické služby samosprávy. Vytvoriť vhodné podmienky na prechod na e-government na lokálnej úrovni (e-vote, e-services,...). Umožniť obyvateľom obce a pracovníkom samosprávy zvyšovať svoje počítačové vedomie a zručnosti.

Podprogram 11.1. Budovanie a rozvoj informačnej infraštruktúry.

Cieľ 11.1 Zabezpečiť technické podmienky na prechod samosprávy na nový typ vládnutia - e - government.

Opatrenia podprogramu:

- Opatrenie 11.1.1 Rozvoj infraštruktúry informačných systémov samosprávy.
Aktivity Technické zabezpečenie IS.
Tvorba základného SW na komunikáciu občan – samospráva – podnikateľské subjekty.
- Opatrenie 11.1.2 Zavádzanie efektívnych elektronických služieb poskytovaných na úrovni samosprávy.
Aktivity Tvorba aplikačného softwaru na zabezpečenie e – služieb v obci.
Tvorba SW na realizáciu e-vote na miestnej úrovni.

Podprogram 11.2. Počítačová gramotnosť.

Cieľ 11.2 Zvýšenie počítačovej gramotnosti obyvateľov a pracovníkov samosprávy.

Opatrenia podprogramu:

- Opatrenie 11.2.1 Podpora zvyšovania počítačového vedomia u pracovníkov samosprávy.
Aktivity Realizácia kurzov v oblasti nových SW pre pracovníkov miestnej samosprávy.
- Opatrenie 11.2.2 Podpora zvyšovania počítačového vedomia u obyvateľov obce.
Aktivity Realizácia kurzov na zvyšovanie počítačového vedomia u obyvateľov obce.
Realizácia kurzov na obsluhu a používanie obecného informačného a komunikačného systému.
- Opatrenie 11.2.3 Podpora vzdelávacích aktivít zameraných na zvyšovanie zručností a vedomostí o internete a motiváciu k používaniu internetu a elektronických služieb.
Aktivity Realizácia kurzov na zvyšovanie vedomostí o internete.

6 MERATEĽNÉ INDIKÁTORY

Monitorovanie Programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Timoradza sa vykonáva na základe súboru indikátorov priradených k jednotlivým cieľom a opatreniam (ktoré môžu byť priebežne konkretizované). Indikátory podporujú oprávnenosť verejných výdavkov na jednotlivé opatrenia a zároveň preukazujú ekonomickú účinnosť realizovaných verejných výdavkov. Indikátory budú zároveň

základným faktorom pri tvorbe kritérií na čerpanie finančnej podpory z regionálneho rozvojového fondu.

6.1 PROGRAM 1. HOSPODÁRSTVO A VEDECKO-TECHNICKÝ ROZVOJ

Podprogram 1.1. Podpora malého a stredného podnikania zo strany obce.

Cieľ 1.1 Finančne, legislatívne a technicky podporovať malé a stredné podnikanie zo strany obce.

Opatrenia	Názov	Merateľné indikátory	Typ	Merná jednotka	Inform. zdroj	Vých. hodnota	Cieľová hodnota
Opatrenie 1.1.1	Zakladanie a revitalizácia malých a stredných podnikov s majetkovou účasťou obce.	Počet vytvorených nových pracovných miest	dopad	počet	podn. subjekt	0	15
		Počet revitalizovaných podnikateľských subjektov	dopad	počet	podn. subjekt	0	1
		Nárast tržieb	výsledok	%	podn. subjekt	7	15
Opatrenie 1.1.2	Podpora rozvoja obchodných a komerčných služieb v obci.	Počet vytvorených nových pracovných miest	dopad	počet	podn. subjekt	0	5
		Počet nových podnikateľských subjektov	dopad	počet	podn. subjekt	0	1
		Celková predajná plocha	výsledok	m ²	podn. subjekt	0	150

Podprogram 1.2. Podpora tradičných odvetví priemyslu a poľnohospodárstva.

Cieľ 1.2 Zabezpečiť rozvoj tradičných remesiel v obci.

Opatrenia	Názov	Merateľné indikátory	Typ	Merná jednotka	Inform. zdroj	Vých. hodnota	Cieľová hodnota
Opatrenie 1.2.1	Rekonštrukcia a modernizácia objektov výroby, lesníctva a výroby.	Počet vytvorených nových pracovných miest	dopad	počet	podn. subjekt	0	15
		Nárast pridanej hodnoty	dopad	%	podn. subjekt	5	10
		Nárast tržieb	výsledok	%	podn. subjekt	7	15
		Počet podporených projektov	výstup	počet	podn. subjekt	0	5
		Výdavky na inovácie	výsledok	€	podn. subjekt	0	0,5 mil.

Podprogram 1.3. Podpora inovačných aktivít v podnikoch.

Cieľ 1.3 Vytvorenie podmienok na rozvoj inovačných aktivít v súkromných podnikoch.

Opatrenia	Názov	Merateľné indikátory	Typ	Merná jednotka	Inform. zdroj	Vých. hodnota	Cieľová hodnota
Opatrenie 1.3.1	Zavádzanie nových technológií do súčasných výrobných prevádzok.	Počet vytvorených nových pracovných miest	dopad	počet	podn. subjekt	0	10
		Nárast pridanej hodnoty	dopad	%	podn. subjekt	5	15
		Nárast tržieb	výsledok	%	podn. subjekt	5	10
		Výdavky na inovácie	výsledok	€	podn. subjekt	0	400 tis.

Podprogram 1.4. Energetická efektívnosť a progresívne technológie vo výrobe.

Cieľ 1.4 Zvýšenie energetickej efektívnosti na strane výroby aj spotreby a zavádzanie progresívnych technológií v energetike.

Opatrenia	Názov	Merateľné indikátory	Typ	Merná jednotka	Inform. zdroj	Vých. hodnota	Cieľová hodnota
Opatrenie 1.4.1	Podpora výstavby zariadení na využívanie obnoviteľných zdrojov energie.	Objem preinvestovaných prostriedkov	výsledok	€	obec Timoradza	0	60 tis.
		Objem vyprodukovanej elektrickej energie	výsledok	kWA	obec Timoradza	0	150
		Počet vytvorených nových pracovných miest	dopad	počet	obec Timoradza	0	0

6.2 PROGRAM 2. DOPRAVA A KOMUNIKÁCIE

Podprogram 2.1. Komunikácie

Cieľ 2.1 Rozvoj dopravnej infraštruktúry

Opatrenia	Názov	Merateľné indikátory	Typ	Merná	Inform.	Vých.	Cieľová
-----------	-------	----------------------	-----	-------	---------	-------	---------

				jednotka	zdroj	hodnota	hodnota
Opatrenie 2.1.1	Výstavba a rekonštrukcia miestnych komunikácií v obci.	Dĺžka rekonštruovaných a novovybudovaných ciest II. a III. Triedy a miestnych komunikácií	výstup	km	obec Timoradza	0	3
		Dĺžka novovybudovaných chodníkov	výstup	km	obec Timoradza	0	0
		Počet užívateľov podporených Projektov	výsledok	počet	obec Timoradza	0	526
		Počet vytvorených pracovných miest	výsledok	počet	obec Timoradza	0	0
Opatrenie 2.1.2	Výstavba a rekonštrukcia štátnych komunikácií v obci.	Dĺžka rekonštruovaných a novovybudovaných ciest II. a III. triedy a miestnych komunikácií	výstup	km	obec Timoradza	0	2
		Dĺžka novovybudovaných chodníkov	výstup	km	obec Timoradza	0	0
		Počet užívateľov podporených Projektov	výsledok	počet	obec Timoradza	-	-
		Počet vytvorených pracovných miest	výsledok	počet	obec Timoradza	0	0
Opatrenie 2.1.3	Výstavba cyklotrás na prepojenie sídiel regiónu.	Dĺžka vybudovaných cyklotrás	výstup	km	obec Timoradza	0	5
		Počet užívateľov podporených projektov	výsledok	počet	obec Timoradza	0	526
		Počet nových návštevníkov obce	výsledok	počet	obec Timoradza	0	1500
		Počet vytvorených pracovných miest	výsledok	počet	obec Timoradza	0	0
Opatrenie 2.1.4	Dostavba parkovísk pre potreby občianskej infraštruktúry.	Počet novovybudovaných parkovacích miest	výstup	počet	obec Timoradza	0	50
		Počet užívateľov podporených projektov	výsledok	počet	obec Timoradza	0	526
		Počet vytvorených pracovných miest	výsledok	počet	obec Timoradza	0	0
Opatrenie 2.1.5	Dostavba a rekonštrukcia chodníkov popri miestnych komunikáciách.	Dĺžka rekonštruovaných chodníkov	výstup	km	obec Timoradza	0	0
		Dĺžka novovybudovaných chodníkov	výstup	km	obec Timoradza	0	3
		Počet užívateľov podporených projektov	výsledok	počet	obec Timoradza	0	526
		Počet vytvorených pracovných miest	výsledok	počet	obec Timoradza	0	0
Opatrenie 2.1.6	Rekonštrukcia/výstavba mostov a lávok.	Počet zrekonštruovaných/vybudovaných mostov	výstup	počet	obec Timoradza	0	1
		Počet užívateľov podporených projektov	výsledok	počet	obec Timoradza	-	-
Opatrenie 2.1.7	Úprava dopravnej infraštruktúry.	Počet novovybudovaných dopravných technických zariadení	výsledok	počet	obec Timoradza	0	5
		Dĺžka novovybudovaných komunikácií	výstup	km	obec Timoradza	0	0

Podprogram 2.2. Doprava

Cieľ 2.2 Zabezpečenie dopravného spojenia hromadnou autobusovou dopravou, prípadne železničnou dopravou.

Opatrenia	Názov	Merateľné indikátory	Typ	Merná jednotka	Inform. zdroj	Vých. hodnota	Cieľová hodnota
Opatrenie 2.2.1	Riešenie zastávok SAD ako prvkov drobnej architektúry (prístrešky, lavičky, sedenia, informačné tabule, smetné koše, zeleň,...).	Počet zrekonštruovaných zastávok SAD	výstup	počet	obec Timoradza	0	2
		Počet užívateľov podporených projektov	výsledok	počet	obec Timoradza	0	526
		Počet vytvorených pracovných miest	výsledok	počet	obec Timoradza	0	0

6.3 PROGRAM 3. TECHNICKÁ INFRAŠTRUKTÚRA

Cieľ 3 Zabezpečiť rozvoj a rekonštrukciu technickej infraštruktúry v obci.

Opatrenia	Názov	Merateľné indikátory	Typ	Merná jednotka	Inform. zdroj	Vých. hodnota	Cieľová hodnota
Opatrenie 3.1	Výstavba inžinierskych sietí v nových lokalitách.	Celková nová plocha pre IBV	výsledok	ha	obec Timoradza	0	2
		Počet nových obyvateľov obce	dopad	osoby	obec Timoradza	0	60
Opatrenie 3.2	Rekonštrukcia a rozšírenie verejného osvetlenia.	Počet inštalovaných svietidiel	výsledok	počet	obec Timoradza	0	55
		Zvýšenie pokrytia územia verejným osvetlením	dopad	%	obec Timoradza	85	100
		Počet podporených Projektov, prostredníctvom ktorých boli vytvorené podmienky na poskytovanie nových služieb verejnej infraštruktúry	dopadu	počet	obec Timoradza	0	1
Opatrenie 3.3	Revitalizácia pietnych miest v obci.	Plocha zrekonštruovaného cintorína	výstup	m ²	obec Timoradza	0	2500
		Počet vysadených krov a drevín	výsledok	počet	obec Timoradza	0	300
Opatrenie 3.4	Rekonštrukcia a rozšírenie verejného vodovodu.	Percento obyvateľov zásobovaných vodou z verejných vodovodov	kontextový	%	obec Timoradza	95	99

		Dĺžka vybudovanej vodovodnej siete	výsledok	km	obec Timoradza	0	1
		Počet užívateľov podporených Projektov	výsledok	počet	obec Timoradza	0	526
Opatrenie 3.5	Zvýšenie kapacity elektrickej rozvodnej siete.	Zvýšenie kapacity v %	dopad	%	obec Timoradza	0	20
		Počet užívateľov podporených Projektov	výsledok	počet	obec Timoradza	0	526

6.4 PROGRAM 4. ODPADOVÉ HOSPODÁRSTVO

Cieľ 4 Nakladanie s komunálnym a drobným stavebným odpadom

Opatrenia	Názov	Merateľné indikátory	Typ	Merná jednotka	Inform. zdroj	Vých. hodnota	Cieľová hodnota
Opatrenie 4.1	V súlade s prijatými koncepciami zabezpečiť permanentné znižovanie podielu skladovanej časti odpadov, k čomu organizovať mobilné zbery textílií, kovového odpadu, viacvrstvových obalov nebezpečných odpadov.	Produkcia komunálneho odpadu	ŠÚ SR	tony	obec Timoradza	0	25
		Zneškodnený komunálny odpad	MŽP SR	tony	obec Timoradza	0	20
		Objem separovaného odpadu.	dopad	tony	obec Timoradza	0	5
		Znižovanie objemu produkovaného odpadu	dopad	%	obec Timoradza	0	5
Opatrenie 4.2	Zabezpečiť separáciu komunálneho odpadu v obci.	Objem separovaného odpadu.	dopad	tony	obec Timoradza	0	5
		Znižovanie objemu produkovaného odpadu	dopad	tony	obec Timoradza	0	5
		Zneškodnený komunálny odpad	MŽP SR	kontextový	obec Timoradza	0	20
Opatrenie 4.3	Rekultivácia čiernych skládok	Plocha rekultivovanej skládky KO, čiernych skládok.	výsledok	m ²	obec Timoradza	0	1000
Opatrenie 4.4	Výstavba a dovybavenie obecného kompostoviska a zberného dvora.	Objem uskladneného odpadu v tonách,	dopad	tony	obec Timoradza	0	10
		Počet vybudovaných kompostovísk a zberných dvorov	Výsledok	počet	obec Timoradza	0	2
Opatrenie 4.5	Dostavba splaškovej kanalizačnej siete.	Dĺžka novovybudovanej splaškovej kanalizácie	výsledok	km	obec Timoradza	0	2
Opatrenie 4.6	Výstavba dažďovej kanalizačnej siete.	Dĺžka novovybudovanej dažďovej kanalizácie	výsledok	km	obec Timoradza	0	5

6.5 PROGRAM 5. ŽIVOTNÉ PROSTREDIE

Podprogram 5.1. Informovanosť a poradenstvo

Cieľ 5.1 Zabezpečiť účinný systém informovanosti a poradenstva

Opatrenia	Názov	Merateľné indikátory	Typ	Merná jednotka	Inform. zdroj	Vých. hodnota	Cieľová hodnota
Opatrenie 5.1.1	Spracovať koncepciu zabezpečenia informovanosti, poradenstva a prevencie v oblasti ŽP. Trvale preferovať poradenstvo a prevenciu pred represiou.	Počet vypracovaných koncepcií	výsledok	počet	obec Timoradza	0	1
		Počet užívateľov podporených projektov	výsledok	počet	obec Timoradza	0	526

Podprogram 5.2. Ochrana a racionálne využívanie vôd, ochrana pred povodňami

Cieľ 5.2 Zabezpečiť ochranu a racionálne využívanie vôd, ochranu pred povodňami.

Opatrenia	Názov	Merateľné indikátory	Typ	Merná jednotka	Inform. zdroj	Vých. hodnota	Cieľová hodnota
Opatrenie 5.2.1	Zabezpečiť dostatok kvalitatívnej pitnej vody, minimalizovať straty vo vodovodných sieťach.	Percento obyvateľov zásobovaných vodou z verejných vodovodov	kontextový	%	obec Timoradza	90	99
Opatrenie 5.2.2	Revitalizácia protizáplavových opatrení.	Dĺžka upravených korýt	výsledok	km	obec Timoradza	0	3
		Počet vytvorených poldrov	výsledok	počet	obec Timoradza	0	0
		Počet vytvorených protizáplavových hrádzí	výsledok	počet	obec Timoradza	0	2
Opatrenie 5.2.3	Revitalizácia a úprava korýt vodných tokov.	Dĺžka zrekonštruovaných korýt tokov	výsledok	km	obec Timoradza	0	3
		Zvýšenie prietoku korýt vodných tokov	dopad	%	obec Timoradza	0	40

Podprogram 5.3. Ochrana ovzdušia

Cieľ 5.3 Zabezpečiť účinnú ochranu ovzdušia pred malými a strednými zdrojmi znečistenia nachádzajúcimi sa v katastrálnom území obce

Opatrenia	Názov	Merateľné indikátory	Typ	Merná jednotka	Inform. zdroj	Vých. hodnota	Cieľová hodnota
Opatrenie 5.3.1	Zabezpečiť zníženie produkovaných emisií hlavným zdrojom znečistenia – domácnosti.	Počet domácností s vykurovaním alternatívnymi zdrojmi energie	výsledok	%	obec Timoradza	0	40

Podprogram 5.4. Ochrana a rozvoj ostatných zložiek životného prostredia

Cieľ 5.4 Realizácia účinných opatrení v oblasti ostatných zložiek životného prostredia.

Opatrenia	Názov	Merateľné indikátory	Typ	Merná jednotka	Inform. zdroj	Vých. hodnota	Cieľová hodnota
Opatrenie 5.4.1	Realizácia protierózných opatrení.	Celková plocha s realizovanými opatreniami	výstup	ha	obec Timoradza	0	1
		Počet užívateľov podporených Projektov	výsledok	počet	obec Timoradza	0	526
		Počet vysadených nových krovin a stromov,	výsledok	počet	obec Timoradza	0	50
Opatrenie 5.4.2	Výstavba a revitalizácia oddychových zón v obci.	Plocha zrekonštruovaných OZ	výsledok	m ²	obec Timoradza	0	2000
		Počet vysadených krov a drevín	výsledok	počet	obec Timoradza	0	300

6.6 PROGRAM 6. SOCIÁLNE SLUŽBY A ZDRAVOTNÍCTVO

Podprogram 6.1. Sociálne služby

Cieľ 6.1 Doplniť chýbajúcu infraštruktúru sociálnych zariadení v obci a zvýšiť ich kvalitu.

Opatrenia	Názov	Merateľné indikátory	Typ	Merná jednotka	Inform. zdroj	Vých. hodnota	Cieľová hodnota
Opatrenie 6.1.1	Podpora obyvateľov v dôchodkovom veku.	Počet užívateľov podporených projektov	výsledku	počet	obec Timoradza	0	45
		Počet podporených Projektov	výsledku	počet	obec Timoradza	0	1
Opatrenie 6.1.2	Podpora mladých rodín s deťmi.	Počet užívateľov podporených projektov	výsledku	počet	obec Timoradza	0	40
		Počet podporených projektov	výsledku	počet	obec Timoradza	0	1
		Počet vytvorených pracovných miest	výsledku	počet	obec Timoradza	0	0
Opatrenie 6.1.3	Handicapovaní obyvatelia.	Počet podporených projektov	výsledku	počet	obec Timoradza	0	1
		Počet užívateľov podporených projektov	výsledku	počet	obec Timoradza	0	15
Opatrenie 6.1.4	Nájomný bytová výstavba.	Počet užívateľov podporených projektov	výsledku	počet	obec Timoradza	0	50
		Počet podporených projektov	výsledku	počet	obec Timoradza	0	4
		Počet vytvorených pracovných miest	výsledku	počet	obec Timoradza	0	0

Podprogram 6.2. Zdravotnícke služby

Cieľ 6.2 Zlepšiť úroveň poskytovania zdravotníckych a sociálnych služieb.

Opatrenia	Názov	Merateľné indikátory	Typ	Merná jednotka	Inform. zdroj	Vých. hodnota	Cieľová hodnota
Opatrenie 6.2.1	Podpora poradenskej činnosti.	Počet užívateľov podporených projektov	výsledku	počet	obec Timoradza	0	10
		Počet podporených projektov	výstupu	počet	obec Timoradza	0	1
Opatrenie 6.2.2	Zabezpečiť dostupnosť zdravotnej starostlivosti pre dospelých občanov.	Počet podporených projektov, prostredníctvom ktorých boli vytvorené podmienky na poskytovanie nových služieb verejnej infraštruktúry	dopadu	počet	obec Timoradza	0	1
		Počet užívateľov podporených projektov	výsledku	počet	obec Timoradza	0	526

Podprogram 6.3. Služby zamestnanosti

Cieľ 6.3 Zlepšenie zamestnanosti a sociálnej inklúzie rizikových skupín obyvateľov obce.

Opatrenia	Názov	Merateľné indikátory	Typ	Merná jednotka	Inform. zdroj	Vých. hodnota	Cieľová hodnota
Opatrenie 6.3.1	Realizácia vzdelávacích kurzov v oblasti malého podnikania.	počet úspešných absolventov programov CZV podporených z projektov OPV	výstup	absolútny počet	obec Timoradza	0	20
		produktivita práce ako dôsledok	vplyv	%	obec	20	75

		rozvoja ľudského kapitálu			Timoradza		
Opatrenie 6.3.2	Podpora klientov formou individuálneho poradenstva, posudzovania individuálnych schopností a vypracovávaní individuálnych akčných plánov a rozvoj celoživotného poradenstva.	Počet užívateľov podporených projektov	výsledku	počet	obec Timoradza	0	20
		Počet podporených projektov	výstupu	počet	obec Timoradza	0	1
Opatrenie 6.3.3	Podpora poradensko-vzdelávacích aktivít zameraných na získavanie sociálnych zručností pri hľadaní si zamestnania a komunikácie s potenciálnym zamestnávateľom pre znevýhodnených uchádzačov o zamestnanie.	Počet užívateľov podporených projektov	výsledku	počet	obec Timoradza	0	20
		Počet podporených projektov	výstupu	počet	obec Timoradza	0	5
		Zníženie nezamestnanosti	dopad	%	obec Timoradza	0	10
		Počet novozaložených podnikateľských subjektov	dopad	%	obec Timoradza	0	5

6.7 PROGRAM 7. VZDELÁVANIE A ŠPORT

Podprogram 7.1. Vzdelávanie

Cieľ 7.1 Zabezpečiť rozvoj a údržbu infraštruktúry vzdelávania a zabezpečenie podmienok pre efektívnu vzdelávaciu činnosť v obci.

Opatrenia	Názov	Merateľné indikátory	Typ	Merná jednotka	Inform. zdroj	Vých. hodnota	Cieľová hodnota
Opatrenie 7.1.1	Modernizácia zariadení predškolského vzdelávania a záujmovej činnosti.	Výmera vybudovaných priestorov v m ²	výstup	m ²	obec Timoradza	0	0
		Výmera zrealizovaných priestorov v m ²	výstupu	m ²	obec Timoradza	0	200
		Počet užívateľov podporených projektov	výsledku	počet	obec Timoradza	0	23

Podprogram 7.2. Šport

Cieľ 7.2. Zabezpečiť trvalé skvalitňovanie vyváženej ponuky výkonnostného a rekreačného športu.

Opatrenia	Názov	Merateľné indikátory	Typ	Merná jednotka	Inform. zdroj	Vých. hodnota	Cieľová hodnota
Opatrenie 7.2.1	Výstavba a rekonštrukcia športovej infraštruktúry.	Počet vybudovaných ihrísk	výsledku	počet	obec Timoradza	0	5
		Počet organizovaných športových podujatí	výsledku	počet	obec Timoradza	0	30
		Počet užívateľov podporených projektov	výsledku	počet	obec Timoradza	0	70
Opatrenie 7.2.2	Rozvoj mimoškolskej činnosti – športové kluby, turistika, kultúrne krúžky.	Počet organizovaných športových podujatí	výsledku	počet	obec Timoradza	0	10
		Počet užívateľov podporených projektov	výsledku	počet	obec Timoradza	0	70

6.8 PROGRAM 8. KULTÚRA

Podprogram 8.1. Kultúrna infraštruktúra

Cieľ 8.1 Zachovanie kultúrno-historického potenciálu obce a rozvoj kultúrnych, informačných a voľnočasových aktivít v nadväznosti na rozvoj cestovného ruchu na regionálnej a miestnej úrovni.

Opatrenia	Názov	Merateľné indikátory	Typ	Merná jednotka	Inform. zdroj	Vých. hodnota	Cieľová hodnota
Opatrenie 8.1.1	Výstavba multifunkčného kultúrneho zariadenia.	Výmera zrekonštruovaných priestorov v m ²	výstup	m ²	obec Timoradza	0	250
		Zníženie koeficientu prestupu tepla,	dopad	%	obec Timoradza	0	30
		Plocha zrekonštruovanej strešnej krytiny,	výstup	m ²	obec Timoradza	0	400
Opatrenie 8.1.2	Obnova a ochrana kultúrnych pamiatok.	Počet vybudovaných/zrekonštruovaných kultúrnych objektov	výstup	počet	obec Timoradza	0	2
		Počet užívateľov	dopad	počet	obec Timoradza	0	1500
Opatrenie 8.1.3	Podpora kultúrnych podujatí v obci.	Počet vybudovaných objektov	výstup	počet	obec Timoradza	0	1
		Počet organizovaných podujatí	dopad	počet	obec Timoradza	0	60

Podprogram 8.2. Organizačné zabezpečenie

Cieľ 8.2 Organizačne zabezpečiť ponuku kultúrnych podujatí v obci.							
Opatrenia	Názov	Merateľné indikátory	Typ	Merná jednotka	Inform. zdroj	Vých. hodnota	Cieľová hodnota
Opatrenie 8.2.1	Spracovať kalendár kultúrnych podujatí na celý rok, tento priebežne aktualizovať. Rozšíriť žánrovú ponuku s orientáciou na hodnotný kultúrny prínos.	Počet spracovaných reklamných informačných letákov	výsledku	počet	obec Timoradza	0	1
		Počet nových návštevníkov obce	výsledku	počet	obec Timoradza	0	1500

Podprogram 8.3. Propagácia v oblasti kultúry

Cieľ 8.3 Vytvorenie podmienok na efektívnu propagáciu obce v oblasti kultúry.							
Opatrenia	Názov	Merateľné indikátory	Typ	Merná jednotka	Inform. zdroj	Vých. hodnota	Cieľová hodnota
Opatrenie 8.3.1	Spracovať globálnu koncepciu „propagácie“ histórie obce v multimediálnej forme.	Počet spracovaných reklamných informačných letákov, multimediálnych prezentácií	výsledku	počet	obec Timoradza	0	0
		Počet nových návštevníkov obce	výsledok	počet	obec Timoradza	0	1500
Opatrenie 8.3.2	Propagácia kultúry na Internete prostredníctvom www stránky obce.	Počet nových prístupov na www stránku	výsledok	počet	obec Timoradza	0	200
		Počet nových návštevníkov obce	dopad	počet	obec Timoradza	0	1500
		Počet propagovaných kultúrnych podujatí	výsledok	počet	obec Timoradza	0	1

6.9 PROGRAM 9. PROPAGÁCIA A CESTOVNÝ RUCH

Podprogram 9.1. Propagácia obce

Cieľ 9.1 Zabezpečiť účinnú propagáciu obce.							
Opatrenia	Názov	Merateľné indikátory	Typ	Merná jednotka	Inform. zdroj	Vých. hodnota	Cieľová hodnota
Opatrenie 9.1.1	Vytvorenie www stránky obce.	Počet nových prístupov na www stránku	výsledok	počet	obec Timoradza	0	500
Opatrenie 9.1.2	Podpora budovania informačných tabúlí v obce.	Počet nových inštalovaných tabúlí	výsledok	počet	obec Timoradza	0	5
		Počet nových návštevníkov obce	dopad	počet	obec Timoradza	0	750

Podprogram 9.2. Rekreačno - relaxačné zázemie obce.

Cieľ 9.2 Budovanie relaxačno – rekreačného zázemia obce.							
Opatrenia	Názov	Merateľné indikátory	Typ	Merná jednotka	Inform. zdroj	Vých. hodnota	Cieľová hodnota
Opatrenie 9.2.1	Podpora vytvárania nových atrakčív v obci.	Počet vytvorených nových pracovných miest	dopad	počet	obec Timoradza	0	15
		Počet nových návštevníkov obce	výsledok	počet	obec Timoradza	0	700
		Tržby z predaja služieb	dopad	€	obec Timoradza	0	100 tis.

Podprogram 9.3. Cestovný ruch.

Cieľ 9.3 Podporovať podnikateľské aktivity v cestovnom ruchu.							
Opatrenia	Názov	Merateľné indikátory	Typ	Merná jednotka	Inform. zdroj	Vých. hodnota	Cieľová hodnota
Opatrenie 9.3.1	Uzavrieť s podnikateľmi dohody o poskytovaní služieb v agroturistike a cestovnom ruchu a o propagovaní ich služieb obcami.	Počet uzatvorených dohôd	výsledok	počet	obec Timoradza	0	1
		Počet nových atrakčív obce	výsledok	počet	obec Timoradza	0	2
		Počet nových propagačných materiálov	výsledok	počet	obec Timoradza	0	1
		Počet nových návštevníkov obce	výsledok	počet	obec Timoradza	0	500
Opatrenie 9.3.2	Podporovať podnikateľské subjekty, neziskové organizácie a inštitúcie pri získavaní finančných prostriedkov z grantov a fondov EÚ.	Počet nových atrakčív obce	výsledok	počet	obec Timoradza	0	2
		Objem získaných prostriedkov	výstup	mil. €	obec Timoradza	0	-
		Počet nových návštevníkov obce	výsledok	počet	obec Timoradza	0	500
		Počet užívateľov podporených projektov	výsledku	počet	obec	0	500

					Timoradza		
--	--	--	--	--	-----------	--	--

6.10 PROGRAM 10. ADMINISTRATÍVA A BEZPEČNOSŤ

Podprogram 10.1. Administratíva

Cieľ 10.1 Zabezpečiť rozvoj administratívnej infraštruktúry a podmienok na výkon samosprávnych funkcií v obci

Opatrenia	Názov	Merateľné indikátory	Typ	Merná jednotka	Inform. zdroj	Vých. hodnota	Cieľová hodnota
Opatrenie 10.1.1	Komplexná rekonštrukcia budovy obecného úradu.	Počet podporených projektov, prostredníctvom ktorých boli vytvorené podmienky na poskytovanie nových služieb verejnej infraštruktúry	dopadu	počet	obec Timoradza	0	1
		Počet zrekonštruovaných miestností	dopadu	počet	obec Timoradza	0	5
		Počet vytvorených pracovných miest	výsledok	počet	obec Timoradza	0	0
		Celková zateplená plocha	výsledok	m ²	obec Timoradza	0	400

Podprogram 10.2. Bezpečnosť

Cieľ 10.2 Vytvorenie podmienok na znižovanie kriminality v obci a ochranu majetku obyvateľov a ostatných subjektov v obci.

Opatrenia	Názov	Merateľné indikátory	Typ	Merná jednotka	Inform. zdroj	Vých. hodnota	Cieľová hodnota
Opatrenie 10.2.1	Zriadenie kamerového systému.	Počet nainštalovaných kamier	výsledok	počet	obec Timoradza	0	5
		Zníženie kriminality	dopad	%	obec Timoradza	0	30
		Pokrytie územia	dopad	%	obec Timoradza	0	50

6.11 PROGRAM 11. INFORMATIZÁCIA OBCE

Podprogram 11.1. Budovanie a rozvoj informačnej infraštruktúry.

Cieľ 11.1 Zabezpečiť technické podmienky na prechod samosprávy na nový typ vládnutia - e - government.

Opatrenia	Názov	Merateľné indikátory	Typ	Merná jednotka	Inform. zdroj	Vých. hodnota	Cieľová hodnota
Opatrenie 11.1.1	Rozvoj infraštruktúry informačných systémov samosprávy.	% obyvateľov, ktorí využili internet v priebehu posledných 3 mesiacov na interakciu s verejnými inštitúciami	dopad	%	obec Timoradza	10	20
		% podnikov, ktoré využili internet v priebehu posledných 3 mesiacov na interakciu s verejnými inštitúciami	dopad	%	obec Timoradza	20	40
		Podiel transakčných typov služieb na celkovom počte základných verejných e-služieb	dopad	%	obec Timoradza	10	20
Opatrenie 11.1.2	Zavádzanie efektívnych elektronických služieb poskytovaných na úrovni samosprávy.	on-line dostupnosť 20 základných verejných služieb	dopad	%	obec Timoradza	5	30
		Počet potrebných dokumentov pri vybavení agendy spojenej s vybranou životnou udalosťou	výsledok	Počet	obec Timoradza	3	1
		% obyvateľov, ktorí využili internet v priebehu posledných 3 mesiacov na interakciu s verejnými inštitúciami	dopad	%	obec Timoradza	5	30
		% podnikov, ktoré využili internet v priebehu posledných 3 mesiacov na interakciu s verejnými inštitúciami	dopad	%	obec Timoradza	10	20
		Podiel transakčných typov služieb na celkovom počte základných verejných e-služieb	dopad	%	obec Timoradza	20	40

Podprogram 11.2. Počítačová gramotnosť.

Cieľ 11.2 Zvýšenie počítačovej gramotnosti obyvateľov a pracovníkov samosprávy.

Opatrenia	Názov	Merateľné indikátory	Typ	Merná jednotka	Inform. zdroj	Vých. hodnota	Cieľová hodnota
Opatrenie 11.2.1	Podpora zvyšovania počítačového vedomia u pracovníkov samosprávy.	Počet užívateľov podporených Projektov	výsledku	počet	obec Timoradza	0	3
		Počet podporených projektov	výstupu	počet	obec Timoradza	0	1

		% pracovníkov ovládajúcich 5 zo 6 základných IT zručností	dopad	%	obec Timoradza	50	100
Opatrenie 11.2.2	Podpora zvyšovania počítačového vedomia u obyvateľov obce.	Počet užívateľov podporených projektov	výsledku	počet	obec Timoradza	0	100
		Počet podporených projektov	výstupu	počet	obec Timoradza	0	5
		% obyvateľov ovládajúcich 5 zo 6 základných IT zručností	dopad	%	obec Timoradza	10	20
Opatrenie 11.2.3	Podpora vzdelávacích aktivít zameraných na zvyšovanie zručností a vedomostí o internete a motiváciu k používaniu internetu a elektronických služieb.	Počet užívateľov podporených projektov	výsledku	počet	obec Timoradza	0	100
		Počet podporených projektov	výstupu	počet	obec Timoradza	0	5
		Podiel transakčných typov služieb na celkovom počte základných verejných e-služieb	dopad	%	obec Timoradza	5	30
		% obyvateľov, ktorí využili internet v priebehu posledných 3 mesiacov na interakciu s verejnými inštitúciami	dopad	%	obec Timoradza	10	20
		% podnikov, ktoré využili internet v priebehu posledných 3 mesiacov na interakciu s verejnými inštitúciami	dopad	%	obec Timoradza	20	40
		% obyvateľov ovládajúcich 5 zo 6 základných IT zručností	dopad	%	obec Timoradza	10	20

Realizačná časť Programu hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce Timoradza 2015 - 2024

Realizačná časť je zameraná na popis postupov inštitucionálneho zabezpečenia formou partnerstva a organizačné zabezpečenie realizácie programu rozvoja obce, systém monitorovania a hodnotenia plnenia programu rozvoja obce s ustanovením merateľných ukazovateľov, vecný a časový harmonogram realizácie programu rozvoja obce formou akčných plánov.

7 Inštitucionálne a organizačné zabezpečenie realizácie PHRSR obce Timoradza

Obecný úrad zabezpečuje trvalo udržateľný hospodársky rozvoj, sociálny rozvoj a územný rozvoj prostredníctvom PHRSR a Akčných plánov. Obecný úrad v súčinnosti s poslancami OZ a zriadenými komisiami pripravuje vízie, stratégie, iniciuje aktivity strategického rozvoja obce, vykonáva stratégiu regionálneho rozvoja, vypracováva program hospodárskeho a sociálneho rozvoja, koordinuje spoluprácu na jeho vypracovaní, spolupracuje s externým prostredím, vedie databázy kontaktov, vedie prehľad o organizáciách tretieho sektora, pomáha a vytvára podmienky na ich činnosť. Úrad analyzuje potreby, ktoré sa plánujú prefinancovať z príspevkov na projekty, sleduje výzvy na predkladanie žiadostí, legislatívu, pravidlá, pri príprave spolupracuje s vecnými útvarmi a externým prostredím, vytvára podmienky pre realizáciu projektov, monitoruje priebeh realizácie projektov, zúčastňuje sa na kontrole práce na projektoch, kontroluje práce na realizácii projektov a hodnotí ukončené projekty, sleduje legislatívu a pravidlá pre čerpanie fondov EÚ a grantov, komunikuje s riadiacim orgánom, monitoruje realizáciu projektov.

Koordinácia efektívnej a účinnej implementácie PHRSR obce bude zabezpečená prostredníctvom príslušných komisií OZ.

Obecné zastupiteľstvo kontroluje dosahovanie stanovených cieľov PHRSR obce Timoradza. Pravidelne sleduje a hodnotí výsledky implementácie PHRSR. Orgány a inštitúcie štátnej správy všetkých oblastí spoločensko-ekonomického a kultúrneho života, ktoré realizáciou svojich rozvojových aktivít prispievajú k napĺňaniu cieľov PHRSR obce a vstupujú do partnerstiev územnej spolupráce. Podnikateľské subjekty, združenia podnikateľských subjektov, zamestnávateľa – koordinujúce aktivity na napĺňanie cieľov PHRSR a vstupujúce do partnerstiev na mimosektorovej báze, podnikateľský subjekt – samospráva – tretí sektor. Záujmové spolky a združenia, občianske združenia – realizujúci svoje rozvojové aktivity v koordinácii s obcou Timoradza, v súlade s opatreniami a aktivitami PHRSR obce Timoradza, podporujúcimi vyvážený regionálny rozvoj územia mesta. Ostatní socio-ekonomickí partneri – podieľajúci sa na realizovaní akčných plánov v súlade s PHRSR obce Timoradza na roky 2015 – 2024.

Inštitucionálne a organizačné zabezpečenie realizácie akčných plánov obce Timoradza

Implementácia PHRSR obce Timoradza sa bude realizovať aj prostredníctvom konkrétnych Akčných plánov. Akčné plány PHRSR by mali byť priamo napojené na rozpočet mesta a zároveň reflektujú kompetencie mesta.

Návrh systému riadenia a implementácie akčných plánov PHRSR obce Timoradza je nasledovný:

- Obecné zastupiteľstvo monitoruje implementáciu akčných plánov obce Timoradza. Posudzuje a schvaľuje návrhy na zmenu a doplnenie akčných plánov.
- Realizáciu konkrétnych projektov Akčného plánu obce Timoradza budú zabezpečovať pracovníci úradu a starosta obce.
- Kontrolným orgánom budú poverené jednotlivé komisie Obecného zastupiteľstva obce Timoradza.

Realizácia vyžaduje pravidelnú systematickú prácu skupín odborníkov a pracovníkov samosprávy. Na tento účel sa doporučuje zriadiť nasledovné orgány s prepojením na vlastné ľudské zdroje:

Výbor pre PHRSR

Poradný orgán zložený zo starostu a poslancov obecného zastupiteľstva. Úlohou výboru bude v intervale minimálne dva krát do roka posúdiť Správu o realizácii PHRSR a stav finančného čerpania prostriedkov, dopadovú analýzu PHRSR, plán na ďalšie obdobie a navrhovať stratégiu rozvoja a doplnenie úloh a opatrení, ktoré neboli uvedené v PHRSR.

Komisia strategického rozvoja

Výkonný útvar, zabezpečujúci plánovanie a realizáciu úloh PHRSR. Úlohou útvaru bude: vypracovávať Opatrenia, koordinovať Opatrenia, monitorovať realizáciu Projektov, vypracovávať dopadové analýzy Projektov, spolupracovať s inými partnermi doma a v zahraničí na realizácii Projektov, vyhľadávať potenciálne zdroje a partnerstvá na realizáciu úloh PHRSR, dohliadať nad ekonomickým čerpaním Projektových prostriedkov, zbierať podklady o Projektoch v rámci PHRSR realizovaných inými subjektami, viesť aktuálnu analýzu demografie a štruktúry ekonomických charakteristík obce, sledovať podnikateľskú klímu a vzájomný vzťah odvetví v obci, poskytovať asistenciu podnikom vytváraním všestranných komunikačných kanálov, atď.

Koordinátor pre stratégiu

Bude mať za úlohu: fungovať ako výkonný tajomník, koordinovať realizáciu PHRSR, predkladať správy, podieľať sa na určovaní priorit realizácie PHRSR, koordinovať stretnutia, podnety, požiadavky predstaviteľov rozhodujúcich odvetví na území obce, zaznamenávať dôležité trendy v hospodárstve majúce dopad na vývoj obce, podieľať sa na budovaní verejno-súkromných partnerstiev, zúčastňovať sa na dôležitých domácich a zahraničných stretnutiach, konferenciách, zameraných na rozvoj obce.

Vlastní zamestnanci

Do realizácie PHRSR budú zapojení aj ostatní zamestnanci.

7.1 SYSTÉM MONITOROVANIA A HODNOTENIA PLNENIA PHRSR

Medzi kľúčové činnosti a procesy nevyhnutné pre správne zabezpečenie implementácie PHRSR patria aj monitorovanie a hodnotenie na úrovni programu i jednotlivých projektov. Základom nového strategického prístupu v oblasti monitoringu a hodnotenia pre programové obdobie 2015 – 2024 je dôraz kladený na jasné definovanie cieľov a orientácia na výsledky intervencií. Jednotné a správne porozumenie nového výsledkovo orientovaného prístupu k politike súdržnosti EÚ je kľúčovým faktorom efektívnej prípravy a realizácie programového obdobia 2014 - 2020. Premenu plánovaných vstupov, výstupov a výsledkov na skutočné vstupy, výstupy a dosiahnuté výsledky prostredníctvom výberu a implementácie projektov možno pozorovať v reálnom čase pomocou monitorovacích mechanizmov. Monitorovanie, ktorého dominantným nástrojom sú merateľné ukazovatele, je teda zamerané predovšetkým na sledovanie efektivity implementačných a riadiacich mechanizmov programu a na dosahovanie cieľov programu. Na rozdiel od vstupov a výstupov, skutočne dosiahnutý výsledok je okrem realizácie programu daný aj externými faktormi mimo dosahu programu. Externé faktory môžu mať na dosahovanie výsledku minimálny alebo výraznejší vplyv. Práve preto je pri tvorbe programu kľúčové identifikovať pokiaľ možno všetky faktory, ktoré môžu ovplyvniť dosahovanie zvoleného výsledku a rozhodnúť, ktoré z nich budú predmetom programu. Z tohto dôvodu je určenie celkového skutočne dosiahnutého výsledku t.j. reálneho dopadu (dosahu) programu na zmenu sociálno-ekonomickej reality možné len na základe vykonania hodnotenia dopadov.

Dopady nebudú merané prostredníctvom ukazovateľov, ale vhodne zvolenými metódami hodnotenia. Hodnotenie vychádza z údajov získaných na základe monitorovania, kombinuje ich s ďalšími údajmi a poskytuje pridanú hodnotu pre proces učenia, zdokonaľovania a zvyšovania transparentnosti verejných politík tým, že analyzuje unikátnu špecifickú situáciu hodnoteného programu. Hľadá súvislosti, ktoré nie sú evidentné a dopady, ktoré neboli plánované, poskytuje relevantné dôkazy. Stanovenie vhodných výstupových a najmä výsledkových merateľných ukazovateľov je kľúčové, aby bolo možné merať a spätne vyhodnotiť dosahovanie plánovanej zmeny sociálno-ekonomickej reality. Výstupové merateľné ukazovatele pre všetky prioritné osi PHRSR je potrebné definovať v závislosti od plánovaných aktivít a projektov, ktoré prispievajú k dosahovaniu plánovaného výsledku. Zvoliť by mali len tie merateľné ukazovatele, ktoré vystihujú podstatu výstupov priorit a prioritných osí PHRSR. Cieľové hodnoty predstavujú kvalifikovaný odhad, ktorý môže byť v prípade potreby upravený na základe vývoja implementácie. Pri stanovovaní cieľových hodnôt je vhodné vychádzať zo skúseností s implementáciou podobných projektov v minulosti, z dostupných cenníkov, prípadne smerných ukazovateľov (tzv. benchmarkov).

Monitoring

Významným predpokladom pre úspešné napĺňanie cieľov PHRSR obce Timoradza je posilnenie postavenia miestnej samosprávy pri implementácii samotného programu. Zároveň je potrebné, aby miestna samospráva aktívne iniciovala vznik partnerstiev (spolupráce) s významnými socioekonomickými aktérmi pôsobiacimi na území obce. Úlohou miestnej samosprávy je pravidelné monitorovanie a vyhodnocovanie plnenia PHRSR obce Timoradza. Hlavným cieľom monitorovania je pravidelné sledovanie realizácie cieľov Programu a projektov s využitím systému merateľných ukazovateľov. Výstupy z monitorovania zabezpečujú pre obec Timoradza vstupy pre rozhodovanie pre účely zlepšenia implementácie PHRSR, vypracovávanie priebežných správ a záverečnej správy o vykonávaní PHRSR a podklady pre rozhodovanie obecného zastupiteľstva obce Timoradza (napr. v súvislosti s prípadnou revíziou PHRSR). Monitorovanie a hodnotenie zabezpečujú všetky subjekty zúčastnené na riadení PHRSR v rozsahu zadefinovaných úloh a zodpovedností (definované v PHRSR obce Timoradza). V súvislosti s implementáciou PHRSR je monitorovanie na úrovni individuálnych projektov zabezpečované, v rámci príslušných opatrení, zodpovednými projektovými manažermi (projektový manažér, poverený zástupca zodpovedný za realizáciu projektu).

Monitorovanie na úrovni cieľov a prioritných osí PHRSR ako celku bude zabezpečovať OcÚ Timoradza. Údaje získané v procese monitorovania predstavujú významný zdroj informácií pre riadenie PHRSR a pre prijímanie rozhodnutí OcÚ Timoradza a Obecného zastupiteľstva. Zároveň sú využívané v procese hodnotenia PHRSR, resp. jeho rôznych aspektov. Monitorovanie (a následne hodnotenie) prebieha na základe systému merateľných ukazovateľov.

Ciele PHRSR sa definujú a následne kvantifikujú v procese programovania prostredníctvom sústavy merateľných ukazovateľov. Ukazovatele sú záväzné pre všetky subjekty a sú súčasťou PHRSR obce Timoradza. Napĺňanie zadefinovaných ukazovateľov predstavuje najdôležitejší nástroj pre monitorovanie a hodnotenie napĺňania cieľov PHRSR. Rámcové merateľné ukazovatele PHRSR sú uvedené na konci programovej časti PHRSR obce Timoradza na roky 2015 - 2024. Monitorovanie začína na najnižšom stupni – na úrovni projektu. Pre potreby monitorovania je projekt základnou jednotkou, ktorá je analyzovaná prostredníctvom relevantných zozbieraných údajov.

Hodnotenie

V súlade so systémom riadenia, definovaným v PHRSR, hodnotenie predstavuje proces, ktorý systematicky skúma prínos z realizácie PHRSR a jeho súlad s cieľmi stanovenými v PHRSR a analyzuje účinnosť realizačných procesov a vhodnosť nastavenia jednotlivých opatrení a skupiny aktivít a pripravuje odporúčania na zvýšenie ich efektívnosti. Počas programového obdobia (roky 2015 – 2024) sa odporúča vykonávať priebežné hodnotenia a po ukončení programového obdobia, tzv. následné hodnotenie. Výsledky sa zverejňujú podľa platných predpisov o prístupe k informáciám. Proces hodnotenia z hľadiska jeho vykonávania je rozdelený na interné a externé hodnotenie. Pri internom hodnotení je v procese hodnotenia realizovaný vlastnými (internými) kapacitami subjektu zodpovedného za administratívne zabezpečenie realizácie PHRSR, naopak na externom hodnotení sa podieľa externý subjekt (iná právnická alebo fyzická osoba).

Priebežné hodnotenie

Proces priebežného hodnotenia má formu série hodnotení, ktorých cieľom je kontinuálne počas implementácie Programu skúmať rozsah, do akého sa využili prostriedky, skúmať efektívnosť a účinnosť programovania a sociálno-ekonomický dopad. Zároveň identifikuje faktory, ktoré prispeli k úspechu alebo neúspechu implementácie Programu vrátane udržateľnosti a identifikovania vhodných postupov. Hodnotenie sa vykonáva systematicky a priebežne počas celého trvania Programu až po predloženie Záverečnej správy Programu. Priebežné hodnotenia sa odporúča vykonávať raz ročne. Hodnotiace obdobie je obdobie od 1. januára do 31. decembra príslušného roka. Správu z hodnotenie predkladá OcÚ obecnému zastupiteľstvu obce Timoradza najneskôr do 6 mesiacov po uplynutí príslušného hodnotiaceho obdobia. Základnými podkladmi pre prípravu hodnotenia sú monitorovacie správy projektov realizovaných v rámci príslušného PHRSR a priebežné správy o implementovaní PHRSR predkladané Obecnému zastupiteľstvu obce Timoradza. Výsledky hodnotenia sú podkladom pre rozhodnutia OcÚ a Obecné zastupiteľstvo obce Timoradza pri riadení realizácie PHRSR s účelom dosiahnuť žiaduci pokrok smerom k naplneniu hlavných ekonomických, sociálnych a environmentálnych cieľov.

Následné hodnotenie

Následné hodnotenie skúma rozsah, v akom sa využili zdroje, účinnosť a efektívnosť programovania a sociálno-ekonomický vplyv. Následné hodnotenie určí faktory, ktoré prispeli k úspechu alebo neúspechu vykonávania PHRSR a určí osvedčené postupy. Výstupom následného hodnotenia je Záverečná správa o hodnotení PHRSR obce Timoradza. Hodnotiace obdobie pri následnom hodnotení predstavuje obdobie celej realizácie PHRSR (tzv. programové obdobie. Programové obdobie začína dňom schválenia Programu príslušným monitorovacím výborom a končí 31.12.2024. Vypracovanie Záverečnej správy zabezpečí OcÚ Timoradza, ktorý ju do 6 mesiacov od ukončenia programového obdobia predkladá obecnému zastupiteľstvu.

Formulár č. R 5 - Plán hodnotenia a monitorovania

Plán priebežných hodnotení PHRSR na programové obdobie 2015 - 2024		
Typ hodnotenia	Vykonat' prvýkrát	Dôvod vykonania/ periodicita
Strategické hodnotenie	v roku 2020	podľa rozhodnutia obce/koordinátora PHRSR a vzniknutej spoločenskej potreby.
Operatívne hodnotenie		
Tematické hodnotenie časti PHRSR	v roku 2016, 2018, 2020, 2022	téma hodnotenia identifikovaná ako riziková časť vo výročnej monitorovacej správe za predchádzajúci kalendárny rok
Ad hoc mimoriadne hodnotenie	podľa potreby	pri značnom odklone od stanovených cieľov a doľahnutých hodnôt ukazovateľov pri návrhu na revíziu PHRSR
Ad hoc hodnotenie celého PHRSR alebo jeho časti	na konci programovacieho obdobia	na základe rozhodnutia starostu/primátora, kontrolného orgánu obce/mesta, podnetu poslancov; na základe protokolu NKÚ SR, správy auditu ...

Zdroj: Príloha k metodike PHRSR, 2014, s.25.

7.2 KOMUNIKAČNÝ PLÁN

Obec bude priebežne informovať o realizácii PHRSR prostredníctvom verejných zasadnutí OZ, ako aj prostredníctvom vlastnej www stránky. Na stránke sa budú priebežne publikovať schválené monitorovacie správy, ktoré boli schválené obecným zastupiteľstvom. V prípravnej fáze monitorovacej správy budú môcť zúčastnené strany pripomienkovať predkladaný materiál. Zodpovedný za pravidelné informovanie bude OcÚ Timoradza.

Formulár č. R 1 - Komunikačný plán pre fázu realizácie PHRSR

P. č.	Časový rámec	Miesto konania	Cieľová skupina	Forma	Téma, ciele	Vstupné údaje	Výstupy
1.	01/2016	OcÚ	poslanci, obyvatelia, neziskové a podnikateľské subjekty	verejné prerokovanie	Prepojenie PHRSR a rozpočtovania, hodnotenie plnenia za predchádzajúci rok	Hodnotiaca a monitorovacia správa plnenia PHRSR, rozpočet na príslušný rok, Výročná správa obce, Záverečný účet	Monitorovacia správa, Uznesenie OZ
2.	01/2017	OcÚ	poslanci, obyvatelia, neziskové a podnikateľské subjekty	verejné prerokovanie	Prepojenie PHRSR a rozpočtovania, hodnotenie plnenia za predchádzajúci rok	Hodnotiaca a monitorovacia správa plnenia PHRSR, rozpočet na príslušný rok, Výročná správa obce, Záverečný účet	Monitorovacia správa, Uznesenie OZ
3.	01/2018	OcÚ	poslanci, obyvatelia, neziskové a podnikateľské subjekty	verejné prerokovanie	Prepojenie PHRSR a rozpočtovania, hodnotenie plnenia za predchádzajúci rok	Hodnotiaca a monitorovacia správa plnenia PHRSR, rozpočet na príslušný rok, Výročná správa obce, Záverečný účet	Monitorovacia správa, Uznesenie OZ
4.	01/2019	OcÚ	poslanci, obyvatelia, neziskové a podnikateľské subjekty	verejné prerokovanie	Prepojenie PHRSR a rozpočtovania, hodnotenie plnenia za predchádzajúci rok	Hodnotiaca a monitorovacia správa plnenia PHRSR, rozpočet na príslušný rok, Výročná správa obce, Záverečný účet	Monitorovacia správa, Uznesenie OZ
5.	01/2020	OcÚ	poslanci, obyvatelia, neziskové a podnikateľské subjekty	verejné prerokovanie	Prepojenie PHRSR a rozpočtovania, hodnotenie plnenia za predchádzajúci rok	Hodnotiaca a monitorovacia správa plnenia PHRSR, rozpočet na príslušný rok, Výročná správa obce,	Monitorovacia správa, Uznesenie OZ

						Záverečný účet	
6.	01/2021	OcÚ	poslanci, obyvatelia, neziskové a podnikateľské subjekty	verejné prerokovanie	Prepojenie PHRSR a rozpočtovania, hodnotenie plnenia za predchádzajúci rok	Hodnotiaca a monitorovacia správa plnenia PHRSR, rozpočet na príslušný rok, Výročná správa obce, Záverečný účet	Monitorovacia správa, Uznesenie OZ
7.	01/2022	OcÚ	poslanci, obyvatelia, neziskové a podnikateľské subjekty	verejné prerokovanie	Prepojenie PHRSR a rozpočtovania, hodnotenie plnenia za predchádzajúci rok	Hodnotiaca a monitorovacia správa plnenia PHRSR, rozpočet na príslušný rok, Výročná správa obce, Záverečný účet	Monitorovacia správa, Uznesenie OZ
8.	01/2023	OcÚ	poslanci, obyvatelia, neziskové a podnikateľské subjekty	verejné prerokovanie	Prepojenie PHRSR a rozpočtovania, hodnotenie plnenia za predchádzajúci rok	Hodnotiaca a monitorovacia správa plnenia PHRSR, rozpočet na príslušný rok, Výročná správa obce, Záverečný účet	Monitorovacia správa, Uznesenie OZ
9.	01/2024	OcÚ	poslanci, obyvatelia, neziskové a podnikateľské subjekty	verejné prerokovanie	Prepojenie PHRSR a rozpočtovania, hodnotenie plnenia za predchádzajúci rok	Hodnotiaca a monitorovacia správa plnenia PHRSR, rozpočet na príslušný rok, Výročná správa obce, Záverečný účet	Monitorovacia správa, Uznesenie OZ, Záverečná hodnotiaca správa

Zdroj: Príloha k metodike PHRSR, 2014, s.25.

8 AKČNÝ PLÁN

Akčný plán je konkrétny a záväzný harmonogram činností súvisiacich s rozvojom obce v jednotlivých oblastiach sociálno-ekonomického rozvoja, vychádza zo stratégie, je jej logickou súčasťou a realizuje sa prostredníctvom konkrétnych nosných a podporných projektov. Akčný plán obsahuje záväzky týkajúce sa plnenia jednotlivých úloh ako aj zoznam inštitúcií zodpovedných za ich plnenie, predpokladané zdroje financovania, predpokladané objemy rozpočtov, dopad na rozpočet relevantného subjektu, ako aj stav momentálnej pripravenosti projektov. Súčasťou akčného plánu je predpokladaný časový harmonogram. Predpokladané rozpočty v pláne sú uvedené v **tis. €**.

8.1 PROGRAM 1. HOSPODÁRSTVO A VEDECKO-TECHNICKÝ ROZVOJ

Strategický zámer						
Zlepšiť podmienky pre rozvoj podnikateľských aktivít, s dôrazom na zvýšenie úrovne zamestnanosti a úrovne a kvality služieb pre obyvateľov obce. V oblasti priemyslu je potrebné okrem zachovania stabilných prvkov výroby všetkými možnými opatreniami podporovať vytváranie nových pracovných príležitostí.						
Podprogram 1.1. Podpora malého a stredného podnikania zo strany obce.						
Cieľ 1.1	Finančne, legislatívne a technicky podporovať malé a stredné podnikanie zo strany obce.					
Opatrenie 1.1.1	Zakladanie a revitalizácia malých a stredných podnikov s majetkovou účasťou obce.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Tvorba podmienok.	podľa potreby	rozpočet obce, podnikateľské subjekty	súkromný sektor	stredný	podnikateľské subjekty, obec
Opatrenie 1.1.2	Podpora rozvoja obchodných a komerčných služieb v obci.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Rozšírenie siete obchodných prevádzok potravinárskeho tovaru.	podľa potreby	podnikateľské subjekty, úvery,	súkromný sektor	žiadny	podnikateľské subjekty
	Podpora zriaďovania prevádzok komerčných služieb.	podľa potreby	podnikateľské subjekty, úvery,	súkromný sektor	žiadny	podnikateľské subjekty
Podprogram 1.2. Podpora tradičných odvetví priemyslu a poľnohospodárstva.						
Cieľ 1.2	Zabezpečiť rozvoj tradičných remesiel v obci.					
Opatrenie 1.2.1	Rekonštrukcia a modernizácia objektov výroby, lesníctva a výroby.					
		Predpokladaný	Zdroje	Realizácia	Dopad na	Oprávnení

		rozpočet	financovania		rozpočet	žiadatelia
Aktivity	Vypracovanie technickej dokumentácie.	10	podnikateľské subjekty, úvery, iné grantové schémy	súkromný sektor	žiadny	podnikateľské subjekty
	Rekonštrukcia hál a budov.	550	podnikateľské subjekty, úvery, iné grantové schémy	súkromný sektor	žiadny	podnikateľské subjekty
	Modernizácia technologického vybavenia.	350	podnikateľské subjekty, úvery, iné grantové schémy	súkromný sektor	žiadny	podnikateľské subjekty

Podprogram 1.3. Podpora inovačných aktivít v podnikoch.						
Cieľ 1.3	Vytvorenie podmienok na rozvoj inovačných aktivít v súkromných podnikoch.					
Opatrenie 1.3.1	Zavádzanie nových technológií do súčasných výrobných prevádzok.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Obnova technológií v podnikoch výroby.	350	podnikateľské subjekty, úvery, iné grantové schémy, ŠF EÚ	súkromný sektor	žiadny	podnikateľské subjekty

Podprogram 1.4. Energetická efektívnosť a progresívne technológie vo výrobe.						
Cieľ 1.4	Zvýšenie energetickej efektívnosti na strane výroby aj spotreby a zavádzanie progresívnych technológií v energetike.					
Opatrenie 1.4.1	Podpora výstavby zariadení na využívanie obnoviteľných zdrojov energie.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Spracovanie technickej dokumentácie.	1	rozpočet obce, ŠF EÚ, podnikateľské subjekty, úvery, iné grantové schémy	verejný sektor	nízky	obec Timoradza
	Inštalácia sľečných kolektorov na budovu obecného úradu.	30	rozpočet obce, ŠF EÚ, podnikateľské subjekty, úvery, iné grantové schémy	verejný sektor	vysoký	obec Timoradza
	Inštalácia sľečných kolektorov na budovu kultúrneho domu.	30	rozpočet obce, ŠF EÚ, podnikateľské subjekty, úvery, iné grantové schémy	verejný sektor	vysoký	obec Timoradza

	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Podprogram 1.1. Podpora malého a stredného podnikania zo strany obce.										
Cieľ 1.1										
Opatrenie 1.1.1										
Opatrenie 1.1.2										
Podprogram 1.2. Podpora tradičných odvetví priemyslu a poľnohospodárstva.										
Cieľ 1.2										
Opatrenie 1.2.1										
Podprogram 1.3. Podpora inovačných aktivít v podnikoch.										
Cieľ 1.3										
Opatrenie 1.3.1										
Podprogram 1.4. Energetická efektívnosť a progresívne technológie vo výrobe.										
Cieľ 1.4										
Opatrenie 1.4.1										

8.2 PROGRAM 2. DOPRAVA A KOMUNIKÁCIE

Strategický zámer	
Podpora investičných aktivít so zameraním na modernizáciu a budovanie regionálnych komunikácií (ciest II. a III. triedy) zaisťujúcich dopravnú obslužnosť obce Timoradza. Zámerom je zabezpečiť také prepojenie osídlenia, ktoré umožní efektívny pohyb ľudí a tovaru, modernizáciu dopravných subsystémov zabezpečujúcich bezpečné a hygienicky vyhovujúce dopravné trasy. Cieľom investícií do tohto typu dopravných infraštruktúr je odstránenie identifikovaných nedostatkov v cestnej sieti s ohľadom environmentálny a bezpečnostný aspekt.	
Podprogram 2.1. Komunikácie	
Cieľ 2.1	Zabezpečiť výstavbu a rekonštrukciu miestnych a štátnych komunikácií.

Opatrenie 2.1.1		Výstavba a rekonštrukcia miestnych komunikácií v obci.				
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Vypracovanie technickej dokumentácie.	5	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	stredný	obec Timoradza
	Rekonštrukcia komunikácie v okolí kostola.	podľa potreby	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký	obec Timoradza
	Rekonštrukcia miestnej komunikácie v smere na kúpalisko.	20	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký	obec Timoradza
	Rekonštrukcia miestnych komunikácií v existujúcej zástavbe miestnych a obšlužných na komunikácie funkčnej triedy C2, C3 a D v kategórii MO a MOU 6,5/40 a 4,5/30 na úsekoch, kde to dovoľujú šírkové pomery v dĺžke 3 km.	250	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký	obec Timoradza
Opatrenie 2.1.2		Výstavba a rekonštrukcia štátnych komunikácií v obci.				
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Rekonštrukcia cesty III v zastavanom území obce.	podľa potreby	VÚC TNSK, ŠF EÚ	verejný sektor	žiadny	VÚC TNSK,
Opatrenie 2.1.3		Výstavba cyklotrás na prepojenie sídiel regiónu.				
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Vypracovanie technickej dokumentácie.	5	rozpočet obce, ŠF EÚ, úvery, iné grantové schémy	verejný sektor	stredný	obec Timoradza
	Výstavba cyklotrasy smer Krásna Ves.	70	rozpočet obce, ŠF EÚ, úvery, iné grantové schémy	verejný sektor	vysoký	obec Timoradza
	Výstavba cyklotrasy smer Podlužany.	50	rozpočet obce, ŠF EÚ, úvery, iné grantové schémy	verejný sektor	vysoký	obec Timoradza
Opatrenie 2.1.4		Dostavba parkovísk pre potreby občianskej infraštruktúry.				
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Vypracovanie technickej dokumentácie.	5	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	stredný	obec Timoradza
	Dostavba parkoviska v priestore pri cintoríne.	15	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký	obec Timoradza
	Dostavba parkoviska pri OcÚ.	15	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký	obec Timoradza
	Výstavba parkoviska pri kúpalisku.	20	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký	obec Timoradza
Opatrenie 2.1.5		Dostavba a rekonštrukcia chodníkov popri miestnych komunikáciách.				
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Vypracovanie technickej dokumentácie.	2	rozpočet obce, ŠF EÚ, úvery, iné grantové schémy	verejný sektor	stredný	obec Timoradza
	Výstavba jednostranného chodníka pozdĺž cesty III. triedy.	80	rozpočet obce, ŠF EÚ, úvery, iné grantové schémy	verejný sektor	vysoký	obec Timoradza
Opatrenie 2.1.6		Rekonštrukcia/výstavba mostov a lávok.				
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Rekonštrukcia premostení.	podľa potreby	rozpočet obce, ŠF EÚ, úvery, iné grantové schémy	verejný sektor	vysoký	obec Timoradza
Opatrenie 2.1.7		Úprava dopravnej infraštruktúry.				
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Vyznačenie prechodov pre chodcov na frekventovaných častiach obce.	podľa potreby	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	nízky	obec Timoradza

Podprogram 2.2. Doprava						
Cieľ 2.1	Zabezpečenie dopravného spojenia hromadnou autobusovou dopravou, prípadne železničnou dopravou.					
Opatrenie 2.1.1	Riešenie zastávok SAD ako prvkov drobnej architektúry (prístrešky, lavičky, sedenia, informačné tabule, smetné koše, zeleň,...).					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia

Aktivity	Vypracovanie technickej dokumentácie.	podľa potreby	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	nízky	obec Timoradza
	Zrekonštruovať autobusové zastávky so samostatnými pruhmi a nástupnými plochami v zmysle platnej STN 736425.	6	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	stredný	obec Timoradza

	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Podprogram 2.1. Komunikácie										
Cieľ 2.1										
Opatrenie 2.1.1										
Opatrenie 2.1.2										
Opatrenie 2.1.3										
Opatrenie 2.1.4										
Opatrenie 2.1.5										
Opatrenie 2.1.6										
Opatrenie 2.1.7										
Podprogram 2.2. Doprava										
Cieľ 2.1										
Opatrenie 2.1.1										

8.3 PROGRAM 3. TECHNICKÁ INFRAŠTRUKTÚRA

Strategický zámer						
Rozvoj komplexnej infraštruktúry podporujúcej rozvoj obce a zohľadňujúcej rast kvality života obyvateľov obce a životného prostredia. Rozvoj infraštruktúry bude smerovať hlavne k jej rozšíreniu na potenciálne priemyselné zóny v obci, IBV, ako aj na rekonštrukciu súčasnej infraštruktúry - vodovodnej, elektrickej, komunikačnej.						
Cieľ 3	Zabezpečiť rozvoj a rekonštrukciu technickej infraštruktúry v obci.					
Opatrenie 3.1	Výstavba inžinierskych sietí v nových lokalitách IBV.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Vypracovanie technickej dokumentácie.	podľa potreby	vlastníci	súkromný sektor	žiadny	vlastníci
	Výstavba plôch IBV pri materskej škole.	podľa potreby	vlastníci	súkromný sektor	žiadny	vlastníci
	Výstavba plôch HBV v lokalite „Záhumnie“.	podľa potreby	vlastníci	súkromný sektor	žiadny	vlastníci
Opatrenie 3.2	Rekonštrukcia a rozšírenie verejného osvetlenia.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Vypracovanie technickej dokumentácie a príprava projektového spisu.	podľa potreby	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	nízky	obec Timoradza
	Rekonštrukcia verejného osvetlenia.	100	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký	obec Timoradza
Opatrenie 3.3	Rozšírenie kapacity a revitalizácia pietnych miest v obci.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Spracovanie technickej dokumentácie.	2	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	stredný	obec Timoradza
	Revitalizácia areálu cintorína.	70	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký	obec Timoradza
	Rekonštrukcia budovy domu smútku.	30	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký	obec Timoradza
Opatrenie 3.4	Rekonštrukcia a rozšírenie verejného vodovodu.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Spracovanie technickej dokumentácie.	5	ZVS, a.s., rozpočet obce, ŠF EÚ,	verejný sektor	vysoký	ZVS, a.s., obec Timoradza
	Rekonštrukcia vodovodnej siete.	400	ZVS, a.s., rozpočet obce, ŠF EÚ,	verejný sektor	vysoký	ZVS, a.s., obec Timoradza
Opatrenie 3.5	Zvýšenie kapacity elektrickej rozvodnej siete.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia

Aktivity	Rozšírenie elektrických rozvodov VN.	podľa potreby	rozpočet ZSE, a.s., ŠF EÚ	verejný sektor / súkromný sektor	žiadny	ZSE, a.s.
	Rekonštrukcia elektrických rozvodov NN - zemné vedenie.	podľa potreby	rozpočet ZSE, a.s., ŠF EÚ	verejný sektor / súkromný sektor	žiadny	ZSE, a.s.
	Rekonštrukcia pôvodných trafostaníc.	podľa potreby	rozpočet ZSE, a.s., ŠF EÚ	verejný sektor / súkromný sektor	žiadny	ZSE, a.s.

	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Cieľ 3										
Opatrenie 3.1										
Opatrenie 3.2										
Opatrenie 3.3										
Opatrenie 3.4										
Opatrenie 3.5										

8.4 PROGRAM 4. ODPADOVÉ HOSPODÁRSTVO

Strategický zámer						
Vytvorenie efektívneho a spoľahlivého systému odvádzania a zneškodňovania odpadov produkovaných subjektmi. Zabezpečiť výstavbu/dostavbu splaškovej a dažďovej kanalizačnej siete. Vytvoriť podmienky na odvoz a likvidáciu TKO a nebezpečného odpadu, vytvorenie podmienok na efektívnu separáciu odpadu v obci.						
Cieľ 4	Nakladanie s komunálnym a drobným stavebným odpadom					
Opatrenie 4.1	V súlade s prijatými koncepciami zabezpečiť permanentné znižovanie podielu skladovanej časti odpadov, k čomu organizovať mobilné zbery textílií, kovového odpadu, viacvrstvových obalov nebezpečných odpadov.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Zvýšiť enviromentálne povedomie ľudí.	podľa potreby	rozpočet obce	verejný a súkromný sektor	nízky	obec Timoradza
	Zabezpečenie zberného kontajneru 2 x ročne.	1/rok	rozpočet obce	verejný a súkromný sektor	nízky	obec Timoradza
	Zabezpečenie zberu nebezpečných odpadov.	podľa potreby	rozpočet obce	verejný a súkromný sektor	nízky	obec Timoradza
Opatrenie 4.2	Zabezpečiť separáciu komunálneho odpadu v obci.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Ekonomicky motivovať obyvateľstvo.	podľa potreby	rozpočet obce	verejný a súkromný sektor	nízky	obec Timoradza
	Zabezpečiť požadované podmienky pre realizáciu separovaného zberu.	podľa potreby	rozpočet obce, MŽP SR	verejný a súkromný sektor	nízky	obec Timoradza
	Zabezpečenie nádob pre separovaný zber.	podľa potreby	rozpočet obce, MŽP SR	verejný a súkromný sektor	nízky	obec Timoradza
	Obstaranie kompostérov pre domáce kompostovanie.	podľa potreby	rozpočet obce, MŽP SR	verejný a súkromný sektor	nízky	obec Timoradza
Opatrenie 4.3	Rekultivácia čiernych skládok.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Lokalizácia čiernych skládok.	podľa potreby	rozpočet obce, MŽP SR	verejný a súkromný sektor	nízky	obec Timoradza
	Revitalizácia čiernych skládok za obecným cintorínom.	10	rozpočet obce	verejný a súkromný sektor	vysoký	obec Timoradza
Opatrenie 4.4	Výstavba a dovybavenie obecného kompostoviska a zberného dvora.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Vypracovanie technickej dokumentácie.	5	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	stredný	obec Timoradza
	Výstavba komunitnej kompostárne (do 5 ton).	350	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký	obec Timoradza

	Výstavba zberného dvora pre separovaný zber (bez zberu kovov).	400	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký	obec Timoradza
	Obstaranie mechanizácie pre obecné kompostovisko (traktor, vlečka, štiepkovač).	80	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký	obec Timoradza
	Obstaranie mechanizácie pre zberný dvor.	80	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký	obec Timoradza
Opatrenie 4.5	Dostavba splaškovej kanalizačnej siete.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Dostavba splaškovej kanalizačnej siete – 2 km.	200	ZVS, a.s., rozpočet obce, ŠF EÚ,	verejný sektor	vysoký	ZVS, a.s., obec Timoradza
	Dostavba kanalizačných prípojok domácností a objektov občianskej vybavenosti.	50	ZVS, a.s., rozpočet obce, ŠF EÚ,	verejný sektor	vysoký	ZVS, a.s., obec Timoradza
	Ukončenie odkanalizovania hromadného bytového fondu.	podľa potreby	ZVS, a.s., rozpočet obce, ŠF EÚ,	verejný sektor	vysoký	ZVS, a.s., obec Timoradza
Opatrenie 4.6	Výstavba dažďovej kanalizačnej siete.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Vypracovanie technickej dokumentácie.	2	rozpočet obce, ŠF EÚ,	verejný sektor	stredný	obec Timoradza
	Revitalizácia odvodňovacích kanálov na zber povrchovej vody.	200	rozpočet obce, ŠF EÚ,	verejný sektor	vysoký	obec Timoradza

	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Cieľ 4										
Opatrenie 4.1										
Opatrenie 4.2										
Opatrenie 4.3										
Opatrenie 4.4										
Opatrenie 4.5										
Opatrenie 4.6										

8.5 PROGRAM 5. ŽIVOTNÉ PROSTREDIE

Strategický zámer						
Strategickým zámerom obce je nielen zachovanie existujúceho dobrého stavu životného prostredia a zvyšovania jeho kvality, ale aj eliminácia slabých stránok, neustála osвета, výchova a informovanosť o stave životného prostredia.						
Podprogram 5.1. Informovanosť a poradenstvo						
Cieľ 5.1.	Zabezpečiť účinný systém informovanosti a poradenstva					
Opatrenie 5.1.1	Spracovať koncepciu zabezpečenia informovanosti, poradenstva a prevencie v oblasti ŽP. Trvale preferovať poradenstvo a prevenciu pred represiou.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Vypracovanie koncepcie pre ochranu životného prostredia v obci.	podľa potreby	rozpočet obce, MŽP SR	verejný sektor	nízky	obec Timoradza
	Prezentácia a šírenie osvetu v oblasti životného prostredia.	podľa potreby	rozpočet obce	verejný sektor	nízky	obec Timoradza
Podprogram 5.2. Ochrana a racionálne využívanie vôd, ochrana pred povodňami						
Cieľ 5.2	Zabezpečiť ochranu a racionálne využívanie vôd, ochranu pred povodňami.					
Opatrenie 5.2.1	Zabezpečiť dostatok kvalitnej pitnej vody, minimalizovať straty vo vodovodných sieťach.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Údržba a rekonštrukcia existujúcej vodovodnej siete.	podľa potreby	ZpVS, a.s., rozpočet obce, ŠF EÚ,	verejný sektor	vysoký	ZpVS, a.s., obec Timoradza
Opatrenie 5.2.2	Revitalizácia protizáplavových opatrení.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Spracovanie technickej dokumentácie.	2	rozpočet obce, ŠF EÚ, podnikateľské subjekty, úvery, iné grantové	verejný sektor	stredný	obec Timoradza

			schémy			
	Revitalizácia protizáplavových opatrení na toku Bebrava.	150	rozpočet obce, ŠF EÚ, podnikateľské subjekty, úvery, iné grantové schémy	verejný sektor	vysoký	obec Timoradza
	Revitalizácia protizáplavových opatrení na Timoradzkom potoku.	100	rozpočet obce, ŠF EÚ, podnikateľské subjekty, úvery, iné grantové schémy	verejný sektor	vysoký	obec Timoradza
Opatrenie 5.2.3	Revitalizácia a úprava koryt vodných tokov.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Vypracovanie technickej dokumentácie.	5	rozpočet obce, ŠF EÚ, MŽP SR, MPH SR, úvery, iné grantové schémy	verejný a súkromný sektor	stredný	obec Timoradza
	Revitalizácia koryta toku Bebrava.	150	rozpočet obce, ŠF EÚ, MŽP SR, MPH SR, úvery, iné grantové schémy	verejný a súkromný sektor	vysoký	obec Timoradza
	Revitalizácia koryta Timoradzského potoka,	100	rozpočet obce, ŠF EÚ, MŽP SR, MPH SR, úvery, iné grantové schémy	verejný a súkromný sektor	vysoký	obec Timoradza

Podprogram 5.3. Ochrana ovzdušia						
Cieľ 5.3.	Zabezpečiť účinnú ochranu ovzdušia pred malými a strednými zdrojmi znečistenia nachádzajúcimi sa v katastrálnom území obce.					
Opatrenie 5.3.1	Zabezpečiť zníženie produkovaných emisií hlavným zdrojom znečistenia – domácnosti.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Stav pripravenosti	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Obmedziť spaľovaniu fosílnych palív.	podľa potreby	rozpočet obce, ŠF EÚ, súkromné subjekty	verejný a súkromný sektor	nízky	obec, obyvatelia
	Prechod na alternatívne zdroje vykurovania.	podľa potreby	rozpočet obce, ŠF EÚ, súkromné subjekty	verejný a súkromný sektor	nízky	obec, obyvatelia

Podprogram 5.4. Ochrana a rozvoj ostatných zložiek životného prostredia						
Cieľ 5.4.	Realizácia účinných opatrení v oblasti ostatných zložiek životného prostredia.					
Opatrenie 5.4.1	Revitalizácia protierózných opatrení.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Spracovanie technickej dokumentácie.	1	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	nízky	obec Timoradza
	Revitalizácia protierózných opatrení.	100	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký	obec Timoradza
Opatrenie 5.4.2	Výstavba a revitalizácia oddychových zón v obci.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Spracovanie technickej dokumentácie.	3	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	stredný	obec Timoradza
	Výstavba oddychovej zóny pri starom ihrisku.	30	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký	obec Timoradza
	Výstavba estetickej zelene v areáli MŠ a športového ihriska.	15	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký	obec Timoradza
	Výstavba oddychovej zóny v lokalite smer cintorín.	10	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký	obec Timoradza
	Výstavba oddychovej zóny na „Hornom konci“.	10	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký	obec Timoradza
	Revitalizácia okolia vodnej nádrže Timoradza.	150	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký	obec Timoradza

	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Podprogram 5.1. Informovanosť a poradenstvo										
Cieľ 5.1.										
Opatrenie 5.1.1										
Podprogram 5.2. Ochrana a racionálne využívanie vôd, ochrana pred povodňami										
Cieľ 5.2										

Opatrenie 5.2.1									
Opatrenie 5.2.2									
Opatrenie 5.2.3									
Podprogram 5.3. Ochrana ovzdušia									
Cieľ 5.3.									
Opatrenie 5.3.1									
Podprogram 5.4. Ochrana a rozvoj ostatných zložiek životného prostredia									
Cieľ 5.4.									
Opatrenie 5.4.1									
Opatrenie 5.4.2									

8.6 PROGRAM 6. SOCIÁLNE SLUŽBY A ZDRAVOTNÍCTVO

Strategický zámer						
Neustále rozvíjať širokú paletu sociálnych a zdravotných služieb poskytovaných v obci. Dbať o ich dostupnosť, kvalitu a vzájomnú vyváženosť za účelom dosiahnutia dôstojných podmienok života všetkých kategórií obyvateľov obce.						
Podprogram 6.1. Sociálne služby						
Cieľ 6.1	Doplniť chýbajúcu infraštruktúru sociálnych zariadení v obci a zvýšiť ich kvalitu.					
Opatrenie 6.1.1	Podpora obyvateľov v dôchodkovom veku.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Výstavba denného stacionára.	300	rozpočet obce, ŠF EÚ, zdroje neziskových organizácií	verejný sektor	vysoký	obec Timoradza
	Zabezpečenie stravovania pre obyvateľov v dôchodkovom veku.	podľa potreby	rozpočet obce, ŠF EÚ, zdroje neziskových organizácií	verejný sektor	vysoký	obec Timoradza
Opatrenie 6.1.2	Podpora mladých rodín s deťmi.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Výber vhodnej alternatívny zariadenia zariadenia.	podľa potreby	-	verejný sektor	nízky	obec Timoradza
	Vypracovanie technickej dokumentácie.	1	rozpočet obce, ŠF EÚ, zdroje neziskových organizácií	verejný sektor	stredný	obec Timoradza
	Realizácia – výstavba / rekonštrukcia budovy pre zariadenie poskytujúce sociálne služby.	50	rozpočet obce, ŠF EÚ, zdroje neziskových organizácií	verejný sektor	vysoký	obec Timoradza
Opatrenie 6.1.3	Handicapovaní obyvatelia.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Materiálno technické zabezpečenie.	podľa potreby	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký	obec Timoradza
Opatrenie 6.1.4	Nájomný bytová výstavba.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Vypracovanie technickej dokumentácie.	5	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	stredný	obec Timoradza
	Podpora výstavby nájomných bytov.	1 200	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký	obec Timoradza
Podprogram 6.2. Zdravotnícke služby						
Cieľ 6.2.	Doplniť chýbajúcu infraštruktúru zdravotníckych zariadení v obci a zvýšiť ich kvalitu.					
Opatrenie 6.2.1	Podpora poradenskej činnosti.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Zabezpečenie personálnych kapacít.	podľa potreby	rozpočet obce	verejný sektor	nízky	obec Timoradza
	Zabezpečenie priestorov.	podľa potreby	rozpočet obce	verejný sektor	nízky	obec Timoradza
Opatrenie 6.2.2	Zabezpečiť dostupnosť zdravotnej starostlivosti pre dospelých občanov.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia

Aktivity	Rekonštrukcia priestorov pre ambulanciu praktického lekára (1 x týždenne).	podľa potreby	rozpočet obce	verejný sektor	nízky	obec Timoradza
----------	--	---------------	---------------	----------------	-------	----------------

Podprogram 6.3. Služby zamestnanosti						
Cieľ 6.3	Zlepšenie zamestnanosti a sociálnej inklúzie rizikových skupín obyvateľov obce.					
Opatrenie 6.3.1	Realizácia vzdelávacích kurzov v oblasti malého podnikania.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadateľa
Aktivity	Finančné a personálne zabezpečenie.	podľa potreby	-	verejný, tretí sektor	nízky	obec Timoradza
Opatrenie 6.3.2	Podpora klientov formou individuálneho poradenstva, posudzovania individuálnych schopností a vypracovávaní individuálnych akčných plánov a rozvoj celoživotného poradenstva.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadateľa
Aktivity	Zabezpečenie priestorov na uskutočňovanie poradenských služieb.	podľa potreby	rozpočet obce, ŠF EÚ	tretí sektor	nízky	obec, n.o.
	Personálne zabezpečenie poradenstva.	podľa potreby	rozpočet obce, ŠF EÚ	tretí sektor	nízky	obec, n.o.
Opatrenie 6.3.3	Podpora poradensko-vzdelávacích aktivít zameraných na získavanie sociálnych zručností pri hľadaní si zamestnania a komunikácie s potenciálnym zamestnávateľom pre znevýhodnených uchádzačov o zamestnanie.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadateľa
Aktivity	Zabezpečenie priestorov na uskutočňovanie poradenských služieb.	podľa potreby	rozpočet obce, ŠF EÚ	tretí sektor	nízky	obec, n.o.
	Personálne zabezpečenie poradenstva.	podľa potreby	rozpočet obce, ŠF EÚ	tretí sektor	nízky	obec, n.o.

	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Podprogram 6.1. Sociálne služby										
Cieľ 6.1										
Opatrenie 6.1.1										
Opatrenie 6.1.2										
Opatrenie 6.1.3										
Opatrenie 6.1.4										
Podprogram 6.2. Zdravotnícke služby										
Cieľ 6.2.										
Opatrenie 6.2.1										
Opatrenie 6.2.2										
Podprogram 6.3. Služby zamestnanosti										
Cieľ 6.3										
Opatrenie 6.3.1										
Opatrenie 6.3.2										
Opatrenie 6.3.3										

8.7 PROGRAM 7. VZDELÁVANIE A ŠPORT

Strategický zámer						
Zabezpečenie všestranného rozvoja detí a mládeže. Zlepšenie technického stavu a vybavenia materskej a základnej školy. V športe umožniť ponuku čo najširšej palety služieb, zabezpečiť čo najefektívnejšie a transparentné využitie verejných financií ku prospechu všetkých občanov obce. Podpora existujúcich športových podujatí, ako aj vytváranie vhodných podmienok pre rozvoj rôznych druhov športu nielen pre obyvateľov obce.						
Podprogram 7.1. Vzdelávanie						
Cieľ 7.1.	Zabezpečiť rozvoj a údržbu infraštruktúry vzdelávania a zabezpečenie podmienok pre efektívnu vzdelávaciu činnosť v obci.					
Opatrenie 7.1.1	Modernizácia zariadení predškolského vzdelávania a záujmovej činnosti.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadateľa
Aktivity	Obstaranie vybavenia.	20	rozpočet obce, ŠF EÚ, MŠ SR	verejný sektor	vysoký	obec Timoradza
	Modernizácia priestorov.	20	rozpočet obce, ŠF EÚ, MŠ SR	verejný sektor	vysoký	obec Timoradza
	Rekonštrukcia a zníženie energetickej náročnosti budovy.	250	rozpočet obce, ŠF EÚ, MŠ SR	verejný sektor	vysoký	obec Timoradza

Podprogram 7.2. Šport						
Cieľ 7.2.	Zabezpečiť trvalé skvalitňovanie vyváženej ponuky výkonnostného a rekreačného športu.					
Opatrenie 7.2.1	Výstavba športovej infraštruktúry.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Spracovanie technickej dokumentácie.	2	rozpočet obce, ŠF EÚ, MŠ SR	verejný sektor	stredný	obec Timoradza
	Revitalizácia starého ihriska s kúpaliskom.	50	rozpočet obce, ŠF EÚ, MŠ SR	verejný sektor	vysoký	obec Timoradza
	Rekonštrukcia oplotenia kúpaliska.	20	rozpočet obce, ŠF EÚ, MŠ SR	verejný sektor	vysoký	obec Timoradza
	Revitalizácia areálu kúpaliska.	150	rozpočet obce, ŠF EÚ, MŠ SR	verejný sektor	vysoký	obec Timoradza
	Rekonštrukcia a dostavba ihriska pri materskej škole.	10	rozpočet obce, ŠF EÚ, MŠ SR	verejný sektor	vysoký	obec Timoradza
	Výstavba multifunkčného ihriska.	250	rozpočet obce, ŠF EÚ, MŠ SR	verejný sektor	vysoký	obec Timoradza
	Výstavba detského ihriska pri vodnej nádrži.	2	rozpočet obce, ŠF EÚ, MŠ SR	verejný sektor	vysoký	obec Timoradza
Opatrenie 7.2.7	Rozvoj mimoškolskej činnosti – športové kluby, turistika, kultúrne krúžky.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Zabezpečenie priestorového a materiálneho vybavenia.	podľa potreby	rozpočet obce, podnikateľské subjekty	verejný, tretí sektor	stredný	obec Timoradza

	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Podprogram 7.1. Vzdelávanie										
Cieľ 7.1.										
Opatrenie 7.1.1										
Podprogram 7.2. Šport										
Cieľ 7.2.										
Opatrenie 7.2.1										
Opatrenie 7.2.2										

8.8 PROGRAM 8. KULTÚRA

Strategický zámer						
Trvalé pôsobenie na kultúrne povedomie obyvateľov širokou paletou kultúrnych aktivít organizovaných externými subjektami. Existencia dôstojných priestorov pre kultúrne aktivity je povinnosť obce. Priebežná a kreatívna propagácia podujatí má vplyv na imidž obce aj na cestovný ruch.						
Podprogram 8.1. Kultúrna infraštruktúra						
Cieľ 8.1	Zachovanie kultúrno-historického potenciálu obce a rozvoj kultúrnych, informačných a voľnočasových aktivít v nadväznosti na rozvoj cestovného ruchu na regionálnej a miestnej úrovni.					
Opatrenie 8.1.1	Výstavba multifunkčného kultúrneho zariadenia.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Vypracovanie technickej dokumentácie.	podľa potreby	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	nízky	obec Timoradza
	Rekonštrukcia domu kultúry (obnova a zníženie energetickej náročnosti).	100	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký	obec Timoradza
	Rekonštrukcia kuchyne v dome kultúry.	50	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký	obec Timoradza
	Rekonštrukcia podláh a pódia kultúrneho domu.	30	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký	obec Timoradza
Opatrenie 8.1.2	Obnova a ochrana kultúrnych pamiatok.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Obnova pamiatok.	podľa potreby	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký	obec Timoradza
Opatrenie 8.1.3	Podpora kultúrnych podujatí v obci.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Vypracovanie technickej dokumentácie.	1	rozpočet obce, ŠF EÚ, MK SR	verejný sektor	stredný	obec Timoradza
	Výstavba malého amfiteátra.	20	rozpočet obce, ŠF EÚ, MK SR	verejný sektor	vysoký	obec Timoradza

Podprogram 8.2. Organizačné zabezpečenie						
Cieľ 8.2	Organizačne zabezpečiť ponuku kultúrnych podujatí v obci.					
Opatrenie 8.2.1	Spracovať kalendár kultúrnych podujatí na celý rok, tento priebežne aktualizovať. Rozšíriť žánrovú ponuku s orientáciou na hodnotný kultúrny prínos.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Personálne a finančné zabezpečenie.	podľa potreby	rozpočet obce	verejný sektor	nízky	obec Timoradza
	Spracovanie kalendár kultúrnych podujatí.	podľa potreby	rozpočet obce	verejný sektor	nízky	obec Timoradza

Podprogram 8.3. Propagácia v oblasti kultúry						
Cieľ 8.3	Vytvorenie podmienok na efektívnu propagáciu obce v oblasti kultúry.					
Opatrenie 8.3.1	Spracovať globálnu koncepciu „propagácie“ histórie obce v multimediálnej forme.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Personálne a finančné zabezpečenie.	podľa potreby	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	nízky	obec Timoradza
	Spracovanie koncepcie v multimediálnej forme.	podľa potreby	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	nízky	obec Timoradza
Opatrenie 8.3.2	Propagácia kultúry na Internete prostredníctvom www stránky obce.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Finančné zabezpečenie.	1	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	nízky	obec Timoradza
	Obsahová analýza www stránky.	podľa potreby	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	nízky	obec Timoradza
	Priebežná aktualizácia www stránky.	podľa potreby	rozpočet obce	verejný sektor	nízky	obec Timoradza

	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Podprogram 8.1. Kultúrna infraštruktúra										
Cieľ 8.1										
Opatrenie 8.1.1										
Opatrenie 8.1.2										
Opatrenie 8.1.3										
Podprogram 8.2. Organizačné zabezpečenie										
Cieľ 8.2										
Opatrenie 8.2.1										
Podprogram 8.3. Propagácia v oblasti kultúry										
Cieľ 8.3										
Opatrenie 8.3.1										
Opatrenie 8.3.2										

8.9 PROGRAM 9. PROPAGÁCIA A CESTOVNÝ RUCH

Strategický zámer						
Budovať goodwill obce a dosiahnuť, aby sa stala strediskom cestovného ruchu v oblasti športu, kultúry a turistiky.						
Podprogram 9.1. Propagácia obce						
Cieľ 9.1	Zabezpečiť účinnú propagáciu obce.					
Opatrenie 9.1.1	Vytvorenie www stránky obce.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Finančné zabezpečenie.	1	rozpočet obce, podnikateľské subjekty	verejný sektor	nízky	obec Timoradza
	Obsahová analýza www stránky.	podľa potreby	rozpočet obce, podnikateľské subjekty	verejný sektor	nízky	obec Timoradza
	Priebežná aktualizácia www stránky.	podľa potreby	rozpočet obce,	verejný sektor	nízky	obec Timoradza
Opatrenie 9.1.2	Podpora budovania informačných tabúl v obci.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia

Aktivity	Budovanie a inštalácia tabúl informujúcich o atraktivitách obce.	podľa potreby	rozpočet obce, ŠF EÚ, MH SR	verejný sektor	nízky	obec, podnikateľské subjekty
	Budovanie a inštalácia tabúl propagujúcich kultúrne hodnoty obce.	1	rozpočet obce, ŠF EÚ, MH SR	verejný sektor	nízky	obec, podnikateľské subjekty

Podprogram 9.2. Rekreačno - relaxačné zázemie obce.						
Cieľ 9.2	Rekreačno- relaxačné zázemie obce.					
Opatrenie 9.2.1	Podpora vytvárania nových atraktivít v obce.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadateľa
	Spracovanie technickej dokumentácie.	2	ŠF EÚ, podnikateľské subjekty, úvery, iné grantové schémy	súkromný sektor	žiadny	podnikateľské subjekty
	Výstavba oddychovo rekreačnej zóny v blízkosti vodnej nádrže Timoradza (mimo ochranného pásma).	150	ŠF EÚ, podnikateľské subjekty, úvery, iné grantové schémy	súkromný sektor	žiadny	podnikateľské subjekty

Podprogram 9.3. Cestovný ruch.						
Cieľ 9.3	Podporovať podnikateľské aktivity v cestovnom ruchu.					
Opatrenie 9.3.1	Uzavrieť s podnikateľmi dohody o poskytovaní služieb v agroturistike a cestovnom ruchu a o propagovaní ich služieb obcami.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadateľa
Aktivity	Zabezpečenie personálnych kapacít.	podľa potreby	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	stredný	obec Timoradza
Opatrenie 9.3.2	Podporovať podnikateľské subjekty, neziskové organizácie a inštitúcie pri získavaní finančných prostriedkov z grantov a fondov EÚ.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadateľa
Aktivity	Zabezpečenie personálnych kapacít.	podľa potreby	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	nízky	obec Timoradza

	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Podprogram 9.1. Propagácia obce										
Cieľ 9.1										
Opatrenie 9.1.1										
Opatrenie 9.1.2										
Podprogram 9.2. Rekreačno - relaxačné zázemie obce.										
Cieľ 9.2										
Opatrenie 9.2.1										
Podprogram 9.3. Cestovný ruch.										
Cieľ 9.3										
Opatrenie 9.3.1										
Opatrenie 9.3.2										

8.10 PROGRAM 10. ADMINISTRATÍVA A BEZPEČNOSŤ

Strategický zámer						
Vytvoriť podmienky na efektívnu prácu obecného úradu. Vytvoriť vyhovujúce podmienky na poskytovania verejných služieb, estetizácia a funkčnosť miesta kontaktu so zákazníkmi obecného úradu, vytváranie vhodných technických a pracovných podmienok na mestskom úrade. Vytvorenie podmienok na znižovanie kriminality v obci a ochranu majetku obyvateľov a ostatných subjektov v obci.						
Podprogram 10.1. Administratíva						
Cieľ 10.1.	Zabezpečiť rozvoj administratívnej infraštruktúry a podmienok na výkon samosprávnych funkcií v obci					
Opatrenie 10.1.1	Komplexná rekonštrukcia budovy obecného úradu.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadateľa
Aktivity	Spracovanie technickej dokumentácie.	podľa potreby	rozpočet obce, ŠF EÚ, úvery, iné grantové schémy	verejný sektor	stredný	obec Timoradza
	Komplexná rekonštrukcia budovy obecného úradu.	50	rozpočet obce, ŠF EÚ, úvery, iné grantové schémy	verejný sektor	vysoký	obec Timoradza

	Výstavba bezbariérového prístupu do obecného úradu.	5	rozpočet obce, ŠF EÚ, úvery, iné grantové schémy	verejný sektor	stredný	obec Timoradza
	Rekonštrukcia obecného rozhlasu.	30	rozpočet obce, ŠF EÚ, úvery, iné grantové schémy	verejný sektor	vysoký	obec Timoradza

Podprogram 10.2. Bezpečnosť						
Cieľ 10.2.		Vytvorenie podmienok na znižovanie kriminality v obci a ochranu majetku obyvateľov a ostatných subjektov v obci.				
Opatrenie 10.2.1		Zriadenie kamerového systému.				
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Inštalácia kamerového systému v priestore cintorínov.	3	rozpočet obce, ŠF EÚ, podnikateľské subjekty, úvery, iné grantové schémy	verejný, súkromný sektor	stredný	obec Timoradza
	Inštalácia kamerového systému v priestore centra obce.	3	rozpočet obce, ŠF EÚ, podnikateľské subjekty, úvery, iné grantové schémy	verejný, súkromný sektor	stredný	obec Timoradza
	Inštalácia kamerového systému v priestore športového areálu.	3	rozpočet obce, ŠF EÚ, podnikateľské subjekty, úvery, iné grantové schémy	verejný, súkromný sektor	stredný	obec Timoradza
	Inštalovanie fotopascí na rizikových miestach čiernych skládok.	2	rozpočet obce, ŠF EÚ, podnikateľské subjekty, úvery, iné grantové schémy	verejný, súkromný sektor	stredný	obec Timoradza

	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Podprogram 10.1. Administratíva										
Cieľ 10.1.										
Opatrenie 10.1.1										
Podprogram 10.2. Bezpečnosť										
Cieľ 10.2.										
Opatrenie 10.2.1										

8.11 PROGRAM 11. INFORMATIZÁCIA OBCE

Strategický zámer						
Zabezpečenie technických podmienok pre rozvoj informačnej spoločnosti. Umožniť obyvateľom využívať on-line elektronické služby samosprávy. Vytvoriť vhodné podmienky na prechod na e-government na lokálnej úrovni (e-vote, e-services, ...). Umožniť obyvateľom obce a pracovníkom samosprávy zvyšovať svoje počítačové vedomie a zručnosti.						
Podprogram 11.1. Budovanie a rozvoj informačnej infraštruktúry.						
Cieľ 11.1		Zabezpečiť technické podmienky na prechod samosprávy na nový typ vládnutia - e - government.				
Opatrenie 11.1.1		Rozvoj infraštruktúry informačných systémov samosprávy.				
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Technické zabezpečenie IS.	1	rozpočet obce, ŠF EÚ, zdroje neziskových organizácií	verejný sektor	stredný	obec Timoradza
	Tvorba základného SW na komunikáciu občan – samospráva – podnikateľské subjekty.	5	rozpočet obce, ŠF EÚ, zdroje neziskových organizácií	verejný sektor	vysoký	obec Timoradza
Opatrenie 11.1.2		Zavádzanie efektívnych elektronických služieb poskytovaných na úrovni samosprávy.				
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Tvorba aplikačného softwaru na zabezpečenie e – služieb v obci.	2	rozpočet obce	verejný sektor	vysoký	obec Timoradza
	Tvorba SW na realizáciu e-vote na miestnej úrovni.	2	rozpočet obce	verejný sektor	vysoký	obec Timoradza

Podprogram 11.2. Počítačová gramotnosť.						
Cieľ 11.2	Zvýšenie počítačovej gramotnosti obyvateľov a pracovníkov samosprávy.					
Opatrenie 11.2.1	Podpora zvyšovania počítačového vedomia u pracovníkov samosprávy.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadateľa
Aktivity	Realizácia kurzov na získanie ECDL spôsobilosti pre pracovníkov miestnej samosprávy.	podľa potreby	rozpočet obce, ŠF EÚ, zdroje neziskových organizácií	verejný sektor	žiadny	obec Timoradza
Opatrenie 11.2.2	Podpora zvyšovania počítačového vedomia u obyvateľov obce.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadateľa
Aktivity	Realizácia kurzov na zvyšovanie počítačového vedomia u obyvateľov obce.	podľa potreby	rozpočet obce, ŠF EÚ, zdroje neziskových organizácií	verejný sektor	nízky	obec, n.o.
	Realizácia kurzov na obsluhu a používanie obecného informačného a komunikačného systému.	podľa potreby	rozpočet obce, ŠF EÚ, zdroje neziskových organizácií	verejný sektor	nízky	obec, n.o.
Opatrenie 11.2.3	Podpora vzdelávacích aktivít zameraných na zvyšovanie zručností a vedomostí o internete a motiváciu k používaniu internetu a elektronických služieb.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadateľa
Aktivity	Realizácia kurzov na zvyšovanie vedomostí o internete.	podľa potreby	rozpočet obce, ŠF EÚ, zdroje neziskových organizácií	verejný sektor	nízky	obec, n.o.

	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Podprogram 11.1. Budovanie a rozvoj informačnej infraštruktúry.										
Cieľ 11.1										
Opatrenie 11.1.1										
Opatrenie 11.1.2										
Podprogram 11.2. Počítačová gramotnosť.										
Cieľ 11.2										
Opatrenie 11.2.1										
Opatrenie 11.2.2										
Opatrenie 11.2.3										

Finančná časť

Programu hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce Timoradza 2015 - 2024

9 FINANČNÝ PLÁN PROGRAMU

Jednou z kľúčových otázok pre realizáciu programu rozvoja je schopnosť obce v priebehu jeho realizácie zaistiť zdroje potrebné na jeho financovanie. Tieto zdroje vznikajú vo viacerých sférach – v súkromnom sektore, verejnej správe, ide tiež o zdroje zahraničné, najmä o prostriedky Európskej únie. Dôležitým zdrojom budú, po dokončení reformy verejnej správy a uskutočnení daňovej reformy, vlastné prostriedky. V dôsledku neexistencie nevyhnutných podkladových údajov pre stanovenie finančného rámca, v ktorom by sa mal program rozvoja v strednodobom horizonte pohybovať, je výška prostriedkov potrebná na realizáciu jednotlivých opatrení a aktivít stanovená len orientačne. Táto časť sa bude konkretizovaná v závislosti od reálneho čerpania finančných príspevkov zo štrukturálnych fondov, možností obecného rozpočtu atď..

Formulár č. F 5 – Indikatívny rozpočet - sumarizácia

tis. €	Rok										
	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	Spolu
I. Hospodárska politika	195,0	487,0	634,7	672,7	525,7	233,7	45,0	7,0	0,1	0,1	2801,0
PROGRAM 1. HOSPODÁRSTVO A VEDECKO.....	0,0	242,8	330,3	330,3	330,3	87,5	0,0	0,0	0,0	0,0	1321,0
PROGRAM 2. DOPRAVA A KOMUNIKÁCIE	128,9	128,9	128,9	128,9	6,9	6,9	6,9	6,9	0,0	0,0	543,0
PROGRAM 3. TECHNICKÁ INFRAŠTRUKTÚRA	25,0	50,5	151,8	151,8	126,8	101,3	0,0	0,0	0,0	0,0	607,0
PROGRAM 9. PROPAGÁCIA A CESTOVNÝ RUCH	0,6	0,6	0,1	38,1	38,1	38,1	38,1	0,1	0,1	0,1	154,0
PROGRAM 10. ADMINISTRATÍVA A BEZPEČNOSŤ	40,5	61,8	21,3	21,3	21,3	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	166,0
PROGRAM 11. INFORMATIZÁCIA OBCE	0,0	2,5	2,5	2,5	2,5	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	10,0
II. Sociálna politika	122,9	122,9	436,9	557,9	510,1	510,1	196,1	75,1	0,1	0,1	2532,0
PROGRAM 6. SOCIÁLNE SLUŽBY A ZDRAVOTN.	0,0	0,0	314,0	314,0	389,0	389,0	75,0	75,0	0,0	0,0	1556,0
PROGRAM 7. VZDELÁVANIE A ŠPORT	72,5	72,5	72,5	193,5	121,0	121,0	121,0	0,0	0,0	0,0	774,0
PROGRAM 8. KULTÚRA	50,4	50,4	50,4	50,4	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	202,0
III. Environmentálna politika	293,8	482,1	532,6	532,6	238,8	86,8	36,3	0,0	0,0	0,0	2203,0
PROGRAM 4. ODPADOVÉ HOSPODÁRSTVO	293,8	293,8	344,3	344,3	50,5	50,5	0,0	0,0	0,0	0,0	1377,0
PROGRAM 5. ŽIVOTNÉ PROSTREDIE	0,0	188,3	188,3	188,3	188,3	36,3	36,3	0,0	0,0	0,0	826,0
Zdroj: vlastné spracovanie											

Vychádzajúc z vyššie zadefinovaných cieľov, priorít a opatrení a na základe auditu pripravovaných Projektových zámerov v réžii samosprávy, podnikateľskej sféry či neziskových a iných organizácií bol vypracovaný plán realizácie programu. Definuje, z akých prostriedkov by sa mali tieto zábery realizovať, kto by mal byť žiadateľov, určuje predpokladané časové rámce v **tis. €**.

9.1 PROGRAM 1. HOSPODÁRSTVO A VEDECKO-TECHNICKÝ ROZVOJ

Predpokladaná štruktúra finančných zdrojov (tis. €)									
Ciele	Oprávnené náklady spolu	Verejné zdroje						Súkromné zdroje	EIB
		Verejné zdroje spolu	Fond EÚ	Národné verejné zdroje					
				Národné verejné zdroje spolu	Štátny rozpočet	Regionálne zdroje	Miestne zdroje		

Cieľ 1.2	Zabezpečiť rozvoj tradičných remesiel v obci.								
Opatrenie 1.2.1	910	592	444	148	148	0	0	319	0
Cieľ 1.3	Vytvorenie podmienok na rozvoj inovačných aktivít v súkromných podnikoch.								
Opatrenie 1.3.1	350	175	131	44	44	0	0	175	0
Cieľ 1.4	Zvýšenie energetickej efektívnosti na strane výroby aj spotreby a zavádzanie progresívnych technológií v energetike.								
Opatrenie 1.4.1	61	61	46	15	12	0	3	0	0
Spolu	1 321,00	828	621	207	204	0	3	494	0

Časový horizont čerpania zdrojov (tis. €)									
Rok	Oprávnené náklady spolu	Verejné zdroje						Súkromné zdroje	EIB
		Verejné zdroje spolu	Fond EÚ	Národné verejné zdroje					
				Národné verejné zdroje spolu	Štátny rozpočet	Regionálne zdroje	Miestne zdroje		
A=B+H+CH	B=C+D	C	D=E+F+G	E	F	G	H	CH	
2015	0,00	0	0	0	0	0	0	0	0
2016	242,75	163	122	41	40	0	1	80	0
2017	330,25	207	155	52	51	0	1	123	0
2018	330,25	207	155	52	51	0	1	123	0
2019	330,25	207	155	52	51	0	1	123	0
2020	87,50	44	33	11	11	0	0	44	0
2021	0,00	0	0	0	0	0	0	0	0
2022	0,00	0	0	0	0	0	0	0	0
2023	0,00	0	0	0	0	0	0	0	0
2024	0,00	0	0	0	0	0	0	0	0
Spolu	1321,00	828	621	207	204	0	3	494	0

Zdroje financovania EÚ

Integrovaný regionálny operačný program

Prioritná os č.3: Konkurencieschopné a atraktívne regióny pre podnikanie a zamestnanosť

INVESTIČNÁ PRIORITA 3.1: Podpora fyzickej, ekonomickej a sociálnej regenerácie zanedbaných mestských a vidieckych komún a území

INVESTIČNÁ PRIORITA 3.2: Ochrana, propagácia a rozvoj kultúrneho a prírodného dedičstva

OP Kvalita životného prostredia

PRIORITNÁ OS 3: ENERGETICKY EFEKTÍVNEJŠIE NÍZKOUHKÍKOVÉ HOSPODÁRSTVO

INVESTIČNÁ PRIORITA 1: Podpora výroby a distribúcie energie z obnoviteľných zdrojov

INVESTIČNÁ PRIORITA 2: Podpora energetickej efektívnosti a využitia energie z obnoviteľných zdrojov v podnikoch

INVESTIČNÁ PRIORITA 3: Podpora energetickej efektívnosti a využitia energie z obnoviteľných zdrojov vo verejných infraštruktúrach, vrátane využitia vo verejných budovách a v sektore bývania

OP Výskum a inovácie

PRIORITNÁ OS 2: Podnikateľské prostredie priaznivé pre inovácie

INVESTIČNÁ PRIORITA 2.1: Podpora investovania do inovácií a výskumu, tvorba prepojenia a synergií medzi podnikmi vedeckovýskumnými centrami a vyšším vzdelávaním obzvlášť vo vývoji produktov a služieb, prenosu technológií, sociálnej inovácie a aplikácie verejných služieb, stimulácie dopytu, vytvárania sietí, zoskupení (klastrov) a otvorenej inovácie prostredníctvom inteligentnej špecializácie, podpora technologického a aplikovaného výskumu, pilotných Projektov a aktivít skorého overovania výrobkov, vyspelých výrobných kapacít a prvovýroby v kľúčových technológiách

INVESTIČNÁ PRIORITA 2.2: Podpora podnikania, najmä prostredníctvom uľahčenia využívania nových nápadov v hospodárstve a podpora zakladania nových firiem vrátane podnikateľských inkubátorov

INVESTIČNÁ PRIORITA 2.3: Vývoj a zavedenie nových obchodných modelov MSP, najmä v rámci internacionalizácie
 INVESTIČNÁ PRIORITA 2.4: Podpora tvorby a rozšírenia pokročilých kapacít pre rozvoj výrobkov a služieb
 INVESTIČNÁ PRIORITA 2.5: Podpora kapacity MSP a cieľom zapojenia do rastu a inovácií
 INVESTIČNÁ PRIORITA 2.6: Podpora výskumu, vývoja a osvojenia nízkouhlíkových technológií
 TECHNICKÁ POMOC

OP INTEGROVANÁ INFRAŠTRUKTÚRA A OP ĽUDSKÉ ZDROJE

Program rozvoja vidieka

Projektové opatrenia (realizácia bude zabezpečovaná cez individuálne Opatrenia žiadateľov):

- Obnova poľnohospodárskeho potenciálu – prevencia (čl. 19)
- Podpora mladých farmárov, malých fariem a podnikania (čl. 20)
- Základné služby a obnova dedín vo vidieckych oblastiach (čl. 21)
- Prevencia a odstraňovanie škôd v lesoch (čl. 25)
- Investície do nových lesných technológií (čl. 27)
- Spolupráca (čl. 36)
- LEADER (čl. 42-45)

9.2 PROGRAM 2. DOPRAVA A KOMUNIKÁCIE

Predpokladaná štruktúra finančných zdrojov (tis. €)									
Ciele	Oprávnené náklady spolu	Verejné zdroje						Súkromné zdroje	EIB
		Verejné zdroje spolu	Fond EÚ	Národné verejné zdroje					
				Národné verejné zdroje spolu	Štátny rozpočet	Regionálne zdroje	Miestne zdroje		
A=B+H+CH	B=C+D	C	D=E+F+G	E	F	G	H	CH	
Cieľ 2.1	Rozvoj dopravnej infraštruktúry								
Opatrenie 2.1.1	275	275	206	69	55	0	14	0	0
Opatrenie 2.1.3	125	125	94	31	25	0	6	0	0
Opatrenie 2.1.4	55	55	41	14	11	0	3	0	0
Opatrenie 2.1.5	82	82	62	21	16	0	4	0	0
Cieľ 2.2	Zabezpečenie dopravného spojenia hromadnou autobusovou dopravou, prípadne železničnou dopravou.								
Opatrenie 2.1.1	6	6	5	2	1	0	0	0	0
Spolu	543,00	543	407	136	109	0	27	0	0

Časový horizont čerpania zdrojov (tis. €)									
Rok	Oprávnené náklady spolu	Verejné zdroje						Súkromné zdroje	EIB
		Verejné zdroje spolu	Fond EÚ	Národné verejné zdroje					
				Národné verejné zdroje spolu	Štátny rozpočet	Regionálne zdroje	Miestne zdroje		
A=B+H+CH	B=C+D	C	D=E+F+G	E	F	G	H	CH	
2015	128,88	129	97	32	26	0	6	0	0
2016	128,88	129	97	32	26	0	6	0	0
2017	128,88	129	97	32	26	0	6	0	0
2018	128,88	129	97	32	26	0	6	0	0
2019	6,88	7	5	2	1	0	0	0	0
2020	6,88	7	5	2	1	0	0	0	0
2021	6,88	7	5	2	1	0	0	0	0
2022	6,88	7	5	2	1	0	0	0	0
2023	0,00	0	0	0	0	0	0	0	0
2024	0,00	0	0	0	0	0	0	0	0

Spolu	543,00	543	407	136	109	0	27	0	0
-------	--------	-----	-----	-----	-----	---	----	---	---

Zdroje financovania EÚ

Integrovaný regionálny operačný program

Prioritná os č. 1: Bezpečná a ekologická doprava v regiónoch

INVESTIČNÁ PRIORITA 1.1: Posilnenie regionálnej mobility prostredníctvom prepojenia sekundárnych a terciárnych uzlov s infraštruktúrou TEN-T

INVESTIČNÁ PRIORITA 1.2: Rozvoj ekologicky priaznivých a nízkouhlíkových dopravných systémov

Prioritná os č.3: Konkurencieschopné a atraktívne regióny pre podnikanie a zamestnanosť

INVESTIČNÁ PRIORITA 3.1: Podpora fyzickej, ekonomickej a sociálnej regenerácie zanedbaných mestských a vidieckych komunit a území

OP INTEGROVANÁ INFRAŠTRUKTÚRA A OP ĽUDSKÉ ZDROJE

Program rozvoja vidieka

Projektové opatrenia (realizácia bude zabezpečovaná cez individuálne Opatrenia žiadateľov):

- Investície do hmotného majetku (čl. 18)
- Základné služby a obnova dedín vo vidieckych oblastiach (čl. 21)
- LEADER (čl. 42-45)

DOTÁCIE MINISTERSTVA DOPRAVY, VÝSTAVBY A REGIONÁLNEHO ROZVOJA SR

9.3 PROGRAM 3. TECHNICKÁ INFRAŠTRUKTÚRA

Predpokladaná štruktúra finančných zdrojov (tis. €)									
Ciele	Oprávnené náklady spolu	Verejné zdroje						Súkromné zdroje	EIB
		Verejné zdroje spolu	Fond EÚ	Národné verejné zdroje					
				Národné verejné zdroje spolu	Štátny rozpočet	Regionálne zdroje	Miestne zdroje		
A=B+H+CH	B=C+D	C	D=E+F+G	E	F	G	H	CH	
Cieľ 3	Zabezpečiť rozvoj a rekonštrukciu technickej infraštruktúry v obci.								
Opatrenie 3.2	100	100	75	25	20	0	5	0	0
Opatrenie 3.3	102	102	77	26	20	0	5	0	0
Opatrenie 3.4	405	405	304	101	81	0	20	0	0
Spolu	607,00	607	455	152	121	0	30	0	0

Časový horizont čerpania zdrojov (tis. €)									
Rok	Oprávnené náklady spolu	Verejné zdroje						Súkromné zdroje	EIB
		Verejné zdroje spolu	Fond EÚ	Národné verejné zdroje					
				Národné verejné zdroje spolu	Štátny rozpočet	Regionálne zdroje	Miestne zdroje		
A=B+H+CH	B=C+D	C	D=E+F+G	E	F	G	H	CH	
2015	25,00	25	19	6	5	0	1	0	0
2016	50,50	51	38	13	10	0	3	0	0
2017	151,75	152	114	38	30	0	8	0	0
2018	151,75	152	114	38	30	0	8	0	0
2019	126,75	127	95	32	25	0	6	0	0
2020	101,25	101	76	25	20	0	5	0	0
2021	0,00	0	0	0	0	0	0	0	0

2022	0,00	0	0	0	0	0	0	0	0
2023	0,00	0	0	0	0	0	0	0	0
2024	0,00	0	0	0	0	0	0	0	0
Spolu	607,00	607	455	152	121	0	30	0	0

Zdroje financovania EÚ

Integrovaný regionálny operačný program

Prioritná os č.3: Konkurencieschopné a atraktívne regióny pre podnikanie a zamestnanosť
 INVESTIČNÁ PRIORITA 3.1: Podpora fyzickej, ekonomickej a sociálnej regenerácie zanedbaných mestských a vidieckych komún a území

IROP je realizovaný prostredníctvom integrovaných územných stratégií, ktoré na úrovni NUTS2 zdefinujú prioritné Projektové zámery v regióne. Cieľom je dosiahnutie čo najväčších synergických efektov preinvestovaných finančných prostriedkov a predchádzanie negatívnym účinkom nekoordinovaného plánovania v ohraničenom území.

OP Kvalita životného prostredia

PRIORITNÁ OS 1: UDRŽATEĽNÉ VYUŽÍVANIE PRÍRODNÝCH ZDROJOV PROSTREDNÍCTVOM ROZVOJA ENVIRONMENTÁLNEJ INFRAŠTRUKTÚRY

INVESTIČNÁ PRIORITA 1: Riešenie významných potrieb investícií do sektora odpadu s cieľom splniť požiadavky environmentálneho acquis

INVESTIČNÁ PRIORITA 2: riešenie významných potrieb investícií do sektora vodného hospodárstva s cieľom splniť požiadavky environmentálneho acquis

INVESTIČNÁ PRIORITA 3: ochrana a obnova biologickej diverzity, ochrana pôdy a obnova a propagácia ekosystémových služieb vrátane Natura 2000 a zelených infraštruktúr

OP INTEGROVANÁ INFRAŠTRUKTÚRA A OP ĽUDSKÉ ZDROJE

Program rozvoja vidieka

Projektové opatrenia (realizácia bude zabezpečovaná cez individuálne Opatrenia žiadateľov):

- Investície do hmotného majetku (čl. 18)
- Základné služby a obnova dedín vo vidieckych oblastiach (čl. 21)
- LEADER (čl. 42-45)

9.4 PROGRAM 4. ODPADOVÉ HOSPODÁRSTVO

Predpokladaná štruktúra finančných zdrojov (tis. €)									
Ciele	Oprávnené náklady spolu	Verejné zdroje						Súkromné zdroje	EIB
		Verejné zdroje spolu	Fond EÚ	Národné verejné zdroje					
				Národné verejné zdroje spolu	Štátny rozpočet	Regionálne zdroje	Miestne zdroje		
A=B+H+CH	B=C+D	C	D=E+F+G	E	F	G	H	CH	
Cieľ 4	Nakladanie s komunálnym a drobným stavebným odpadom								
Opatrenie 4.3	10	10	8	3	2	0	1	0	0
Opatrenie 4.4	915	915	686	229	183	0	46	0	0
Opatrenie 4.5	250	250	188	63	50	0	13	0	0
Opatrenie 4.6	202	202	152	51	40	0	10	0	0
Spolu	1 377,00	1 377	1 033	344	275	0	69	0	0

Časový horizont čerpania zdrojov (tis. €)						
Rok	Oprávnené	Verejné zdroje			Súkromné	EIB

	náklady spolu	Verejné zdroje spolu	Fond EÚ	Národné verejné zdroje				zdroje	
				Národné verejné zdroje spolu	Štátny rozpočet	Regionálne zdroje	Miestne zdroje		
	A=B+H+CH	B=C+D	C	D=E+F+G	E	F	G	H	CH
2015	293,75	294	220	73	59	0	15	0	0
2016	293,75	294	220	73	59	0	15	0	0
2017	344,25	344	258	86	69	0	17	0	0
2018	344,25	344	258	86	69	0	17	0	0
2019	50,50	51	38	13	10	0	3	0	0
2020	50,50	51	38	13	10	0	3	0	0
2021	0,00	0	0	0	0	0	0	0	0
2022	0,00	0	0	0	0	0	0	0	0
2023	0,00	0	0	0	0	0	0	0	0
2024	0,00	0	0	0	0	0	0	0	0
Spolu	1377,00	1377	1033	344	275	0	69	0	0

Zdroje financovania EÚ

OP Kvalita životného prostredia

PRIORITNÁ OS 1: UDRŽATEĽNÉ VYUŽÍVANIE PRÍRODNÝCH ZDROJOV PROSTREDNÍCTVOM ROZVOJA ENVIRONMENTÁLNEJ INFRAŠTRUKTÚRY

INVESTIČNÁ PRIORITA 1: Riešenie významných potrieb investícií do sektora odpadu s cieľom splniť požiadavky environmentálneho acquis

INVESTIČNÁ PRIORITA 2: riešenie významných potrieb investícií do sektora vodného hospodárstva s cieľom splniť požiadavky environmentálneho acquis

INVESTIČNÁ PRIORITA 3: ochrana a obnova biologickej diverzity, ochrana pôdy a obnova a propagácia ekosystémových služieb vrátane Natura 2000 a zelených infraštruktúr

INVESTIČNÁ PRIORITA 4: opatrenia na zlepšenie obecného prostredia, regeneráciu opustených priemyselných lokalít a zníženie znečistenia ovzdušia

PRIORITNÁ OS 2: ADAPTÁCIA NA NEPRIAZNIVÉ DÔSLEDKY ZMENY KLÍMY SO ZAMERANÍM NA OCHRANU PRED POVODŇAMI, RIADENIE A PREVENCIU SÚVISIACICH RIZÍK

INVESTIČNÁ PRIORITA 1: Podpora vyhradených investícií na prispôsobenie sa zmene klímy

INVESTIČNÁ PRIORITA 2: Propagácia investícií na riešenie osobitných rizík, zabezpečenie odolnosti proti katastrofám a vyvíjanie systémov zvládania katastrof

PRIORITNÁ OS 3: ENERGETICKY EFEKTÍVNEJŠIE NÍZKOUHLÍKOVÉ HOSPODÁRSTVO

INVESTIČNÁ PRIORITA 1: Podpora výroby a distribúcie energie z obnoviteľných zdrojov

INVESTIČNÁ PRIORITA 2: Podpora energetickej efektívnosti a využitia energie z obnoviteľných zdrojov v podnikoch

INVESTIČNÁ PRIORITA 3: Podpora energetickej efektívnosti a využitia energie z obnoviteľných zdrojov vo verejných infraštruktúrach, vrátane využitia vo verejných budovách a v sektore bývania

INVESTIČNÁ PRIORITA 4: Vývoj a zavedenie inteligentných distribučných systémov s nízkymi a strednými úrovňami napätia

INVESTIČNÁ PRIORITA 5: Podpora nízkouhlíkových stratégií pre všetky typy území, zvlášť mestských oblastí, vrátane podpory trvalo udržateľnej mestskej mobility a zmiernenie relevantných adaptačných opatrení

INVESTIČNÁ PRIORITA 6: Podpora využitia vysokoúčinnnej kombinovanej výroby elektriny a tepla založenej na dopyte po využiteľnom teple

PRIORITNÁ OS 4: TECHNICKÁ POMOC

Program rozvoja vidieka

Projektové opatrenia (realizácia bude zabezpečovaná cez individuálne Opatrenia žiadateľov):

- Investície do hmotného majetku (čl. 18)
- Základné služby a obnova dedín vo vidieckych oblastiach (čl. 21)
- LEADER (čl. 42-45)

NÓRSKY FINANČNÝ MECHANIZMUS A FINANČNÝ MECHANIZMUS EHP

Finančné príspevky sa poskytujú v týchto prioritných oblastiach: a) Ochrana a manažment životného prostredia

ŠVAJČIARSKY FINANČNÝ MECHANIZMUS
 THE INTELLIGENT ENERGY – EUROPE PROGRAMM

DOTÁCIE MINISTERSTVA DOPRAVY, VÝSTAVBY A REGIONÁLNEHO ROZVOJA SR
 EKOFOND
 ENVIRONMENTÁLNY FOND
 RECYKLAČNÝ FOND
 NADÁCIA SPP
 NADÁCIA ORANGE
 NADÁCIA EKOPOLIS
 GREENWAYS
 PRIESTORY
 POHODA ZA MESTOM
 ZELENÉ OÁZY
 GRANTOVÝ PROGRAM TESCO PRE ZDRAVŠIE MESTÁ

9.5 PROGRAM 5. ŽIVOTNÉ PROSTREDIE

Predpokladaná štruktúra finančných zdrojov (tis. €)									
Ciele	Oprávnené náklady spolu	Verejné zdroje						Súkromné zdroje	EIB
		Verejné zdroje spolu	Fond EÚ	Národné verejné zdroje					
				Národné verejné zdroje spolu	Štátny rozpočet	Regionálne zdroje	Miestne zdroje		
A=B+H+CH	B=C+D	C	D=E+F+G	E	F	G	H	CH	
Cieľ 5.2	Nakladanie s komunálnym a drobným stavebným odpadom								
Opatrenie 5.2.2	252	252	189	63	50	0	13	0	0
Opatrenie 5.2.3	255	255	191	64	51	0	13	0	0
Cieľ 5.4.	Ochrana a racionálne využívanie vôd, ochrana pred povodňami.								
Opatrenie 5.4.1	101	101	76	25	20	0	5	0	0
Opatrenie 5.4.2	218	218	164	55	44	0	11	0	0
Spolu	826,00	826	620	207	165	0	41	0	0

Časový horizont čerpania zdrojov (tis. €)									
Rok	Oprávnené náklady spolu	Verejné zdroje						Súkromné zdroje	EIB
		Verejné zdroje spolu	Fond EÚ	Národné verejné zdroje					
				Národné verejné zdroje spolu	Štátny rozpočet	Regionálne zdroje	Miestne zdroje		
A=B+H+CH	B=C+D	C	D=E+F+G	E	F	G	H	CH	
2015	0,00	0	0	0	0	0	0	0	0
2016	188,33	188	141	47	38	0	9	0	0
2017	188,33	188	141	47	38	0	9	0	0
2018	188,33	188	141	47	38	0	9	0	0
2019	188,33	188	141	47	38	0	9	0	0
2020	36,33	36	27	9	7	0	2	0	0
2021	36,33	36	27	9	7	0	2	0	0
2022	0,00	0	0	0	0	0	0	0	0
2023	0,00	0	0	0	0	0	0	0	0
2024	0,00	0	0	0	0	0	0	0	0

Spolu	826,00	826	620	207	165	0	41	0	0
-------	--------	-----	-----	-----	-----	---	----	---	---

Zdroje financovania EÚ

OP Kvalita životného prostredia

PRIORITNÁ OS 1: UDRŽATEĽNÉ VYUŽÍVANIE PRÍRODNÝCH ZDROJOV PROSTREDNÍCTVOM ROZVOJA ENVIRONMENTÁLNEJ INFRAŠTRUKTÚRY

INVESTIČNÁ PRIORITA 1: Riešenie významných potrieb investícií do sektora odpadu s cieľom splniť požiadavky environmentálneho acquis

INVESTIČNÁ PRIORITA 2: riešenie významných potrieb investícií do sektora vodného hospodárstva s cieľom splniť požiadavky environmentálneho acquis

INVESTIČNÁ PRIORITA 3: ochrana a obnova biologickej diverzity, ochrana pôdy a obnova a propagácia ekosystémových služieb vrátane Natura 2000 a zelených infraštruktúr

INVESTIČNÁ PRIORITA 4: opatrenia na zlepšenie obecného prostredia, regeneráciu opustených priemyselných lokalít a zníženie znečistenia ovzdušia

PRIORITNÁ OS 2: ADAPTÁCIA NA NEPRIAZNIVÉ DÔSLEDKY ZMENY KLÍMY SO ZAMERANÍM NA OCHRANU PRED POVODŇAMI, RIADENIE A PREVENCIU SÚVISIACICH RIZÍK

INVESTIČNÁ PRIORITA 1: Podpora vyhradených investícií na prispôbenie sa zmene klímy

INVESTIČNÁ PRIORITA 2: Propagácia investícií na riešenie osobitných rizík, zabezpečenie odolnosti proti katastrofám a vyvíjanie systémov zvládania katastrof

PRIORITNÁ OS 3: ENERGETICKY EFEKTÍVNEJŠIE NÍZKOUHKÍKOVÉ HOSPODÁRSTVO

INVESTIČNÁ PRIORITA 1: Podpora výroby a distribúcie energie z obnoviteľných zdrojov

INVESTIČNÁ PRIORITA 2: Podpora energetickej efektívnosti a využitia energie z obnoviteľných zdrojov v podnikoch

INVESTIČNÁ PRIORITA 3: Podpora energetickej efektívnosti a využitia energie z obnoviteľných zdrojov vo verejných infraštruktúrach, vrátane využitia vo verejných budovách a v sektore bývania

INVESTIČNÁ PRIORITA 4: Vývoj a zavedenie inteligentných distribučných systémov s nízkymi a strednými úrovňami napätia

INVESTIČNÁ PRIORITA 5: Podpora nízkouhlíkových stratégií pre všetky typy území, zvlášť mestských oblastí, vrátane podpory trvalo udržateľnej mestskej mobility a zmiernenie relevantných adaptačných opatrení

INVESTIČNÁ PRIORITA 6: Podpora využitia vysokoúčinnnej kombinovanej výroby elektriny a tepla založenej na dopyte po využiteľnom teple

PRIORITNÁ OS 4: TECHNICKÁ POMOC

Program rozvoja vidieka

Projektové opatrenia (realizácia bude zabezpečovaná cez individuálne Opatrenia žiadateľov):

- Investície do hmotného majetku (čl. 18)
- Základné služby a obnova dedín vo vidieckych oblastiach (čl. 21)
- LEADER (čl. 42-45)

NÓRSKY FINANČNÝ MECHANIZMUS A FINANČNÝ MECHANIZMUS EHP

Finančné príspevky sa poskytujú v týchto prioritných oblastiach:

- a) Ochrana a manažment životného prostredia
- b) Klimatické zmeny a obnoviteľná energia

ŠVAJČIARSKY FINANČNÝ MECHANIZMUS

THE INTELLIGENT ENERGY – EUROPE PROGRAMM

DOTÁCIE MINISTERSTVA DOPRAVY, VÝSTAVBY A REGIONÁLNEHO ROZVOJA SR

EKOFOND

ENVIRONMENTÁLNY FOND

RECYKLAČNÝ FOND

NADÁCIA SPP

NADÁCIA ORANGE

NADÁCIA EKOPOLIS

GREENWAYS

PRIESTORY

POHODA ZA MESTOM

ZELENÉ OÁZY

GRANTOVÝ PROGRAM TESCO PRE ZDRAVŠIE MESTÁ

9.6 PROGRAM 6. SOCIÁLNE SLUŽBY A ZDRAVOTNÍCTVO

Predpokladaná štruktúra finančných zdrojov (tis. €)									
Ciele	Oprávnené náklady spolu	Verejné zdroje						Súkromné zdroje	EIB
		Verejné zdroje spolu	Fond EÚ	Národné verejné zdroje					
				Národné verejné zdroje spolu	Štátny rozpočet	Regionálne zdroje	Miestne zdroje		
A=B+H+CH	B=C+D	C	D=E+F+G	E	F	G	H	CH	
Cieľ 6.1	Doplniť chýbajúcu infraštruktúru sociálnych zariadení v obci a zvýšiť ich kvalitu.								
Opatrenie 6.1.1	300,00	300	225	75	60	0	15	0	0
Opatrenie 6.1.2	51,00	51	38	13	10	0	3	0	0
Opatrenie 6.1.4	1 205,00	1 205	904	301	241	0	60	0	0
Spolu	1 556,00	1 556	1 167	389	311	0	78	0	0

Časový horizont čerpania zdrojov (tis. €)									
Rok	Oprávnené náklady spolu	Verejné zdroje						Súkromné zdroje	EIB
		Verejné zdroje spolu	Fond EÚ	Národné verejné zdroje					
				Národné verejné zdroje spolu	Štátny rozpočet	Regionálne zdroje	Miestne zdroje		
A=B+H+CH	B=C+D	C	D=E+F+G	E	F	G	H	CH	
2015	0,00	0	0	0	0	0	0	0	0
2016	0,00	0	0	0	0	0	0	0	0
2017	314,00	314	236	79	63	0	16	0	0
2018	314,00	314	236	79	63	0	16	0	0
2019	389,00	389	292	97	78	0	19	0	0
2020	389,00	389	292	97	78	0	19	0	0
2021	75,00	75	56	19	15	0	4	0	0
2022	75,00	75	56	19	15	0	4	0	0
2023	0,00	0	0	0	0	0	0	0	0
2024	0,00	0	0	0	0	0	0	0	0
Spolu	1556,00	1556	1167	389	311	0	78	0	0

Zdroje financovania EÚ

Európsky sociálny fond 2014 – 2020

OP INTEGROVANÁ INFRAŠTRUKTÚRA A OP ĽUDSKÉ ZDROJE

Integrovaný regionálny operačný program

Prioritná os č. 2: Ľahší prístup k efektívnym a kvalitnejším verejným službám

INVESTIČNÁ PRIORITA 2.1: Investovanie do sociálnej infraštruktúry, ktoré prispieva k národnému, regionálnemu a miestnemu rozvoju, a prechodu z inštitucionálnych služieb na komunitné

INVESTIČNÁ PRIORITA 2.2: Investovanie do vzdelávania, zručností a celoživotného vzdelávania prostredníctvom rozvoja infraštruktúry vzdelávania a odbornej prípravy

NÓRSKY FINANČNÝ MECHANIZMUS A FINANČNÝ MECHANIZMUS EHP

Finančné príspevky sa poskytujú v týchto prioritných oblastiach:

c) Občianska spoločnosť

**DOTÁCIE MINISTERSTVA PRÁCE, SOCIÁLNYCH VECÍ A RODINY SR
 ŠTÁTNY FOND ROZVOJA BÝVANIA**

NADÁCIA SPP
 NADÁCIA ORANGE
 NADÁCIA EKOPOLIS
 NADÁCIA PONTIS

9.7 PROGRAM 7. VZDELÁVANIE A ŠPORT

Predpokladaná štruktúra finančných zdrojov (tis. €)									
Ciele	Oprávnené náklady spolu	Verejné zdroje						Súkromné zdroje	EIB
		Verejné zdroje spolu	Fond EÚ	Národné verejné zdroje					
				Národné verejné zdroje spolu	Štátny rozpočet	Regionálne zdroje	Miestne zdroje		
A=B+H+CH	B=C+D	C	D=E+F+G	E	F	G	H	CH	
Cieľ 7.1.	Zabezpečiť rozvoj a údržbu infraštruktúry vzdelávania a zabezpečenie podmienok pre efektívnu vzdelávaciu činnosť v obci.								
Opatrenie 7.1.1	290	290	218	73	58	0	15	0	0
Cieľ 7.2.	Zabezpečiť trvalé skvalitňovanie vyváženej ponuky výkonnostného a rekreačného športu.								
Opatrenie 7.2.1	484	484	363	121	97	0	24	0	0
Spolu	774,00	774	581	194	155	0	39	0	0

Časový horizont čerpania zdrojov (tis. €)									
Rok	Oprávnené náklady spolu	Verejné zdroje						Súkromné zdroje	EIB
		Verejné zdroje spolu	Fond EÚ	Národné verejné zdroje					
				Národné verejné zdroje spolu	Štátny rozpočet	Regionálne zdroje	Miestne zdroje		
A=B+H+CH	B=C+D	C	D=E+F+G	E	F	G	H	CH	
2015	72,50	73	54	18	15	0	4	0	0
2016	72,50	73	54	18	15	0	4	0	0
2017	72,50	73	54	18	15	0	4	0	0
2018	193,50	194	145	48	39	0	10	0	0
2019	121,00	121	91	30	24	0	6	0	0
2020	121,00	121	91	30	24	0	6	0	0
2021	121,00	121	91	30	24	0	6	0	0
2022	0,00	0	0	0	0	0	0	0	0
2023	0,00	0	0	0	0	0	0	0	0
2024	0,00	0	0	0	0	0	0	0	0
Spolu	774,00	774	581	194	155	0	39	0	0

Zdroje financovania EÚ

Európsky sociálny fond 2014 – 2020

Integrovaný regionálny operačný program

INVESTIČNÁ PRIORITA 2.1: Investovanie do sociálnej infraštruktúry, ktoré prispieva k národnému, regionálnemu a miestnemu rozvoju, a prechodu z inštitucionálnych služieb na komunitné
 INVESTIČNÁ PRIORITA 2.2: Investovanie do vzdelávania, zručností a celoživotného vzdelávania prostredníctvom rozvoja infraštruktúry vzdelávania a odbornej prípravy

OP INTEGROVANÁ INFRAŠTRUKTÚRA A OP ĽUDSKÉ ZDROJE

Program rozvoja vidieka

Projektové opatrenia (realizácia bude zabezpečovaná cez individuálne Opatrenia žiadateľov):

- Prenos znalostí a informačné akcie (čl. 15)
- Poradenské služby (čl. 16)
- Investície do hmotného majetku (čl. 18)
- Základné služby a obnova dedín vo vidieckych oblastiach (čl. 21)
- Spolupráca (čl. 36)
- LEADER (čl. 42-45)

NÓRSKY FINANČNÝ MECHANIZMUS A FINANČNÝ MECHANIZMUS EHP

Finančné príspevky sa poskytujú v týchto prioritných oblastiach: d) Rozvoj ľudských zdrojov

DOTÁCIE MINISTERSTVA ŠKOLSTVA, VEDY, VÝSKUMU A ŠPORTU SR
 DOTÁCIE MINISTERSTVA PRÁCE, SOCIÁLNYCH VEČÍ A RODINY SR

Podprogramy Comenius, Leonardo da Vinci a sektorový program Grundtvig
 PROGRAM CELOŽIVOTNÉHO VZDELÁVANIA 2007 - 2013
 s dôrazom na možnosti pre mestá a obce

9.8 PROGRAM 8. KULTÚRA

Predpokladaná štruktúra finančných zdrojov (tis. €)									
Ciele	Oprávnené náklady spolu	Verejné zdroje						Súkromné zdroje	EIB
		Verejné zdroje spolu	Fond EÚ	Národné verejné zdroje					
				Národné verejné zdroje spolu	Štátny rozpočet	Regionálne zdroje	Miestne zdroje		
A=B+H+CH	B=C+D	C	D=E+F+G	E	F	G	H	CH	
Cieľ 8.1	Zachovanie kultúrno-historického potenciálu obce a rozvoj kultúrnych, informačných a voľnočasových aktivít v nadväznosti na rozvoj cestovného ruchu na regionálnej a miestnej úrovni.								
Opatrenie 8.1.1	180	180	135	45	36	0	9	0	0
Opatrenie 8.1.3	21	21	16	5	4	0	1	0	0
Cieľ 8.3	Vytvorenie podmienok na efektívnu propagáciu obce v oblasti kultúry.								
Opatrenie 8.3.2	1	1	0	1	0	0	1	0	0
Spolu	202,00	202	151	51	40	0	11	0	0

Časový horizont čerpania zdrojov (tis. €)									
Rok	Oprávnené náklady spolu	Verejné zdroje						Súkromné zdroje	EIB
		Verejné zdroje spolu	Fond EÚ	Národné verejné zdroje					
				Národné verejné zdroje spolu	Štátny rozpočet	Regionálne zdroje	Miestne zdroje		
A=B+H+CH	B=C+D	C	D=E+F+G	E	F	G	H	CH	
2015	50,35	50	38	13	10	0	3	0	0
2016	50,35	50	38	13	10	0	3	0	0
2017	50,35	50	38	13	10	0	3	0	0
2018	50,35	50	38	13	10	0	3	0	0

2019	0,10	0	0	0	0	0	0	0	0
2020	0,10	0	0	0	0	0	0	0	0
2021	0,10	0	0	0	0	0	0	0	0
2022	0,10	0	0	0	0	0	0	0	0
2023	0,10	0	0	0	0	0	0	0	0
2024	0,10	0	0	0	0	0	0	0	0
Spolu	202,00	202	151	51	40	0	11	0	0

Zdroje financovania EÚ

Integrovaný regionálny operačný program

Prioritná os č.3: Konkurencieschopné a atraktívne regióny pre podnikanie a zamestnanosť

INVESTIČNÁ PRIORITA 3.1: Podpora fyzickej, ekonomickej a sociálnej regenerácie zanedbaných mestských a vidieckych komún a území

INVESTIČNÁ PRIORITA 3.2: Ochrana, propagácia a rozvoj kultúrneho a prírodného dedičstva

Program rozvoja vidieka

Projektové opatrenia (realizácia bude zabezpečovaná cez individuálne Opatrenia žiadateľov):

- Prenos znalostí a informačné akcie (čl. 15)
- Poradenské služby (čl. 16)
- Investície do hmotného majetku (čl. 18)
- Základné služby a obnova dedín vo vidieckych oblastiach (čl. 21)
- LEADER (čl. 42-45)

NÓRSKY FINANČNÝ MECHANIZMUS A FINANČNÝ MECHANIZMUS EHP

Finančné príspevky sa poskytujú v týchto prioritných oblastiach:

e) Zachovanie kultúrneho dedičstva.

ŠVAJČIARSKY FINANČNÝ MECHANIZMUS

PROGRAM EURÓPSKEJ KOMISIE KULTÚRA 2007 – 2013

1. Podpora kultúrnych Projektov
2. Podpora organizácií pôsobiacich na európskej úrovni v oblasti kultúry
3. Podpora na analýzy zhromažďovanie a šírenie informácií na maximalizáciu vplyvu Projektov v oblasti kultúrnej spolupráce

DOTAČNÝ SYSTÉM MINISTERSTVA KULTÚRY SR 2012

PROGRAM 1 - OBNOVME SI SVOJ DOM

PROGRAM 2 - KULTÚRNE AKTIVITY V OBLASTI PAMÄŤOVÝCH INŠTITÚCIÍ

PROGRAM 4 – UMENIE

PROGRAM 5 - PRO SLOVAKIA

PROGRAM 6 - KULTÚRA ZNEVÝHODNENÝCH SKUPÍN OBYVATEĽSTVA

PROGRAM 7 - NEHMOTNÉ KULTÚRNE DEDIČSTVO A KULTÚRNO-OSVETOVÁ ČINNOSŤ

PROGRAM 8 - KULTÚRNE POUKAZY

WORLD MONUMENTS FUND (SVETOVÝ PAMIAŤKOVÝ FOND)

NADÁCIA SPP

NADÁCIA ORANGE

NADÁCIA EKOPOLIS

9.9 PROGRAM 9. PROPAGÁCIA A CESTOVNÝ RUCH

Predpokladaná štruktúra finančných zdrojov (tis. €)									
Ciele	Oprávnené náklady spolu	Verejné zdroje						Súkromné zdroje	EIB
		Verejné zdroje spolu	Fond EÚ	Národné verejné zdroje					
				Národné verejné zdroje spolu	Štátny rozpočet	Regionálne zdroje	Miestne zdroje		
A=B+H+CH	B=C+D	C	D=E+F+G	E	F	G	H	CH	

Cieľ 9.1	Zabezpečiť účinnú propagáciu obce.								
Opatrenie 9.1.1	1	1	0	1	0	0	1	0	0
Opatrenie 9.1.2	1	1	0	1	0	0	1	0	0
Cieľ 9.2	Rekreačno- relaxačné zázemie obce.								
Opatrenie 9.2.1	152	152	114	38	30	0	8	0	0
Spolu	154,00	154	114	40	30	0	10	0	0

Časový horizont čerpania zdrojov (tis. €)									
Rok	Oprávnené náklady spolu	Verejné zdroje						Súkromné zdroje	EIB
		Verejné zdroje spolu	Fond EÚ	Národné verejné zdroje					
				Národné verejné zdroje spolu	Štátny rozpočet	Regionálne zdroje	Miestne zdroje		
2015	0,60	1	0	1	0	0	1	0	0
2016	0,60	1	0	1	0	0	1	0	0
2017	0,10	0	0	0	0	0	0	0	0
2018	38,10	38	29	10	8	0	2	0	0
2019	38,10	38	29	10	8	0	2	0	0
2020	38,10	38	29	10	8	0	2	0	0
2021	38,10	38	29	10	8	0	2	0	0
2022	0,10	0	0	0	0	0	0	0	0
2023	0,10	0	0	0	0	0	0	0	0
2024	0,10	0	0	0	0	0	0	0	0
Spolu	154,00	154	114	40	30	0	10	0	0

Zdroje financovania EÚ

Integrovaný regionálny operačný program

Prioritná os č.3: Konkurencieschopné a atraktívne regióny pre podnikanie a zamestnanosť

INVESTIČNÁ PRIORITA 3.1: Podpora fyzickej, ekonomickej a sociálnej regenerácie zanedbaných mestských a vidieckych komún a území

INVESTIČNÁ PRIORITA 3.2: Ochrana, propagácia a rozvoj kultúrneho a prírodného dedičstva

OP INTEGROVANÁ INFRAŠTRUKTÚRA A OP ĽUDSKÉ ZDROJE

Program rozvoja vidieka

Projektové opatrenia (realizácia bude zabezpečovaná cez individuálne Opatrenia žiadateľov):

- Podpora mladých farmárov, malých fariem a podnikania (čl. 20)
- Základné služby a obnova dedín vo vidieckych oblastiach (čl. 21)
- Spolupráca (čl. 36)
- LEADER (čl. 42-45)

9.10 PROGRAM 10. ADMINISTRATÍVA A BEZPEČNOSŤ

Predpokladaná štruktúra finančných zdrojov (tis. €)							
Ciele	Oprávnené náklady	Verejné zdroje				Súkromné zdroje	EIB
		Verejné	Fond EÚ	Národné verejné zdroje			

	spolu	zdroje spolu		Národné verejné zdroje spolu	Štátny rozpočet	Regionálne zdroje	Miestne zdroje		
	A=B+H+CH	B=C+D	C	D=E+F+G	E	F	G	H	CH
Cieľ 10.1.	Zabezpečiť rozvoj administratívnej infraštruktúry a podmienok na výkon samosprávnych funkcií v obci								
Opatrenie 10.1.1	85	85	64	21	17	0	4	0	0
Cieľ 10.2.	Vytvorenie podmienok na znižovanie kriminality v obci a ochranu majetku obyvateľov a ostatných subjektov v obci.								
Opatrenie 10.2.1	81	81	61	20	16	0	4	0	0
Spolu	166,00	166	125	42	33	0	8	0	0

Časový horizont čerpania zdrojov (tis. €)									
Rok	Oprávnené náklady spolu	Verejné zdroje						Súkromné zdroje	EIB
		Verejné zdroje spolu	Fond EÚ	Národné verejné zdroje					
				Národné verejné zdroje spolu	Štátny rozpočet	Regionálne zdroje	Miestne zdroje		
A=B+H+CH	B=C+D	C	D=E+F+G	E	F	G	H	CH	
2015	40,50	41	30	10	8	0	2	0	0
2016	61,75	62	46	15	12	0	3	0	0
2017	21,25	21	16	5	4	0	1	0	0
2018	21,25	21	16	5	4	0	1	0	0
2019	21,25	21	16	5	4	0	1	0	0
2020	0,00	0	0	0	0	0	0	0	0
2021	0,00	0	0	0	0	0	0	0	0
2022	0,00	0	0	0	0	0	0	0	0
2023	0,00	0	0	0	0	0	0	0	0
2024	0,00	0	0	0	0	0	0	0	0
Spolu	166,00	166	125	42	33	0	8	0	0

Zdroje financovania EÚ

Program rozvoja vidieka

Projektové opatrenia (realizácia bude zabezpečovaná cez individuálne Opatrenia žiadateľov):

- Prenos znalostí a informačné akcie (čl. 15)
- Poradenské služby (čl. 16)

OP Efektívna verejná správa (EVS)

9.11 PROGRAM 11. INFORMATIZÁCIA OBCE

Predpokladaná štruktúra finančných zdrojov (tis. €)									
Ciele	Oprávnené náklady spolu	Verejné zdroje						Súkromné zdroje	EIB
		Verejné zdroje spolu	Fond EÚ	Národné verejné zdroje					
				Národné verejné zdroje spolu	Štátny rozpočet	Regionálne zdroje	Miestne zdroje		
A=B+H+CH	B=C+D	C	D=E+F+G	E	F	G	H	CH	
Cieľ 11.1	Zabezpečiť technické podmienky na prechod samosprávy na nový typ vládnutia - e - government.								
Opatrenie 11.1.1	6	6	5	2	1	0	0	0	0

Opatrenie 11.1.2	4	4	3	1	1	0	0	0	0
Spolu	10	10	8	3	2	0	1	0	0

Časový horizont čerpania zdrojov (tis. €)									
Rok	Oprávnené náklady spolu	Verejné zdroje						Súkromné zdroje	EIB
		Verejné zdroje spolu	Fond EÚ	Národné verejné zdroje					
				Národné verejné zdroje spolu	Štátny rozpočet	Regionálne zdroje	Miestne zdroje		
A=B+H+CH	B=C+D	C	D=E+F+G	E	F	G	H	CH	
2015	0,00	0	0	0	0	0	0	0	0
2016	2,50	3	2	1	1	0	0	0	0
2017	2,50	3	2	1	1	0	0	0	0
2018	2,50	3	2	1	1	0	0	0	0
2019	2,50	3	2	1	1	0	0	0	0
2020	0,00	0	0	0	0	0	0	0	0
2021	0,00	0	0	0	0	0	0	0	0
2022	0,00	0	0	0	0	0	0	0	0
2023	0,00	0	0	0	0	0	0	0	0
2024	0,00	0	0	0	0	0	0	0	0
Spolu	10,00	10	8	3	2	0	1	0	0

Zdroje financovania EÚ

OP Efektívna verejná správa (EVS)

OP INTEGROVANÁ INFRAŠTRUKTÚRA A OP ĽUDSKÉ ZDROJE

Program rozvoja vidieka

Projektové opatrenia (realizácia bude zabezpečovaná cez individuálne Opatrenia žiadateľov):

- Prenos znalostí a informačné akcie (čl. 15)
- Poradenské služby (čl. 16)

Pravidlá stratégie financovania štrukturálnych fondov a Kohézneho fondu pre programové obdobie 2014 – 2020

V nadväznosti na základné legislatívne východiská pre určenie stratégie financovania 2014 – 2020 sa stanovujú nasledovné pravidlá stratégie financovania 2014 – 2020:

- výška pomoci z EÚ sa pre všetky operačné programy vyjadruje k celkovým oprávneným výdavkom v zmysle čl. 110, ods. 2, písm. a) návrhu všeobecného nariadenia pre programové obdobie 2014 – 2020;
- v rámci cieľa Investície pre rast a zamestnanosť – KF – sa stanovuje výška pomoci z EÚ vo výške 85,0 % z celkových oprávnených výdavkov, čo predstavuje maximálnu mieru spolufinancovania EÚ podľa čl. 110, ods. 3 návrhu všeobecného nariadenia pre programové obdobie 2014 – 2020;
- v rámci cieľa Investície pre rast a zamestnanosť – štrukturálne fondy v rámci menej rozvinutých regiónov – sa stanovuje výška pomoci z EÚ vo výške 85,0 % z celkových oprávnených výdavkov, čo predstavuje maximálnu mieru spolufinancovania EÚ podľa čl. 110, ods. 3 návrhu všeobecného nariadenia pre programové obdobie 2014 – 2020;
- v rámci cieľa Investície pre rast a zamestnanosť – štrukturálne fondy v rámci viac rozvinutého regiónu² – sa stanovuje výška pomoci z EÚ vo výške 50,0 % z celkových oprávnených výdavkov, čo predstavuje maximálnu mieru spolufinancovania EÚ podľa čl. 110, ods. 3 návrhu všeobecného nariadenia pre programové obdobie 2014 – 2020;
- v rámci cieľa Európska územná spolupráca – programy cezhraničnej spolupráce, v ktorých SR plní úlohu riadiaceho orgánu – sa stanovuje výška pomoci z EÚ vo výške 85,0 % (EFRR) z celkových oprávnených výdavkov pre celé územie Slovenska, čo predstavuje maximálnu mieru spolufinancovania EÚ podľa čl. 110, ods. 3 návrhu všeobecného nariadenia pre programové obdobie 2014 – 2020;
- maximálna intenzita štátnej pomoci sa stanovuje v súlade so schémami štátnej pomoci, resp. príslušnou legislatívou EÚ;
- v prípade realizácie partnerských Projektov sa na jednotlivých partnerov vzťahujú pravidlá financovania individuálne v závislosti od typu prijímateľa, t. j. pre partnerov sa neuplatňujú pravidlá financovania platné pre vedúceho partnera;

- možnosť dobrovoľného zvýšenia podielu prijímateľa na financovaní maximálne však do výšky národných zdrojov v závislosti od kategórie regiónu. Zvýšenie miery financovania prijímateľa nad stanovenú výšku závisí len od rozhodnutia samotného prijímateľa;
- v rámci jedného Opatreniu sa počas celej doby implementácie uplatňuje jeden pomer financovania za jednotlivé zdroje

Pravidlá financovania pre prijímateľov v rámci menej rozvinutých regiónov, cieľa Európska územná spolupráca – cezhraničnej spolupráce a pre prijímateľov z Kohézneho fondu

Financovanie Projektov prijímateľa – organizácia štátnej správy

Pre prijímateľa – organizáciu štátnej správy: ústredné orgány štátnej správy, štátne rozpočtové organizácie, štátne príspevkové organizácie (subjekt v zmysle časti 2.1 písm. a)) sa stanovujú nasledovné pravidlá spolufinancovania pomoci:

Prijímateľ – organizácia štátnej správy			
Celkové oprávnené výdavky			
Národné verejné zdroje			Spolu
Zdroje EÚ	Štátny rozpočet	Prijímateľ	
EFRR / ESF / KF	15,0 %	0,0 %	100,0 %
85,0 %			

V prípade, ak je prijímateľom organizácia štátnej správy (subjekt v zmysle časti 2.1, písm. a)), uhrádzajú sa oprávnené výdavky vo výške 100,0 % z celkových oprávnených výdavkov, pričom výška pomoci z EFRR, ESF a KF sa stanovuje vo výške 85,0 % a príspevok zo štátneho rozpočtu vo výške 15,0 %.

Financovanie Projektov prijímateľa – ostatné subjekty verejnej správy

Pre prijímateľa – ostatné subjekty verejnej správy: verejné vysoké školy a ďalšie subjekty, ktoré sú zapísané a zaradené v registri podľa odseku 1 § 3 zákona č. 523/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách verejnej správy a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, združenia právnických osôb z verejnej správy a verejné zdravotné poisťovne okrem obcí, vyšších územných celkov a organizácií štátnej správy (subjekt v zmysle časti 2.1, písm. b)) sa stanovujú nasledovné pravidlá spolufinancovania pomoci:

Prijímateľ – ostatné subjekty verejnej správy			
Celkové oprávnené výdavky			
Národné verejné zdroje			Spolu
Zdroje EÚ	Štátny rozpočet	Prijímateľ	
EFRR / ESF / KF	10,0 %	5,0 %	100,0 %
85,0 %			

V prípade, ak sú prijímateľom ostatné subjekty verejnej správy (subjekt v zmysle časti 2.1, písm. b)), uhrádzajú sa oprávnené výdavky vo výške 100,0 % z celkových oprávnených výdavkov, pričom výška pomoci z EFRR, ESF a KF sa stanovuje vo výške 85,0 %, príspevok zo štátneho rozpočtu vo výške 10,0 % a príspevok prijímateľa vo výške 5,0 %.

Financovanie Projektov prijímateľa – obec / vyšší územný celok

Pre prijímateľa – obec / vyšší územný celok, príp. rozpočtové organizácie a príspevkové organizácie zriadené obcou / vyšším územným celkom (subjekt v zmysle časti 2.1, písm. c) a d)) sa stanovujú nasledovné pravidlá spolufinancovania pomoci:

Prijímateľ – obec / vyšší územný celok			
Celkové oprávnené výdavky			
Národné verejné zdroje			Spolu
Zdroje EÚ	Štátny rozpočet	Prijímateľ	
EFRR / ESF / KF	10,0 %	5,0 %	100,0 %
85,0 %			

V prípade, ak je prijímateľom obec / vyšší územný celok, **PRÍPADNE ROZPOČTOVÁ ORGANIZÁCIA ALEBO PRÍSPEVKOVÁ ORGANIZÁCIA ZRIADENÁ OBCOU / VYŠším ÚZEMNÝM CELKOM** (subjekt v zmysle časti 2.1, písm. c) a d)), uhrádzajú sa oprávnené výdavky vo výške 100,0 % z celkových oprávnených výdavkov, pričom výška pomoci z EFRR, ESF a KF sa stanovuje vo výške 85,0 %, príspevok zo štátneho rozpočtu vo výške 10,0 % a príspevok prijímateľa vo výške 5,0 %.

Financovanie Projektov prijímateľa – mimovládna/nezisková organizácia

Pre prijímateľa – mimovládne organizácie/neziskové organizácie (subjekt v zmysle časti 2.1, písm. e)) sa stanovujú nasledovné pravidlá spolufinancovania pomoci:

Prijímateľ – mimovládna/nezisková organizácia				
Celkové oprávnené výdavky				
Národné verejné zdroje		Súkromné zdroje		Spolu
Zdroje EÚ	Štátny rozpočet	Prijímateľ		
EFRR / ESF / KF	10,0 %	5,0 %		100,0 %
85,0 %				

V prípade, ak je prijímateľom mimovládna organizácia, prípadne nezisková organizácia (subjekt v zmysle časti 2.1, písm. e)), výška pomoci z EFRR, ESF alebo KF sa stanovuje vo výške 85,0 %, príspevok zo štátneho rozpočtu vo výške 10,0 % a príspevok prijímateľa vo výške 5,0 % z celkových oprávnených výdavkov.

Financovanie Projektov prijímateľa zo súkromného sektora mimo schém štátnej pomoci

Pre prijímateľa, na ktorého sa nevzťahujú pravidlá financovania podľa časti 3.2.1.1, 3.2.1.2, 3.2.1.3, 3.2.1.4, 3.2.1.6 a 3.1.2.7 (subjekt v zmysle časti 2.1, písm. f)), sa stanovujú nasledovné pravidlá spolufinancovania pomoci:

Prijímateľ – súkromný sektor mimo schém štátnej pomoci			
Celkové oprávnené výdavky			
Zdroje EÚ	Národné verejné zdroje	Súkromné zdroje	Spolu
EFRR / ESF / KF	Štátny rozpočet	Prijímateľ	
85,0 %	5,0 %	10,0 %	100,0 %

V danom prípade platí, že výška pomoci z EFRR, ESF alebo KF sa stanovuje vo výške 85,0 %, príspevok zo štátneho rozpočtu vo výške 5,0 % a príspevok prijímateľa vo výške 10,0 % z celkových oprávnených výdavkov.

Financovanie Projektov prijímateľa v rámci schém štátnej pomoci

Pre prijímateľa vykonávajúceho hospodársku činnosť, t. j. podniky v zmysle čl. 107 Zmluvy o fungovaní EÚ bez ohľadu na právny status, v rámci schém štátnej pomoci (subjekt v zmysle časti 2.1, písm. h)), sa stanovujú nasledovné pravidlá spolufinancovania pomoci:

Prijímateľ – v rámci schém štátnej pomoci⁸			
Celkové oprávnené výdavky			
Zdroje EÚ	Národné verejné zdroje	Súkromné zdroje	Spolu
EFRR / ESF / KF	Štátny rozpočet	Prijímateľ	
x,x %	0,0 %	y,y %	100,0 %

V prípade, ak je prijímateľom podnik vykonávajúci hospodársku činnosť podľa čl. 107 Zmluvy o fungovaní EÚ (subjekt v zmysle časti 2.1, písm. h)), podiel prijímateľa sa stanovuje v súlade s aplikovanou výškou intenzity pomoci definovanou v príslušnej schéme štátnej pomoci.

Financovanie Projektov prijímateľa v rámci schém pomoci de minimis

Pre prijímateľa vykonávajúceho hospodársku činnosť, t. j. podniky v zmysle čl. 107 Zmluvy o fungovaní EÚ bez ohľadu na právny status v rámci schém pomoci de minimis (subjekt v zmysle časti 2.1, písm. g)), sa stanovujú nasledovné pravidlá spolufinancovania pomoci:

Prijímateľ – v rámci schém pomoci de minimis			
Celkové oprávnené výdavky			
Zdroje EÚ	Národné verejné zdroje	Súkromné zdroje	Spolu
EFRR / ESF / KF	Štátny rozpočet	Prijímateľ	
x,x %	y,y %	z,z %	100,0 %

Podiel prijímateľa vykonávajúceho hospodársku činnosť, t. j. podniky v zmysle čl. 107 Zmluvy o fungovaní EÚ bez ohľadu na právny status v rámci schém pomoci de minimis (subjekt v zmysle časti 2.1, písm. g)) sa stanovuje v súlade s aplikovanou výškou intenzity pomoci definovanou riadiacim orgánom v príslušnej schéme pomoci de minimis. V prípade, ak intenzita pomoci de minimis stanovená riadiacim orgánom presahuje maximálnu výšku finančnej pomoci z EÚ, bude tento rozdiel dofinancovaný zo štátneho rozpočtu.

Pravidlá financovania pri implementácii finančných nástrojov

Európska komisia v súvislosti so snahou čo najefektívnejšie využívať prostriedky EÚ, odporúča v rámci programového obdobia 2014 – 2020 okrem priamej formy pomoci, využívať predovšetkým finančné nástroje.

Slovenská republika plánuje výraznejšie využívať finančné nástroje v rámci všetkých fondov. Nenávratný finančný príspevok by sa mal používať predovšetkým tam, kde sa vytvára verejný statok a tam, kde z dôvodu vzniku negatívnych externalít a neschopnosti internalizovať celý zisk dochádza k zlyhaniu trhu. Verejné zdroje podporia takéto aktivity tak, aby sa ich úroveň priblížila spoločenskému optimu. Preto by mala byť podpora komerčných Projektov, rizikových Projektov a Projektov generujúcich príjmy zabezpečená formou finančných nástrojov a to v tých oblastiach, ktoré budú určené na základe vykonanej ex-ante analýzy pre finančné nástroje v súlade s čl. 32 návrhu všeobecného nariadenia pre programové obdobie 2014 – 2020⁴. Finančné nástroje môžu byť riadené na úrovni EÚ, riadené priamo alebo nepriamo Európskou komisiou alebo tradičnej báze, teda na národnej, regionálnej, nadnárodnej alebo cezhraničnej úrovni, riadené priamo alebo v rámci zodpovednosti riadiaceho orgánu.

Pre určenie participácie národných zdrojov v prípade subjektu implementujúceho finančný nástroj sa stanovujú nasledovné pravidlá v prípade:

- menej rozvinutých regiónov a Kohézneho fondu:

výška pomoci z EÚ sa stanovuje vo výške 85,0 % z celkových oprávnených výdavkov;
 podiel národných zdrojov sa stanovuje vo výške 15,0 % z celkových oprávnených výdavkov.
 - viac rozvinutých regiónov:

výška pomoci z EÚ sa stanovuje vo výške 50,0 % z celkových oprávnených výdavkov;
 podiel národných zdrojov sa stanovuje vo výške 50,0 % z celkových oprávnených výdavkov.

V prípade využitia možnosti vytvorenia samostatnej prioritnej osi na účely implementovania niektorého z finančných nástrojov, sa v závislosti od zapojenia súkromných zdrojov znižuje podiel národných verejných zdrojov na spolufinancovaní.

V rámci národných zdrojov sa v závislosti od výšky zapojenia súkromných zdrojov, či už na úrovni fondu fondov, na úrovni finančného nástroja alebo na úrovni konečných prijímateľov, adekvátne znižuje podiel národných verejných zdrojov.

Stratégia financovania Európskeho poľnohospodárskeho fondu pre rozvoj vidieka pre programové obdobie 2014 – 2020

Stratégia financovania stanovuje maximálnu výšku podpory z Európskeho poľnohospodárskeho fondu pre rozvoj vidieka a miery národného spolufinancovania v rámci menej rozvinutých regiónov a ostatných regiónov pri financovaní opatrení Programu rozvoja vidieka SR 2014 – 2020.

V Slovenskej republike je z EPFRV implementovaný jeden Program rozvoja vidieka SR 2014 – 2020 pre celé územie SR.

Pravidlá Stratégie financovania Európskeho poľnohospodárskeho fondu pre rozvoj vidieka pre programové obdobie 2014 – 2020

V nadväznosti na vyššie uvedené legislatívne východiská sa pre jednotlivé kategórie prijímateľov stanovujú nasledovné pravidlá financovania:

- výška podpory z EPFRV sa stanovuje vo výške 75 % z celkových oprávnených verejných výdavkov v rámci menej rozvinutých regiónov a 53 % z celkových oprávnených verejných výdavkov v rámci ostatných regiónov;
- k podielu EPFRV je priradené spolufinancovanie zo štátneho rozpočtu v stanovenom pomere v závislosti od intenzity verejnej pomoci platnej pre príslušné opatrenie;
- uplatňuje sa kombinácia výšky podpory z EPFRV a výšky verejnej pomoci;
- zohľadňujú sa špecifiká pre každé opatrenie individuálne a to vo vzťahu k oprávnenému prijímateľovi, mieram spolufinancovania a kategórii regiónu,

Financovanie operácií prijímateľa v opatrení č. 1, opatrení č. 2, podopatrení č. 3.3, opatrení č. 4, podopatrení č. 5.1, podopatrení č. 5.2, opatrení č. 6, podopatrení č. 7.1, opatrení č. 8, opatrení č. 9, opatrení č. 10, opatrení č. 11, opatrení č. 12, opatrení č. 13, opatrení č. 14 a opatrení č. 15

Pre prijímateľa v rámci:

- opatrenia č. 1: poskytovateľa prenosu vedomostí a zručností;
- opatrenia č. 2: poskytovateľa poradenskej služby - certifikovaného poradcu, poskytovateľa vzdelávania, ktorý musí mať primerané zdroje v podobe kvalifikovaných zamestnancov, ktorí sa pravidelne vzdelávajú v oblastiach poskytujúcich poradenské služby;
- podopatrenia č. 3.3:

Ministerstvo pôdohospodárstva a rozvoja vidieka SR a obce (miestna územná samospráva);

- opatrenia č. 4: skupinu poľnohospodárov v prípade kolektívnych investícií vykonávaných viac ako jedným poľnohospodárom a tieto prinášajú synergický efekt, verejný subjekt, ak preukáže prepojenie medzi realizovanými investíciami a potenciálom poľnohospodárskej výroby;

- podopatrenia č. 5.1: poľnohospodárskeho podnikateľa, tzn. fyzickú alebo právnickú osobu (mikropodniky a malé podniky v zmysle odporúčania Komisie č. 2003/361/ES), ktorá vykonáva poľnohospodársku výrobu ako sústavnú a samostatnú činnosť pod vlastným menom, na vlastnú zodpovednosť a za účelom dosiahnutia zisku a spĺňa kritériá stanovené vo vzťahu k veku a profesijnému zameraniu;
- podopatrenia č. 5.2: právnické osoby alebo fyzické osoby (mikropodniky v zmysle odporúčania Komisie č. 2003/361/ES);
- opatrenia č. 6: obec definovanú v územnej koncentrácii ako vidiecka obec vidiek 1 a vidiek 2 s výnimkou obcí so štatútom mesta; združenia obcí;
- podopatrenia č. 7.1: obhospodarovateľa lesa v zmysle zákona č. 326/2005 Z. z. o lesoch – súkromní a verejní správcovia lesov a iné subjekty súkromného práva a verejné subjekty a ich združenia;
- opatrenia č. 8, 9, 10, 11, 12: fyzickú a právnickú osobu podnikajúcu v poľnohospodárskej prvovýrobe;
- opatrenia č. 10: súkromných vlastníkov lesa a ich združení s právnou subjektivitou;
- opatrenia č. 13: najmenej dva subjekty, ktorých spolupráca je: medzi rôznymi aktérmi v poľnohospodárstve, potravinovom reťazci a v lesnom hospodárstve na území EÚ a medzi inými aktérmi, ktorí prispievajú k splneniu cieľov a priorít politiky rozvoja vidieka vrátane medziodvetvových organizácií, zameraná na zriadenie a prevádzku operačných skupín EIP pre produktivitu a udržateľnosť poľnohospodárstva uvedených v čl. 62 návrhu nariadenia Európskeho parlamentu a Rady o podpore rozvoja vidieka prostredníctvom EPFRV;

- opatrenia č. 14: verejno-súkromné partnerstvá v zmysle zákona č. 83/1990 Zb. o združovaní občanov v znení neskorších predpisov; MAS (verejno-súkromné partnerstvá v zmysle zákona č. 83/1990 Zb. o združovaní občanov v znení neskorších predpisov schválené riadiacim orgánom, t. j. ktorým riadiaci orgán udelil štatút MAS)

- opatrenia č. 15: Ministerstvo pôdohospodárstva a rozvoja vidieka SR, Pôdohospodársku platobnú agentúru, Národnú sieť rozvoja vidieka sa stanovujú nasledovné pravidlá spolufinancovania:

Prijímateľ
Celkové oprávnené výdavky

Zdroje EÚ	Národné verejné zdroje		Spolu
	Štátny rozpočet	Prijímateľ	
EPFRV	25,0 %	0,0 %	100,0 %
75,0 %			

Pre vyššie uvedených prijímateľov v rámci daných opatrení a podopatrení, uhrádzajú sa oprávnené výdavky vo výške 100,0 % z celkových oprávnených verejných výdavkov, pričom výška podpory z EPFRV sa stanovuje vo výške 75,0 % a príspevok zo štátneho rozpočtu vo výške 25,0 %.

Financovanie operácií prijímateľa v podopatrení č. 3.1, 3.2 a podopatrení 5.3

Pre prijímateľa v rámci:

- podopatrenia č. 3.1: fyzické a právnické osoby podnikajúce v poľnohospodárskej prvovýrobe;
- podopatrenia č. 3.2: fyzické a právnické osoby podnikajúce v oblasti spracovania produktov poľnohospodárskej prvovýrody (okrem rybných produktov), resp. v prípade investícií do využívania obnoviteľných zdrojov energie sú prijímateľmi fyzické a právnické osoby podnikajúce v oblasti poľnohospodárskej prvovýrody;
- podopatrenia 5.3:

poľnohospodárov alebo členov poľnohospodárskej domácnosti podnikajúcich v oblasti poľnohospodárstva, ktorých podiel ročných tržieb/príjmov z poľnohospodárskej výroby na celkových tržbách/príjmoch predstavuje minimálne 30 % (činnosť č. 1) a fyzické a právnické osoby (mikropodniky a malé podniky vo vidieckych oblastiach v zmysle odporúčania Komisie č. 2003/361/ES) obhospodarujúce lesy vo vlastníctve súkromných vlastníkov a ich združení, obcí a ich združení, cirkvi, ktorej majetok možno podľa právneho poriadku SR považovať za súkromný, pokiaľ ide o jeho správu a nakladanie s ním (činnosť č. 2) sa stanovujú nasledovné pravidlá spolufinancovania:

Prijímateľ			
Celkové oprávnené výdavky			
Zdroje EÚ	Národné verejné zdroje	Súkromné zdroje	Spolu
EPFRV	Štátny rozpočet	Prijímateľ	
37,5 %	12,5 %	50,0 %	100,0 %

Pre vyššie uvedených prijímateľov v rámci daných podopatrení, uhrádzajú sa oprávnené výdavky vo výške 100,0 % z celkových oprávnených výdavkov, pričom výška podpory z EPFRV sa stanovuje vo výške 37,5 %, príspevok zo štátneho rozpočtu vo výške 12,5 % a príspevok prijímateľa vo výške 50,0 %.

V uvedenom prípade platia výnimky pre zvýšenie intenzity verejnej pomoci podľa časti 6.1.

Financovanie operácií prijímateľa v opatrení č. 4

Pre prijímateľa v rámci opatrenia č. 4: poľnohospodára: právnickú alebo fyzickú osobu podnikajúca v poľnohospodárskej prvovýrobe sa stanovujú nasledovné pravidlá spolufinancovania:

Prijímateľ			
Celkové oprávnené výdavky			
Zdroje EÚ	Národné verejné zdroje	Súkromné zdroje	Spolu
EPFRV	Štátny rozpočet	Prijímateľ	
60,0 %	20,0 %	20,0 %	100,0 %

Pre vyššie uvedených prijímateľov v rámci daného opatrenia, uhrádzajú sa oprávnené výdavky vo výške 100,0 % z celkových oprávnených výdavkov, pričom výška podpory z EPFRV sa stanovuje vo výške 60,0 %, príspevok zo štátneho rozpočtu vo výške 20,0 % a príspevok prijímateľa vo výške 20,0 %.

Financovanie operácií prijímateľa v podopatrení č. 7.2

Pre prijímateľa v rámci:

- podopatrenia č. 7.2:

fyzické a právnické osoby (obce, mikropodniky, malé a stredné podniky v zmysle odporúčania Komisie č. 2003/361/ES) obhospodarujúce lesy vo vlastníctve súkromných vlastníkov a ich združení, obcí a ich združení, cirkvi, ktorej majetok možno podľa právneho poriadku SR považovať za súkromný, pokiaľ ide o jeho správu a nakladanie s ním, fyzické a právnické osoby (mikropodniky, malé a stredné podniky v zmysle odporúčania Komisie č. 2003/361/ES) poskytujúce služby v lesníctve a ťažbe dreva za predpokladu poskytnutia týchto služieb subjektom uvedeným predchádzajúcej odrážke sa stanovujú nasledovné pravidlá spolufinancovania:

Prijímateľ			
Celkové oprávnené výdavky			
Zdroje EÚ	Národné verejné zdroje	Súkromné zdroje	Spolu
EPFRV	Štátny rozpočet	Prijímateľ	
48,75 %	16,25 %	35,0 %	100,0 %

Pre vyššie uvedených prijímateľov v rámci daného podopatrenia, uhrádzajú sa oprávnené výdavky vo výške 100,0 % z celkových oprávnených výdavkov, pričom výška podpory z EPFRV sa stanovuje vo výške 48,75 %, príspevok zo štátneho rozpočtu vo výške 16,25 % a príspevok prijímateľa vo výške 35,0 %.

FINANČNÉ ZABEZPEČENIE PHRSR

Finančné vyčíslenie jednotlivých aktivít sa v PHRSR uvádza pri väčšine opatrení a aktivít, potrebných na naplnenie cieľov programu. Tie sú stanovené odhadom, konečné rozpočty budú súčasťou vykonávacích plánov. Pri schvaľovaní financovania jednotlivých úloh, vyplývajúcich z aktivít, sa bude

prihliadať na ich dôležitosť a dopad na hospodársky a sociálny rozvoj obce. Viaceré úlohy sa môžu realizovať v rámci bežnej prevádzky samosprávy, mnohé však vyžadujú náročnejšie finančné a personálne zdroje a spoluprácu s inými subjektami.

Potenciálne zdroje na realizáciu opatrení a úloh PHRSR sú:

- vlastné zdroje – rozpočet obce,
- bankové úvery,
- štátne dotácie z účelových fondov,
- dotácie z výťažku lotérií,
- financie z Národných Projektov (MPSVR, úrady práce sociálnych vecí a rodiny),
- štrukturálne a fondy,
- nadácie, neinvestičné fondy,
- účelové fondy zahraničných zastupiteľstiev v SR (holandské, americké, kanadské,...),
- Svetová banka,
- sponzoring podnikateľov, firiem, bankového sektora, súkromných osôb,
- združovanie prostriedkov verejnej a neverejnej sféry, atď.,

Štruktúra uvedených zdrojov bude závisieť na aktuálnej finančnej situácii obce ako aj na spoločensko-ekonomických podmienkach.

10 ZÁVER

PHRSR obce Timoradza je strategický strednodobý dokument, ktorý určuje víziu rozvoja obce, prioritné rozvojové oblasti a strategické ciele ich naplnenia. Tento dokument je základným východiskom pre spracovanie ďalších materiálov rozvoja jednotlivých oblastí života obce.

PHRSR je otvoreným dokumentom, ktorý bude vyhodnocovaný a aktualizovaný na zasadnutiach obecného zastupiteľstva podľa potreby.

Predmetný PHRSR obce Timoradza bol schválený na zasadnutí obecného zastupiteľstva dňa:

..... UMZ č. ....

.....
pečiatka obce

.....
starosta obce

11 POUŽITÁ LITERATÚRA

1. Partnerská dohoda
2. Pozičný dokument Európskej komisie k Partnerskej dohode a programom SR na roky 2014 - 2020
3. Stratégia financovania Európskych štrukturálnych a investičných fondov pre programové obdobie 2014 - 2020
4. Integrovaný regionálny operačný program „IROP“
5. RIÚS TNSK 2014-2020

6. Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja samosprávneho kraja (PHSR TNSK),
7. Konceptcia územného rozvoja Slovenska 2001, aktualizácia 2010,
8. Národný program reforiem, máj 2012,
9. Návrh základných princípov na prípravu Partnerskej dohody Slovenskej republiky na programové obdobie 2014 – 2020,
10. Stratégia rozvoja dopravy SR do roku 2020, 2010,
11. Program odpadového hospodárstva na roky 2011 - 2015,
12. Stratégia Slovenskej republiky pre integráciu Rómov do roku 2020
13. Revidovaný národný akčný plán Dekády začleňovania rómskej populácie 2005 - 2015 na roky 2011 – 2015
14. 2. etapa Programu podpory zdravia znevýhodnených komunit na Slovensku na roky 2009 – 2015
15. Konceptcia výchovy a vzdelávania rómskych detí a žiakov vrátane rozvoja stredoškolského a vysokoškolského vzdelávania
16. Stratégia EÚ 2020 - cieľ: konkurencieschopnosť, zamestnanosť a hospodársky rast
17. Spoločný strategický rámec EK, marec 2012,
18. Nariadenia EK (Všeobecné nariadenie, nariadenie k fondom),
19. CENTROPE – Správa o regionálnom rozvoji, 2012,
20. CENTROPE – Nástroj na hodnotenie potrieb infraštruktúry – podpora konkurencieschopného regionálneho rozvoja (INAT),
21. CENTROPE – Stratégia ľudského kapitálu,
22. CENTROPE – Stratégia v oblasti vedomostného regiónu,
23. CENTROPE – Stratégia v oblasti priestorovej integrácie a Akčný plán 2013+,
24. CENTROPE – Stratégia v oblasti kultúry a cestovného ruchu 2013+,
25. Pozičný dokument Európskej komisie k Partnerskej dohode a programom SR na roky 2014 - 2020
26. Stratégia financovania Európskych štrukturálnych a investičných fondov pre programové obdobie 2014 - 2020
27. Integrovaný regionálny operačný program „IROP“ Národný strategický referenčný rámec 2007-2013.
28. Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja Trenčianskeho samosprávneho kraja.
29. Zákon č. 539/2008 Z.z. o podpore regionálneho rozvoja, v znení neskorších predpisov.
30. Zákon č. 369/1990 Z.z. o obecnom zriadení, v znení neskorších predpisov.
31. Zákon č. 303/1995 Z.z. o rozpočtových pravidlách, v znení neskorších predpisov.
32. Zákon č. 482/2003 Z.z. o štátnej pokladnici.
33. Zákon č. 193/2001 Z.z. o podpore na zriadenie priemyselných parkov,
34. Zákon č. 156/2003 Z.z. ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 193/2001 Z.z. o podpore na zriadenie priemyselných parkov.
35. VEDA. Encyklopédia Slovenska. VI zv. Veda, Bratislava, 1982.
10. JAROŠ, J. Tectonic styles of the homelands of superficial nappes. Rozpravy ČASV, Řada matematických a přírodných věd, roč. 81, seš. 6, Academia Praha, 1971.
11. LUKNIŠ, M. A KOL. Slovensko – Príroda. Vyd. Obzor, Bratislava, 1972.
12. MAZÚR, M., LUKNIŠ, M. Regionálne geomorfologické členenie SSR, Geogr. Čas., 30, 2, Bratislava, 1978.
13. UPSVAR. Štatistiky Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny 2003 – 2014.
14. Interné materiály obce Timoradza.
15. Sociologický ústav Slovenskej akadémie vied, REGIONÁLNY ROZVOJ SLOVENSKA VÝCHODISKÁ A SÚČASNÝ STAV , Editori: Mgr. Ľubomír Falt'an, CSc., Doc. PhDr. Ján Pašiak, PhD. 2004, 88 s.
16. Ministerstvo životného prostredia Slovenskej republiky. Národná stratégia ISPA Slovenskej republiky: životné prostredie, Október 2000.
17. STREDOSLOVENSKE VYDAVATEĽSTVO. Vlastivedný sborník IV. Bratislava. 1961.
18. STREDOSLOVENSKE VYDAVATEĽSTVO. Vlastivedný sborník XI. Bratislava. 1972.
19. BIELY, A. et al. Geologická stavba. In Atlas krajiny Slovenskej republiky [online]. 2004.
20. LUKNIŠ, M. Reliéf. In LUKNIŠ, M. et al. Slovensko 2 : Príroda. 1972.
21. HRAŠNA, M., KLUKANOVÁ, A. Inžinierskogeologická rajonizácia. In Atlas krajiny Slovenskej republiky [online]. 2004.
22. MAZÚR, E., LUKNIŠ, M.. Geomorfologické jednotky. Mapa 1:500 000. In Atlas SSR. 1980.
23. MAZÚR, E., ČINČURA, J., KVITKOVIČ, J. Geomorfológia. Mapa 1:500 000. In Atlas SSR. 1980.
24. <http://www.statistics.sk/mosmis/run.html>
25. <http://www.fns.uniba.sk/zp/knihy/index.htm>
26. Jozef Jakál, Geografický ústav SAV, Štefánikova 49, 814 73 Bratislava, Slovensko KRASOVÉ FORMY A ICH VÄZBA NA VLASTNOSTI RELIÉFU A KLÍMY V ZÁPADNÝCH KARPATOCH
27. <http://www.agroporadenstvo.sk/rv/poda/cernozem.htm>
28. <http://www.agroporadenstvo.sk/rv/poda/fluvizem.htm>
29. <http://web.tuke.sk/fberg-kgp/spis/geologia.htm>
30. <http://oldwww.fns.uniba.sk/~krg/prilohy/kgamr/2004/podnedruhy1.htm>
31. Nábělek, F. (1 979): Encyklopédia Slovenska, SAV, Bratislava
32. Kolektív, 2000: Morfogenetický klasifikačný systém pôd Slovenska. VÚPOP, Societas
33. Pedologica Slovaca, Bratislava, s. 74
34. Mazúr, E. (1980): Atlas SSR, SAV, Bratislava - kapitola pôdy
35. Minár, J. a kolektív (2001): Geografické spektrum 3. PRIF UK Bratislava
36. <http://www.mineraly.sk/files/hor/spras.htm>
37. Bizudová, M. 1993. Geomorfológia. 1. vyd. Bratislava: UK Bratislava, 1993. 228 s. -
38. Lukniš, M. 1972. Slovensko príroda. 1. vyd. Bratislava: Obzor, 1972. 920 s. -
39. Ciesarič, M. 1994. Geológia. Vysokoškolské skriptá. 1. vyd. Ž. n. Hronom: LF: Katedra prírodného prostredia, 1994. 255 s. ISBN 80-228-0345-6 -
40. Čerman, R. 2003. Zemepisný atlas SR. 1. vyd. Bratislava: Mapa Slovakia Bratislava, s.r.o. , 2003. 96 s. ISBN 80-8067-006- 4 –
41. Kolník P., 2001, Cestovný lexikón Slovenskej republiky, Bratislava, Vydavateľstvo Astor Slovakia, 212,

42. Plesník P., a kol. 1989, Malá slovenská vlastiveda, Bratislava, Vydavateľstvo Obzor, 91, 135, 222, 223,
43. www.statistics.sk
44. Jurko, A., 1958: Pôdne ekologické pomery a lesné spoločenstvá Podunajskej nížiny. Vydavateľstvo SAV, Bratislava, 264 s.
45. Lukniš, M. (ed.), Bako, J., Berta, J., Ferianc, O., Feriancová-Masárová, Z., Fusán, O., Futák, J., Hejný, S., Jurko, A., Kurpelová, M., Mičian, L., Michalko, J., Petrovič, Š., Schmidt, Z., Šimo, E., Vilček, F., Zaťko, M., 1972: Slovensko 2. Príroda. Obzor, Bratislava, 920 s.
46. Lukniš, M., Plesník, P., 1961: Nížiny, kotliny a pohoria Slovenska. Osveta, Bratislava, s. 7-50.
47. Mazúr, E., Lukniš, M., 1980: Geomorfologické jednotky. In: Mazúr, E. et al., 1980: Atlas SSR. Vydavateľstvo SAV, Bratislava, s. 55.
48. Michalko, J., Magic, D., Berta, J., 1986: Geobotanická mapa ČSSR, textová časť. Vydavateľstvo SAV, Bratislava, 160 s.
49. Plesník, P. et al., 1989: Malá slovenská vlastiveda. Vydavateľstvo Obzor, Bratislava, s. 296-297.
50. Ružičková, H., Halada, L., Jedlička L., Kalivodová, E., 1996: Biotopy Slovenska. Ústav krajinej ekológie Slovenskej akadémie vied, Bratislava, s. 104 - 109.
51. Vyhláška MŽP SR č. 24/2003 Z.z., ktorou sa vykonáva zákon č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny.
52. Vyhláška MŽP SR č. 492/2006 Z.z., ktorou sa mení a dopĺňa vyhláška Ministerstva životného prostredia Slovenskej republiky č. 24/2003 Z. z., ktorou sa vykonáva zákon č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny.
53. Zákon NR SR č. 543/2002 Z.z. o ochrane prírody a krajiny.
54. Slovensko II. (Príroda), kol. autorov, Obzor Bratislava, 1972
55. 20.5.2010, www.krasy-slovenska.sk
56. Alojz Čaputa, Juraj Holčík a kol., 1982, www.szap.sk, 21.6.2010
57. <http://svosmo.edupage.org/about/?subpage=1&>
58. http://www.mesa10.sk/index.php?action=module&id=modcontent&content_id=261
59. <http://tlacovespravy.wordpress.com/2012/06/01/prieskum-sport-v-zivote-mladych-europanov>
60. <http://www.nocka.sk/uploads/fd/c5/fdc56b5295544adb7e3625632921405f/4-monitoring-vysledkov-kp-2005-2008-no6-7-2009.pdf>
61. <http://www.tophotelierstvo.sk/domaci-cestovny-ruch/turizmus/hotelierstvo-v-e-a-na-slovensku/>
62. NSRR, 2011
63. POH Timoradza 2011 – 2015
64. <http://www.tourist-channel.sk/obce/index.php3?lang=SK&pc=270>
65. PHSR, 2008

**Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja
Obce Timoradza
Programovacie obdobie 2015 – 2024
2015**

SCARABEO-SK ,s.r.o., Povstalecká cesta 16, 974 09 B. Bystrica

e-mail: hronec.scarabeus@gmail.com
tel.: 0907 439 224
0911 439 224